

ผลการดำเนินงาน
โครงการเพิ่มพูนทรัพยากรประมง
ในทะเลสาบสงขลา
ปี 2548

คณะทำงาน
โครงการเพิ่มพูนทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา
กรมประมง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ผลการดำเนินงาน
โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ปี 2548

พิมพ์ครั้งที่ 1: สิงหาคม 2549

จำนวนที่พิมพ์ : 600 เล่ม

วัตถุประสงค์ในการพิมพ์ : เพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานโครงการ

ที่ปรึกษา :

- : นายสุพล ตันสุวรรณ (ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง)
- : นายยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร (หัวหน้ากลุ่มงานวิจัยระบบและการจัดการฯ)

ผู้เรียบเรียง :

- นายยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร
- นางอรุณญา อัสวารี
- นายภรณ์ยู ถมพลกรัง
- นายนิคม ละอองศิริวงศ์
- นางประมัยพร ทองคณารักษ์
- นางทองเพชร สันบุกา

ออกแบบ-รูปเล่ม :

- นายภรณ์ยู ถมพลกรัง
- นางสาวศุภลักษณ์ พรหมศรี

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย :

- กลุ่มงานวิจัยระบบและการจัดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
- สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
- สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง
- กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ที่อยู่ 1/19 ซอย 1 ถนนแก้วแสน ตำบลเขารูปช้าง
- อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา (90000)
- โทร. 0-7431-1340, 0-7431-1895, 0-7431-2036 โทรสาร 0-7444-2054
- E-mail : nica@nicaonline.com

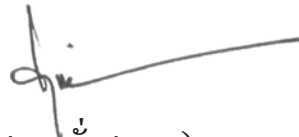
Website: <http://www.nicaonline.com>

<http://www.sklonline.com>

คำนำ

การฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา โดยเน้นการฟื้นฟูธรรมชาติให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ โดยมีกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนรอบ ๆ ทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน สามารถบริหารจัดการทรัพยากรประมง ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อชุมชน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยองค์การภาครัฐให้การสนับสนุน โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาปี 2548 ได้เสร็จสิ้นและประสบ ความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ

รายงานผลการดำเนินงานฉบับนี้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาและฟื้นฟู ทรัพยากรประมง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อไป การดำเนินงานในโครงการฯ จะสำเร็จไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนชาวประมงในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลรอบ ๆ ทะเลสาบสงขลา ตลอดจนหน่วยงาน ของกรมประมงในพื้นที่ทั้งจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช สถาบันฯ จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

(นายสุพล ตันสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	5
บทนำ	9
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	11
งบประมาณ	12
วัตถุประสงค์	12
กิจกรรมในโครงการ	12
ผลการดำเนินงาน	15
1. กิจกรรมพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน	17
1.1 การจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน	17
1.2 การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ	22
2. กิจกรรมการบริหารจัดการและควบคุมพื้นที่ทำการประมง	25
3. กิจกรรมการฟื้นฟูเขตอนุรักษ์ (ที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ)	27
4. กิจกรรมพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศประมงในทะเลสาบสงขลา	29
- การนำระบบภูมิสารสนเทศประมงไปใช้ประโยชน์	30
5. กิจกรรมสำรวจสถานะการทำการประมง และประเมินผลผลิตสัตว์น้ำ	33
- การประเมินผลผลิตสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา (สวช.)	33
- การสำรวจสถานะทรัพยากรประมงบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก (ศพท.อ่าวไทยตอนล่าง)	37
- สถานะทรัพยากรกุ้งตะกาดบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก	37
- องค์ประกอบชนิดสัตว์น้ำบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก	37
- ชนิดและการแพร่กระจายของกุ้งทะเลวัยอ่อนบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก	38
- ชนิดและการแพร่กระจายของปลาวัยอ่อนบริเวณทะเลสาบสงขลา	38
6. กิจกรรมการสร้างความเข้มแข็งของสตรีต่อการจัดการทรัพยากรประมง	41
7. กิจกรรมประชาสัมพันธ์และเผยแพร่	43
- รวมเล่มจดหมายข่าวฉบับที่ 1-9/2548	51
8. การบริหารโครงการ และติดตามประเมินผล	103

โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาปี 2548 บทนำ

ทะเลสาบสงขลาเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่งในอดีต แต่ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมของทะเลสาบสงขลาได้เสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทรัพยากรประมงลดน้อยลง จนสัตว์น้ำบางชนิดได้หายไปจากทะเลสาบสงขลาแล้ว สาเหตุสำคัญประการหนึ่งก็คือ การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ทำลายพันธุ์สัตว์น้ำเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ได้แก่ โพงพาง ไซ่นั่ง(ลอบย่น) อวนรุน และยาเบื่อเมา เป็นต้น ตลอดจนการปล่อยน้ำเสียจากแหล่งชุมชน จากโรงงานอุตสาหกรรม และจากการเลี้ยงกุ้งทะเล เป็นต้น สาเหตุดังกล่าวล้วนส่งผลให้ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมของทะเลสาบสงขลาเสื่อมโทรมลง ทั้งนี้ได้ส่งผลกระทบต่อทางสังคมและเศรษฐกิจโดยตรงต่อชาวประมงที่ยังชีพด้วยการประมงเป็นหลัก ต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตไปสู่อาชีพอื่น ต้องอพยพถิ่นฐานไปทำงานที่ห่างไกลจากครอบครัว

โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ได้รับการจัดสรรงบประมาณครั้งแรกในปี 2542 และได้พัฒนาวิธีการ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อที่จะให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการทรัพยากรประมง โดยชุมชนเองได้ ซึ่งในปี 2542 ดำเนินงานโดยสำนักงานประมงจังหวัดสงขลา

ต่อมาในปี 2543 สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการฯ โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยเน้นปล่อยในเขต ที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ และเขตอนุรักษ์ เพื่อนำร่องหาประมงอาสาที่เป็นตัวแทนของชุมชน ในการเข้ามามีส่วนร่วม และประสานงานในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นต้น ชนิดสัตว์น้ำที่ปล่อยขึ้นกับหน่วยผลิตพันธุ์สัตว์น้ำของกรมประมงว่าสามารถผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำชนิดใดได้ จึงทำการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำชนิดนั้น

ปี 2544 สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งได้พัฒนารูปแบบกิจกรรม โดยมีการจัดอบรมประมงอาสาในพื้นที่ทำการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ และเพื่อให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุบาลลูกพันธุ์สัตว์น้ำก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ทั้งนี้เพื่อให้ลูกพันธุ์สัตว์น้ำสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และหลบหลีกศัตรูได้ดี จำนวน 4 แห่ง และจัดอบรมประมงอาสาแต่ละ 15 คน ได้แก่

1. บ้านลำป่า ต.ลำป่า อ.เมือง จ.พัทลุง
2. บ้านอ่าวทุ่งบัว ต.เกาะใหญ่ อ.กระแสสินธุ์ จ.สงขลา
3. บ้านอ่าวทิง ต.รัตภูมิ อ.ควนเนียง จ.สงขลา
4. บ้านเกาะโคบ ต.เกาะหมาก อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง

ปี 2545 มีการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้นหลายชนิด และมีการติดตามประเมินผลผลิตสัตว์น้ำในบริเวณที่ปล่อย ซึ่งปรากฏว่าสัตว์น้ำจำพวกปลาที่ปล่อย เมื่อประเมินผลผลิตแล้ว พบว่าให้ผลผลิตน้อย แต่จะพบในบริเวณใกล้เคียงที่ปล่อย เนื่องจากธรรมชาติของปลาเมื่อโตขึ้น จะเคลื่อนตัวหนีน้ำหรืออพยพไปยังถิ่นอื่น รูปแบบการดำเนินกิจกรรมเหมือนกับปี 2544 มีพื้นที่ดำเนินกิจกรรม 5 แห่ง และจัดอบรมประมงอาสาแต่ละ 30 คน ได้แก่

ฟาร์มทะเลโดยชุมชน...เพื่อชุมชนเข้มแข็ง

1. บ้านทะเลน้อย	ต.ทะเลน้อย	อ.ควนขนุน	จ.พัทลุง
2. บ้านช่องฝั้น	ต.เกาะหมาก	อ.ปากพะยูน	จ.พัทลุง
3. บ้านจงเก	ต.จองถนน	อ.เขาชัยสน	จ.พัทลุง
4. บ้านท่าเสา	ต.สทิงหม้อ	อ.สิงหนคร	จ.สงขลา
5. บ้านคูชุด	ต.คูชุด	อ.สทิงพระ	จ.สงขลา

ผลการดำเนินงานในปี 2545 มีการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำโดยตรงทั้งสิ้น 82 ล้านตัว และอนุบาลก่อนปล่อย 7.4 ล้านตัว พันธุ์สัตว์น้ำที่ปล่อยได้แก่ กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม กุ้งแชบ๊วย ปลากระพงขาว ปลาน้ำจืดต่าง ๆ และปูดำ จากการประเมินผลผลิตสัตว์น้ำ พบว่าได้ กุ้งแชบ๊วย 56 ตัน กุ้งกุลาดำ 36.5 ตัน กุ้งก้ามกราม 33.4 ตัน ปลากระพงขาว 7.74 ตัน และปูดำ 21.66 ตัน

ปี 2546 ได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทำให้ประชาชนเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ดูแลใช้ประโยชน์จากผลผลิตสัตว์น้ำมากขึ้น มีพื้นที่ดำเนินการ 5 แห่ง และทำการจัดฝึกอบรมประมงอาสา เพื่ออนุบาลลูกพันธุ์สัตว์น้ำในกระชังก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่

1. บ้านศรีไชย	ม.2	ต.คูชุด	อ.สทิงพระ	จ. สงขลา
2. บ้านแหลมโพธิ์	ม.3	ต.คูเต่า	อ.หาดใหญ่	จ.สงขลา
3. บ้านปากบางภูมิ	ม.2	ต.รัตภูมิ	อ.ควนเนียง	จ.สงขลา
4. บ้านหัวป่า	ม.6	ต.บ้านขาว	อ.ระโนด	จ.สงขลา
5. บ้านหาดไช้เต่า	ม.1	ต.นาปะขอ	อ.บางแก้ว	จ.พัทลุง

ผลการดำเนินงานในปีที่มีการจัดอบรมประมงอาสาเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจกับโครงการฯ และการมีส่วนร่วมในการอนุบาลพันธุ์กุ้งกุลาดำก่อนปล่อย ซึ่งมีอัตราการรอดทุกพื้นที่เฉลี่ย 48.6% โดยอาศัยความร่วมมือและการเอาใจใส่ดูแลลูกพันธุ์สัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ ที่ดำเนินการปล่อย ได้แก่ กุ้งกุลาดำ 32.5 ล้านตัว ได้ผลผลิต 42.8 ตัน กุ้งก้ามกราม 37.06 ล้านตัว ได้ผลผลิต 19.84 ตัน กุ้งแชบ๊วย 13 ล้านตัว ได้ผลผลิต 124.55 ตัน ปลากระพงขาว 0.8 ล้านตัว ได้ผลผลิต 15.5 ตัน และปลาน้ำจืดชนิดต่าง ๆ อีก 1 ล้านตัว

ปี 2547 มีการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ โดยเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงาน ได้มีการพัฒนาปรับปรุงวิธีการ โดยความร่วมมือจากหลาย ๆ หน่วยงาน ทั้งหน่วยงานในกรมประมง และภาคเอกชน การอบรมประมงอาสาใน 5 ตำบล ปี 2547 ได้แก่

1. ตำบลเกาะใหญ่	อำเภอกระแสสินธุ์	จังหวัดสงขลา	จำนวน 30 คน
2. ตำบลบางเขียด	อำเภอสิงหนคร	จังหวัดสงขลา	จำนวน 30 คน
3. ตำบลหัวเขา	อำเภอสิงหนคร	จังหวัดสงขลา	จำนวน 30 คน
4. ตำบลเกาะนางคำ	อำเภอปากพะยูน	จังหวัดพัทลุง	จำนวน 30 คน
5. ตำบลฝาละมี	อำเภอปากพะยูน	จังหวัดพัทลุง	จำนวน 30 คน

ได้ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ ได้แก่ กุ้งกุลาดำ 16.25 ล้านตัว กุ้งก้ามกราม 10.95 ล้านตัว กุ้งแชบ๊วย 22.56 ล้านตัว ปลากระพงขาว 0.7 ล้านตัว และปลาน้ำจืด 6.19 ล้านตัว และมีการติดตาม

ประเมินผลผลิตสัตว์น้ำจากทำขึ้นสัตว์น้ำรอบทะเลสาบ พบ ผลผลิตกุ้งกุลาดำ 23,261 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 5.82 ล้านบาท กุ้งแช่บ้วยให้ผลผลิต 101,624 กิโลกรัม มูลค่า 15.24 ล้านบาท และกุ้งก้ามกรามให้ผลผลิต 21,346 กิโลกรัม มูลค่า 4.7 ล้านบาท

การทำฟาร์มทะเลโดยชุมชนเป็นกิจกรรมหนึ่ง ในการสร้างจิตสำนึกให้ชาวประมงรู้จักคุณค่าของทรัพยากรประมง และร่วมกันบริหารจัดการโดยชุมชนเอง โดยใช้ทรัพยากรประมงอย่างรู้คุณค่า และได้ประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อตนเอง และชุมชน สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งและหน่วยงานกรมประมงในจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช ได้ร่วมดำเนินงานโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา โดยมีกิจกรรมการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชนเป็นหลัก ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย คือ การจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน (การอบรมประมงอาสา) และการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอีกทางหนึ่ง ในปีงบประมาณ 2548 จึงได้ดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อขยายผลสร้างความสำเร็จให้แก่ชุมชนอื่น ๆ ที่อยู่โดยรอบทะเลสาบสงขลาต่อไป โดยการกำหนดเขตฟาร์มทะเลโดยชุมชน เพื่อให้การทำประมงอยู่ภายใต้กฎกติกาของชุมชน เช่น การกำหนดประเภทเครื่องมือประมง ขนาดตาอวน และช่วงเวลาที่ทำประมงได้ เป็นต้น ด้วยความร่วมมือขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่เป้าหมาย

นอกจากกิจกรรมข้างต้นแล้ว กรมประมงได้ดำเนินงานกิจกรรมอื่น ๆ อีก ได้แก่ การบริหารจัดการและควบคุมพื้นที่ทำการประมง การฟื้นฟูเขตที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ การพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศประมง การสำรวจสถานะทรัพยากรประมงและประเมินผลผลิตสัตว์น้ำ การสร้างความเข้มแข็งของสตรีต่อการจัดการทรัพยากรประมง การประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการ และการติดตามประเมินผลโครงการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

1. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (สวช.)
2. สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา (สพจ.สงขลา)
3. สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง (สพจ.พัทลุง)
4. สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช (สพจ.นครศรีธรรมราช)
5. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งสงขลา (ศพช.สงขลา)
6. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งนครศรีธรรมราช (ศพช.นครศรีธรรมราช)
7. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง (ศพจ.พัทลุง)
8. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา (ศพจ.สงขลา)
9. สถานีประมงน้ำจืดนครศรีธรรมราช
10. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยตอนล่าง (ศพท.อ่าวไทยตอนล่าง)
11. หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดจังหวัดพัทลุง
12. หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้ตอนล่าง
13. กองแผนงาน กรมประมง

งบประมาณ

ในปี 2548 ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานโครงการทั้งสิ้น 12 ล้านบาท

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรประมงและสร้างรายได้ให้กับชาวประมงในทะเลสาบสงขลา
2. เพื่อสร้างจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาอย่างรู้คุณค่า
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการทำฟาร์มทะเลโดยชุมชน ในทะเลสาบสงขลา
4. เพื่อควบคุมการทำประมงในทะเลสาบสงขลาให้เป็นไปตามกฎหมาย

กิจกรรมในโครงการ

1. กิจกรรมพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน
 - 1.1 การจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน
 - 1.2 การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ
2. กิจกรรมการบริหารจัดการและควบคุมพื้นที่ทำการประมง
3. กิจกรรมการฟื้นฟูเขตอนุรักษ์ (ที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ)
4. กิจกรรมพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศประมงในทะเลสาบสงขลา
5. กิจกรรมสำรวจสถานะทรัพยากรประมง และประเมินผลผลิตสัตว์น้ำ
6. กิจกรรมการสร้างความเข้มแข็งของสตรีต่อการจัดการทรัพยากรประมง
7. กิจกรรมประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
8. การบริหารโครงการและติดตามประเมินผล

ตารางที่ 1 กิจกรรมในโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาปี 2548 และหน่วยงานที่รับผิดชอบ

กิจกรรม	หน่วยงาน
1. การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง - สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา - สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง - สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช - ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งสงขลา - ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งนครศรีธรรมราช - ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา - ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง - สถานีประมงน้ำจืดนครศรีธรรมราช
2. การบริหารจัดการและควบคุมพื้นที่ทำการประมง	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้ ตอนกลางจังหวัดสงขลา - หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดจังหวัดพัทลุง
3. การฟื้นฟูเขตที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา - สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง
4. การพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศประมงในทะเลสาบสงขลา	<ul style="list-style-type: none"> - สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
5. การสำรวจสถานะทรัพยากรประมงและประเมินผลผลิตสัตว์น้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยตอนล่าง - สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
6. การสร้างความเข้มแข็งของสตรีต่อการจัดการทรัพยากรประมง	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา
7. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่	<ul style="list-style-type: none"> - สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
8. การบริหารโครงการและติดตามประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - กองแผนงาน - สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

ผลการดำเนินงาน
โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมง
ในทะเลสาบสงขลา
ปี 2548

1. กิจกรรมพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน

ทำการฝึกอบรมกลุ่มประมงอาสาในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรประมง และร่วมกำหนดกฎกติกาในการทำการประมง ในเขตฟาร์มทะเลชุมชน เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า โดยร่วมกันอนุบาลลูกพันธุ์สัตว์น้ำ และปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในโครงการ รวมทั้งสิ้น 124.159 ล้านตัว

1.1 การจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

1. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (สวช.)
2. สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา (สปจ.สงขลา)
3. สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง (สปจ.พัทลุง)
4. สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช (สปจ.นครศรีธรรมราช)

ดำเนินงานในพื้นที่ฟาร์มทะเล 20 เขต ในเขตที่รักษาพืชพันธุ์ 1 เขต และในเขตอนุรักษ์ 4 เขต ดังนี้

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (ฟาร์มทะเลชุมชน 5 เขต)

1. พื้นที่ทะเลสาบหน้าหามู 1, 2, 3 ต.คูขุด อ.สทิงพระ จ.สงขลา พื้นที่ 2,847.6 ไร่
2. พื้นที่ทะเลสาบหน้าหามู 4, 5, 6 ต.คูขุด อ.สทิงพระ จ.สงขลา พื้นที่ 2,266.8 ไร่
3. พื้นที่ทะเลสาบหน้าหามู 7, 8, 9 ต.คูขุด อ.สทิงพระ จ.สงขลา พื้นที่ 1,879.2 ไร่
4. พื้นที่ทะเลสาบหน้าหามู 1, 2, 3 และ 4 ต.คลองรี อ.สทิงพระ จ.สงขลา พื้นที่ 3,000 ไร่
5. พื้นที่ทะเลสาบหน้าหามู 5, 6, 7, 8 และ 9 ต.คลองรี อ.สทิงพระ จ.สงขลา พื้นที่ 3,563 ไร่

สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา (ในเขตอนุรักษ์รวม 9 เขต)

6. พื้นที่คลองลำภู ต.ป่าขาด อ.สิงหนคร จ.สงขลา เนื้อที่ 500 ไร่
7. พื้นที่วัดวาริปาโมกษ์ ต.ตะเคียน อ.ระโนด จ.สงขลา เนื้อที่ 125 ไร่
8. พื้นที่บ้านหัวเขา ต.หัวเขา อ.สิงหนคร จ.สงขลา เนื้อที่ 500 ไร่
9. พื้นที่บ้านอ่าวเปลว ต.ห้วยลึก อ.ควนเนียง จ.สงขลา เนื้อที่ 50 ไร่
10. พื้นที่วัดแหลมบ่อท่อ ต.เกาะใหญ่ อ.กระแสสินธุ์ จ.สงขลา เนื้อที่ 18.75 ไร่
11. พื้นที่บ้านแหลมหาด ต.เกาะใหญ่ อ.กระแสสินธุ์ จ.สงขลา เนื้อที่ 31.25 ไร่
12. พื้นที่วัดระโนด ต.ระโนด อ.ระโนด จ.สงขลา เนื้อที่ 1,312 ไร่
13. พื้นที่อ่าวท่าเมรุ ต.บางกล่ำ อ.บางกล่ำ จ.สงขลา เนื้อที่ 312 ไร่
14. พื้นที่อ่าวบ้านท่ายเสา ต.เกาะยอ อ.เมือง จ.สงขลา เนื้อที่ 100 ไร่

ฟาร์มทะเลโดยชุมชน...เพื่อชุมชนเข้มแข็ง

สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง

15. เขตที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ ม.5 ต.พนางตุง อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
16. เขตอนุรักษ์ ม.3 ต.ลำปำ อ.เมือง จ.พัทลุง
17. เขตอนุรักษ์ ม.8 ต.ทานโพธิ์ อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง
18. เขตอนุรักษ์ ม.1 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
19. เขตอนุรักษ์ ม.3 ต.เกาะหมาก อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง

สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช

20. พื้นที่พรุควนเคร็ง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช
21. พื้นที่บ้านหนองหลา อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช
22. พื้นที่ทุ่งทับนัย อ.หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช
23. พื้นที่คลองพลเอกอาทิตย์ อ.หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช
24. พื้นที่คลองนายสิบ อ.หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช
25. พื้นที่บ้านคลองแดน อ.หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช

กิจกรรมการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน ที่สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งดำเนินการ ได้มุ่งเน้นให้ชาวประมงเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด โดยเป็นผู้กำหนดกฎกติกาในการทำการประมง การควบคุมดูแลให้เป็นไปตามกฎกติกาของเขตฟาร์มทะเลโดยชุมชน ได้แก่ เขตตำบลคลองรี และตำบลคูชูด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ดังรูปที่ 1 และตัวอย่างหนังสือข้อตกลงชุมชนตำบลคลองรี และตำบลคูชูด

นอกจากในเขตฟาร์มทะเลโดยชุมชนข้างต้นแล้ว ได้ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในพื้นที่เก่า และในพื้นที่นำร่องแห่งใหม่ด้วย ได้แก่

- ตำบลหัวเขา	อ.สิงหนคร	จ.สงขลา	(โครงการต่อเนื่อง)
- ตำบลเกาะนางคำ	อ.ปากพะยูน	จ.พัทลุง	(โครงการต่อเนื่อง)
- ตำบลท่าหิน	อ.สิงหนคร	จ.สงขลา	(โครงการนำร่อง)
- ตำบลบางเขียด	อ.สิงหนคร	จ.สงขลา	(โครงการต่อเนื่อง)
- ตำบลเกาะหมาก	อ.ปากพะยูน	จ.พัทลุง	(โครงการนำร่อง)
- ตำบลฝาละมี	อ.ปากพะยูน	จ.พัทลุง	(โครงการต่อเนื่อง)
- ตำบลเกาะใหญ่	อ.กระแสสินธุ์	จ.สงขลา	(โครงการต่อเนื่อง)
- ตำบลนาปะขอ	อ.บางแก้ว	จ.พัทลุง	(โครงการต่อเนื่อง)
- ตำบลเกาะยอ	อ.เมือง	จ.สงขลา	(โครงการนำร่อง)

ข้อตกลงในการบริหารจัดการฟาร์มทะเลโดยชุมชนในทะเลสาบสงขลา ตำบลคลองรี และ ตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

โดย

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองรี องค์การบริหารส่วนตำบลคูขุด

กลุ่มประมงอาสาตำบลคลองรี และตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

วันที่ 11-12 มกราคม 2548

เขตพื้นที่ฟาร์มทะเล หมายถึง เขตพื้นที่เศรษฐกิจ ที่สามารถทำการประมงได้ มีการปล่อยสัตว์น้ำ (กุ้งกุลาดำ) มีการบริหารจัดการโดยชุมชน โดยมีกฎกติกาข้อตกลงของกลุ่มประมงอาสาาร่วมกัน ในการกำหนดพื้นที่บริเวณ การใช้ชนิดเครื่องมือทำการประมง ขนาดตาอวน และฤดูกาลทำการประมง

ตำบลคลองรี

1. กำหนดให้มีพื้นที่ฟาร์มทะเล 2 เขต ดังนี้

1.1 พื้นที่ทะเลสาบหน้าหมู่ 1, 2, 3 และ 4

1.2 พื้นที่ทะเลสาบหน้าหมู่ 5, 6, 7, 8 และ 9

มีค่าพิกัดอยู่ที่ 650996 E - 655769 E และ 828378 N - 837185 N

2. ภายในเขตพื้นที่ฟาร์มทะเลสามารถทำการประมงได้ โดยใช้อวนสามชั้น ขนาดตาอวน 5 เซนติเมตร ยกเว้นเดือนพฤศจิกายน และเดือนธันวาคมของทุกปี สามารถทำการประมงในเขตพื้นที่ฟาร์มทะเลได้โดยใช้ขนาดตาอวน 3.8 เซนติเมตรได้

ตำบลคูขุด

1. กำหนดให้มีพื้นที่ฟาร์มทะเล 3 เขต โดยไม่ซ้อนทับกับเขตที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ ดังนี้

1.1 พื้นที่ทะเลสาบหน้าหมู่ 1, 2, 3 พิกัด 653851 E - 656151 E และ 825988 N - 828469 N

1.2 พื้นที่ทะเลสาบหน้าหมู่ 4, 5, 6 พิกัด 653861 E - 655246 E และ 822602 N - 826101 N

1.3 พื้นที่ทะเลสาบหน้าหมู่ 7, 8, 9 พิกัด 653861 E - 655231 E และ 820188 N - 822723 N

2. ขนาดตาอวนที่ใช้ทำการประมงในพื้นที่ฟาร์มทะเล ให้ใช้ตาอวนขนาดไม่ต่ำกว่า 5 เซนติเมตร โดยใช้ได้กับเครื่องมือประมงชายฝั่งเดี่ยว และสามชั้น

3. ในกรณีขนาดตาอวนน้อยกว่า 5 เซนติเมตร สามารถทำการประมงนอกเขตพื้นที่ฟาร์มทะเลได้ปกติ

4. กรณีไชนิ่งที่มีอยู่เดิมและอยู่ภายในเขตฟาร์มทะเล สามารถดำเนินการต่อไปได้

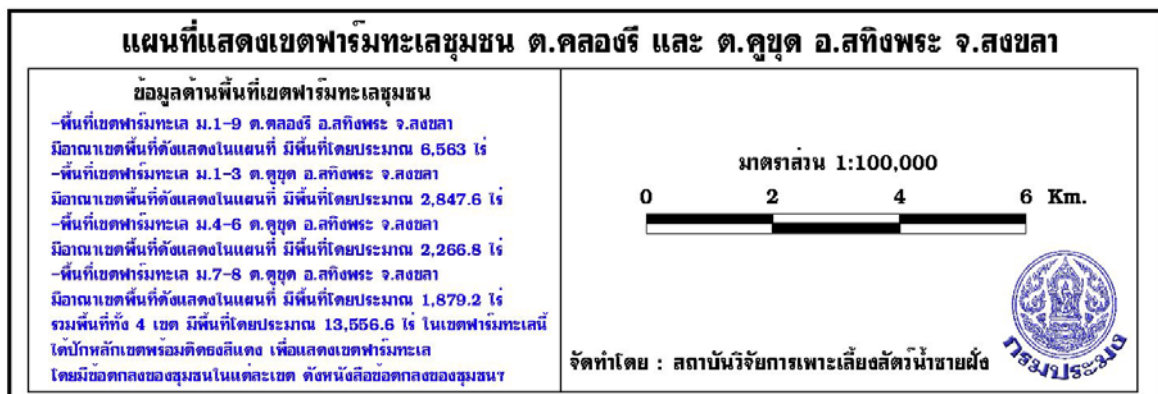
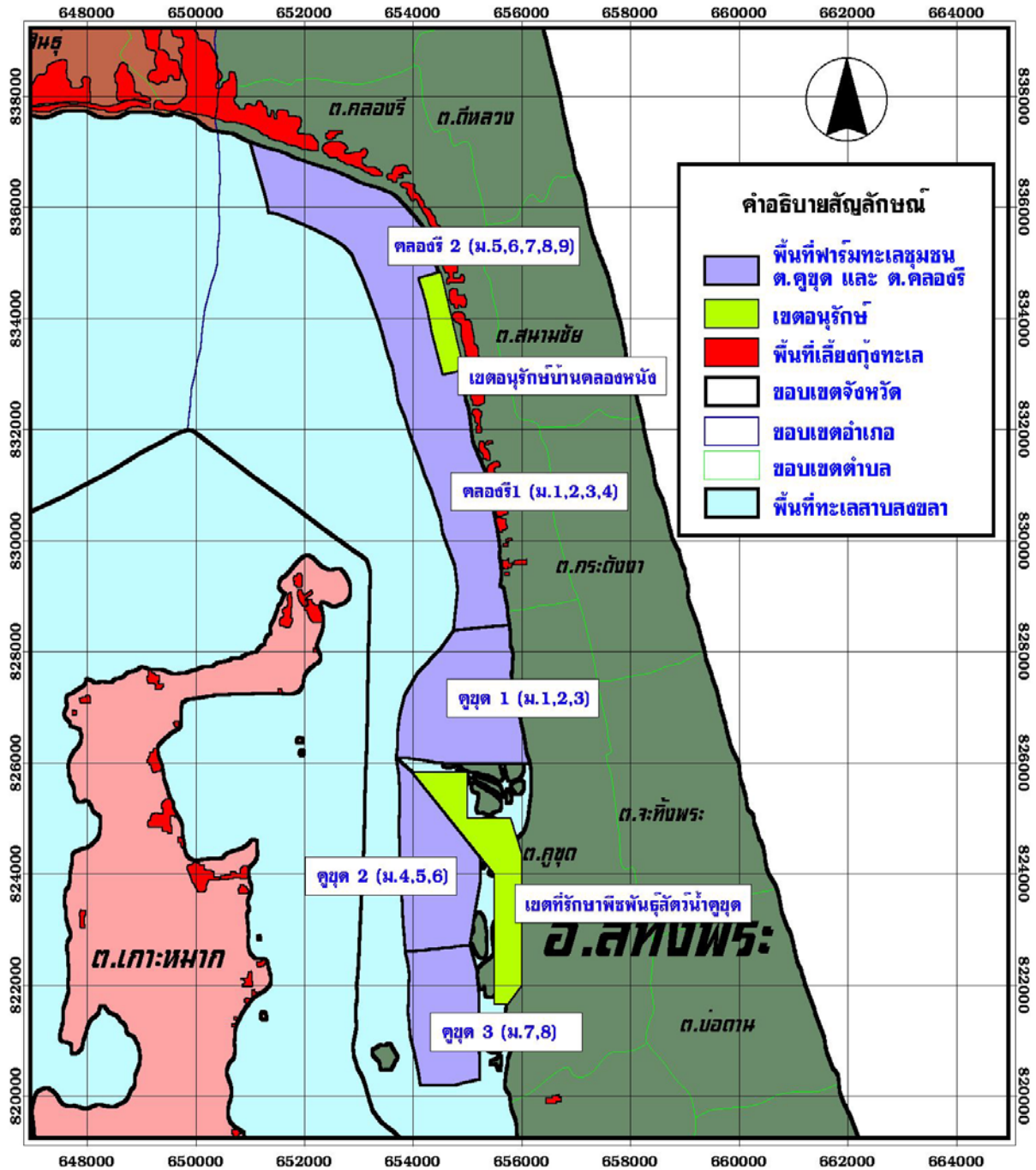
5. ห้ามทำการประมง ประเภทเครื่องมือสุมประกอบการใช้ไฟส่อง (โล๊ะสุม) ในเขตพื้นที่ฟาร์มทะเล

แนวทางในการควบคุมดูแล

1. กรณีที่มีการละเมิดในกฎกติกาหรือข้อตกลง จะมีการกล่าวตักเตือน

โดยหากมีใครพบเห็นผู้กระทำผิดให้แจ้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้มีอำนาจ ในกรณีที่เกิดขึ้นครั้งแรก

2. หากเกิดขึ้นตั้งแต่ครั้งที่สอง เป็นต้นไป ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้มีอำนาจ หรือผู้พบเห็นสามารถยึดเครื่องมือประมงประเภทชายฝั่ง เป็นเวลา 1 เดือน ยกเว้นเรือ และเครื่องยนต์

รูปที่ 1 แผนที่เขตฟาร์มทะเลโดยชุมชน ต.คลองรี และต.คูขุด อ.สทิงพระ จ.สงขลา

รูปที่ 2 ประมวลภาพกิจกรรมการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน

1.2 การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ

- หน่วยผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (สวช.)
- : ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งสงขลา (ศพช.สงขลา)
 - : ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งนครศรีธรรมราช (ศพช.นครศรีธรรมราช)
 - : ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งสตูล (ศพช.สตูล) *
 - : ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งนราธิวาส (ศพช.นราธิวาส) *
 - : สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งปัตตานี *
 - : ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง (ศพจ.พัทลุง)
 - : ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา (ศพจ.สงขลา)
 - : สถานีประมงน้ำจืดนครศรีธรรมราช
 - : ฟาร์มเพาะพันธุ์กุ้งทะเลเอกชน (ไม่นำมารวมในผลการปล่อย)

* หน่วยผลิตพันธุ์สัตว์น้ำที่สนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำนอกโครงการฯ

ตารางที่ 2 แผนและผลการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ จำแนกตามหน่วยงานในปี 2548

หน่วยงาน	ชนิดสัตว์น้ำ	แผนการปล่อย (ตัว)	ผลการปล่อย (ตัว)
สปจ.พัทลุง	กุ้งกุลาดำ	1,000,000	2,500,000
สปจ.สงขลา	กุ้งกุลาดำ	6,750,000	6,200,000
สปจ.นครศรีฯ	ปลาน้ำจืด	1,000,000	1,000,000
สวช.	กุ้งกุลาดำ	25,000,000	26,665,000
ศพช.สงขลา	กุ้งกุลาดำ	2,000,000	2,000,000
ศพช.นครศรีฯ	กุ้งกุลาดำ	1,000,000	1,000,000
ศพจ.สงขลา	ปลากะพงขาว	250,000	250,000
	ปลากดแก้ว	250,000	60,000
	ปลากดเหลือง	50,000	25,000
	ปลาบ้า	-	550,000
ศพจ.พัทลุง	ปลาดะเพียน	-	1,600,000
	กุ้งก้ามกราม	10,000,000	8,900,000
	ปลาน้ำจืด	1,000,000	-
	ปลาดุกอุย	-	1,419,000
	ปลาบู	-	30,000
	ปลากะแห	-	1,550,000
สถานีประมงน้ำจืดนครฯ	ปลาน้ำจืด	1,000,000	1,000,000
รวม		49,300,000	54,749,000

ตารางที่ 3 ผลการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำทั้งในโครงการฯ และนอกโครงการฯ จำแนกตามชนิดสัตว์น้ำ ปี 2548

ชนิดสัตว์น้ำ	ในโครงการฯ (ตัว)	นอกโครงการฯ (ตัว)	รวมทุกโครงการ(ตัว)
กุ้งกุลาดำ	38,365,000	1,385,000	39,750,000
กุ้งแชบวย	-	41,000,000	41,000,000
กุ้งก้ามกราม	8,900,000	26,100,000	35,000,000
ปลากะพงขาว	250,000	925,000	1,175,000
ปลาน้ำจืด	7,234,000	-	7,234,000
รวม	54,749,000	69,410,000	124,159,000

รูปที่ 3 ประมวลภาพการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ

2. กิจกรรมบริหารจัดการและควบคุมพื้นที่ทำการประมง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

1. ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้ตอนล่าง
2. หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดจังหวัดพัทลุง

หลักการ : การบริหารจัดการและควบคุมพื้นที่ทำการประมง เป็นมาตรการที่นำมาใช้ในการจัดการให้เกิดผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ การควบคุมการทำประมง โดยการตรวจติดตาม และควบคุมการทำประมงให้เป็นไปตามกฎหมาย นับว่าเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ อันจะส่งผลให้ผลผลิต ในแหล่งน้ำธรรมชาติ มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น กิจกรรมติดตามและควบคุมการทำประมง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาของพื้นที่ ความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ ฤดูกาล สภาพสังคมชุมชน และเงื่อนไขตามบทบัญญัติของกฎหมาย จัดแบ่งพื้นที่ควบคุม โดยใช้มาตรการควบคุมแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันไป เพื่อให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรประมงและใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อควบคุมการทำประมงให้เป็นไปตามกฎหมาย
2. เพื่อให้ทรัพยากรประมงถูกนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า
3. เพื่อป้องกันไม่ให้พันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติถูกทำลายจนขาดความสมดุล
4. เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ

ผลการดำเนินงาน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนบริหารจัดการประมงน้ำจืด (หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดจังหวัดพัทลุง)

ได้ดำเนินการออกควบคุมทั้งสิ้น 48 ครั้ง มีผลการจับกุมเครื่องมืออวนล่อม 6 คดี 2 ราย 9 ปาก การทำการประมงในเขตที่รักษาพืชพันธุ์ 9 คดี 1 ราย 237 ปาก และเรืออวนเครื่องมือประมงประจำที่ 1 คดี นอกจากนี้ มีการจัดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่เยาวชนเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง จัดนิทรรศการเคลื่อนที่ และจัดตั้งอาสาสมัครอนุรักษ์ทรัพยากรประมง

2. ส่วนบริหารจัดการประมงชายฝั่ง (ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้ตอนล่าง)

ได้จัดเรือตรวจการประมงทะเลเข้าควบคุมพื้นที่ทำการประมง จำนวน 17 เที่ยว รวม 175 วัน สามารถจับกุมตรวจยึดเรือประมงอวนรุน และส่งดำเนินคดีได้ 5 คดี ผู้ต้องหา 1 คน ยึดเรือของกลาง 6 ลำ และจับกุมเรือประมงไซยาเบือเมา 3 คดี ผู้ต้องหา 4 คน ยึดเรือของกลาง 3 ลำ สรุปรวม 8 คดี ผู้ต้องหา 5 คน และยึดเรือของกลาง 3 ลำ นอกจากนี้ได้เรืออวนไชนิ่งในพื้นที่อนุรักษ์ชุมชน หมู่ที่ 1,2 บ้านท่าเสา ตำบลทั้งหมด อำเภอลี้หนคร จังหวัดสงขลา จำนวน 108 ซอง และได้จัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครอนุรักษ์ทรัพยากรประมง มีสมาชิก 90 คน เพื่อแจ้งข่าวผู้ลักลอบกระทำการประมงที่ผิดกฎหมาย

รูปที่ 4 ประมวลภาพกิจกรรมการจัดการและความคุ้มครองพื้นที่ทำการประมง

3. กิจกรรมการฟื้นฟูเขตที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

1. สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา (สพจ.สงขลา)
2. สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง (สพจ.พัทลุง)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฟื้นฟูปรับปรุงเขตและสภาพแวดล้อมในที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ
2. เพื่อควบคุมและบังคับใช้กฎหมายประมงในที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ

ผลการดำเนินงาน

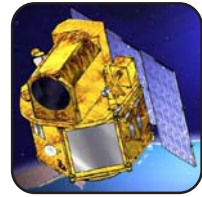
ได้ดำเนินการฟื้นฟูเขตที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำจำนวน 15 เขต โดยสำนักงานประมงจังหวัดสงขลา 4 เขต และสำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง 11 เขต โดยได้ซ่อมแซมหลักเขต ปรับปรุงป้าย และเรือถอนเครื่องมือประมงที่เข้ามาทำการประมงในเขตที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำดังกล่าว

รูปที่ 5 ประมวลภาพกิจกรรมฟื้นฟูเขตที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ

4. กิจกรรมพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศประมง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

1. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (สวช.)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศประมงในทะเลสาบสงขลา
2. เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลภูมิสารสนเทศประมงในทะเลสาบสงขลาให้มีความทันสมัย

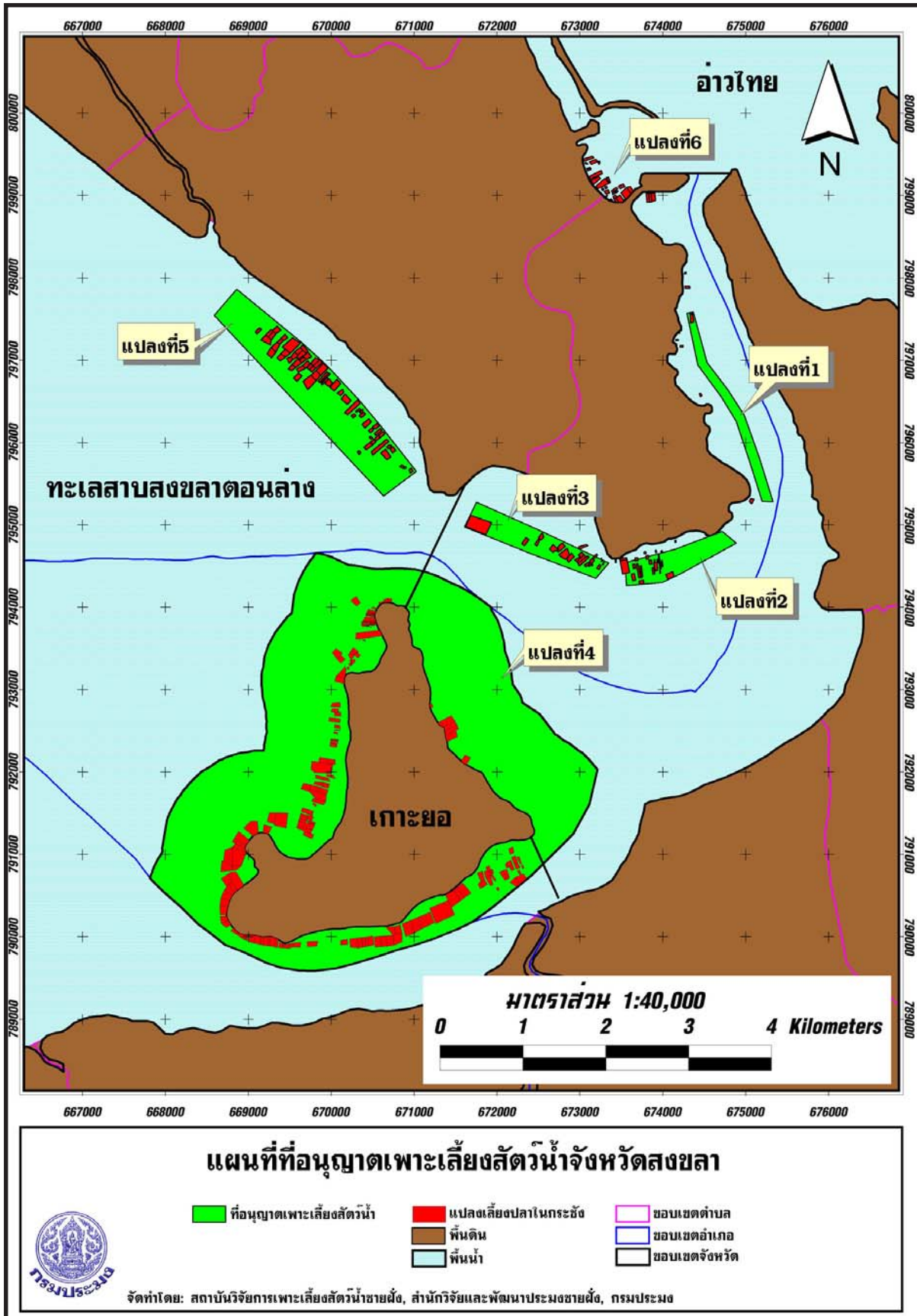
แผนการดำเนินงาน

จัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ได้แก่ โปรแกรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) โปรแกรมประมวลผลข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม (Remote Sensing) และระบบกำหนดพิกัดตำแหน่งบนพื้นโลกด้วยสัญญาณดาวเทียม (GPS: Global Positioning System) และรวบรวมข้อมูลด้านการประมง และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา รวมทั้งทำให้ข้อมูลมีความทันสมัยและถูกต้อง แล้วนำเขาระบบภูมิสารสนเทศประมง จำนวน 1 ระบบ ประกอบด้วยชั้นข้อมูลพื้นฐาน ชั้นข้อมูลด้านประมง และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รวมทั้งสิ้น 30 ชั้นข้อมูล

ผลการดำเนินงาน

มีระบบภูมิสารสนเทศประมงในทะเลสาบสงขลา 1 ระบบ ประกอบด้วย

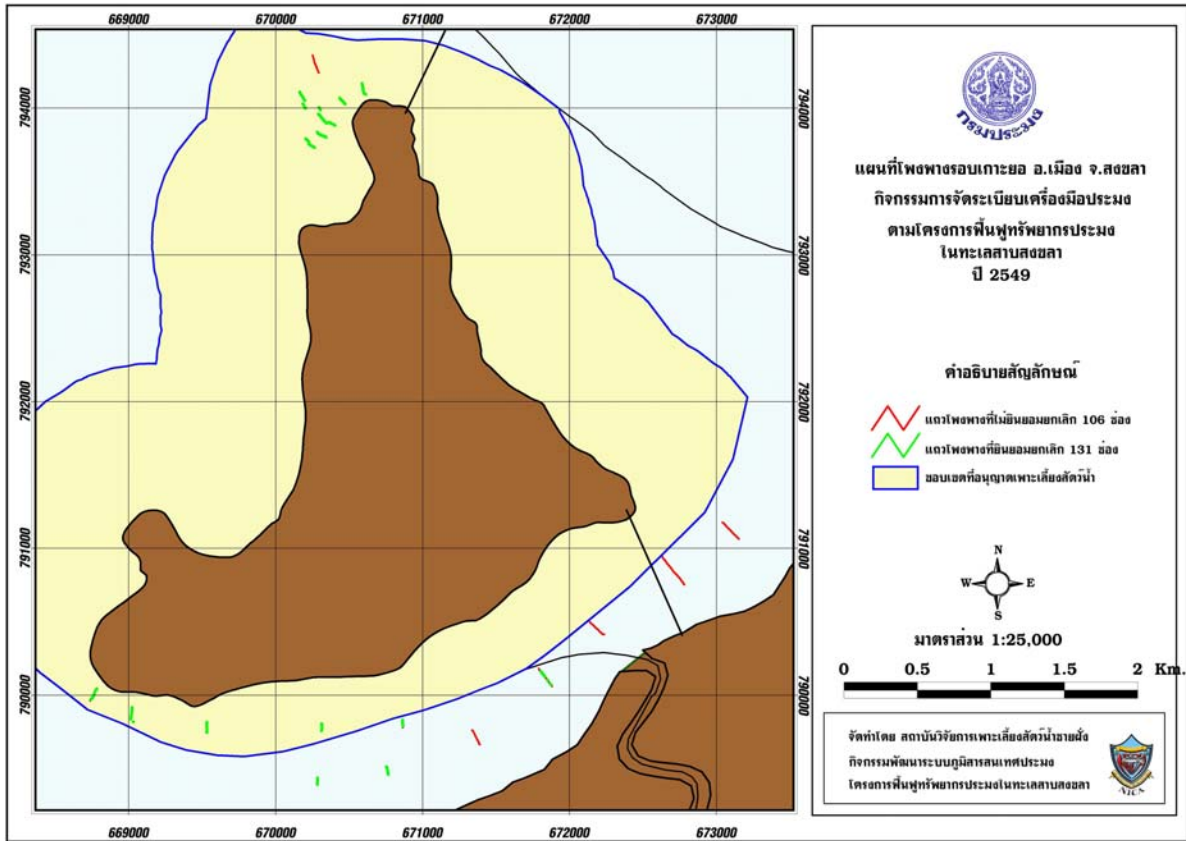
- โปรแกรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ โดยการจัดซื้อ จำนวน 1 โปรแกรม พร้อมด้วยโปรแกรมเพิ่มเติมความสามารถ ได้แก่ ArcGIS 9.1 และ ArcGIS Spatial Analyst 9.1
- โปรแกรมประมวลผลข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม โดยการจัดซื้อ จำนวน 1 โปรแกรม ได้แก่ Erdas Imagine 8.7 (Professional)
- ระบบกำหนดพิกัดตำแหน่งบนพื้นโลกด้วยสัญญาณดาวเทียม (GPS) โดยการจัดซื้อ จำนวน 1 เครื่อง ได้แก่ ยี่ห้อ Garmin รุ่น GPSmap 76CS ค่าความถูกต้องทางราบ ± 15 เมตร
- นอกจากนี้ได้จัดซื้อเครื่องพิมพ์ชนิดอิงค์เจ็ท ขนาด 42 นิ้ว 1 เครื่อง ยี่ห้อ HP Designjet 500 เพื่อใช้ในการพิมพ์แผนที่เผยแพร่ข้อมูลในระบบ และจัดซื้อเครื่องโปรเจคเตอร์มัลติมีเดีย 1 เครื่อง ยี่ห้อ BenQ PB8220 เพื่อใช้ในการนำเสนอข้อมูลในระบบ และใช้ในการประชุมต่าง ๆ ของโครงการฯ และได้พัฒนาบุคลากรของหน่วยงานให้มีความรู้ความสามารถด้านระบบภูมิสารสนเทศ โดยส่งเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรด้านภูมิสารสนเทศในปี 2548 จำนวน 5 หลักสูตร
- ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลโครงการทางเว็บไซต์ <http://www.sklonline.com> และให้ความอนุเคราะห์ชั้นข้อมูลในระบบแก่ หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และนักศึกษา
- ชั้นข้อมูล เช่น ขอบเขตการปกครอง เครื่องมือประมงประจำที่ พื้นที่เลี้ยงกุ้งทะเล แปลงเลี้ยงปลาในกระชัง เขตฟาร์มทะเล เขตอนุรักษ์ แนวการขุดลอกร่องน้ำ และจัดระเบียบเครื่องมือประมง เป็นต้น

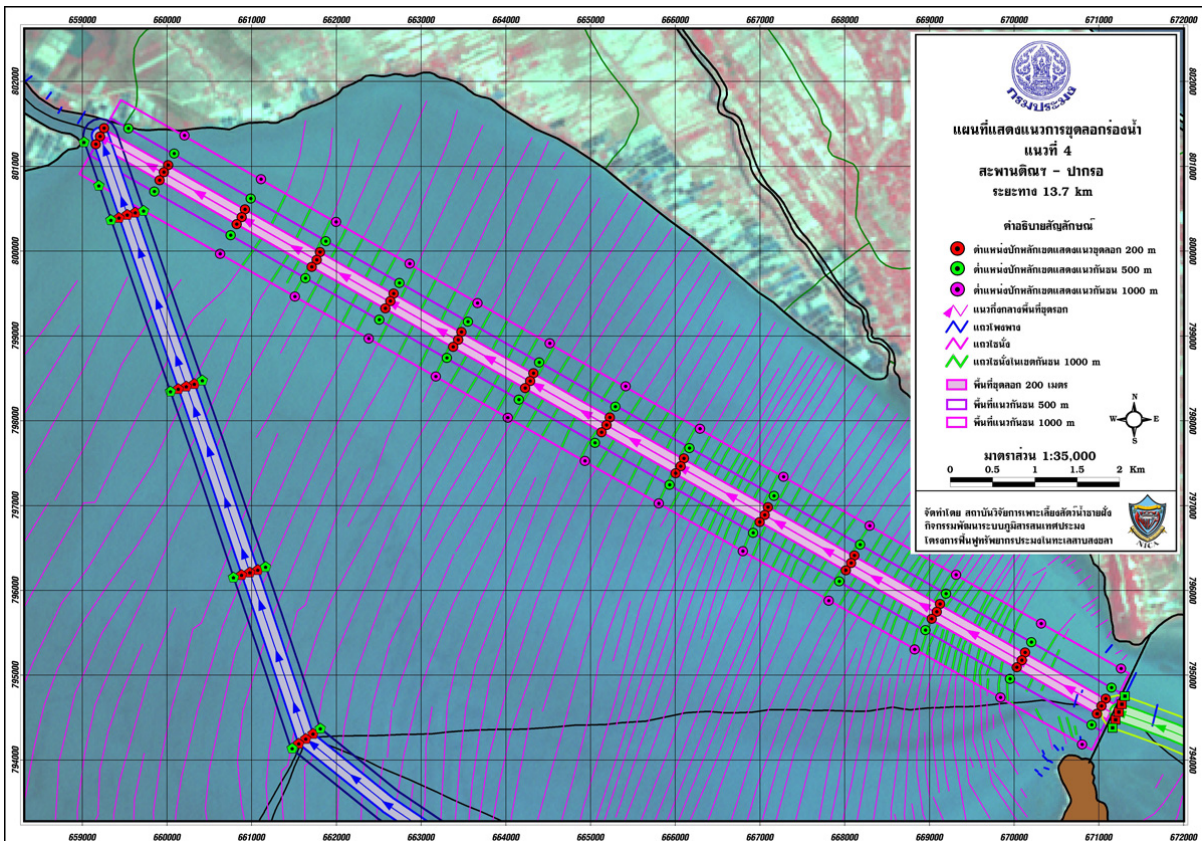
รูปที่ 7 แผนที่แสดงที่อนุญาตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และแปลงเลี้ยงปลาในกระชัง (Sea Food Bank)

ฟาร์มทะเลโดยชุมชน...เพื่อชุมชนเข้มแข็ง

รูปที่ 8 แผนที่แสดงแนวโพงพางรอบเกาะยอที่ยินยอมปรับเปลี่ยนอาชีพ

รูปที่ 9 แผนที่แสดงแนวเขตขุดลอกร่องน้ำช่วงสะพานติณท-ปากรอ เพื่อจัดระเบียบเครื่องมือประมงในทะเลสาบสงขลา

5. กิจกรรมสำรวจสถานะทรัพยากรประมงและประเมินผลผลิตสัตว์น้ำ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

1. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (สวช.)
2. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยตอนล่าง (ศพท.อ่าวไทยตอนล่าง)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินผลผลิตสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา
2. เพื่อทราบสถานะทรัพยากรกุ้งตะกาดบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก
3. เพื่อทราบองค์ประกอบชนิดสัตว์น้ำบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก
4. เพื่อทราบชนิดและการแพร่กระจายของลูกกุ้งทะเลและลูกปลาวัยอ่อนบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก

ผลการดำเนินงาน (แบ่งเป็น 2 ส่วน ตามหน่วยงานที่รับผิดชอบ)

1. การประเมินผลผลิตสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา (สวช.)

ได้ติดตามประเมินผลการปล่อยสัตว์น้ำ ตามท่าขึ้นปลาต่าง ๆ รอบทะเลสาบสงขลา โดยวิธี Landing Statistic ทั้งในจังหวัดสงขลาและพัทลุง รวม 50 แห่ง ได้แก่ ทะเลน้อย ปากพะยูน หนองขอ จองถนน จังหวัดพัทลุง ควนโส ปากบางภูมิ บ้านขาว เกาะใหญ่ กระแสสินธุ์ คลองรี คูชูด ท่าหิน ป่าขาด ปากรอ สทิงหม้อ หัวเขา คูเต่า เกาะยอ จังหวัดสงขลา เป็นประจำทุกเดือน จากนั้นนำข้อมูลมาคำนวณผลการจับสัตว์น้ำเป็นรายเดือน พร้อมทั้งได้สอบถามชาวประมงรอบ ๆ ทะเลสาบ ถึงผลการจับสัตว์น้ำ และความพึงพอใจจากชนิดสัตว์น้ำที่ปล่อยในโครงการฯ จากการประเมินผลการปล่อยสัตว์น้ำในปี 2548 ตั้งแต่มกราคม-ธันวาคม 2548 ชาวประมงในทะเลสาบสงขลาสามารถจับสัตว์น้ำมาขายที่ท่าขึ้นสัตว์น้ำรอบ ๆ ทะเลสาบสงขลา ทั้งนี้ไม่รวมถึงการนำไปบริโภคเองภายในครัวเรือน แล้วนำข้อมูลที่ได้ในแต่ละวันของเดือน มาหาค่าเฉลี่ยในแต่ละบริเวณ แล้วคูณด้วย 25 วันใน 1 เดือน ซึ่งเป็นผลผลิตของสัตว์น้ำชนิดนั้น ๆ แล้วจึงนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกันเป็นผลผลิต ของทะเลสาบในแต่ละฤดูกาลหรือในแต่ละเขตพื้นที่

จากการศึกษาเพื่อประเมินต้นทุนและผลตอบแทน ต่อการคุ้มทุนในการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำแต่ละชนิดในโครงการฯ มีผลการศึกษาดังนี้

กุ้งกุลาดำ ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าที่สุด โดยปล่อยกุ้งกุลาดำ 39.75 ล้านตัว ต้นทุน 3.975 ล้านบาท (ราคาตัวละ 10 สตางค์) ให้ผลผลิต 114,822 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 28.7 ล้านบาท (ราคาเฉลี่ย 250 บาท/กิโลกรัม) น้ำหนักเฉลี่ย 25-30 ตัว/กิโลกรัม) จากการสำรวจจะพบกุ้งกุลาดำเฉพาะบริเวณที่ทำการปล่อย และจากการศึกษาก่อนหน้านี้ จะพบกุ้งกุลาดำในปริมาณที่น้อยมาก โดยกุ้งกุลาดำที่จับได้ในแต่ละพื้นที่จะสอดคล้องกับระยะเวลาที่ปล่อย กล่าวคือ หลังจากปล่อยกุ้งกุลาดำในบริเวณใด ๆ แล้ว ในเวลาประมาณ 3-4 เดือน ก็จะสามารถจับกุ้งกุลาดำขนาดตลาดได้

พาร์กทะเลโดยชุมชน...เพื่อชุมชนเข้มแข็ง

กุ้งแชบ๊วย พบว่า จากการปล่อยกุ้งแชบ๊วย จำนวน 41.0 ล้านตัว มูลค่าต้นทุน 4.1 ล้านบาท (ราคาตัวละ 10 สตางค์) ให้ผลผลิต 121,062 กิโลกรัม มูลค่า 18.159 ล้านบาท (ราคาเฉลี่ย 150 บาท/กิโลกรัม) น้ำหนักเฉลี่ย 50-70 ตัว/กิโลกรัม) แต่ผลผลิตกุ้งแชบ๊วยส่วนใหญ่จะเป็นกุ้งจากธรรมชาติ เพราะจับได้บริเวณทะเลสาบสงขลา ตอนนอกเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งบริเวณนี้เป็นแหล่งอาศัยและหากินของสัตว์น้ำที่อพยพเข้ามาจากทะเลอ่าวไทย

กุ้งก้ามกราม จากการปล่อยกุ้งก้ามกราม จำนวน 35.0 ล้านตัว มูลค่าต้นทุน 3.5 ล้านบาท (ราคาตัวละ 10 สตางค์) ให้ผลผลิต 10,162 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 2.24 ล้านบาท (ราคาเฉลี่ย 220 บาท/กิโลกรัม) น้ำหนักเฉลี่ย 5-15 ตัว/กิโลกรัม) ซึ่งรวมผลผลิตจากธรรมชาติด้วย บริเวณทะเลหลวง และทะเลสาบตอนกลาง

จากการศึกษาของ สิริและคณะ(2528) ทำการสำรวจสถิติการจับสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลาจากทำขึ้นสัตว์น้ำ พบปริมาณสัตว์น้ำชนิดที่เด่น ดังนี้ กุ้งหัวแข็ง 466.3 ตัน/ปี ปลาสร้อย 175.9 ตัน/ปี กุ้งหัวมัน 97.3 ตัน/ปี ปลาช่อน 121.7 ตัน/ปี กุ้งกะตอม 82.4 ตัน/ปี กุ้งก้ามกราม 49.5 ตัน/ปี กุ้งหางแดง(กุ้งแชบ๊วย) 20.5 ตัน/ปี ปลากระพงขาว 4.2 ตัน/ปี และปูดำ 15.3 ตัน/ปี ซึ่งผลผลิตรวมสัตว์น้ำทุกชนิดจำนวน 1,992.9 ตัน/ปี ส่วนกุ้งกุลาดำไม่พบในรายงาน

ตารางที่ 4 ผลการประเมินผลผลิตสัตว์น้ำปี 2548 โดยสำรวจปริมาณสัตว์น้ำที่ขึ้นตามทำขึ้นปลาต่างๆ รอบทะเลสาบสงขลา (Landing Statistics)

ชนิดสัตว์น้ำ	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.	รวม
กั้งตักแตน	-	-	-	-	-	500.0	-	-	1,487.5	-	-	-	1,987.5
กุ้งกะตอม	137.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3945	-	4,082.5
กุ้งก้ามกราม	270.0	635.0	1045.0	967.5	865.0	1610.0	1650.0	975.0	800.0	345.0	767.5	232.5	10,162.5
กุ้งกุลาดำ	5,987.5	6,597.5	4,285.0	3,952.5	10,385	7,722.5	7,632.5	8,037.5	15,125.0	22,825.0	21,350.0	922.5	114,822.5
กุ้งขาว	-	-	-	500.0	-	-	-	-	-	-	-	-	500.0
กุ้งแชบ๊วย	-	1,845.0	9,500	11,512.5	15,235	27,005	27,237.5	13,880	7,932.5	2,662.5	2,962.5	1,650.0	121,062.5
กุ้งหัวแข็ง	2,060.0	8,267.5	62,897.5	50,995.0	46,125.0	49,325.0	54,890.0	24,532.5	44,825.0	15,245.0	20,215.0	3,985.0	393,362.5
กุ้งหัวมัน	100.0	-	11,062.5	8,682.5	875.0	1,750.0	750.0	875.0	1,000.0	-	6,992.5	11,930.0	44,017.5
ปลากดชี่ลิง	265.0	130.0	-	300.0	500.0	-	115.0	-	-	212.5	-	-	1,522.5
ปลากดขึ้นหลาว	172.5	-	-	5,875.0	590.0	-	375.0	450.0	3,425.0	62.5	1,632.5	625.0	13,207.5
ปลากดน้ำจืด	37.5	112.5	-	490.0	-	175.0	-	-	-	-	-	27.5	842.5
ปลากดเหลือง	-	-	-	-	-	-	200.0	-	-	-	52.5	637.5	890.0
ปลากะรัง	17.5	-	7.5	-	-	25.0	-	-	-	-	5.0	-	55.0
ปลากะรังเหวดควาย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.5	-	7.5
ปลากะรังเหวเมือง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90.0	90.0
ปลากะรังเหวปากแดง	-	-	-	-	-	125.0	-	-	-	150.0	2,875.0	162.5	3,312.5
ปลากะบอกขาว	430.0	275.0	50.0	55.0	800.0	1,425.0	487.5	1,150.0	2,175.0	5,175.0	920.0	422.5	13,365.0
ปลากะบอกดำ	-	90.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90.0
ปลากะพงขาว	920.0	780.0	435.0	192.5	-	250.0	150.0	175.0	62.5	287.5	237.5	357.5	3,847.5
ปลากะพงหิน	-	30.0	-	20.0	-	7.5	125.0	37.5	75.0	30.0	10.0	-	335.0
ปลากะสูบชืด	-	85.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85.0
ปลาแกมฮั้ว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.0	5.0
ปลาแขยงขาว	-	-	-	-	-	-	-	-	125.0	85.0	-	-	210.0
ปลาแขยงหนู	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	105.0	105.0
ปลาแขยงใบขาว	75.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75.0	-	150.0
ปลาโคบ	837.5	2,570.0	1,627.5	637.5	2,950.0	5,800.0	1,000.0	3,225.0	5,750.0	10,550.0	7,005.0	1,000.0	42,952.5
ปลาจัมพันจระเข้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	875.0	162.5	1,037.5
ปลาช่อน	3,220.0	4,095.0	8,410.0	2,125.0	4,148.0	5,280.0	712.5	2,175.0	2,150.0	1,675.0	1,177.5	2,412.5	37,580.5
ปลาชะโด	-	-	5.0	875.0	20.0	-	-	-	-	-	-	-	900.0
ปลาชะโอน	40.0	37.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	77.5
ปลาชิวควาย	-	265.0	125.0	190.0	-	-	-	-	-	-	-	-	580.0
ปลาดอกไม้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37.5	37.5

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ชนิดสัตว์น้ำ	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.	รวม
ปลาดุกทะเล	1,792.5	5,070.0	1,665.0	3,072.5	3,145.0	6,240.0	5,277.5	2,725.0	1,625.0	1,325.0	4,015.0	2,532.5	38,485.0
ปลาดุกอูย	1,450.0	695.0	1,162.5	785.0	1,580.0	980.0	525.0	725.0	2,250.0	1,050.0	220.0	450.0	11,872.5
ปลาตะกรับ	100.0	342.5	105.0	25.0	1,413.0	62.5	75.0	-	175.0	-	340.0	100.0	2,738.0
ปลาตะเพียนทราย	37.5	-	12.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0
ปลาดูแดง	-	-	-	-	115.0	-	-	-	-	-	-	12.5	127.5
ปลาทองเขียว	-	-	-	-	-	-	250.0	-	375.0	-	21,500.0	5,375.0	27,500.0
ปลานิลแดง	685.0	2,410.0	577.5	875.0	608.0	1,000.0	1,625.0	75.0	375.0	750.0	1,175.0	185.0	10,340.5
ปลานิลดำ	-	-	-	250.0	-	-	-	-	-	-	-	-	250.0
ปลาเนื้ออ่อน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.0	10.0
ปลาบึก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,172.5	1,172.5
ปลาบูทราย	5.0	-	-	-	45.0	-	-	-	-	-	37.5	12.5	100.0
ปลาบู่เงิน	-	57.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.0	67.5
ปลาแป้นเล็ก	162.5	50.0	250.0	225.0	1,625.0	125.0	-	1,500.0	2,000.0	2,000.0	3,632.5	11,912.5	23,482.5
ปลาแป้นใหญ่	-	-	-	-	500.0	-	-	-	-	-	1,450.0	-	1,950.0
ปลาพรหม	-	-	-	-	-	12.5	-	-	-	-	-	-	12.5
ปลาแมวหูขาว	30.0	155.0	-	155.0	150.0	512.5	700.0	-	2,000.0	-	3,455.0	475.0	7,632.5
ปลามะลิ	-	-	1,250.0	575.0	-	-	-	-	-	250.0	-	20,000.0	22,075.0
ปลาลิ้นควาย	20.0	-	550.0	807.5	258.0	-	-	-	-	-	2.5	-	1,638.0
ปลาสร้อย	802.5	2,495.0	1,267.5	1,460.0	1,458.0	977.5	775.0	650.0	2,625.0	4,450.0	1,162.5	547.5	18,670.5
ปลาสร้อย	-	87.5	30.0	-	50.0	-	-	-	-	-	-	87.5	255.0
ปลาสร้อยหิน	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	250.0	25.0	12.5	387.5
ปลาสร้อยดอกหมาก	-	-	-	32.5	-	-	250.0	-	-	-	-	-	282.5
ปลาสร้อยนกเขา	-	-	-	-	78.0	-	-	-	-	-	1,700.0	50.0	1,828.0
ปลาโสด	392.5	332.5	177.5	280.0	228.0	87.5	275.0	150.0	550.0	250.0	1,650.0	-	4,373.0
ปลาหมอช้างเหยียบ	880.0	1,057.5	1,005.0	402.5	730.0	317.5	937.5	200.0	2,400.0	1,687.5	2,600.0	937.5	13,155.0
ปลาหมอไทย	370.0	112.5	750.0	80.0	325.0	37.5	115.0	75.0	-	175.0	7.5	87.5	2,135.0
ปลาหัวตะกั่ว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	125.0	125.0
ปลาหัวเข็งหนวดอ่อน	11,875.0	13,777.5	1,307.5	2,690.0	13,375.0	14,600.0	5,950.0	3,575.0	12,125.0	5,875.0	8,725.0	5,225.0	99,100.0
ปลาหัวอ่อนหนวดแข็ง	825.0	130.0	530.0	-	6,725.0	14,600.0	2,250.0	-	1,250.0	375.0	175.0	742.5	27,602.5
ปลาไหล	-	27.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.5
ปลาอีฆอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	62.5	62.5
ปูดำ	15.0	110.0	460.0	660.0	793.0	912.5	200.0	950.0	300.0	275.0	62.5	-	4,738.0
ปูม้า	-	-	-	1,017.5	3,010.0	1,662.5	3,250.0	3,000.0	2,200.0	1,000.0	237.5	-	15,377.5
รวม	34,012.5	62,725.0	110,550.0	100,762.5	118,704.0	143,127.5	117,780.0	69,237.5	115,182.5	79,017.5	123,277.5	74,890.0	1,149,266.5

ตารางที่ 5 จำนวนและชนิดสัตว์น้ำที่ปล่อยโดยหน่วยงานต่าง ๆ และผลผลิตที่ประเมินได้ในปี 2548

ชนิดสัตว์น้ำ	ในโครงการฯ (ล้านตัว)	นอกโครงการฯ (ล้านตัว)	ผลผลิต (ตัน)
กุ้งกุลาดำ	38.37	10.64	114.822
กุ้งแชบวย	6.00	35.00	121.062
กุ้งก้ามกราม	8.90	26.10	10.162
ปลากะพงขาว	0.25	0.925	3.847
ปลาดุกอูย	1.42	1.00	11.872
ปลากดแก้ว	0.06	-	0.84
ปลากดเหลือง	0.025	-	0.89
ปลาบู่	0.03	-	0.067
ปลากระแห(ลำปำ)	1.55	-	0
ปลาหมอไทย	0.25	-	2.135

รูปที่ 10 ประมวลภาพกิจกรรมประเมินผลผลิตสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา (Landing statistics)

2. การสำรวจสภาวะทรัพยากรประมงบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก (ศพท.อ่าวไทยตอนล่าง)

2.1 สภาวะทรัพยากรกุ้งตะกาดบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก

ผลการดำเนินงาน : จากการเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนตุลาคม 2547 ถึงเดือนกันยายน 2548 จากเครื่องมือไชนิ่ง พบกุ้งตะกาด 5 ชนิด ประกอบด้วย *Metapenaeus affinis*, *M. ensis*, *M. lysianassa*, *M. moyebi* และ *M. brevicornis* โดยมีอัตราการจับเฉลี่ย 3.85, 3.12, 1.91, 84.64 และ 6.41 กิโลกรัมต่อลูกต่อวันตามลำดับ และจากเครื่องโพงพางมีอัตราการจับเฉลี่ย 2.6, 0.94, 19.22, 60.20 และ 8.65 กิโลกรัมต่อลูกต่อวันตามลำดับ

ตารางที่ 6 องค์ประกอบชนิด (%) ของกุ้งตะกาดจากเครื่องมือไชนิ่งบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก

ชนิด	ต.ค47	พ.ย47	ธ.ค47	ม.ค48	ก.พ48	มี.ค48	เม.ย48	พ.ค48	มิ.ย48	ก.ค48	ส.ค48	ก.ย48
<i>Metapenaeus affinis</i>	2.56	0.14	0.00	0.62	1.59	4.71	5.38	22.44	2.00	1.76	1.99	3.02
<i>M. ensis</i>	2.16	0.47	0.00	4.76	4.91	7.71	0.97	0.65	6.20	6.34	2.77	0.47
<i>M. lysianassa</i>	1.01	0.09	0.05	1.88	4.69	7.80	2.44	0.37	1.50	1.14	0.75	1.19
<i>M. moyebi</i>	93.98	99.22	99.05	77.94	75.32	63.88	85.81	64.98	86.30	87.73	86.35	95.10
<i>M. brevicornis</i>	0.29	0.08	0.00	14.80	13.49	15.90	5.39	11.56	4.00	3.03	8.14	0.21

ตารางที่ 7 องค์ประกอบชนิด (%) ของกุ้งตะกาดจากเครื่องโพงพางบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก

ชนิด	ต.ค47	พ.ย47	ธ.ค47	ม.ค48	ก.พ48	มี.ค48	เม.ย48	พ.ค48	มิ.ย48	ก.ค48	ส.ค48	ก.ย48
<i>Metapenaeus affinis</i>	1.22	0.00	0.00	0.00	0.00	0.27	0.00	4.35	0.00	18.39	6.61	1.09
<i>M. ensis</i>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.18	0.00	2.33	0.00	8.77	0.00	0.00
<i>M. lysianassa</i>	2.44	0.00	14.16	94.54	14.16	62.66	2.30	0.00	0.13	0.14	40.09	0.00
<i>M. moyebi</i>	95.12	0.00	45.66	5.42	45.66	27.07	94.63	87.56	99.65	69.87	53.30	98.44
<i>M. brevicornis</i>	1.22	0.00	40.18	0.00	40.18	9.82	3.07	5.75	0.22	2.83	0.00	0.47

2.2 องค์ประกอบชนิดสัตว์น้ำบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก

ผลการดำเนินงาน : จากการเก็บข้อมูลองค์ประกอบสัตว์น้ำ จากเครื่องมือไชนิ่ง ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2547 ถึงเดือนกันยายน 2548 พบว่า มีองค์ประกอบเฉลี่ยของกุ้ง 58.25% ปลา 35.16% และสัตว์น้ำอื่นๆ 6.63% โดยมีอัตราการจับเฉลี่ย 0.74 กิโลกรัมต่อลูกต่อวัน และจากการเก็บข้อมูลองค์ประกอบสัตว์น้ำ จากเครื่องมือโพงพาง ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2547 ถึงเดือนกันยายน 2548 พบว่า มีองค์ประกอบเฉลี่ยของกุ้ง 14.90% ปลา 78.93% และสัตว์น้ำอื่นๆ 5.34% โดยมีอัตราการจับเฉลี่ย 29.87 กิโลกรัมต่อลูกต่อวัน

พาริบทะเลโดยชุมชน...เพื่อชุมชนเข้มแข็ง

ตารางที่ 8 อัตราการจับ (กก./ลูก/วัน) และองค์ประกอบสัตว์น้ำ (%) ที่จับด้วยเครื่องมือไชนั่ง บริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก

ชนิดสัตว์น้ำ	ตค.47	พย.47	ธค.47	มค.48	กพ.48	มี.ค48	เม.ย48	พ.ค48	มิ.ย48	ก.ค48	ส.ค48	ก.ย48
อัตราการจับ	0.54	1.55	0.75	0.35	0.77	0.71	0.75	0.74	0.76	0.62	0.68	0.68
กุ้ง	49.43	28.73	16.31	24.86	71.90	61.12	64.62	64.74	89.40	79.70	71.60	76.14
ปลา	41.17	64.99	56.60	71.87	23.33	36.54	25.87	29.08	8.20	17.73	24.85	21.45
อื่นๆ	9.40	6.28	27.09	3.27	4.77	2.34	9.51	6.18	2.4	2.37	3.55	2.41

ตารางที่ 9 อัตราการจับ (กก./ลูก/วัน) และองค์ประกอบสัตว์น้ำ (%) ที่จับด้วยเครื่องมือโพงพาง บริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก

ชนิดสัตว์น้ำ	ตค.47	พย.47	ธค.47	มค.48	กพ.48	มี.ค48	เม.ย48	พ.ค48	มิ.ย48	ก.ค48	ส.ค48	ก.ย48
อัตราการจับ	30	41.67	45	110	15	6.87	20	12.67	17.25	15	31.67	13.33
กุ้ง	16.82	1.71	22.63	4.06	8.29	22.34	11.34	16.16	43.44	13.01	7.01	11.94
ปลา	71.41	97.83	76.67	91.35	85.74	73.48	81.74	75.39	46.26	82.00	78.07	87.21
อื่นๆ	11.77	0.46	0.70	4.59	5.97	4.18	6.92	8.45	10.30	4.99	14.93	0.85

2.3 ชนิดและการแพร่กระจายของกุ้งทะเลวัยอ่อนบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก

ผลการดำเนินงาน : จากการสำรวจ 11 สถานี (รูปที่ 11) จำนวน 10 เทียวเรือ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2547 ถึงเดือน กันยายน 2548 สามารถจำแนกกุ้งทะเลวัยอ่อนออกเป็น 7 สกุล คือ *Metapenaeus* (84.99%) *Penaeus* (8.38%) *Parapenaeopsis* (1.84%) *Palemon* (0.82%) *Trachypenaeus* (0.06%) *Acetes* (0.32%) และ *Sycyonia* (0.17%) ตามลำดับ ส่วนตัวอย่างที่ไม่สามารถจำแนกชนิดได้ (unidentified) เป็นตัวอย่างที่มีขนาดเล็กมากและตัวอย่างที่ไม่สมบูรณ์ (incomplete) คิดเป็น 3.42% ของกุ้งวัยอ่อนทั้งหมด

กุ้งวัยอ่อนที่พบตามสถานีสำรวจมีจำนวนทั้งหมด 3,650 ตัว เมื่อคำนวณต่อปริมาตรน้ำ เท่ากับ 59,626 ตัวต่อปริมาตรน้ำทะเล 1,000 ลูกบาศก์เมตร โดยกุ้งวัยอ่อนรวมทุกสกุล มีความชุกชุมมากที่สุดที่สถานี 1 บริเวณปากทะเลสาบสงขลา ซึ่งติดต่อกับทะเลอ่าวไทย

2.4 ชนิดและการแพร่กระจายของปลาวัยอ่อนบริเวณทะเลสาบสงขลา

ผลการดำเนินงาน : ในปีงบประมาณ 2548 ทำการเก็บตัวอย่างปลาวัยอ่อนบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก ในเดือนตุลาคม 2547 ถึง เดือนกันยายน 2548 (ยกเว้นเดือนพฤศจิกายน 2547) รวม 11 ครั้ง ๆ ละ 11 สถานี ผลการศึกษามีดังนี้ พบปลาวัยอ่อน 26 วงศ์ มีปริมาณปลาวัยอ่อนเฉลี่ย เท่ากับ 591 ตัว/น้ำทะเล 1,000 ลูกบาศก์เมตร มีปริมาณไขปลาเฉลี่ย เท่ากับ 2,619 ฟอง/น้ำทะเล 1,000 ลูกบาศก์เมตร ปลาวัยอ่อนวงศ์ที่พบมากที่สุด คือ วงศ์ปลาบู (Gobiidae) 30.46% รองลงมา วงศ์ปลากระป๋อง (Blenniidae) 25.34% วงศ์ปลาหัวแข็ง (Atherinidae) 14.28% วงศ์ปลาหลังเขียว (Clupeidae) 10.68% วงศ์ปลากระทุงเหว (Hemirhamphidae) 4.71% วงศ์ปลาข้าวเม่า (Chandidae หรือ Ambassidae) 1.60% และวงศ์ปลากระทิง (Engraulidae) 1.53% โดยปริมาณปลาวัยอ่อน

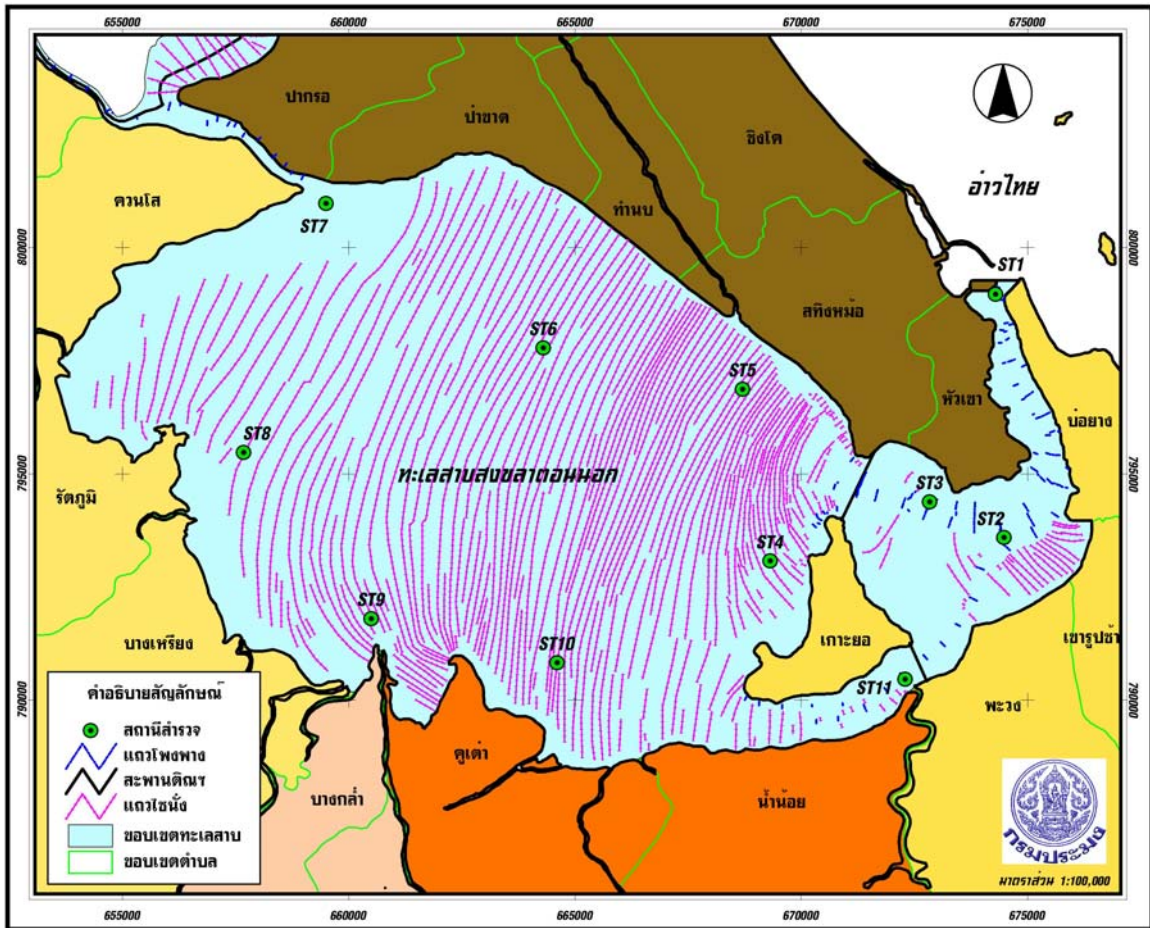

รวมทุวงค์มีมากที่สุดในเดือนกุมภาพันธ์ 2548 และมีความชุกชุมมากที่สุดบริเวณสถานีที่ 1 (ปากทะเลสาบสงขลา) สำหรับไข่ปลาที่มีปริมาณมากที่สุดในเดือนเมษายน 2548 และมีความชุกชุมมากที่สุดบริเวณสถานีที่ 1 เช่นเดียวกัน

ปลาที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจที่พบในทะเลสาบสงขลาตอนนอกได้แก่

- วงศ์ปลาหลังเขียว (Clupeidae) พบเกือบทุกเดือนที่ทำการสำรวจ และพบทุกสถานี โดยพบมากบริเวณสถานีที่ 11 (บริเวณปากคลองวง) มีปริมาณเฉลี่ย เท่ากับ 348 ตัว/น้ำทะเล 1,000 ลูกบาศก์เมตร
- วงศ์ปลากะตัก (Engraulidae) มีปริมาณและการแพร่กระจายน้อยกว่าวงศ์ปลาหลังเขียว โดยพบเพียงบางเดือนและบางสถานี บริเวณที่พบมากที่สุด คือ สถานีที่ 7 (บริเวณปากคลองปากรอ) มีปริมาณเฉลี่ย เท่ากับ 43 ตัว/น้ำทะเล 1,000 ลูกบาศก์เมตร
- วงศ์ปลากระบอก (Mugilidae) พบในเดือนกุมภาพันธ์ 2548 บริเวณสถานีที่ 3 (บริเวณบ้านหัวเขา) เดือนเมษายน และเดือนกรกฎาคม 2548 บริเวณสถานีที่ 1 (บริเวณปากทะเลสาบสงขลา) มีปริมาณ เท่ากับ 25 26 และ 14 ตัว/น้ำทะเล 1,000 ลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ
- วงศ์ปลาเห็ดโคน (Sillaginidae) พบในเดือนกันยายน 2548 บริเวณสถานีที่ 1 (บริเวณปากทะเลสาบสงขลา) มีปริมาณ เท่ากับ 37 ตัว/น้ำทะเล 1,000 ลูกบาศก์เมตร
- วงศ์ปลาสิ่กุน (Carangidae) ซึ่งในที่นี้จะจะเป็นปลาข้างเหลือง (Selaroides leptolepis) พบในเดือนเมษายน 2548 บริเวณสถานีที่ 2 (บริเวณหน้าสถาบันวิจัยสุขภาพสัตว์น้ำชายฝั่ง) มีปริมาณ เท่ากับ 12 ตัว/น้ำทะเล 1,000 ลูกบาศก์เมตร
- วงศ์ปลากะพง (Lutjanidae) พบในเดือนเมษายน 2548 บริเวณสถานีที่ 11 (บริเวณปากคลองวง) มีปริมาณ เท่ากับ 11 ตัว/น้ำทะเล 1,000 ลูกบาศก์เมตร
- วงศ์ปลาดอกหมาก (Gerridae) พบในเดือนเมษายน 2548 เช่นกัน บริเวณสถานีที่ 1 (บริเวณปากทะเลสาบ) มีปริมาณ เท่ากับ 77 ตัว/น้ำทะเล 1,000 ลูกบาศก์เมตร
- วงศ์ปลาทรายแดง (Nemipteridae) พบในเดือนเมษายน 2548 เช่นกัน โดยพบบริเวณสถานีที่ 1 (บริเวณปากทะเลสาบสงขลา) สถานีที่ 2 (บริเวณหน้าสถาบันวิจัยสุขภาพสัตว์น้ำชายฝั่ง) และสถานีที่ 3 (บริเวณหน้าบ้านหัวเขา) มีปริมาณ เท่ากับ 39 86 และ 12 ตัว/น้ำทะเล 1,000 ลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ
- วงศ์ปลาตะกรับ (Scatophagidae) พบในเดือนตุลาคม 2547 บริเวณสถานีที่ 1 (บริเวณปากทะเลสาบสงขลา) มีปริมาณ เท่ากับ 25 ตัว/น้ำทะเล 1,000 ลูกบาศก์เมตร
- วงศ์ปลาสาก (Sphyreanidae) พบในเดือนตุลาคม 2547 บริเวณสถานีที่ 4 (บริเวณบ้านสวนใหม่) มีปริมาณ เท่ากับ 25 ตัว/น้ำทะเล 1,000 ลูกบาศก์เมตร

รูปที่ 11 ภาพแผนที่แสดงสถานีสำรวจสภาวะทรัพยากรประมงบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอก

รูปที่ 12 ประมวลภาพกิจกรรมสำรวจสภาวะทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาตอนนอก

6. กิจกรรมการสร้างความเข้มแข็งของสตรีต่อการจัดการทรัพยากรประมง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา (สปลจ.สงขลา)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มสตรีมีบทบาทและส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

ผลการดำเนินงาน

ได้เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มสตรีในชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา โดยจัดฝึกอบรมในวันที่ 6-7 สิงหาคม 2548 ณ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12 สงขลา มีผู้เข้ารับการอบรม 61 คน จากเป้าหมาย 50 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดกลุ่ม ขยายสมาชิก สร้างจิตสำนึก ในการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา พร้อมทั้งมีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของโครงการฯ ซึ่งผลจากการจัดฝึกอบรมในกิจกรรมการสร้างความเข้มแข็งของสตรีต่อการจัดการทรัพยากรประมง พอสรุปได้ดังนี้

1. สถานการณ์ที่เกิดขึ้นกลุ่มสตรีไม่มีโอกาสตัดสินใจแต่ได้รับผลกระทบด้วย
2. ชีวิตของกลุ่มสตรีมีความสัมพันธ์กับทะเลสาบสงขลาทางด้านวิถีชีวิตดั้งเดิม
3. การฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาเป็นการสร้างหลักประกันชีวิตกับครอบครัว ทะเลสาบ

รูปที่ 13 ประมวลภาพกิจกรรมการสร้างความเข้มแข็งของสตรีต่อการจัดการทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

7. กิจกรรมประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

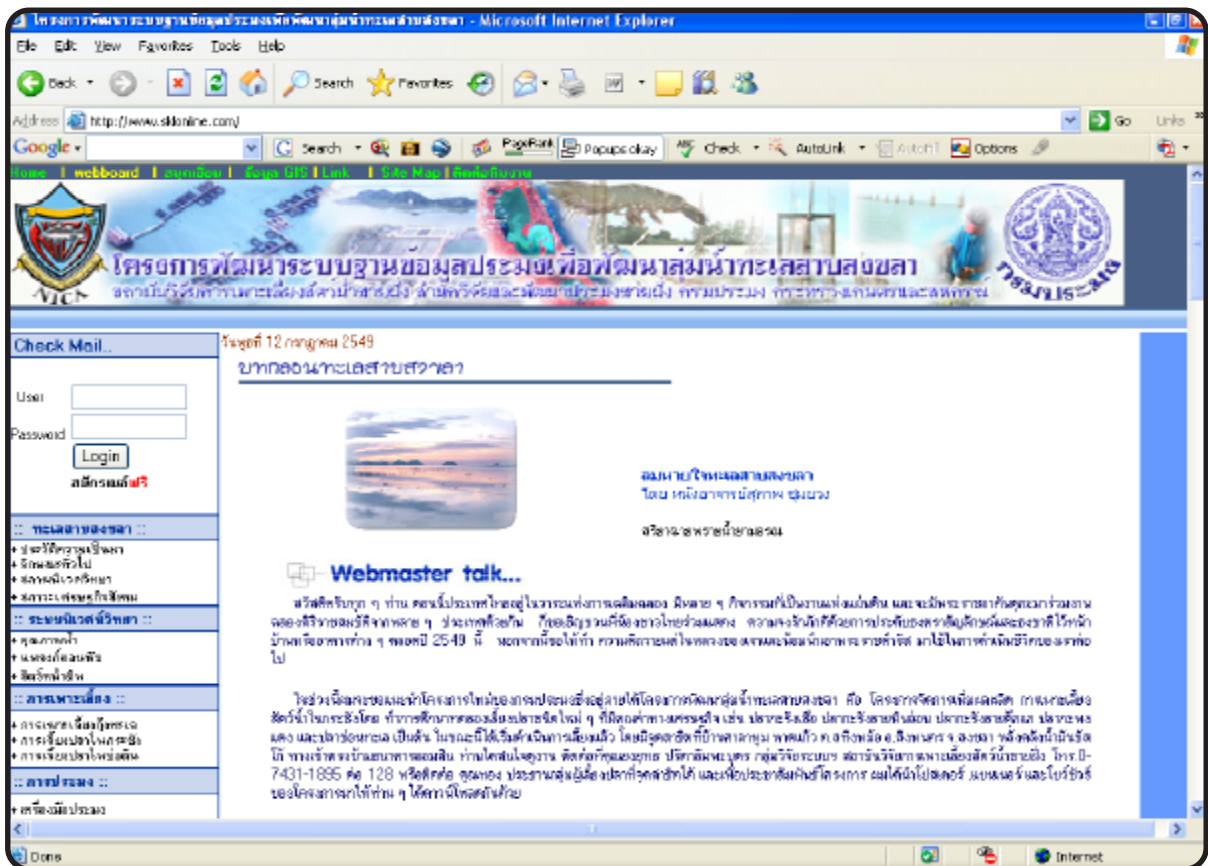
หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (สวช.)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมในโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

ผลการดำเนินงาน

ได้เผยแพร่ข้อมูลในกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ทั้งในรูปแบบเว็บไซต์ที่ www.sklonline.com ทางระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์(GIS) จัดทำสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น จดหมายข่าว (ออกเป็นรายเดือน) หนังสือรายงานผลการดำเนินงานประจำปี และจัดทำแบนเนอร์ประชาสัมพันธ์โครงการฯ จัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ จัดทำวีซีดีฟาร์มทะเลโดยชุมชน และนำเสนอข้อมูลในการติดตามงานจากคณะต่าง ๆ เช่น คณะรองนายก วิษณุ เครืองาม คณะนายวินัย เสนเนียม และคณะผู้ตรวจการสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นต้น ทั้งนี้ได้แจกจ่ายให้หน่วยงานกรมประมง และองค์การบริหารส่วนตำบลที่ร่วมดำเนินกิจกรรม ตลอดจนกลุ่มชาวประมงและผู้สนใจทั่วไป นอกจากนี้ได้บรรยายผลการดำเนินงานโครงการ แก่หน่วยงานราชการ บริษัทเอกชน และนักเรียนนักศึกษา ที่ขอความอนุเคราะห์ในการเยี่ยมชมงาน

รูปที่ 14 ภาพการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตที่เว็บไซต์ www.sklonline.com

การอบรมประมงอาสา เพื่อพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมง ในทะเลสาบสงขลา ปี 2548

ผ.ฐานันดร ที่สถานศึกษาเกี่ยวกับประมงอาสา และทำหนังสือ

กลุ่มงานวิจัยระบบและกาจัดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง กรมประมง ได้ดำเนินงานโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ปี 2548 โดยมีกิจกรรมการอบรมประมงอาสา เพื่อพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชนมีส่วนร่วม สำหรับโครงการนี้ได้ดำเนินการติดต่อกันมาเป็นปีที่ 6 แล้ว ในปีนี้มีเป้าหมายจัดอบรมกลุ่มประมงอาสาจำนวน 150 คน จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ประมงอาสาตำบลคลองขี้ และประมงอาสาตำบลคูขุด อำเภอสตงิ่งพระ จังหวัดสงขลา ซึ่งจัดอบรมในวันที่ 11 และ 12 มกราคม 2548 ณ ศาลาการเปรียญวัดท่าคูระ และห้องประชุมเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา ตามลำดับ โดยมี ผอ. ฐานันดร ทัดตานนท์ เป็นประธานในการเปิดอบรม

ผ.ฐานันดร สอบถามความพึงพอใจของผู้นำชุมชน ซึ่งตอบว่า "ประมงอาสาเยี่ยม"

พี่โอบอ้อมที่เลี้ยง 120 ตัววัน และพี่คีตที่เลี้ยง 12.5 ตัววัน

พี่น้ เป็นปีที่ 6 แล้ว ที่กรมประมง ได้มาฟื้นฟูทรัพยากรประมง

นายก อบต.คลองขี้ ชี้แจงการประมงอาสาโดยมีเขียนบน

คนที่นี่ทำอาชีพประมง และเลี้ยงสัตว์ในทะเลสาบสงขลา มีถึงจุดที่ต้องฟื้นฟูแล้ววัน

โรงพยาบาลชุมชน ร่วมสนับสนุนฟื้นฟูสุขภาพ 3 ตำบล

ผู้นำในรายการ "งานนี้ นอนหมั่นดูแลดูให้ดี ไช้วิลัย เกล็ด"

โนเขตท่าทะเลใต้ สามารถทำการประมงได้ ตามข้อตกลงร่วมกัน

เชิญและหาวิทยากร (ลงระบือ) ไม่น

คำว่า "การมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นจุดแข็งส่วนหนึ่ง"

ขอความร่วมมือชาวประมง ปีที่ศึกษาการเลี้ยงสัตว์ เพื่อการติดต่อยังเป็นผลการไปขอสิทธิ์น้ำจืด

อาหาร-เครื่องดื่ม พริกแกงจะ เจ็ดไร่

เสร็จจากการอบรม เขตประมงอาสาพร้อมกันร่วมประชุม

ชมความดี ร่วมแสดงและ และขอรับผลตอบแทนชุมชน

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง
กรมประมง
Coastal Aquaculture Research Institute,
Coastal Fisheries Research and Development Bureau,
Department of Fisheries
WWW.KICAO.NL26.COM

รูปที่ 15 ภาพโปสเตอร์เผยแพร่กิจกรรมการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน (อบรมประมงอาสา)

พาร์มทะเลโดยชุมชน...เพื่อชุมชนเข้มแข็ง

เขตพาร์มทะเลชุมชนปี 2548

โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

ชมทะเลสาบสงขลาที่ท่าพาร์มทะเลชุมชน

คุณชูศักดิ์ นันทสิทธิ์ ประมวลภาพกิจกรรมรวมกันเขตฯ

ดำเนินแถวไม้ โดยเรือประมงอาสาพาร์มทะเลชุมชน

จับตัวพิศเขต โดยเรือ GPS

ประมงอาสาสมัครกัน กำหนดเขตพาร์มทะเลบ้านบ้าน

ปักเสาแถว ติดเขตพาร์มทะเลด้วยธงรับ

ประมงอาสาสมัครใหม่ มาคโมรินทร์โฮ โฮมวีจจะโฮง

เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ฯ ช่วยกันติดตั้งที่ปลายแถว

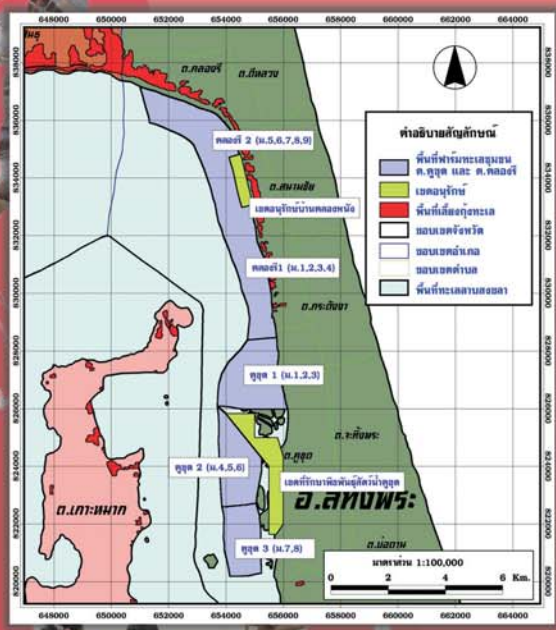
สมาชิกสหกรณ์ฯ ปล่อยเรือ ขนถ่าย

กลุ่มงานวิจัยระบบและการจัดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง กรมประมง ได้ดำเนินงานโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ปี 2548 โดยมีกิจกรรมการอบรมประมงอาสา เพื่อพัฒนาพาร์มทะเลโดยชุมชนมีส่วนร่วม จำนวน 5 แห่ง ได้แก่

1. เขตตำบลคลองขี้ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ 1.(หมู่ 1,2,3,4) และ 2.(หมู่ 5,6,7,8,9)
2. เขตตำบลคูขุด จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ 1.(หมู่ 1,2,3) 2.(หมู่ 4,5,6) และ 3.(หมู่ 7,8)

โดยเขตตำบลคลองขี้มีพื้นที่ต่อเนื่องกันทั้งสองเขต(หมู่1-9) โดยไม่ทับซ้อนกับเขตอนุรักษ์บ้านคลองหนัง ตั้งอยู่ที่ 1 และมีข้อตกลงของเขตตั้งนี้ คือ ภายในเขตพาร์มทะเลชุมชนตำบลคลองขี้ สามารถทำการประมงได้ โดยใช้อวนสามชั้น ขนาดตาอวน 5 เซนติเมตร ขึ้นไป ยกเว้นในเดือนพฤศจิกายน และธันวาคม ของทุกปี สามารถทำการประมงโดยใช้อวนสามชั้น ขนาดตาอวน 3.8 เซนติเมตร ขึ้นไปได้

ส่วนเขตตำบลคูขุด มีข้อตกลงทั้งสองเขตร่วมกัน ตั้งนี้ กำหนดพื้นที่พาร์มทะเลชุมชนออกเป็นสามเขต โดยไม่ทับซ้อนกับเขตที่รักษาพิชพันธุ์สัตว์น้ำคู่ขุดเดิม คือ 1.พื้นที่ทะเลสาบสงขลาหน้า (หมู่ 1,2,3) 2.หน้า หมู่ 4,5,6 และ 3.หน้าหมู่ 7,8 ตั้งอยู่ที่ 1 และมีข้อตกลงของเขต ตั้งนี้ คือ ภายในเขตพาร์มทะเลชุมชนตำบลคูขุดทั้งสองเขต สามารถทำการประมงได้ โดยใช้อวนสามชั้น และ/หรืออวนอันเดียว ขนาดตาอวน 5 เซนติเมตรขึ้นไป ส่วนนอกเขตพื้นที่พาร์มทะเลชุมชนตำบลคูขุด สามารถใช้อวนขนาดตาน้อยกว่า 5 เซนติเมตรได้ เครื่องมือประมงชนิดนี้ที่มีอยู่เดิมในเขตพาร์มทะเล สามารถทำการประมงต่อไปได้ และห้ามทำการประมงประเภทเครื่องมือสุ่มประกอบ กายใช้ไฟส่อง(ไล่ลุ่ม) ในเขตพื้นที่พาร์มทะเลชุมชน ตำบลคูขุด

รูปที่ 1 แสดงพื้นที่เขตพาร์มทะเลชุมชน ตำบลคลองขี้ และตำบลคูขุด ในทะเลสาบสงขลา

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง
กรมประมง
Coastal Aquaculture Research Institute,
Coastal Fisheries Research and Development Bureau,
Department of Fisheries
WWW.MCAONLINE.BEL.COM

รูปที่ 16 ภาพโปสเตอร์เผยแพร่กิจกรรมการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน (เขตพาร์มทะเล)

จำนวนไข่โปรย ๓๐๐๖๒๕

ประชุมสภา เข็มน้ำเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการปล่อย

ชาวบ้านนำลูกของเรือเพื่อจะไปปล่อย

แม่ๆ ชาวบ้านนำลูกเรือเพื่อไปปล่อย

เรือพ่วง...ถูกพ่วง...ไปปล่อยตามจุดที่รับ

ทีมรวมและชาวบ้านช่วยกันปล่อย

ลำน้ำที่พ่วงของเรือลำนารับ

ปล่อยลูกไข่ลง...จับไว้ก่อนสวมหมวกกันแดดเพื่อป้องกันแดด

ชาวบ้านนำลูกเรือมาช่วยกันปล่อย

กลุ่มงานวิจัยระบบและการจัดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานโครงการฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา และประสานงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมประมงในการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา โดยมีเป้าหมายการผลิตสัตว์น้ำทั้งสิ้น 123,455 ล้านตัว ดังนี้

1. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ปล่อยกุ้งกุลาดำ 25 ล้านตัว
2. สปจ.พัทลุง ปล่อยกุ้งกุลาดำ 1 ล้านตัว
3. สปจ.สงขลา ปล่อยกุ้งกุลาดำ 6.75 ล้านตัว
4. สปจ.นครศรีธรรมราช ปล่อยปลาน้ำจืด 1 ล้านตัว
5. ศพช.สงขลา ปล่อยกุ้งกุลาดำ 2 ล้านตัว กุ้งแสบวัย 6 ล้านตัวและปลากะพงขาว 0.25 ล้านตัว
6. ศพช.นครศรีฯ ปล่อยกุ้งกุลาดำ 1 ล้านตัว และปลากะพงขาว 0.025 ล้านตัว
7. ศพจ.พัทลุง ปล่อยกุ้งก้ามกราม 10 ล้านตัวและปลาน้ำจืด 1 ล้านตัว
8. ศพจ.สงขลา ปล่อยปลาน้ำจืด 0.03 ล้านตัว
9. สถาบันประมงน้ำจืดนครศรีฯ ปล่อยปลาน้ำจืด 1 ล้านตัว

และนอกจากนี้มีการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลาเพิ่มเติมจากงบประมาณการผลิตของหน่วยงานต่างๆ ได้รับมอบหมาย

1. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ปล่อยกุ้งแสบวัย 15 ล้านตัวและปลากะพงขาว 0.55 ล้านตัว
2. ศพช.สงขลา ปล่อยกุ้งแสบวัย 12 ล้านตัว และปลากะพงขาว 0.35 ล้านตัว
3. ศพช.สตูล ปล่อยกุ้งแสบวัย 4 ล้านตัว และกุ้งกุลาดำ 2 ล้านตัว
4. ศพช.นครศรีฯ ปล่อยกุ้งแสบวัย 2 ล้านตัว
5. ศพช. ปัตตานี ปล่อยกุ้งแสบวัย 2 ล้านตัวและกุ้งกุลาดำ 2 ล้านตัว
6. ศพจ.พัทลุง ปล่อยกุ้งก้ามกราม 25 ล้านตัว และปลาน้ำจืด 1.5 ล้านตัว
7. ศพจ. สงขลา ปล่อยปลาน้ำจืด 2 ล้านตัว

"ไต่เรือ ๆ ปล่อย"

งานปล่อยไข่ไปปล่อย.

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง
กรมประมง
Coastal Aquaculture Research Institute,
Coastal Fisheries Research and Development Bureau,
Department of Fisheries
www.ira.doe.go.th

รูปที่ 17 ภาพโปสเตอร์เผยแพร่กิจกรรมการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ

พาร์มทะเลโดยชุมชน...เพื่อชุมชนเข้มแข็ง

ผลผลิตสัตว์น้ำ

พาร์มทะเลโดยชุมชน

จากการสำรวจสถานะการทำการประมง และประเมินผลผลิตสัตว์น้ำ จำแนกตาม ชนิดสัตว์น้ำที่ปล่อยในปี 2548 พบว่า กุ้งกุลาดำ ที่ปล่อยในพื้นที่การทำพาร์ม ทะเลโดยชุมชน ให้ผลตอบแทนที่ดี มาก จากยอดการปล่อยทั้งปี รวม 49 ล้านตัว ให้ผลผลิตรวม 114.8 ตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 30 ล้านบาท ซึ่ง สร้างรายได้ให้แก่ ชาวประมง ประมาณ 500 บาท/วัน ทั้งนี้ส่งผล ให้วิถีชีวิตชาวประมงกลับคืนสู่ชุมชนอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนอีกทาง

กิจกรรมประชาสัมพันธ์โครงการในพื้นที่ชายฝั่งทะเลสาบสงขลา จัดทำโดย: สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง กรมประมง <http://www.nicaonline.com> และ <http://www.sktonline.com>

Created by Chang

รูปที่ 18 ภาพโปสเตอร์เผยแพร่กิจกรรมติดตามประเมินผลผลิตสัตว์น้ำ

รองนายกรัฐมนตรี ดร.วิษณุ เครืองาม ชื่นชมการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน ที่สามารถผลิตกุ้งกุลาดำได้เกือบ 100 ตัน ในช่วง ม.ค.-ค.ค. 2548

นายฐานันท์ พิศุทธพงศ์ ผอ.ส.ส.บ. กล่าวรายงานสรุปกิจกรรมพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน แก่รองนายกรัฐมนตรี

ดร.วิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี กล่าวชื่นชมและให้เกียรติของโครงการฟาร์มทะเลโดยชุมชนในทะเลสาบสงขลา

ท่านรองนายกรัฐมนตรี ดร.วิษณุ เครืองาม ประธานคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาคนใหม่ ได้กล่าวชื่นชมผลการดำเนินงานของกรมประมง ที่ประสบผลสำเร็จในการฟื้นฟูทรัพยากรประมง ให้กลับฟื้นคืนความอุดมสมบูรณ์กลับมาอีกครั้ง โดยการนำร่องกิจกรรมพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน เนื้อที่กว่า 13,000 ไร่ ในเขต ต.คูขุด ต.คลองรี และ ต.ท่าหิน อ.สทิงพระ จ.สงขลา สร้างผลผลิตกุ้งกุลาดำได้เกือบ 100 ตัน คิดเป็นมูลค่า 20 ล้านบาท สร้างรายได้ให้แก่ชาวประมง เดือนละไม่ต่ำกว่า 15,000 บาท สามารถแก้ปัญหาความยากจนและส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง ในโอกาสที่มาประชุมคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อย่างเป็นทางการและเยี่ยมชมกิจกรรมพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน ต.คูขุด ต.คลองรี และ ต.ท่าหิน เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2548

ตัวแทนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาฟาร์มทะเลสาบสงขลา กล่าวรายงานสรุปแก่ทางรองฯ วิษณุ เครืองาม

ชาวเขตรวมประมง จ.สงขลา เข้าร่วมประชุมและรับฟังนโยบายจากประธานคณะกรรมการพัฒนาฟาร์มทะเล

กลุ่มประมงอาสา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาฟาร์มทะเล ชาวเขา และ อบต. เข้าร่วมประชุม โดยพร้อมเพรียงกัน

รองฯ วิษณุ เครืองาม โดยมื่อของกรมประมง เพื่อชมเขตฟาร์มทะเลชุมชน ต.คูขุด ต.คลองรี และ ต.ท่าหิน

รองฯ วิษณุ เครืองาม และคณะ ได้เยี่ยมชมชุมชนเขตฟาร์มทะเลโดยชุมชน ต.คูขุด ต.คลองรี และ ต.ท่าหิน

โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

พันธกิจหลัก

1. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
2. สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา
3. สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง
4. สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช
5. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งสงขลา
6. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งนครศรีธรรมราช
7. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง
8. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา
9. สถาบันประมงน้ำจืดนครศรีธรรมราช
10. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยตอนล่าง
11. หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดจังหวัดพัทลุง
12. ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้ตอนล่าง

กิจกรรมประชาสัมพันธ์โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา
จัดทำโดย: สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง กรมประมง
<http://www.nicaonline.com> และ: <http://www.skionline.com>

รูปที่ 19 ภาพโปสเตอร์เผยแพร่กิจกรรมการติดตามผลการดำเนินงานของคณะรองนายก วิษณุ เครืองาม

นายวินัย เสนเนียม ประธานคณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร ได้ติดตามผลการดำเนินงานของกรมประมง ในแผนงบประมาณเชิงบูรณาการ โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ปี 2548

นายวินัย เสนเนียม ประธานคณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร ในการติดตามโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมง ในทะเลสาบสงขลา ปี 2548 ณ อบต.เกาะนางคำ

นายอภุชห์ ปริตมมาธะบุรุษ หัวหน้าศูนย์บ้านา ตบคำอำเภอกะฉะกรัง ในการติดตามโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมง ปี 48 ณ อบต.เกาะนางคำ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง

คณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร รับชมการนำเสนอ vcd ฟ้าริมทะเล และผลการดำเนินงานในปี 48

ชาวประมง แสดงความคิดเห็นโครงการฯ และขอบคุณท่านคณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

นายวินัย เสนเนียม ประธานคณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร ได้มาติดตามผลการปฏิบัติงาน โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ปี 2548 โดยกรมประมง ในวันที่ 12 พ.ย. 48 ณ อบต. เกาะนางคำ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง โดยการรับฟังการนำเสนอทั้งจากภาครัฐ อบต. และชาวประมง โดยสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ได้นำเสนอ vcd ฟ้าริมทะเลสาบสงขลา และการบรรยายสรุปผลการดำเนินงานโครงการ ปี 48 ผ่านทาง Power Point และได้มีข้อซักถาม เช่น ผลผลิตการปล่อยกุ้งกุลาดำ การสร้างรายได้ให้ชาวประมง และการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง นอกจากนี้ชาวประมงได้เสนอขอคิดเห็นแก่คณะกรรมการฯ อย่างหลากหลาย ซึ่งแสดงความพึงพอใจต่อโครงการของกรมประมง และเสนอให้กรมประมงดำเนินงานโครงการนี้ต่อไปอีก หลังจากได้รับฟัง และซักถามถึงผลการปฏิบัติงานแล้ว ได้กล่าวชื่นชม และพร้อมที่จะผลักดันงบประมาณโครงการนี้ต่อสภาฯ ต่อไป

นายวินัย เสนเนียม ประธานคณะกรรมการฯ เจ้าหน้าที่กรมประมง เจ้าหน้าที่ อบต. และชาวประมง ถ่ายรูปร่วมกันหลังการประชุม

ดำเนินการโดย

1. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
2. สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา
3. สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง
4. สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช
5. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งสงขลา
6. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งนครศรีธรรมราช
7. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง
8. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา
9. สถาบันประมงน้ำจืดนครศรีธรรมราช
10. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยตอนล่าง
11. หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดจังหวัดพัทลุง
12. ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้ตอนล่าง

กิจกรรมประชาสัมพันธ์โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา
จัดทำโดย: สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง กรมประมง
<http://www.nicaonline.com> และ <http://www.skionline.com>

รูปที่ 20 ภาพโปสเตอร์เผยแพร่กิจกรรมการติดตามผลการดำเนินงานของคณะนายวินัย เสนเนียม

รวมเล่มจดหมายข่าว ฉบับที่ 1- 9/2548 โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ปี 2548

จดหมายข่าว

โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 / 2549 เดือนเมษายน

01 เมือง จ.สงขลา 90000 โทร : 074-311890, 312036, 311340, 312076

ส่งโดยชมรมเกษตรศึกษา
สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง มหาวิทยาลัย สงขลาบรู๊วง
ที่ กม.ธ.12.5/ว.

ชำระสำเนาส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาติ 7/2526
ไปรษณีย์ภัณฑ์

ข่าวประมงทะเลสาบสงขลา

2 เดือนแรกขอปรับให้จบเล่มนี้ 30 ฉบับ

ปีนี้เป็นครั้งแรกที่นำโครงการฟื้นฟูป่าชายเลนโดยชุมชน จัดตั้ง
ผ่านมา การปล่อยสัตว์น้ำชายฝั่งในโครงการฟื้นฟูป่าชายเลน NICA ปล่อย
จะเริ่มต้นเมื่อเดือน กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมารวมถึงเดือน NICA ปล่อย
ฤดูกาลต่อไปแล้ว 8 ล้านตัว จากเป้าหมาย 20 ล้านตัว ในปีนี้สถาน
การณ์การจับสัตว์น้ำในเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2549 ที่ผ่านมาก
ชาวประมงบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนในยังสามารถจับกุ้งกุลาดำได้ 7.6 ตัน
เป็นกุ้งที่คัดจากจากฟาร์มทะเลที่แล้ว ส่วนกุ้งที่หลุดจากบ่อเลี้ยง
ที่จับได้ 0.7.5 ตัน ปลากระพงขาวได้ 3.8 ตัน สัตว์น้ำชนิดอื่นในฤดูนี้
มี ปลาโตง 7.4 ตัน ปลาช่อน 9.0 ตัน ปลาชุกชุม 4.7 ตัน ปลา
หม้อข้างเขี้ยว 0.5 ตัน ปลากดเหลือง 0.776 ตัน ส่วนใหญ่จับได้
และทะเลสาบสงขลา

งานประมงสัตว์น้ำชายฝั่ง
ประมงน้ำจืดทะเลสาบสงขลา
ประมงน้ำจืดทะเลสาบสงขลา
ได้ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำชนิด เช่น
ปลาชุกชุม ปลากดเหลือง กุ้งก้ามกราม เป็นจำนวน 15 ล้านตัว
โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ได้ดำเนินการใน
ขณะนี้ในปีที่ 8 นี้มีความคืบหน้าในเชิงความสำเร็จของชาวประมง
ที่บ้านขึ้นในบริเวณนี้ในเชิงความสำเร็จของชาวประมง
พิจารณาและเห็นว่า กิจกรรมที่ร่วมทะเลโดยชุมชนมีประโยชน์ สัตว์น้ำ
ที่ปล่อยในฟาร์มทะเลโดยชุมชนสามารถจำหน่ายได้ให้กับชาวประมง
ตลอดทั้งโครงการนี้เป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จโครงการที่
ขอกรมประมงโครงการนี้จนได้รับคัดเลือกเป็นผลงานของรัฐบาลใน
รอบ 5 ปี

เรื่องเด่นในฉบับ

- ชาวสาธิตจากบรรณกิจกร
- ชาวประมงทะเลน้อย ทะเลหลวง ยี่นิต
- 2 เดือนแรกของปีจับปลาจับได้กว่า 30 ตัน
- สภาวะประมงทะเลสาบ
- คุยคุยข่าว (ประมง)
- ตำนานปศุสัตว์สงขลา
- เฮฮา ประสาชาวล
- ไข่มุก ทหารโรมันทะเลสาบสงขลา
- สารพันสัตว์น้ำ : กุ้งหัวมันน้ำจืด

ข่าวสารจากบรรณกิจกร

ทะเลสาบสงขลาได้รับการดูแลมากขึ้นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
บางกิจกรรมเริ่มเห็นรูปธรรมที่มากขึ้น โดยเฉพาะ
โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา แต่ยังมีหลาย
การมีส่วนร่วมที่ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกันรอบ ๆ
ทะเลสาบ กิจกรรมเช่น ๆ ก็อยู่ระหว่างการดำเนินการ เพื่อความ
อุดมสมบูรณ์ของทะเลสาบ เช่นการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำที่หายาก
เกือบจะสูญพันธุ์เพื่อปล่อยคืนทะเลสาบ ฯลฯ
ฉบับนี้ความหลากหลายของข่าวสารที่เกิดขึ้นต่อพี่น้องชาวประมง
รอบ ๆ ทะเลสาบสงขลาจะมีความรู้เชิง น้อยๆ ที่เป็นประโยชน์
ความอุดมสมบูรณ์จะเกิดขึ้นเหมือนในอดีต ดำเนินไปพร้อมใจกัน
ดูแลรักษาให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม
สุพล ดันสุวรรณ

ทีมงานจดหมายข่าว

บรรณาธิการ : สุพล ดันสุวรรณ, ผลิต ผลิตฉบับ
กรีนกูบ ผลิตฉบับ : 010 ๓๐๐๐๗5๐๐๗, ประโยชน์ กองบรรณาธิการ : ๓๐๐๐๗5๐๐๗

www.nicaonline.com

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ๓๐๐๐๗5๐๐๗, ๓๐๐๐๗5๐๐๗, ๓๐๐๐๗5๐๐๗

๓๐๐๐๗5๐๐๗, ๓๐๐๐๗5๐๐๗, ๓๐๐๐๗5๐๐๗

๓๐๐๐๗5๐๐๗, ๓๐๐๐๗5๐๐๗, ๓๐๐๐๗5๐๐๗

A cartoon illustration of a man in a dark suit and purple tie, sitting at a desk. He is pointing with a pen at a document on a computer monitor. On the desk, there is a blue mouse and a yellow folder. The background is a blue, wavy, water-like texture.

สนใจสมัครสมาชิกติดต่อ : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ต.เขารูปข้าง อ.เมือง จ.สงขลา 90000

โทรศัพท์ 047-311895, 312036, 311340, 312076 โทรสาร. 074-442054 E-mail : nica@nicaonline.com

ฉบับที่ 1 / 2548 เดือนเมษายน

- ข่าวจากบรรณาธิการ
- การติดตามงานโครงการ ฯ
- กิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน
- การอบรมประมงอาสา
- แผนการปล่อยสัตว์น้ำปี 2548

แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ
ติดตั้งหน้าอำเภอสติงพระ

บรรณาธิการ : ฐานันตร์ ทัดตานนท์
ผู้ช่วยบรรณาธิการ :
 ชงกุต ปรึคาถัมพะบุตร
กองบรรณาธิการ :
 อริญญา อัสวารีย์, ภาสกร ถมพลกรัง
 นิคม ละออศิริวงศ์
 ประมัยพร ทองคนารักษ์
งานศิลป์ : ศุภลักษณ์ พรหมสร

☞ ข่าวจากบรรณาธิการ

สวัสดีครับ จดหมายข่าวโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ฉบับนี้เป็นฉบับแรกที่ผลิตขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานของหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมประมง ที่ร่วมดำเนินการในโครงการนี้ฯ นอกจากนี้จะเป็นสื่อกลางจากพี่น้องชาวประมงผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ประชาชนผู้สนใจองค์กรพัฒนาเอกชน ถึงหน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมดำเนินการในโครงการนี้ สำหรับกิจกรรมฟาร์มทะเลที่ทางโครงการดำเนินงานอยู่ในปีนี้ ขอเรียนให้ทราบว่า ในส่วนของสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (NICA) ได้อบรมประมงอาสาไปแล้ว ประมาณ 150 คน ที่ตำบลกุชูดและตำบลคลองรี อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา ได้ปล่อยกึ่งกุลาดำลงในฟาร์มทะเลทั้ง 2 ตำบลและบริเวณใกล้เคียงแล้วไม่ต่ำกว่า 15 ล้านตัว ต้องขอขอบคุณกลุ่มฟาร์มกึ่ง@มาตรฐาน ของอำเภอสติงพระ ที่ช่วยเหลือสนับสนุนพันธุ์กึ่งบางส่วนและทราบข่าวจากหน่วยที่ไปสำรวจสภาวะการประมงว่า ขณะนี้ชาวประมงเริ่มจะจับกึ่งกุลาดำกันได้แล้ว

สำหรับสำนักงานประมงจังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการฟาร์มทะเลโดยชุมชนพร้อมทั้งได้จัดฝึกอบรมชาวประมง จำนวน 9 เขต ได้แก่ อ.สิงหนคร 2 เขต , อ.ระโนด 2 เขต , อ.บางกล่ำ 1 เขต , อ.ควนเนียง 1 เขต , อ.กระแสดินธุ์ 2 เขต และอ.เมือง 1 เขต

หน่วยงานต่าง ๆ ที่ประสงค์จะประชาสัมพันธ์งานและกิจกรรมของโครงการก็ส่งข่าวกันมาได้ครับที่ youngyut@nicaonline.com ที่นี้ยินดีเป็นสื่อกลางให้ทุกหน่วยงานและทุกท่าน นอกจากนี้ท่านจะพบกับข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ได้ที่ www.sklonline.com

ฐานันตร์ ทัดตานนท์
 tanan@nicaonline.com

☞ ประมงพื้นบ้านสติงพระเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตกึ่งกุลาดำจากฟาร์มทะเลโดยชุมชน

ในปี 2548 กิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน ได้ดำเนินการในเขต อ.สติงพระ โดยได้เริ่มปล่อยกึ่งกุลาดำไปในเขตฟาร์มทะเลตั้งแต่เดือนมกราคม เป็นต้นมา จากการสำรวจสภาวะการทำประมงในปี 2548 นี้ พบว่าการจับกึ่งกุลาดำบริเวณทะเลสาบตอนในเดือนมกราคม 2548 ได้ 4.7 ตัน เดือน กุมภาพันธ์ 2548 ได้ 5.3 ตัน เดือน มีนาคม ได้ 3.0 ตัน ส่วนในเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2547 ชาวประมงสามารถจับกึ่งได้ 14.5 ตัน ซึ่งคาดว่าเป็นกึ่งที่ตกค้างจากประมาณกลางปี 2547 การฟื้นฟูทรัพยากรประมง โดยการทำฟาร์มทะเลโดยชุมชนนี้ ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากชาวประมงพื้นบ้านในทะเลสาบสงขลา เนื่องจาก ทะเลสาบมีอาหารธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ กึ่งที่ปล่อยมักจะออกหากินไม่ไกลจากบริเวณที่ปล่อยมากนัก ประมาณ 1,000 เมตรจากจุดปล่อย ทำให้ชาวประมงสามารถควบคุม ดูแล และสุดท้ายคือ การมีส่วนร่วมของชุมชน ชาวประมงร่วมปล่อย ร่วมดูแล (ไม่จับตัวเล็กมาใช้ประโยชน์ก่อนเวลา) ร่วมใช้ประโยชน์ร่วมกัน เมื่อกึ่งโตได้ขนาดจากการพูดคุยกับชาวประมงพบว่า ขณะนี้ชาวประมง

ส่วนใหญ่ได้ปรับเปลี่ยนตาอวนสามชั้น มาใช้ขนาดตาไม่ต่ำกว่า 5 เซนติเมตร กันเกือบหมดแล้ว เนื่องจากตระหนักว่าสามารถจับกุ้งได้ขนาดใหญ่ 30 ตัว/กก. ลงมา ซึ่งเดี๋ยวนี้แทบจะหาไม่ได้จากกุ้งเลี้ยง ทราบว่ากุ้งไซส์ใหญ่ขนาดนี้ราคาเกือบ 400 แล้ว ดังนั้นถ้าชาวประมงพื้นบ้านร่วมมือร่วมใจกัน ก็จะจับกุ้งได้ขนาดใหญ่ขึ้น ราคากุ้งปีนี้ก็จึงขอให้จับกุ้งกันได้มาก ๆ ครับ

☞ หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเยี่ยมชมโครงการฟาร์มทะเลที่เกาะนางค้ำ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง

เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2548 ที่ผ่านมา นายจากร อภิชาติบุตร หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นประธานคณะอนุกรรมการ กำกับ ติดตามและประเมินผล ภายใต้คณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พร้อมคณะ ได้เดินทางมาตรวจราชการที่จังหวัดสงขลาและพัทลุง โดยมีนายประยงค์ รัตนพันธ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา และ หัวหน้าส่วนราชการสังกัดกรมประมงทั้ง 2 จังหวัด และหัวหน้าราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมให้การต้อนรับ ซึ่งเป้าหมายในการเดินทางมาตรวจราชการในครั้งนี้นอกจากเพื่อติดตามและศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาแล้วยังได้เดินทางไปเยี่ยมชมโครงการฟาร์มทะเลที่

เกาะนางค้ำ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง โดยได้ร่วมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาวะการทำประมงในทะเลสาบสงขลาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และประโยชน์ของการทำฟาร์มทะเลจากชาวประมงที่อาศัยอยู่บนเกาะนางค้ำ ซึ่งชาวประมงได้กล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า โครงการฟาร์มทะเลมีประโยชน์มากเพราะจากเดิมที่ชาวประมงจับสัตว์น้ำไม่ได้เลยแต่เมื่อมีโครงการฟาร์มทะเลสาบจับสัตว์น้ำได้มากขึ้น ส่งผลให้ผู้ถืออาชีพจับสัตว์น้ำไปแล้วย้อนกลับมาประกอบอาชีพจับสัตว์น้ำอีก

☞ ฟาร์มทะเลโดยชุมชนที่อำเภอสิงหนคร

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง กรมประมง ได้มีกิจกรรมการทำฟาร์มทะเลโดยชุมชนมีส่วนร่วม ภายใต้โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ปีงบประมาณ 2548 ได้มีการจัดฝึกอบรมประมงอาสาจาก 2 ตำบล คือ ตำบลคลองรีและตำบลภูเขาดี อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำนวนประมงอาสาเข้ารับการฝึกอบรม ทั้งหมด 186 คน ในวันที่ 11-12 เดือนมกราคม 2548 ซึ่งกิจกรรมนี้ประกอบด้วย การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ (กุ้งกุลาดำ) การแต่งตั้งตัวแทนในการติดต่อประสานงาน การรับพันธุ์สัตว์น้ำ การกำหนดข้อตกลงในการใช้เครื่องมือประมง ระยะเวลาการทำประมง โดยการตกลงร่วมกันของชุมชน และการกำหนดเขตพื้นที่ทำฟาร์มทะเล

เหตุที่ต้องมีข้อตกลงในการกำหนดตาอวนการใช้เครื่องมือประมง ระยะเวลาการทำประมงและพื้นที่ทำฟาร์มทะเล ก็เพื่อจะได้มีการบริหารจัดการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดไม่มีการทำลายสัตว์น้ำตัวเล็ก ๆ เพื่อที่จะได้มีมูลค่าเพิ่มของสัตว์น้ำที่มากขึ้น และเป็นแนวทางเดียวกันในการทำประมงอย่างถูกวิธีและไม่เอารัดเอาเปรียบลดปัญหาการขัดแย้งในชุมชน ซึ่งได้มีข้อตกลงในที่ประชุม ตลอดจนการควบคุมบริหารจัดการ ดังนี้

ข้อตกลงของชุมชนในการทำฟาร์มทะเลของประมงอาสาตำบลคลองรีและตำบลภูเขาดีบริเวณพื้นที่ทะเลสาบสงขลาตำบลคลองรีและตำบลภูเขาดีโดยสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองรี องค์การบริหารส่วนตำบลภูเขาดีและประมงอาสาตำบลคลองรีและตำบลภูเขาดี อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา วันที่ 11-12 มกราคม 2548

เขตพื้นที่ฟาร์มทะเล หมายถึง เขตพื้นที่เศรษฐกิจ ที่สามารถทำการประมงได้ มีการปล่อยสัตว์น้ำ (กุ้งกุลาดำ) มีการบริหารจัดการโดยชุมชน โดยมีกฎกติกาข้อตกลงของกลุ่มประมงอาสาด้วยกัน ในการกำหนดพื้นที่ บริเวณ การใช้ชนิดเครื่องมือทำการประมง ขนาดตาอวน และฤดูกาลทำการประมง

เขตฟาร์มทะเล

ควบคุมการจับโดยชุมชน

☛ ตำบลคลองรี

1. กำหนดให้มีพื้นที่การทำฟาร์มทะเล 2 เขต ดังนี้
 - 1.1 พื้นที่ทะเลสาบหน้าหมู่บ้าน 1, 2, 3 และ 4
 - 1.2 พื้นที่ทะเลสาบหน้าหมู่บ้าน 5, 6, 7, 8 และ 9

☛ จดหมายข่าว โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ☛

ฉบับที่ 1/2548 หน้า 3

เขตฟาร์มทะเล ตำบลคลองรี หมู่ 1-9 มีค่าพิกัดอยู่ที่ 650996-655769E และ 828378-837185N

2. ภายในเขตพื้นที่การทำฟาร์มทะเลสามารถทำการประมงได้ โดยใช้จวนสามชั้น ขนาดตาอวน 5 เซนติเมตร ยกเว้นเดือน พฤศจิกายน และเดือนธันวาคมของทุกปี สามารถทำการประมงในเขตพื้นที่ฟาร์มทะเลได้โดยใช้ขนาดตาอวน 3.8 เซนติเมตรได้

▶▶ ตำบลอุซูด

กำหนดให้มีพื้นที่การทำฟาร์มทะเลและทำการกำหนดเขต โดยไม่ซ้ำซ้อนกับเขตอนุรักษ์ที่มีอยู่เดิม ดังนี้

1. กำหนดให้มีพื้นที่การทำฟาร์มทะเล 3 เขต ดังนี้
 - 1.1 พื้นที่ทะเลสาบหน้าหมู่บ้าน 1, 2, 3 พิกัด 653851- 656151E และ 825988 – 828469N
 - 1.2 พื้นที่ทะเลสาบหน้าหมู่บ้าน 4, 5, 6 พิกัด 653861 – 655246E และ 822602 - 826101N
 - 1.3 พื้นที่ทะเลสาบหน้าหมู่บ้าน 7, 8, 9 พิกัด 653861 – 655231E และ 820188 - 822723N

2. ขนาดตาอวนที่ใช้ทำการประมงในพื้นที่ฟาร์มทะเล ใช้ตาอวนขนาดไม่ต่ำกว่า 5 เซนติเมตร โดยใช้ได้กับเครื่องมือประมงชายฝั่งเดียวและสามชั้น

3. ในกรณี ขนาดตาอวนน้อยกว่า 5 เซนติเมตร สามารถทำการประมงได้เฉพาะนอกเขตพื้นที่ฟาร์มทะเล

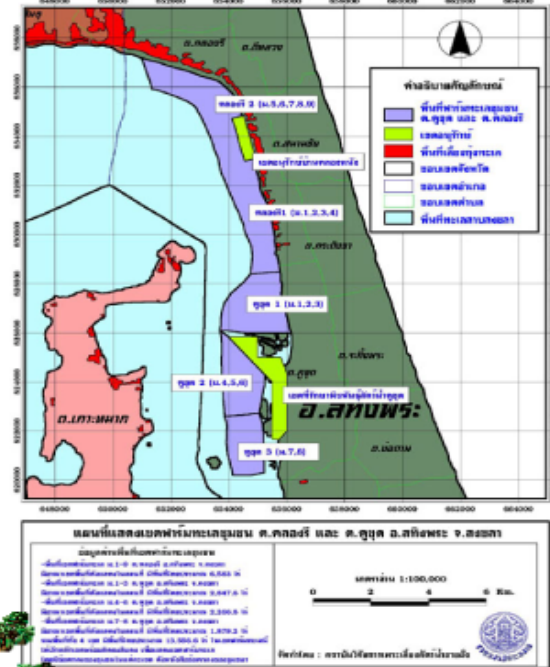
▶▶ แนวทางการควบคุมดูแล

1. กรณีที่มีการละเมิดในกฎกติกาหรือข้อตกลง จะมีการว่ากล่าวตักเตือน โดยหากมีใครพบเห็นผู้กระทำความผิดให้แจ้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้มีอำนาจ ในกรณีที่เกิดขึ้นครั้งแรก
2. หากเกิดขึ้นตั้งแต่ครั้งที่สอง เป็นต้นไป ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้มีอำนาจ หรือผู้พบเห็นสามารถยึดเครื่องมือประมงประเภทข่ายเป็นเวลา 1 เดือน ยกเว้นเรือและเครื่องยนต์

4. กรณี ไซนิ่ง ที่มีอยู่เดิมและอยู่ภายในเขตพื้นที่ฟาร์มทะเลสามารถดำเนินการต่อไปได้

5. ห้ามทำการประมงประเภทเครื่องมือสุ่มประกอบการใช้ไฟส่อง (ไล่สุ่ม) ในเขตพื้นที่ฟาร์มทะเล

การอบรมประมงอาสา โครงการฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา

กลุ่มงานวิจัยระบบและการจัดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ได้จัดการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ปี 2548 ซึ่งมีกิจกรรมการอบรมประมงอาสา เพื่อพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชนมีส่วนร่วม สำหรับโครงการฯ นี้มีการจัดติดต่อกันมาเป็นปีที่ 6 มีเป้าหมาย

จัดอบรมกลุ่มประมงอาสาจำนวน 150 คน จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ประมงอาสาตำบลคลองรี และประมงอาสา ต.อุซูด อ.สทิงพระ จ.สงขลา ซึ่งจัดอบรมในวันที่ 11-12 มกราคม 2548 โดยทำการอบรมที่ศาลาการเปรียญวัดท่าคุระและห้องประชุมเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา มี ผอ.ฐานันตร์ ทัดตานนท์ เป็นประธานเปิดอบรม

∴ จดหมายข่าว โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ∴

กิจกรรมการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ได้ดำเนินการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำตามที่กำหนดตามแผน คือกึ่งกุลาคำ ในพื้นที่เป้าหมาย ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2547 ถึงเดือนมีนาคม 2548 จำนวน 14.81 ล้านตัว ได้แก่ ตัวบลดงขุด 5,420,000 ตัว , ตัวบลดคลอรี 4,100,000 ตัว , ตัวบลดเกาะชอ 560,000 ตัว , ตัวบลดท่าหิน 1,290,000 ตัว , ตัวบลดหัวเขา 500,000 ตัว , ตัวบลดเกาะนางคำ 1,360,000 ตัว , ตัวบลดบางเขียด 500,000 ตัว และ ตัวบลด เกาะหมาก 1,080,000 ตัว

กลุ่มฟาร์มกึ่ง@มาตรฐานร่วมพื้นฟูทะเลสาบสงขลา

กลุ่มฟาร์มกึ่ง@มาตรฐาน ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้ประกอบการโรงเพาะกึ่งกุลาคำในอำเภอสทิงพระ เล็งเห็นกิจกรรมฟาร์มทะเล จะก่อประโยชน์ให้กับชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน ในเขตอำเภอสทิงพระ จึงได้ร่วมบริจาคพันธุ์กึ่งกุลาคำให้กับทางโครงการไปปล่อยเสริมในเขตอำเภอสทิงพระ ทางสถาบันฯ จึงได้มอบโล่และประกาศนียบัตรเพื่อเป็นการขอบคุณแทนชาวประมงพื้นบ้านในการมีส่วนร่วมฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

ยอดปล่อยกึ่งกุลาคำที่ได้รับบริจาค จากความร่วมมือของฟาร์มเอกชน จำนวน 3,275,000 ตัว ได้แก่

- ฟาร์มธรรมชาติ ต.กระดังงา อ.สทิงพระ จ.สงขลา จำนวน 1,160,000 ตัว
 - ฟาร์มนวัตกรรม ต.กระดังงา อ.สทิงพระ จ.สงขลา จำนวน 1,235,000 ตัว
 - มินกรฟาร์ม ต.กระดังงา อ.สทิงพระ จ.สงขลา จำนวน 50,000 ตัว
 - บำรุงกิจฟาร์ม ต.สนามไชย อ.สทิงพระ จ.สงขลา จำนวน 380,000 ตัว
- (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2548)

เป้าหมายการปล่อยสัตว์น้ำลงสู่ทะเลสาบสงขลา ปี 2548

หน่วยงาน	จำนวน (ล้านตัว)
1. กึ่งกุลาคำ	39.75
2. กึ่งแซบวัย	41.0
3. กึ่งก้ามกราม	35.0
4. ปลากระพงขาว	1.175
5. ปลาน้ำจืด	6.8
รวม	123.725

ปลาน้ำจืด ได้แก่ ปลาแคตเทว ปลาแคตเหลือง ปลาแคตอุย ปลาหมอ ปลาลำปำ ได้ดำเนินการปล่อยมาแล้วทั้งสิ้น 33.41 ล้านตัว (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2548)

ผลการปล่อยสัตว์น้ำของแต่ละหน่วยงาน ตั้งแต่ เดือน ตุลาคม 2547 – มีนาคม 2548

หน่วยงาน	จำนวน (ตัว)
1. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง	14,810,000
2. ประมงจังหวัดสงขลา	6,685,200
3. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง จ.สงขลา	2,080,000
4. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง นครศรีธรรมราช	1,025,000
5. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา	1,170,000
6. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง	7,180,000
7. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด นครศรีธรรมราช	1,000,000

ทางนี้ จับกุ้งได้ล้น เหย่น้ำ ฟ้าบ่า?

ต้องขอบคุณทางกรมประมงที่เอาเรื่อง ฟาร์มทะเลมาช่วยอาชีพประมงเรา ไม่งั้นทะเลสาบ ไม่เหลืออะไร แล้วเหลื...

สนใจสมัครสมาชิกติดต่อ : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา 90000

โทรศัพท์ 047-311895, 312036, 311340, 312076 โทรสาร. 074-442054 E-mail : nica@nicaonline.com ฉบับที่ 2 / 2548 เดือนพฤษภาคม 2548

NEWS

- ▶ ข่าวจากบรรณาธิการ
- ▶ เล่าทะเลสาบแผลฟาร์มทะเล
- ▶ กิจกรรมฟาร์มทะเล
- ▶ เสียงสะท้อนจากชาวประมง
- ▶ สถานะประมงรอบทะเลสาบ

บรรณาธิการ : จุฬานันต์ ทัดตานนท์
ผู้ช่วยบรรณาธิการ :
 ชงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร
กองบรรณาธิการ :
 อริญญา อิศวารีย์
 ภาสกร อมพลกรัง
 นิคม ละอองศิริวงศ์
 ประมัยพร ทองคณาธิกร์
 ฉวีวรรณ หนูบุ่น
งานศิลป์ : ศุภลักษณ์ พรหมศรี

ประมงพื้นบ้านสทิงพระ จับกุ้งได้มากเป็นประวัติการณ์ 9 ตัน ผลจากฟาร์มทะเลในเดือน ม.ค. 48

ข่าวจากบรรณาธิการ

จดหมายข่าวฉบับนี้เป็นฉบับที่ 2 ในเดือนที่ผ่านมาทางทีมงานได้ออกสำรวจสถานะการทำ การประมงรอบทะเลสาบ พบว่ากุ้งกุลาดำกิจกรรมฟาร์มทะเลเริ่มโต ชาวประมงเริ่มทำการจับได้เมื่อ เดือนที่แล้ว(เม.ย. 48) จับได้ 2.7 ตัน มาในเดือนนี้สามารถจับได้ 9.13 ตัน โดยบริเวณที่จับได้ ได้แก่ฟาร์มทะเล บริเวณตำบลคลองรี ตำบลลูซุด อำเภอสทิงพระและ ที่บริเวณอำเภอปากพะยูน เป็นแหล่งรับซื้อกุ้งกุลาดำที่มาจากเกาะหมาก และเกาะนางค้ำ เนื่องจาก อบต.มีการรณรงค์ให้มีการจับกุ้งไซส์ใหญ่ ใช้วอขนาด 5 ซม. ขึ้นไป ตามที่ได้ตกลงกัน ในเดือนนี้ทางโครงการก็ยินดี ที่มีโอกาสต้อนรับแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการจัดการทรัพยากร โดยชุมชนกับชาวประมงใน โครงการ CHARM ที่มาจาก ครง กระบี่ พังงา กูเก็ด สุราษฎร์ คงได้ข้อคิดและแนวทางในการจัดการทรัพยากรไม่มากนักน้อยครับ จดหมายข่าวฉบับนี้ได้แจกจ่าย ไปยังเครือข่ายรักษ์...เลสาบ ต้องขอขอบคุณสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยที่ช่วยเชื่อมโยงเครือข่ายเข้าด้วยกัน

จุฬานันต์ ทัดตานนท์

โครงการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง (CHARM)

นำชาวประมงเยี่ยมชมกิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน

เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2548 ที่ผ่านมา มีโครงการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง โดยมีชาวประมงในพื้นที่ จังหวัดกระบี่/พังงา/กูเก็ด/ตรัง/สุราษฎร์ธานี จำนวน 50 ราย เพื่อมาศึกษาดูงานฟาร์มทะเลโดยชุมชนมี ส่วนร่วมโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา โดยมีคุณไพบูลย์ บุญลิปตานนท์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง กระบี่ และคณะ รับคำบรรยายจากคุณชงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร ถึงความเป็นมาและรายละเอียดของงานฟาร์มทะเลโดยชุมชน

วันที่ 14 พฤษภาคม 2548 ได้เดินทางไปเยี่ยมชมโครงการฟาร์มทะเลที่ ต.ลูซุด อ.สทิงพระ จ.สงขลา โดยได้ร่วมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำการประมงในทะเลสาบสงขลาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและ ประโยชน์ของการทำฟาร์มทะเลจากชาวประมง โดยผู้ใหญ่บ้านปรีชา คงเจริญ ได้กล่าวถึงรายละเอียด และขั้นตอนในการทำการประมง ข้อกำหนด แนวทางในการควบคุมดูแล การรวมกลุ่มชาวประมงเพื่อทำ กิจกรรมการควบคุมดูแลฟาร์มทะเล การสร้างจิตสำนึกให้เพื่อนชาวประมงในการจับอย่างมีความรับผิดชอบ

เลาะเลสาบ แลฟาร์มทะเลที่อุซุด

เมื่อราวต้นเดือนพฤษภาคม 2548 ได้มีโอกาสไปตรวจเยี่ยมสมาชิกประมงอาสา กิจกรรมพาร์มทะเลโดยชุมชน โครงการฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา ซึ่งทางสถาบันฯ ได้จัดฝึกอบรมโครงการไปเมื่อประมาณต้นปีที่ผ่านมา โดยกิจกรรมพาร์มทะเลโดยชุมชนนี้ จะดำเนินการฝึกอบรมประมงอาสาเขตละ 30 คน ปีหนึ่งๆ มี 5 เขต ก็รวมกันได้ 150 คน ประมงอาสาที่เข้าร่วมการอบรมก็จะพัฒนาพาร์มทะเลโดยชุมชน หน้าหมู่บ้านของตนเองกันขึ้นมา กำหนดกฎเกณฑ์ในการใช้เครื่องมือประมงกันว่าอย่างไร ใช้ได้อย่างไร ใช้ไม่ได้ และส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับตาอวน 3 ชั้น ที่ใช้กันว่าไม่ควรจะต่ำกว่า 5 ซม. ทั้งนี้เพื่อจับกุ้งกุลาดำที่ทางกรมประมงไปปล่อยในโครงการ ปีนี้ตั้งเป้าไว้ในส่วนของสถาบันฯ 25 ล้านตัว รวมๆกับที่โรงเพาะฟักเอกชนร่วมสมทบ คาดว่าไม่ต่ำกว่า 30 ล้านตัว

นายสมควร สุวรรณรัชมี เป็นประมงอาสาของตำบลอุซุดที่ทางทีมงาน ได้ไปเยี่ยมในวันนั้น กล่าวถึง ผลผลิตกุ้งกุลาดำในช่วงนี้จับได้จากพื้นที่พาร์มทะเลวันละ 4-5 กก. โดยใช้อวน 3 ชั้น 40 ฟันเรียงต่อกันขนาดตาอวน 5 ซม. ขนาดของกุ้งที่จับ ได้มากที่สุดคือ 20,25,15 ตัว/กก. ตามลำดับ นอกจากนี้ชาวประมงจากตำบลอุซุด ที่เข้าไปทำการประมงในพื้นที่พาร์มทะเล ยังมีชาวประมงจากเกาะหมาก เกาะเสื่อ เกาะโคบ จ.พัทลุง ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับฝั่งอำเภอสติงพระ เข้ามาร่วมจับกุ้งจากโครงการวันละ 30 ต้า นอกจากนี้จะเป็นชาวประมงจับกุ้งจากพาร์มทะเล นายสมควร ยังแปลงร่างเป็นพรานฉมวกในบางวัน เขากล่าวว่า ปีนี้ผมแปลงปลากะพงขาวขนาด 3-5 กก./ตัว ได้ประมาณ 70-80 ตัว ปีนี้ปลากะพงขาวค่อนข้างชุกชุม ทางทีมงาน ได้โอกาสเหมาะจึงบอกว่า ปีนี้ทางสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำปล่อยลูกปลากะพงขาวขนาด 1 ซม. ไปประมาณ 500,000 ตัวเมื่อต้นปี ส่วนลูกพันธุ์กุ้งกุลาดำได้ปล่อยไปแล้วที่ ต.อุซุด ประมาณ 3 ล้านตัว

สำหรับสภาพแวดล้อมทางน้ำบริเวณอุซุดในช่วงนี้มีสาหร่ายเกิดขึ้น โดยทั่วไปในทะเล ทำให้ชาวประมงที่วางอวนสามชั้นลอยกุ้งมักประสบปัญหาเกี่ยวกับสาหร่ายมาพันอวน ทำให้ประสิทธิภาพในการจับกุ้งลดลง กุ้งปีนี้ติดค่อนข้างเยอะ ชาวประมงที่หากินโดยการไล่กุ้งปลากล่าวกับทีมงาน โดยสังเกตจากตาอวนที่สะท้อนแล้วไฟในยามที่เขากินในยามค่ำคืน ถ้ากุ้งติดเยอะแบบนี้ หน้าน้ำปีนี้ (พย.-ธค.) คงจะสนุกแน่ เขากล่าวทิ้งท้าย

จดหมายข่าว โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

บ้านช่องพิน สร้างจิตสำนึก ร่วมกิจกรรมพาร์มทะเล

ตั้งแต่ปี 2545 กิจกรรมการอนุบาลกุ้งกุลาดำก่อนปล่อยลงสู่ทะเลสาบสงขลา นั้นสร้างความพึงพอใจต่อผลผลิตที่ได้ ทำให้ชาวประมงมีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นที่ยอมรับในโครงการฯ และบ้านช่องพิน ต.เกาะหมาก อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง ก็เป็นจุดหนึ่งที่ดำเนินการ แต่ต่อมาปี 2546-2547 มีการปล่อยสัตว์น้ำในพื้นที่ดังกล่าว ได้ขาดหายไปเนื่องจากทางกรมประมงต้องไปขยายเขตพื้นที่อื่น ทำให้พื้นที่ดังกล่าวไม่มีกุ้งกุลาดำให้จับ จึงมีผลสะท้อนทำให้ชาวประมงยอมรับว่าหากไม่ได้รับความช่วยเหลือจากกรมประมงก็จะไม่มีสัตว์น้ำให้จับ และปีนี้ทางสถาบันฯ ได้นำกุ้งกุลาดำไปปล่อยเพิ่มเติม ทำให้ได้รับการตอบรับและความร่วมมือเป็นอย่างดีที่เข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรม พร้อมทั้งได้มีกองทุนของชมรมออมทรัพย์หมู่บ้าน ร่วมสนับสนุนในการซื้ออวนมุ้งสีฟ้ามาทำการอนุบาลกุ้งกุลาดำที่นำมาปล่อย ตลอดจนอาหารกุ้งในการอนุบาลดูแล และยังมีความคิดเห็นว่าการอนุบาลก่อนปล่อยสามารถทำให้กุ้งมีอัตราการรอดที่ดีกว่า กุ้งที่แข็งแรงสามารถปรับเข้ากับสภาพแวดล้อม และหลบหลีกศัตรูได้ และพร้อมที่จะมีมาตรการในการบริหารจัดการดูแลการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจากการศึกษาถึงอัตราการรอดของการอนุบาลก่อนปล่อยพบว่า หากชุมชนใดมีความตั้งใจในการดูแลให้อาหาร มีการจัดการที่ดี จะทำให้อัตรารอดของกุ้งสูง เพราะที่ผ่านมาชุมชนแห่งนี้สามารถทำให้อัตรารอดของกุ้งได้สูงจริง สถาบันฯ ขอชื่นชมกับทางชุมชน เห็นแล้วปลื้มใจแทนกรมประมงจริง ๆ ยิ่งถ้าขอให้ร่วมกันสร้างจิตสำนึกเช่นนี้ตลอดไป และขอฝากว่าหากทางชุมชนสามารถพัฒนาในการบริหารจัดการ โดยชุมชนเองได้ ก็เป็นอีกทางหนึ่งที่จะเป็นชุมชนนำร่องแก่ชุมชนอื่นๆ ได้

เสียงสะท้อนจากชาวประมงทะเลสาบสงขลา

สำหรับคอลัมน์นี้เป็นเรื่องราวที่ชาวบ้านเรียกร้องต่อทีมงานสำรวจว่าให้ช่วยแก้ไขด้วยและถ้าเป็นไปได้ก็ขอให้เร็วและคุ้มค่าที่สุด ส่วนเรื่องราวที่ชาวบ้านร้องมานั้นมีกันหลายอย่างด้วยกันทั้งปัญหา และการฟื้นฟู ซึ่งผมพอจะจำแนกได้ดังนี้

1. การวางขาลปลา บริเวณอ่าวท่าชาย น. 2 ต.ปากพะยูน ซึ่งเป็นการทำลายสัตว์น้ำแบบขังขึ้นเลขที่เดียว เพราะจะทำลายสัตว์น้ำหมดเลขที่อาศัยบริเวณนี้ การวางขานั้นนับว่าเป็นการเห็นแก่ตัวมากอย่างนี้ทั้งหมดซี...เลิกเสียเถอะครับ หันมาทำประมงแบบชาวบ้านทั่วๆ ไปดีกว่า เพราะจะได้หากินกันนานๆ

2. การซื้อปลา บริเวณทะเลน้อย อ.ควนขนุน ก็เป็นการทำลายอีกแบบหนึ่ง ซึ่งก็ไม่ต่างอะไรกับการวางขาลาหรือ

แต่นี้จะกินบริเวณค่อนข้างกว้าง และถึงขั้นทำลายพันธุ์สัตว์น้ำ เรียกได้ว่าดอนรากดอนโคนเลขที่เดียวแล้วอย่างนี้จะไปเหลือหรือ! และขอให้เลิกพฤติกรรมนี้ด้วย มิฉะนั้นลูกหลานท่านจะรู้จักสัตว์น้ำเพียงแต่ในรูปภาพเท่านั้น.....

3. ชาวบ้านปากพะยูนต้องการให้กรมประมงช่วยปล่อยปลากะพงขาวด้วย

4. แถบชะแล้ น.3 ไม่มีกุ้งกุลาดำเลยตลอดทั้งปี และให้ประมงช่วยปล่อยด้วย แม่ค้า น.3 ชะแล้ บอกว่า ทำไมกุ้งเข็ญเข็ญแถบนี้ถึงเล็กมาก มีแต่ขนาด 100 ตัว/กก. เมื่อก่อนขนาด 100 ตัว ประมาณ 10 วัน แม่ค้าจะได้ขนาด 50 ตัว/กก.แต่เดี๋ยวนี้อายุ 1 เดือนแล้วยังคง 100 ตัว/กก. เหมือนเดิม...(ขึ้นอยู่กับสภาวะแวดล้อม)

5. หมู่ 5 ท่าหิน การปล่อยกุ้งขนาดช่วงไปหน่อย ชาวบ้านขอให้ประมงปล่อยกุ้งบ่อขึ้น ตอนนั้นจับกุ้งด้วยกั๊ดไม่ได้เลย เพราะมีสาหร่ายเยอะมาก ดังนั้นชาวบ้านเลยจับกุ้งด้วยวิธีชาวบ้านที่เรียกว่า “โละ” ก็นับว่าดีได้กิน 200 กว่าบาททุกคืน

กุ้งที่ได้ ถ้าไม่โละเราสามารถเลือกขนาดกุ้งได้โดยจะเอาไซดีไหนวันที่ออกสำรวจชาวบ้านนำกุ้งมาให้ดูมีขนาดสวยมาก 20-30 ตัว/กก. ชาวบ้านแถบนี้บอกว่าพวกเขาจะไม่จับกุ้งที่มีขนาดเล็กเด็ดขาด เราฟังแล้วก็ชื่นใจแทนอยากให้ชาวบ้านรอบทะเลสาบคิดอย่างนี้จึง....

และนี่ก็เป็นเหตุการณ์รอบทะเลสาบประจำเดือนพฤษภาคม 2548 นี้ อันไหนที่ดีก็ขอให้ดำรงไว้ ส่วนอย่างไหนที่กระทำผิดอยู่ที่ขอให้เลิกเสีย

วิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน ทะเลสาบสงขลา

“กู๊กั๊ด กู๊ไซ กีนๆ หนึ่งพากุ้ง พาลปลาหลบบ้าน หมายถึงไม่รอด ขายกุ้ง ขายปลา ส่งบื้อให้ไอ้บ่าว ไอ้สาวเรียน ซาดบายเหม็ด” ประโยคนี้เป็นคำพูดของชาวประมงบริเวณทะเลสาบสงขลาเมื่อไม่กี่วันมานี้เอง แต่เสียชขณะครับ มันเป็นสถานการณ์ที่เคยเกิดขึ้นเมื่อหลายสิบปีที่แล้ว ถ้าจะให้ชาวประมงพูดใหม่โดยเอาสถานการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในปัจจุบัน เชื่อเหลือเกินครับว่าต้องเป็นคำพูดที่สลดใจ เป็นสิ่งที่ทุกคนไม่อยากจะให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะกับชาวประมง

จากสภาวะความเสื่อมโทรมของทรัพยากรประมง และสภาพแวดล้อมส่งผลให้ปริมาณสัตว์น้ำลดลงอย่างต่อเนื่องกระทบต่อวิถีชีวิตของชาวประมงรอบๆทะเลสาบอย่างกว้างขวาง การแย่งชิงเก็บเกี่ยวเอาทรัพยากรประมง กลายเป็นปัญหาสำคัญที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น มีการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ทำลายลูกพันธุ์สัตว์น้ำคัดวงจรชีวิตของสัตว์น้ำได้แก่โพงพาง อวนรุน และการวางขานอกจากนี้ยังมีไซนั่งนับพันที่เป็นประการกั้นการอพยพย้ายถิ่น การแพร่พันธุ์ประกอบกับสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม จากน้ำทิ้งจากชุมชน จากโรงงานอุตสาหกรรม จาก การเกษตรและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำลงสู่ทะเลสาบ ปัจจัยดังกล่าวเป็นสาเหตุทำให้สภาวะทรัพยากรประมง และสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบทางสังคมโดยตรงต่อชาวประมงที่ยังชีพด้วยการประมงเป็นหลัก บ้างก็ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานเปลี่ยนวิถีชีวิตไปสู่อาชีพ

อื่นที่ห่างไกลจากครอบครัว เช่น รับเหมาก่อสร้าง, รับจ้างทั่วไป และอื่นๆ แต่ก็ยังมีชาวประมงอีกไม่น้อยที่ยึดอาชีพและมีวิถีชีวิตแบบเดิมๆ เพราะคิดว่าอาชีพที่ทำนี้เป็นสิ่งที่สืบทอดปฏิบัติกันมาหลายชั่วอายุคนจะคิดจะร้ายอย่างไรก็ยังมีใจในอาชีพที่ทำ

ส่วนลูกๆ หลานๆ คนรุ่นใหม่ไม่ต้องพูดถึงหรือครับ ถ้าจะให้ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย และแต่ละวันออกเรือหาปลาจะลำบากหน่อยเพราะสังคมมันเปลี่ยนไป

กรมประมงโดยสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง จ.สงขลา ทราบถึงปัญหานี้ดี ถึงได้พยายามปล่อยพันธุ์กุ้งตามที่เห็นๆกันอยู่นั้นแหละครับ แต่ถึงจะปล่อยกุ้งร้อยล้าน พันล้านตัว ก็ไม่สามารถเรียกวิถีชีวิตแบบเดิมๆ ของคนรอบทะเลสาบสงขลากลับมาได้หรือครับ

ตัวของพวกเราเองนั่นแหละ ที่จะช่วยเยียวยาทะเลสาบสงขลาได้ช่วยกันนะครับสิ่งไหนที่เป็นภัยต่อสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อมก็อย่าไปทำสิ่งไหนที่ทำแล้วดีก็ช่วยกันส่งเสริม ถ้าทุกคนร่วมใจกันผมเชื่อครับว่าบรรยากาศเก่าๆที่เต็มไปด้วยความสุข, มีวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย, ไม่มีการแย่งชิง, โดยเฉพาะทรัพยากรประมง สิ่งเหล่านี้จะกลับคืนสู่สัตว์น้ำทะเลสาบสงขลาอีกครั้งหนึ่ง ถึงจะไม่เหมือนเดิม แต่ก็ดีกว่าปล่อยให้มันเลวร้ายกว่าเดิมไม่ใช่หรือครับ

โดย โรจน์ลง

สำรวจสถานะประมงรอบทะเลสาบเดือนพฤษภาคม 2548

ก่อนเข้าเรื่องขอแสดงความยินดีกับหงส์แดงด้วยที่เข้าชิงยูฟ่าแชมเปียนลีกเป็นครั้งแรกในรอบ 20 ปี (เชียร์ตั้งนานเพิ่งเจอ...) นับว่าเดือนนี้เป็นเดือนแห่งความสวยงามเลยทีเดียว...ไม่รู้ใครเสียแล้วก็เดือนนี้ประเทศไทยได้มีโอกาสต้อนรับสาวงามทั่วโลกเลย เพราะจะมีการประกวดมิสยูนิเวิร์สขึ้นในประเทศไทยปลายเดือนนี้ เราในฐานะเจ้าภาพก็ขอต้อนรับด้วยรอยยิ้มงามๆ ให้สมกับคำว่า “Land of smile” ได้มีอะไรที่สวยงามๆ โลกนี้ก็น่าอยู่ยิ่งขึ้น แต่ถ้าสวยแล้วเป็นพิษก็ไม่เอาด้วยละตั้งทะเลสาบสงขลาของเราที่เหมือนกัน ทะเลสาบคู่ออกจะสวยงามมากแต่ถ้าไม่มีสัตว์น้ำเลยหรือมีแค่คนทำความสะอาดหรือทำลาย แหล่งสวยงามนั้นด้วยการทำประมงที่ผิดๆ อย่างการช้อนปลา การวางยาปลา เหล่านี้เป็นต้น ถ้าเป็นอย่างนี้แล้วอีกหน่อยจะไปเหลืออะไร...และจากการสำรวจรอบทะเลสาบเดือนนี้พบว่า...

ทะเลน้อย ปลาที่จับได้ก็เป็นปลาช่อน ปลาชุกและปลาหมอข้างเหยียบ เพราะเป็นพื้นที่น้ำจืด และ ในส่วนของปัญหาที่ยังคงเป็นการ

ช้อนปลา ปัญหาเดิม ๆ ที่มักได้รับรายงานจากชาวประมงเสมอ เมื่อออกสำรวจสถานะประมง โคนกรอกหุมจากชาวประมงแถบนั้น ทุกครั้งที่ออกสำรวจครั้งนี้ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ก็ขอฝากช่วยดำเนินการเรื่องนี้ด้วยจะขอบพระคุณยิ่ง...

ทะเลหลวง ปลาหัวแข็งหนวดอ่อน พบมาก โดยรวมแล้ว 300-400 กก./วัน และพบแถบนาปะขอและจองถนน ส่วนกึ่งกลางฝั่งเจอไม่มากนัก โดยได้ 6-8 กก./วัน ส่วนที่ระโนด จะเป็นกึ่งกำมกราม ได้ 20-30 กก./วัน

ทะเลสาบตอนใน ยังคงเป็นจุดเด่นและเป็นจุดที่น่าสนใจของผู้คนรอบทะเลสาบ เพราะจะเป็นศูนย์แห่งเศรษฐกิจและเดือนนี้กุลาค่าก็เป็นพระเอกของเรื่อง เช่น เคยได้เยอะมากกว่าเดือนที่แล้วอีกนี่แหละครับผลพลอยได้จากการทำฟาร์มทะเล ชาวบ้านคุยให้ฟังว่าเมื่อก่อนจะไม่มีหอรอกึ่งกุลาค่าที่มีขนาดไซส์สวยงามขนาดนี้ คือ ประมาณ 15-20 ตัว/กก. และจะจับ ไม่ได้มากขนาดนี้และเขาฝากขอบคุณกรมประมงมาด้วย เห็นชาวบ้านยิ้ม

แย้มอย่างนี้เราก็ชื่นใจด้วย...โดยแถวปากพะยูนจะจับได้ 90-110 กก./วัน นับว่าเป็นผลผลิตที่เยอะมากทีเดียว ส่วนที่ทำหินจะได้น้อยลงมาหน่อยประมาณ 20-30 กก./วันและที่คลองวี กูซุดแถวนี้ก็นับว่าใช้ได้ทีเดียว โดยประมาณ 60-80 กก./วัน ส่วนปัญหาของคุยที่เดียวช่วงท้ายแล้วกัน...

ทะเลสาบตอนนอก ส่วนใหญ่จะทำประมงด้วยไซและโพงพาง ดังนั้นสัตว์น้ำก็จะได้เป็นกุ้งแชบ๊วยและกุ้งหัวแข็งเล็ก ซึ่งแถวสทิงหม้อจะได้เป็นแชบ๊วยเยอะมากประมาณ 200-300 กก./วัน ที่เหลือก็กุ้งหัวแข็งเล็กโดยได้ประมาณ 100-150 กก./วัน ส่วนกุลาค่าก็พอมิบ้างแต่ประปราย โดยได้ประมาณ 4-5 กก./วัน

และทั้งหมดนี้ก็คือเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวของสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่มีความสำคัญมากต่อการดำรงชีวิตของชาวประมงรอบทะเลสาบ และถ้าเป็นไปได้ก็ขอให้อยู่อย่างนี้ทุกเดือนเพื่อที่ชาวบ้านแถบทะเลสาบจะได้มีความสุขกันถ้วนหน้า

เสก ประสาขาวเล

โดย โรจน์ลง

จดหมายข่าว โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

จับกุมเรือประมงหางยาวลักลอบใช้ยาเบื่อเมาทำการประมงในทะเลสาบสงขลา

วันที่ 13 พฤษภาคม 2548 เวลา 04.40 น. นายสรวัช จันทรแก้ว ตำแหน่ง นายเรือ 6 ผู้ควบคุมการปฏิบัติงานเรือตรวจประมงทะเลเรือโบ๊ต 615 พร้อมเจ้าหน้าที่ประจำเรือ ได้ทำการจับกุมเรือประมงหางยาวลักลอบใช้ยาเบื่อเมาทำการประมงในทะเลสาบสงขลา โดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งมีความผิดตามประกาศการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2490 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. การประมง พ.ศ. 2490 ฉบับลงวันที่ 20 เดือนมกราคม พ.ศ. 2532 บริเวณท้องที่ทะเลสาบสงขลา ต.เกาะยอ อ.เมือง จ.สงขลา จำนวน 1 คดี ผู้ต้องหา 2 คน

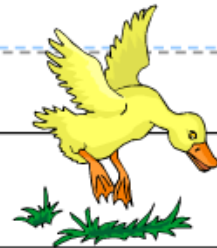
โดยมีนายชุมหมัด บินล่าเตะ อายุ 17 ปี บ้านเลขที่ 32/1 หมู่ที่ 7 ต.คูเต่า อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เป็นผู้ควบคุมเรือ โดยมีของกลางที่ใช้และได้มาจากการกระทำความผิด ดังนี้

1. เรือประมงไม่มีชื่อ ไม่มีหมายเลขทะเบียน	จำนวน 1 ลำ
2. เครื่องยนต์ ยี่ห้อบี๊ก ขนาด 1 สูบ 10 แรงม้า	จำนวน 1 เครื่อง
3. เครื่องมืออวนล้อม ขนาดยาว 50 เมตร	จำนวน 1 ปาก
4. สัตว์น้ำเบญจพรรณ	จำนวน 5 กิโลกรัม
5. ยาเบื่อเมา	จำนวน 1 เม็ด
6. ไม้ไผ่ใช้ปักผูกอวน ความยาวประมาณ 3 เมตร	จำนวน 4 ลำ

เหตุเกิด บริเวณท้องที่ทะเลสาบสงขลา ต.เกาะยอ อ.เมือง จ.สงขลา ได้นำผู้ต้องหาพร้อมของกลางส่งพนักงานสอบสวน สภอ.เมือง จ.สงขลา ตามปจว.ข้อ 8 คดีอาญาที่ 538/48 บัญชีของกลางลำดับที่ 384/48 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2548 เวลา 10.00 น.เรียบร้อยแล้ว

กิจกรรมปลูกป่าชายเลนภายใต้โครงการ “ปาร์กย์เลสาบ”

ชาวบ้านตำบลสทิงหม้อและแกนนำโครงการ “ปาร์กย์เลสาบ” กลุ่มบ้านล่าง ร่วมกับเทศบาลตำบลสิงหนคร และบริษัทยูโนแคลไทยแลนด์ จำกัด ได้จัดกิจกรรมปลูกป่าชายเลน (ไม้โกงกาง) ภายใต้โครงการ “ปาร์กย์เลสาบ” วัตถุประสงค์ เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลนและคืนความสมบูรณ์ให้ผืนน้ำในพื้นที่หมู่บ้านบ้านล่าง จะทำการปลูกป่าชายเลนบริเวณแปลงปลูกป่าคลองเป็ง(บ้านล่าง) หมู่ที่ 2 ต.สทิงหม้อ จังหวัดสงขลา ในวันอังคารที่ 17 พฤษภาคม 2548

เจ้าหน้าที่ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้ตอนล่าง จังหวัดสงขลา นำโดย นายชัชวาล อุบลไพศาล เจ้าหน้าที่บริหารงานประมง 6, นายมงคลรัตน์ แรกจันงค์ เจ้าหน้าที่ประมง 4 พร้อมเจ้าหน้าที่ศูนย์ป้องกันและปราบปราม ๑ จังหวัดสงขลา ร่วมกันปลูกป่าชายเลน ร่วมกับชมรมประมงพื้นบ้านทะเลสาบตอนล่าง และชาวประมงบริเวณใกล้เคียง ซึ่งได้รับพันธุ์ไม้โกงกาง จาก ต.ท่าหิน โดยอาจารย์จ่านงค์ ได้เพาะชำไว้ และจากชาวบ้านบริเวณใกล้เคียง จำนวน 8,000 ต้น ซึ่งได้ร่วมกันปลูกป่าชายเลนตามรายละเอียด ดังนี้

วันที่ 17 พฤษภาคม 2548 ปลูกป่าชายเลนที่ ม.2 บ้านล่าง อ.สิงหนคร จ. สงขลา จำนวน 3,000 ต้น

วันที่ 19 พฤษภาคม 2548 ปลูกป่าชายเลนที่ บ้านเขาเขียว อ.สิงหนคร จ. สงขลา จำนวน 2,000 ต้น

วันที่ 21 พฤษภาคม 2548 ปลูกป่าชายเลนที่ ม.1 บ้านใหม่ อ.สิงหนคร จ. สงขลา จำนวน 3,000 ต้น

ซึ่งส่วนใหญ่บริเวณที่ปลูกป่าชายเลนจะเป็นเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำของหมู่บ้านซึ่งเป็นที่เข้าใจกันว่าในเขตปลูกป่านี้ จะไม่มีการทำประมงที่ผิดกฎหมายและจากการที่เจ้าหน้าที่ของศูนย์ป้องกันและปราบปราม ๑ จังหวัดสงขลา ได้ร่วมปลูกป่าชายเลนในหลายครั้งได้รับความรู้สึกที่ดีและเข้าใจเจ้าหน้าที่มากขึ้น

สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา

ข่าวความก้าวหน้าเกี่ยวกับโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในทะเลสาบสงขลา

ตามที่รัฐบาลมีนโยบาย ที่จะให้เกษตรกรได้มีหลักประกันในการประกอบอาชีพ เช่นการมีสิทธิรับรองการเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง การเข้าสู่แหล่งทุน สำหรับคุณสมบัติเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการจะต้องมาขึ้นทะเบียนกับกรมประมง ผลปรากฏว่ามีเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนกับสำนักงานประมงจังหวัด เมื่อปี 2547 ดังนี้

1. จังหวัดสงขลา ได้ประกาศเป็นที่อนุญาตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 2 แปลง แปลงที่ 1 ตั้งอยู่ที่ ต.หัวเขา อ.สิงหนคร มี 3 แปลง เนื้อที่ 300 ,291, และ 319 ไร่ ตามลำดับ ตามบัญชีรายชื่อและอาณาเขตที่อนุญาตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ต่อท้ายประกาศ ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2520 แปลงที่ 2 ตั้งอยู่ที่ ต.เกาะยอ อ.เมือง เนื้อที่ 9,125 ไร่ ประกาศลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2523 ในพื้นที่อนุญาตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ยังไม่มีเกษตรกรรายใดมาขอใบอนุญาตเพาะเลี้ยงแต่ประการใด

2. จากการสำรวจในพื้นที่ พบว่า มีเกษตรกรที่ได้ครอบครองพื้นที่

2.1 น้อยกว่า 100 ไร่ มีเกษตรกรที่เลี้ยงปลากระชังในกระชัง 948 ราย เนื้อที่ 91.78 ไร่ ตามตาราง

2.2 มากกว่า 100 ไร่ ไม่มี

3. ฉะนั้นเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ และเปิดโอกาสให้เกษตรกรที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการ

และมีพื้นที่เลี้ยงปลาในกระชัง ในที่อนุญาต และยังไม่ได้มาแสดงตน หรือ มาขอใบอนุญาต เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ หรือ ยังไม่ได้มาสอบสวนสิทธิ และ ยังประสงค์จะเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ก็ให้นำสำเนาบัตรประชาชน และ สำเนาทะเบียนบ้าน มาติดต่อกับฝ่ายพัฒนาการประมง สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา ในเวลาราชการได้ทุกวัน และหมดเขต ภายในวันที่ 15 มิถุนายน 2548 หรือสอบถามรายละเอียดที่ 074-311302

แปลงที่	ชื่อแปลงที่อนุญาต	ตำบล	อำเภอ	เนื้อที่(ไร่)	รายละเอียดการเลี้ยงในกระชัง		
					ราย	กระชัง	เนื้อที่(ตรม.)
1.	บ้านหน้าสุหร่า	หัวเขา	สิงหนคร	300	107	552	8,685
2.	บ้านแหลมบ้านบ่อท่อ	หัวเขา	สิงหนคร	291	252	1,355	33,495
3.	บ้านเขาเขียว	หัวเขา	สิงหนคร	319	332	1,848	58,743
4.	บ้านเกาะยอ	เกาะยอ	เมืองสงขลา	9,125	257	1,781	45,933
รวมทั้งสิ้น				10,035	948	5,539	146,856

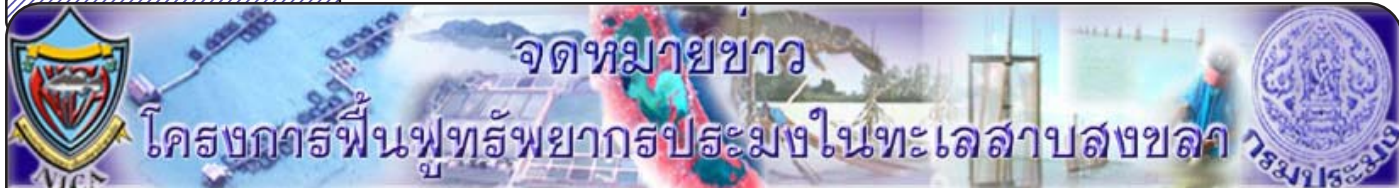
รายงานผลการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ เดือนเมษายน 2548..

หน่วยงาน สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

วันที่ปล่อย	สถานที่ปล่อย	ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ		รวม	หมายเหตุ/หน่วยงานที่สนับสนุน/ร่วมดำเนินงาน
		กึ่งกุลาคำ	กึ่งกุลาคำ		
1 เม.ย 2548	ม.4-9 ต.เกาะนางคำ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง	กึ่งกุลาคำ	กึ่งกุลาคำ	700,000	กึ่งบริจาคจากฟาร์มธรรมชาติ
3 เม.ย 2548	ม.1 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง	กึ่งกุลาคำ	กึ่งกุลาคำ	310,000	กึ่งบริจาคจากฟาร์มธรรมชาติ
8 เม.ย 2548	ม.2 ต.คูซุด อ.สทิงพระ จ.สงขลา	กึ่งกุลาคำ	กึ่งกุลาคำ	350,000	กึ่งบริจาคจากฟาร์มธรรมชาติ
11 เม.ย 2548	ม.5-6 ต.ท่าหิน อ.สทิงพระ จ.สงขลา	กึ่งกุลาคำ	กึ่งกุลาคำ	430,000	กึ่งบริจาคจากฟาร์มธรรมชาติ
26 เม.ย 2548	ม.1 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง	กึ่งกุลาคำ	กึ่งกุลาคำ	400,000	กึ่งบริจาคจากฟาร์มพีจีฟาร์ม
				2,190,000	
11 เม.ย 2548	ม.2 ต.เกาะหมาก อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง	กึ่งกุลาคำ	กึ่งกุลาคำ	500,000	ศพข.ปัตตานี
18 เม.ย 2548	ม.5 ต.ท่าหิน อ.สทิงพระ จ.สงขลา	กึ่งกุลาคำ	กึ่งกุลาคำ	350,000	สวช.
18 เม.ย 2548	ม.1-8 ต.เกาะใหญ่ อ.กระแสสินธุ์ จ.สงขลา	กึ่งกุลาคำ	กึ่งกุลาคำ	375,000	สวช.
				1,225,000	

จดหมายข่าว โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

สนใจสมัครสมาชิกติดต่อ : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ต.เขาopusช้าง อ.เมือง จ.สงขลา 90000
โทรศัพท์ 074-311895, 312036, 311340, 312076 โทรสาร. 074-442054 E-mail : nica@nicaonline.com

ฉบับที่ 3 เดือนมิถุนายน 2548

NEWS

- ▶ ข่าวจากบรรณาธิการ
- ▶ สภาวะประมงรอบทะเลสาบ
- ▶ กรมประมงได้โครงการนำร่อง
- ▶ เสียงเรียกร้องจากชาวประมง
- ▶ จับเรือประมงทำผิด ๑

บรรณาธิการ : จุฬานันท์ ทัดตานนท์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ :

ขงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร

กองบรรณาธิการ :

อรัญญา อัสวารีย์

ภาสกร ถมพลกรัง

นิคม ตะอองศิริวงศ์

ประมัยพร ทองคณาภิรักษ์

ฉวีวรรณ หนูบูรณ์

งานศิลป์ : ศุภลักษณ์ พรหมศรี

ข่าวจากบรรณาธิการ.....

จดหมายข่าวฉบับนี้เป็นฉบับที่ 3 เป็นสื่อกลางระหว่างโครงการฯ ชาวประมง ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมฟื้นฟูทะเลสาบรายงานข่าว จากทีมสำรวจสภาวะการประมง ได้ผลว่าในเดือนนี้สามารถจับกุ้งกุลาดำได้ 7.7 ตัน ส่วนใหญ่ผลผลิตมาจากทะเลสาบตอนใน(ตำบลลูกุด ,ตำบลเกาะหมาก,อำเภอปากพะยูน,ตำบล ท่าหิน) ซึ่งคาดว่าเป็นกุ้งที่ปล่อยในช่วง มก. - กพ. 2548 ในเดือนนี้ถึงแม้ว่าระดับการขึ้นลงของน้ำค่อนข้างน้อย เพราะเป็นหน้าแล้งแล้ว กุ้งไม่ค่อยเดินแต่ก็ยังจับกุ้งได้มาก นอกจากนี้ทางโครงการติดตามประเมินผลของทาง สผ. ได้คัดเลือกโครงการนี้เป็นหนึ่งในโครงการนำร่องของการติดตามประเมินผลก็ยินดีรับที่โครงการของกรมประมงได้เป็นตัวแทนของโครงการทั้งหมดในพื้นที่ ผสมผสานกับกรรมมีส่วนร่วมของชุมชนชาวประมง ช่วยแก้ปัญหาความยากจนตามนโยบายรัฐบาลได้ระดับหนึ่ง

จุฬานันท์ ทัดตานนท์

**ศูนย์ประมงพื้ตูลง สถานีประมงน้ำจืด นครศรีธรรมราช
ร่วมฟื้นฟู กุ้งก้ามกราม ปลาน้ำจืด ในทะเลสาบสงขลา**

ในการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำลงสู่ทะเลสาบสงขลา ไม่ใช่แต่เพียงการปล่อยกุ้งกุลาดำเท่านั้น แต่มีหน่วยงานกรมประมงอื่น ๆ ที่มีหน้าที่และภารกิจที่จะช่วยกันฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ตามสภาพความเหมาะสมและบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ กล่าวคือ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพื้ตูลง สถานีประมงน้ำจืดจังหวัดนครศรีธรรมราช ก็เป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจืด เพื่อปล่อยลงสู่ทะเลสาบสงขลาเช่นกัน ซึ่งแหล่งบริเวณการปล่อยต้องคำนึงถึงความเหมาะสมคุณภาพน้ำ สิ่งแวดล้อม และควรระวังในการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำโดยคำนึงถึงพันธุ์สัตว์น้ำท้องถิ่นลงสู่ทะเลสาบสงขลา ซึ่ง ชนิดที่ปล่อย ได้แก่ ปลาลำปำ ปลานู กุ้งก้ามกราม ปลาดุกอุย บริเวณที่ปล่อยพบว่าส่วนมากจะเป็นแหล่งน้ำจืดและเป็นแหล่งที่เดิมเคยมี สัตว์น้ำเหล่านี้อาศัยอยู่ เช่น ปลาลำปำ ปล่อยที่ตำบลทะเลน้อย ตำบลลำปำ จำนวน 1,550,000 ตัว ปลานูปล่อยบริเวณตำบลลำปำ จำนวน 50,000 ตัว กุ้งก้ามกรามปล่อยบริเวณตำบลจองถนน ตำบลปากพล ตำบลทะเลน้อย ตำบลลำปำ จำนวน 8,000,000 ตัว ปลาดุกอุย ปล่อยบริเวณอำเภอเมืองจังหวัดพื้ตูลง จำนวน 1,400,000 ตัว หวังว่าจะทำให้สัตว์น้ำเหล่านี้สามารถพบเห็นและทำการประมงในแหล่งบริเวณที่เคยพบเจอของทะเลสาบสงขลาสืบไป

น้ำหมึก รายงาน

สำรวจสถานะประมงรอบทะเลสาบสงขลา เดือนมิถุนายน 2548

เฮ้อ.....คงจะแปลกใจซินะที่ผมขึ้นต้นฉบับมาอย่างนี้เนาะ ก็ไม่บ่อยนักหรอก...เป็นอาการที่บ่งบอกถึง โล่งอก ภูมิใจ สบายใจ ดีใจ อย่างบอกไม่ถูก พุดง่ายก็คือ “เหนือคำบรรยาย” ก็ในฐานะเป็นหนึ่งในนั้น ที่จริงแล้วเมื่อก่อนไม่มีอะไรหรอก กล่าวมาอย่างนี้คงงงกันเป็น แถวละซีท่า.....ไม่ต้องงงหรอกก็โครงการฟาร์มทะเลที่ สถาบันฯดำเนินการ ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมในการเป็นโครงการตัวอย่างที่ทาง ศพ.จะติดตามประเมินผล เนื่องจากเป็น โครงการที่เล็งเห็นว่าชุมชนชาวประมงมีส่วนร่วมในการคิด เสนอความเห็น ดูแลจัดการ และชุมชน ได้ประโยชน์อย่างแท้จริง ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง ขอกล่าวถึงซึ่งต่อเนื่องมาจากเดือนที่แล้ว คือ สำเร็จแล้วครับที่รอคอยมา 20 ปี สำหรับแฟน หงส์แดง ได้แชมป์แชมป์เปลี่ยนลีกแล้ว ก็ขอแสดงความยินดีกับแฟนๆ หงส์ทั่วโลกด้วย เกริ่นเรื่องความยินดีมามากแล้วคราวนี้มาสัมผัสถึง ทะเลสาบสงขลาช่วงเดือนนี้หน่อยว่าเปลี่ยนแปลงอย่างไรกันบ้าง...

ทะเลน้อย...เดือนนี้จะมีปลาช่อนมากกว่าปกติโดยเฉลี่ย 20-40 กก./วัน ส่วนปลาอื่นๆ จำพวกปลาตุก ปลาหมอช้างเหยียบนั้นค่อนข้างจะได้กันน้อย ชาวบ้านบอกว่าจะขึ้นอยู่กับภาวะของลม ด้านปัญหานี้ผมจะพูดถึงในคอลัมน์ “เสียงสะท้อนจากชาวบ้าน”

ทะเลหลวง...แถบนาปะขอ จองถนน ที่เยอะมากเลยเดือนนี้ก็เป็นปลาหัวแข็งหมวดอ่อน ซึ่งได้ 100 กก./วัน และที่ระโนดก็จะมี กุ้งก้ามกรามโดยได้เฉลี่ยวันละ 20-30 กก. จะมีปัญหาคิดพันธ์ คือ เรื่องราคา เพราะจะขายยากจะหน้อยปกติจะขายในร้านอาหารที่หาดใหญ่ แต่ตอนนี้นักท่องเที่ยวไม่มี เนื่องจากสถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดน

ทะเลสาบตอนใน...ชาวประมงจับกุลาดำได้เยอะมาก เป็นพระเอกอีกตามเคยโซนนี้ โดยแถวปากพะยูนได้วันละ 30-40 กก. ปลา กะพงขาว 10 กก./วัน และแถบศรีไสย กูซุด ทำหิน (อำเภอสติงพระ) จะได้วันละ 40-50 กก. ถิ่นนี้เป็นหน้าตาของฟาร์มทะเลเลยก็ว่าได้และยังไม่หมดแค่นั้น แถวเกาะหมาก (ตำบลเกาะนางคำ) ก็ได้เยอะไม่แพ้กัน คือ 20-30 กก./วัน ผมว่าดินะดำได้แข่งขันกันทำมาหากินแบบนี้รับรองว่าไม่มีวันจนแน่นอน ก็ให้สมกับคำว่า “โครงการฟาร์มทะเลโดยชุมชน” นี้แหละที่เขาว่าทำแล้วดีมีความสุขเพราะผลตอบแทน ก็เห็นๆ กันอยู่...บางคนที่บ่นว่าจะไม่ลงทะเลอีกแล้ว ยังหันกลับมาซื้ออวนใหม่เลย แล้วจะไม่ให้เรามีความสุขได้อ่างไรกันในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของโครงการนี้ถึงไม่มากก็เถอะแต่ก็ภูมิใจ..

ทะเลสาบตอนนอก...อูเต่า สิงหนคร เกาะขอ ชาวบ้านส่วนใหญ่ทำประมงด้วยไซ ดังนั้นกุ้งก็จะเป็นแซบวิยเยอะมากอีกด้วย โดยได้วันละ 30-50 กก. และมีแม่ค้าอยู่รายหนึ่งได้ถึง 200 กก./วัน (มีลูกค้าเยอะกว่าแม่ค้ารายอื่น) ส่วนกุ้งหัวแข็งเล็กก็ได้เยอะไม่แพ้กัน คือ 80-100 กก./วัน

ทั้งหมดนี้ คือ สรุปภาวะรอบทะเลสาบเดือน มิ.ย. 48 ซึ่งค่อนข้างจะเป็นที่น่าพอใจของใครหลายๆ คนมากที่เกี่ยวข้องครั้งนี้ ส่วนด้าน ปัญหาที่มีแต่จะอยู่ในคอลัมน์ “เสียงสะท้อนจากชาวประมง” แล้วค่อยเจอกันนะครับ....

“โรมาเรีย”

รายงานผลการปล่อยสัตว์น้ำ เดือนพฤษภาคม 2548

วันที่ปล่อย	สถานที่ปล่อย	ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ	จำนวน	หมายเหตุ/ หน่วยงานที่สนับสนุน / ร่วมดำเนินงาน
4 พ.ค 2548	ม.6 ต.ฝาละมี อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง	กุ้งกุลาดำ	1,160,000	สวช.
7 พ.ค 2548	ม.4-9 ต.เกาะนางคำ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง	กุ้งกุลาดำ	460,000	กุ้งบริจาคจากฟาร์มบำรุงกิจ
25 พ.ค 2548	ม.1-9 ต.กูซุด อ.สติงพระ จ.สงขลา	กุ้งกุลาดำ	900,000	ศพช.ปัตตานี
25 พ.ค 2548	ม.1-9 ต.คลองรี อ.สติงพระ จ.สงขลา	กุ้งกุลาดำ	900,000	ศพช.ปัตตานี
		รวม	3,420,000	

จดหมายข่าว โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา : ฉบับที่ 3 : เดือน มิถุนายน 2548

บริษัทฯ ที่ปรึกษาเคยโครงการของกรมประมง ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่โครงการนำร่องในการติดตามประเมิน

ผล

ในปีงบประมาณ 2547 กรมประมงได้เสนอของบประมาณ 2 โครงการ ได้แก่ โครงการจัดทำและปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศ ภูมิศาสตร์และสภาวะทรัพยากรสัตว์น้ำสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ทะเลสาบสงขลา (งบ ประมาณ 5.16 ล้านบาท) และโครงการฟื้นฟูทรัพยากร สัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นโครงการภายใต้แผนงบประมาณเชิงบูรณาการ โครงการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ปรากฏว่า โครงการฟื้นฟู ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อมไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ กรมประมงจึงได้ปรับงบประมาณใน โครงการจัดทำและ ปรับปรุง ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์และสภาวะทรัพยากรสัตว์น้ำสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ทะเลสาบสงขลา มาดำเนินการในกิจกรรมฟื้นฟูทรัพยากร ประมงโดยชุมชน, การสำรวจเครื่องมือประมง, พัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์, ควบคุมการประมง โดยมีหน่วยงานที่ดำเนินการได้แก่ กองแผนงาน, สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง, สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา, พัทลุง, นครศรีธรรมราช, ศูนย์วิจัยและพัฒนา ประมงชายฝั่งสงขลา, นครศรีฯ, ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา, พัทลุง, ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเล อ่าวไทยตอนล่าง สงขลา, สถานีประมงน้ำจืดนครศรีธรรมราช, ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลสงขลา, หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืด พัทลุง เพื่อการติดตามผลงานสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จ้างบริษัทปัญญา คอนซัลแตนต์ ประเมินติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยราชการต่างๆ ที่ดำเนินงานภายใต้แผนงบประมาณเชิงบูรณาการ โครงการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบ สงขลา ทั้งสิ้น 11 หน่วยงาน 18 โครงการ งบประมาณ 286.25 ล้านบาท ผู้ประเมินได้ประเมินในหัวข้อดังนี้ ระดับความสำเร็จ 20% ความ ชัดเจนของโครงการ 30% ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนท้องถิ่น 20% ความพอใจโดยรวมในโครงการนำร่อง 20% มีโครงการมากกว่า หนึ่งในพื้นที่ 10% ผลการประเมินปรากฏว่าโครงการจัดทำและปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์และสภาวะทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่ง แวดล้อมในทะเลสาบสงขลา ซึ่งดำเนินงานโดยหน่วยงานภายใต้กรมประมงได้คะแนนสูงสุด 93% นอกจากนี้ในปีงบประมาณปี 2548 นี้ ทางบริษัท ผู้ประเมินได้ทำโครงการนำร่อง เพื่อการติดตามประเมินผลโดยคัดเลือกจากโครงการที่ได้คะแนนอยู่ในอันดับที่ 1-3

ศูนย์ปราบปรามฯ จับกุมเรือประมงลักลอบใช้เครื่องมืออวนรุน โดย ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้ตอนล่าง

เมื่อวันที่ 28 พค. 2548 เวลา 04.00 น. นายสรวิช จันท์แก้ว ตำแหน่งนายเรือ 6 พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ประจำเรือ ได้ทำการ จับกุมเรือประมงหางยาว ลักลอบใช้เครื่องมืออวนรุนทำประมงในทะเลสาบสงขลา โดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งมีความผิดตามประกาศกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ เรื่องห้ามใช้เครื่องมืออวนรุนในทะเลสาบสงขลา ท้องที่จังหวัดสงขลาและพัทลุง จำนวน 1 คดี ผู้ต้องหา 1 คน

โดยมี นายคลออาลี อ่อนนวล อายุ 44 ปี บ้านเลขที่ 79 ม.2 ต.สทิงหม้อ อ.สิงหนคร จ.สงขลา มีของกลางที่ใช้และได้มาจากการกระทำผิดดังนี้

1. เรือประมงหางยาวไม่มีชื่อและหมายเลขทะเบียน	จำนวน 1 ลำ
2. เครื่องยนต์ยี่ห้อบิ๊ก ขนาด 1 สูบ 16 แรงม้า	จำนวน 1 เครื่อง
3. อวนรุน ทำด้วยไนลอนสีอิฐมอญ	จำนวน 1 คู่
4. ไม้ไผ่กันรุน	จำนวน 1 คู่
5. สัตว์น้ำเบ็ญจพรรณ	จำนวน 10 กก.

เหตุเกิด บริเวณท้องที่ทะเลสาบสงขลา ตำบลเกาะข่อย อ.เมือง จ.สงขลา ได้นำผู้ต้องหาพร้อมของกลาง ส่งพนักงานสอบสวน สภอ.เมือง สงขลา ตาม ปจว. ข้อ 3

เวลา 07.15 น. คดีอาญาที่ 598/2548 บัญชีของกลางลำดับที่ 422/2548 เรียบร้อย

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้ตอนล่าง : ราชงาน

จดหมายข่าว โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา : ฉบับที่ 3 : เดือน มิถุนายน 2548

เสียงเรียกร้องจากชาวประมง

ปัญหานั้นมีไว้แก้ ดังนั้นคอลัมน์นี้จะเป็นเรื่องราวที่ชาวบ้านเรียกร้องมาเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ช่วยแก้ไขด้วยเพราะปัญหาที่ชาวบ้านร้องมานั้นส่วนใหญ่จะมีผลกระทบต่อทะเลสาบสงขลาของเรา และเพื่อให้ทะเลสาบคงอยู่ได้นานาน ผู้ที่เกี่ยวข้องก็สมควรจะแก้ไขโดยเร่งด่วน ไม่ใช่หลังวันประกันพุง แล้วเมื่อไหร่จะเจริญกันละครับ และปัญหาที่ชาวบ้านร้องมานั้นผมพอจะแยกได้ดังนี้

- ลำปำ... ยังมีอีกหรือครับ การขโมยกักเพื่อนเนี่ยะนึกว่าจะหมดกันแล้ว เลิกเสียเถอะครับนิสัยอย่างนี้เนาะ เขาพัฒนาไปถึงไหนกันแล้ว นี่วันๆ คอยจ้องที่จะขโมยของ
- เพื่อนอยู่ได้ การลงทุนเพื่อผลกำไรที่คุ้มค่าน่าลงทุนอยู่เนาะครับซึ่งตอนนี้ทะเลสาบก็ค่อนข้างสมบูรณ์ระดับหนึ่งแล้วเพราะ กรมประมงคอยช่วยเหลือส่วนนี้อยู่โดยผ่านสถาบันฯ ดังนั้นขอมลงทุนสักนิดจะเป็นอะไรไปเล่า...จริงมีข และปัญหาอีกอย่างแฉะนี้ก็คือลักลอบทำประมงในเขตอนุรักษ์(วัดป่าเรไร) นี่ถ้าขโมยกักเพื่อนแล้วมาลักลอบดักในเขตอนุรักษ์ยิ่งไปกันใหญ่เลย 2 เท่าเลยเนาะเนี่ย... ภาษานั่งจิ้นกล่าวไว้ว่า “สมควรประหารเจ้าชู้โคตร” ดังนั้นขออนุญาตให้ผู้รับผิดชอบแฉะนั้นช่วยเหลือกันหน่อยเนาะครับ เพื่อทะเลสาบของเรา เราจะขอบพระคุณซึ่ง
- ทะเลน้อย...อาชีพเสริมแถบนี้ก็คือการทำเล็ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับสีข้อมผ้าและมีผลกระทบต่อ สีข้อมตกลงในทะเลสาบโดยฝนชะล้าง หรือตกลงในทะเลสาบแบบไม่เจตนาก็ตาม ผลก็คือว่าสีข้อมจะติดตามสาหร่ายหรือพืชน้ำซึ่งเป็นอาหารของสัตว์น้ำกินพืชบางชนิด และอันตรายมากหากชาวบ้านนำปลาามาบริโภค ดังนั้น หากจะหลีกเลี่ยงจุดนี้ก็ต้องดูแลและสำนึกกันเองว่าสมควรจะทำอย่างไร
- ปากพะยูน ประมงอาสาชื่อ คลเต๊ะ หลีแจ้ ถ้าให้ฟังว่าน้ำที่ปากพะยูนจะขึ้นลงทุกปีเนื่องจากว่า ปีกไข่ จะกันทางน้ำไหลเวียนคืนโคลนตะกอนก็จะทับถมตรงบริเวณกันปีกไข่ขนาดๆเข้าบริเวณนั้นก็ขึ้นเงิน โดยปริยาย ทางแก้ก็พอจะมี คือต้องทำปีกไข่ไว้สัก 2 ชุด เพื่อเอาไว้เป็นสำรองเมื่อชุดแรกมีตะไคร่เกาะเยอะก็เปลี่ยนเพื่อให้กระแสน้ำไหลเวียนสะดวกขึ้น แต่ก็ต้องอาศัยความร่วมมือเพราะชาวบ้านบางคนไม่ได้สำนึกตรงนี้
- หมู่ 5 ทำหิน ค่อนข้างจะเป็นปัญหาภายในสักหน่อย แต่อยากจะทำถึงเพราะว่าต้องการให้มีความเสมอภาคในการพัฒนาทะเลสาบสงขลา ประมงอาสาเล่าให้ฟังว่าเขาไม่มีอำนาจเท่ากับผู้ใหญ่บ้านหรือกำนัน บางเรื่องเสนอ ไปต้องผ่านผู้ใหญ่บ้านหรือกำนัน ดังนั้น อาจจะล่าช้าในการทำงานสักอย่างที่เกี่ยวกับทะเลสาบ อย่างเช่นจะปักเขตอนุรักษ์สัตว์น้ำหรือจะจัดประชุมเกี่ยวกับการกำหนดดาวอนในการทำประมง เพราะว่าตอนนี้มูลค่าที่ประมงปล่อยลงไปนั้นได้ผลดีมากคนโลกจึงเกิดขึ้นในลักษณะการทำประมงด้วยดาวอนขนาดต่ำกว่ามาตรฐานซึ่งถ้าลูกันจริงๆ แล้วจับได้ตัวเล็กราคาไม่ดีหรือแพ้ตัวโตอยู่ดี แต่ก็เป็นส่วนน้อย
ที่ยังคงหลงเหลืออยู่ ถ้าเป็น ไปได้ก็สมควรจะกำจัดออกให้หมดแล้วหันมาใช้ขนาดดาวอน ไม่น้อยกว่า 5 ซม. ให้หมด เป็นอย่างนี้ละก็จะทำประมงได้ตลอดไป
- หมู่ 1 บ้านบางคว้น และหมู่ 4 บ้านชุก... ยังมีกรลักไก่ใช้ดาวอนขนาดต่ำกว่า 5 ซม. อยู่อีก และชาวบ้านแนะนำว่าขอให้ประมงช่วยจัดประชุมหรือแนะนำผู้นำให้ละเอียดกว่านี้ถึงผลได้-ผลเสีย เกี่ยวกับดาวอนขนาดเล็ก และแนะนำเรื่องจิตสำนึกด้วยเพราะว่ามีบางคนเวลาประมงมาปล่อยทิ้งแล้วทำไม่สนใจ แต่พอเอาเข้าจริงๆ ค้นออกทำประมงก่อนเพื่อนอีกเนาะเนาะจริงๆ..
- เกาะใหญ่ มีปัญหาหากเลยเรื่องราคากุ้งและขายไม่ได้ เพราะส่วนใหญ่จะส่งร้านอาหารแถวหาดใหญ่ แต่ตอนนี้มีปัญหาระยะตามจังหวัดชายแดนทำให้นักท่องเที่ยวมาเยือนน้อยลงร้านอาหารจึงรับกึ่งกำมกรมน้อยลงด้วย ปัญหาอย่างนี้มีทางเคียวคือ หากที่ส่งขายแหล่งใหม่
คูเต่า มีอีกแล้วครับชาวบ้านร้องมา อวนรุน มาอีกแล้วขอให้จับกันให้หมดกันเสียที
ฝากข่าวไปยังศูนย์ปราบปรามด้วยครับ

“โรมาเรีย”

บริษัทที่ปรึกษาด้านการติดตามผล นำคณะกรรมการฯ เยี่ยมชม กิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน

เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2548 บริษัท บริษัท ปัญญา คอนซัลแตนท์ จำกัด ได้ไป ประเมินติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ดำเนินงานภายใต้แผนงบประมาณเชิงบูรณาการ โครงการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้เดินทางไปพบกับชาว ประมง รวมทั้งเครือข่ายประมงอาสาในเขตอำเภอสตังพระ จ.สงขลา และอำเภอปากพะยูน จ.พัทลุง เพื่อสอบถามข้อมูลปัญหาต่างๆ และรับฟังคำบรรยายจากคุณยงยุทธ ปรีดาลัมพะ บุตร ถึงความเป็นมา รายละเอียดของงานฟาร์มทะเลโดยชุมชน ได้มีการซักถามถึงปัญหา และผลสำเร็จในการทำกิจกรรม โดยผู้ใหญ่บ้านปรีชา คงเจริญ ประธานประมงอาสาหมู่ที่ 2

ตำบลชุก อำเภ สตังพระ จังหวัดสงขลา ได้กล่าวถึงรายละเอียดและขั้นตอนในการทำการประมง ข้อกำหนดการใช้เครื่องมือ ประมง แนวทางในการควบคุมดูแล การรวมกลุ่มชาวประมงเพื่อทำกิจกรรมการควบคุมดูแลฟาร์มทะเล การสร้างจิตสำนึกให้เพื่อนชาว ประมงในการจับอย่างมีความรับผิดชอบ กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนชาวประมงในโครงการฟาร์มโดยชุมชน การสร้างความเข้ม แข็งของชุมชน เพื่อให้มีความพร้อมในการดำเนินการ โครงการ แนวทางในการดำเนินงานต่อไป เมื่อทางราชการลดความช่วยเหลือ นอก จากนี้กลุ่มประมงอาสาได้เสนอแนวทางการจัดเก็บรายได้จากการทำประมงลำละ 100 บาทต่อเดือน แต่ถ้าหากช่วงไหนรายได้คืออาจจะ เก็บรายได้ลำละ 200 บาทต่อเดือน จะนำเงินที่ได้ไปซื้อกุ้งมาปล่อยกันเองโดยชุมชน ในอนาคตอาจจะมีโครงการจัดตั้งโรงเพาะฟักขึ้น เอง โดยการรวมตัวกันหลายๆ หมู่บ้านได้แล้วทีมงานกรมประมงคอยให้การดูแลปรึกษาปัญหา และร่วมฟังรับคำบรรยายจาก นายจ้านงค์ ฐานะพันธุ์ เรื่องโครงการปลูกป่าชายเลนและป่าพรุ เพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศทะเลสาบสงขลา เป็นโครงการภายใต้แผนงบประมาณในเชิง บูรณาการ กล่าวถึง สถานที่ปลูกป่าชายเลนปัญหาและอุปสรรค พันธุ์น้ำที่ใช้ปลูก มีข้อเสนอแนะให้ชาวประมงช่วยกันดูแลสภาพแวดล้อม และการตื่นเงิน เพราะตะกอนออกมาจะมีผลต่อ วงจรชีวิตและการเจริญเติบโตของกุ้ง

เฮฮา ประสาชาวเล

ตอน เกมสัตรีกับสัตว์น้ำที่หายไป

โดย โรจน์หลง

สำรวจพบประมงพื้นบ้านเกาะหมากไม่รอ กรมประมงจัดทำฟาร์มทะเลโดยชุมชน

ทะเลสาบสงขลานั้นวันพฤหัสบดีนี้เริ่มหยากรยิ่งขึ้น ทำให้ชาวประมงที่หากินอยู่ในทะเลสาบแถวเกาะหมากต้องเดือดร้อน เพราะมีรายได้ไม่ค่อยเพียงพอต้องไปหากินในเขตฟาร์มทะเลแถว สทิงพระ เนื่องจากทรัพยากรสัตว์น้ำบริเวณหมู่ 8 บ้านเกาะเสือ และ หมู่ 4 บ้านเกาะโคบ ต.เกาะหมาก อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง เริ่มน้อยลงเรื่อยๆ ดังนั้น ชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน บริเวณแถวเกาะโคบร่วมกัน คิดจะทำอย่างไร ชาวประมงบริเวณเกาะหมากถึงจะมีสัตว์น้ำสมบูรณ์ เช่นเดียวกับแถวสทิงพระได้จึงระดมความคิดร่วมกันดังนี้ 1. จัดการประชุม 2. วางเขตทำการประมง 3. กำหนดตาอวน 4. เก็บเงินซื้อ พันธุ์ลูกกุ้งมาปล่อยเสริม 5. ร่วมมือช่วยกันดูแลโดยมีผู้ใหญ่มีมติ ตื่น หนู เป็นหัวเรือใหญ่ ได้เรียกรับเงินจากชาวประมงในละแวกดังกล่าวที่มีเรือลำละ 100-200 บาท เพื่อนำเงินที่ได้ไปซื้อพันธุ์ลูกกุ้งมา ปล่อยเสริมในทะเลสาบบริเวณบ้านเกาะโคบ ร่วมกับทาง อบต.เกาะโคบ เพราะชาวประมงเชื่อว่าหากมีอวนแต่ปล่อยให้ทางราชการมาช่วยเหลือ อย่างเดียวคงไม่ได้ เพราะราชการไม่ได้มาหากินกับเลเหมือนพวกเรา ในเมื่อเลไม่มีสัตว์น้ำให้เราหากิน พวกเราก็ต้องมีจิตสำนึกบ้าง ซึ่งต้อง หาพันธุ์สัตว์น้ำ เช่น กุ้ง ปลา มาปล่อยเพิ่มเติม เพื่อให้ชุมชนชาว ประมงเกาะหมากมีพันธุ์สัตว์น้ำสมบูรณ์ไม่ต้องไปเที่ยวพึ่งหาสัตว์น้ำ ในเขตบ้านเพื่อน เผอิญหน่วยที่ให้บริการ GAP จากสถาบันฯ ได้ไป สสำรวจฟาร์มเลี้ยงกุ้งได้ทราบ ข่าวจากชาวประมงพื้นบ้านในบริเวณนี้ จึงติดต่อประสานงานมายังชุดโครงการฟื้นฟูทะเลสาบจากสถาบันฯ โดยมีนายฐานันดร ทัดตานนท์(ผอ.สาข.) และคณะทำงานฟาร์มทะเล สาบให้รับทราบ ซึ่งเป็นที่มาของโครงการ จากนั้นชุดฟาร์มทะเลโดย ชุมชนได้ไปทำการสำรวจพื้นที่เพื่อที่จะนำลูกพันธุ์สัตว์น้ำไปปล่อย

จึงขอแสดงความยินดีกับชาวประมง หมู่ 8 บ้านเกาะเสือที่มี นายหยัด ฝ่าละเหย็บ และผู้ใหญ่มีมติ ตื่น หนู ซึ่งเป็นผู้นำชุมชน บริเวณนี้ ซึ่งชาวประมงจะได้รับการสนับสนุนพันธุ์ลูกกุ้งจากหน่วย งานสถาบันฯ นำไปปล่อยให้ชาวประมงในวันที่ 6 มิถุนายน 2548 จำนวน 400,000 ตัว คาดว่าโครงการนี้จะได้รับประโยชน์หรือไม่ ขึ้นอยู่กับชุมชนที่ต้องร่วมมือช่วยกันดูแล หากชาวประมงสามารถมี รายได้เพิ่มขึ้นชาวประมงก็จะได้รับการสนับสนุนลูกพันธุ์สัตว์น้ำจาก สถาบันฯ มาปล่อยเพิ่มเติมให้ชุมชนได้มีอาชีพมีรายได้มั่นคงต่อไป

อนุพงศ์ รายงาน

โครงการการพัฒนาตำบลท่าหิน , ตำบลคลองรี และตำบลลูชูด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

โครงการขุดลอกชายฝั่งทะเลสาบสงขลา เพื่อปรับปรุงและ อนุรักษ์อุทยานนกน้ำลูชูดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและการประมง พร้อมกับฟื้นฟูเขตพื้นที่ เพื่อทำประ โยชน์และรายได้ให้กับประชา ชน เพื่อการเติบโตในด้านเศรษฐกิจของ ตำบลท่าหิน ตำบลลูชูด ตำบลคลองรี โดยเฉพาะอุทยานนกน้ำลูชูด ได้รับการประกาศเป็น เขตห้ามล่าสัตว์ป่ามาตั้งแต่ปี 2518 ปัจจุบันทะเลสาบสงขลา ที่ ตำบลท่าหิน ตำบลลูชูดและตำบลคลองรี มีสภาพที่เสื่อมโทรมทำให้ สาหร่ายและพืชต่างๆ ที่เป็นอาหารของสัตว์น้ำตายลงไปเรื่อยๆ เนื่อง จากการตื้นเขินและการไหลเวียนของน้ำในทะเลสาบ การอนุรักษ์ พื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณสาบแควล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณตำบล ท่าหิน ตำบลลูชูดและตำบลคลองรี รวมพื้นที่ทั้งหมด 1,000 ไร่ (1,600,000 ตารางเมตร ยาวประมาณ 8 กิโลเมตร) จะต้องใช้งบ ประมาณในการขุดลอกทะเลสาบเป็นเงินประมาณ 380,000,000 ล้านบาท และระยะเวลาของโครงการ 16 เดือน

 ไพทิส รายงาน

สนใจสมัครสมาชิกติดต่อ : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา 90000
โทรศัพท์ 074-311895, 312036, 311340, 312076 โทรสาร. 074-442054 E-mail : nica@nicaonline.com

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม 2548

..สารบัญข่าว..

- ▶ ข่าวจากบรรณาธิการ
- ▶ เกร็ดความรู้ 'กู๋' เลสาบ
- ▶ บทความ -ฟาร์มทะเล
- ▶ สสำรวจสภาวะรอบทะเลสาบ
- ▶ ข่าวสารจากเพื่อนบ้าน

บรรณาธิการ : ฐานันตร์ ทัดตานนท์
ผู้ช่วยบรรณาธิการ :
 ยงยุทธ ปริดาत्मพะบุตร
กองบรรณาธิการ :
 อรัญญา อัสวอารีย์
 ภาสกร อมพลกรัง
 นิคม ละอองศิริวงศ์
 ประมัยพร ทองคนดาร์กัม
 จวีวรรณ หนูนุ่น
งานศิลป์ : ศุภกัณณ์ พรหมศร

ข่าวจากบรรณาธิการ.....

พบกันเป็น ฉบับที่ 4 แล้วครับ สำหรับจดหมายข่าวโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา สื่อสานสัมพันธ์ ระหว่างชาวประมง หน่วยงานเอกชน และกรมประมง มีฟีลแบ็คที่ดีพอสมควร สำหรับการนำเสนอข่าวสารของโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ท่านใดต้องการสื่อความต้องการของท่านกลับมาให้เราติดต่อกลับมาได้ด้วยความยินดีครับ ในฉบับนี้เรามีความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ฟาร์มทะเล และการประมงในทะเลสาบมาเล่าสู่กันฟังครับ
 ฐานันตร์ ทัดตานนท์

แนวทางแก้จนของคนทะเลสาบสงขลา

ต้นตาล ,ทุ้งนา , ทะเล คือ สูตรแก้จนของนายพล จันทรสุข ที่บ้านท่าเสา ตำบลคูขุด อำเภอสะทิงพระ จังหวัดสงขลา
 หน้า 3

บริษัทปัญญา คอนซัลแตนท์ ร่วมกับสำนักแผนและนโยบายฯ สร้างระบบกลไกการติดตามประเมินผล

ในการกำหนดตัวชี้วัด โดยใช้ 3 โครงการนำร่อง หน้า 7

กรมประมงประสบผลสำเร็จนำพันธุ์หอยตะกอมจากสุราษฎร์เลี้ยงขยายพันธุ์ในทะเลสาบสงขลา

เหลียวหลังแลหน้าจากฟาร์ม

บนบกสู่ฟาร์มทะเล หน้า 2

ข้อควรระวังในการปล่อยสัตว์น้ำต่างถิ่นหรือชนิดที่รุกรานต่อสัตว์น้ำพื้นเมือง หน้า 3

กั๊ด 5 เซ็น ทางออกที่ยั่งยืนในการจับกุ้งกุลาดำในโครงการฟาร์มทะเล หน้า 4

สำรวจสภาวะรอบทะเลสาบเดือนกรกฎาคม 2548

“น้ำมันแพงจังหู่ แล้วยาไรค่างุ้งต่ำจัง” นี้คือคำสารภาพของชาวบ้าน หน้า 5

คุยคุ้ยข่าว ปัญหาหมาขอยที่ยังรอการช่วยเหลือ เรามาคุ้ยคุ้ยปัญหาทะเลสาบกันแบบกั๊ดไม่ปล่อย.... หน้า 6

ประชุมแกนนำเพื่อทบทวนเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ หน้า 8

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้คอนล่าง
จับกุมเรือประมงหางยาวลักลอบใช้ยาเบื่อเมาทำการประมงในทะเลสาบสงขลา หน้า 9

กรมประมงประสบความสำเร็จนำพันธุ์หอยตะไกร จากสุราษฎร์เลี้ยงขยายพันธุ์ในทะเลสาบสงขลา

ในอดีตที่ผ่านมาโคราชหากทาน “ฮ้อยไหร” เพียงออกทะเลสาบเป็นเดี๋ยวก็กได้กลับมารับประทานกันแล้ว แต่เดี๋ยวนี้อะไรเปลี่ยนไป สัตว์น้ำนับวันจับไม่ค่อยจะได้คุ้มทุน ดังนั้น หนทางใดที่จะเพิ่มปริมาณลูกพันธุ์สัตว์น้ำให้ทะเลสาบสงขลาให้มีหลากหลายขึ้น ทางกรมประมงไม่ได้นั่งนอนใจพยายามจัดหาพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อปล่อยเพิ่มเติมลงไปทะเลสาบ เช่น การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน เช่นเดียวกับหอยตะไกรกรมกรามขาว ทางสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งสงขลา ได้รับนโยบายจากกรมประมงโดยท่านรองอธิบดีกรมประมง คร.จรัญธาดา กรรณสูตให้นำมาทดลองเลี้ยงในเมืองต้น จำนวน 8,000 ตัว

โดยดูจากสถานที่และความร่วมมือของชุมชนแล้วเห็นว่าบริเวณหาดแก้ว ม.1 ต.สทิงหม้อ อ.สิงหนคร จ.สงขลา มีความเหมาะสมแก่การทดลองเลี้ยงหอยตะไกรกรมกรามขาว สถาบันฯ จึงติดต่อไป ทางนายสง มณีดับ ซึ่งเป็นประธานชมรมผู้เลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งบริเวณหาดแก้วให้มีการสร้างแพขึ้นโดยกรมประมงเป็นคนออกค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมดในการสร้างแพ รวมถึงวัสดุและค่าพันธุ์หอย

วิธีการเลี้ยงโดยนำฝ้าหอยตะไกรมด้านในติดกับปูนซีเมนต์จากนั้นนำไปประกบติดกับเชือกเป็นคูกู ทิ้งไว้ให้แห้งก่อนนำไปแขวนกับแพที่สร้างเตรียมไว้ เริ่มทดลองเลี้ยงมาตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม 2548 จากหอยที่มีขนาดประมาณ 4 นิ้ว ทำการชั่งวัดทุกเดือน จนถึงปัจจุบันหอยตะไกรมมีขนาดเฉลี่ยประมาณ 10 นิ้ว ซึ่งในช่วงแรก นายสง มณีดับ บอกว่ามีหอยตายบ้าง สาเหตุคือหอยอ้าปากกินอาหารไม่ได้ เพราะบริเวณปากเปิดจะมีจำพวกเพรียงหรือลูกหอยตัวเล็กๆ เกาะติดอยู่ ซึ่งได้แก้ไขโดยใช้วิธีนำหอยขึ้นมาทำความสะอาดประมาณ 3 เดือน/ครั้ง ส่วนลูกหอยที่เกาะติดอยู่บริเวณเปลือกหอยตะไกรมที่เลี้ยง นายสง กับสมาชิกชมรมได้แกะออกมาซึ่งจะได้ ลูกพันธุ์หอยตะไกรมขึ้นมาใหม่ จำนวน 8,000-10,000 ตัว ทำให้สมาชิกในกลุ่มเพาะเลี้ยงฯ มีการสร้างแพเพิ่มเติมขึ้นมา 1-2 แพ และนำลูกพันธุ์หอยตะไกรมไปเลี้ยงต่อไปอีก

นับว่าเป็นความสำเร็จอีกระดับหนึ่งของกรมประมงที่ได้นำพันธุ์หอยตะไกรมกรามขาวมาจาก จ.สุราษฎร์ มาเลี้ยงทดลองในทะเลสาบสงขลา ทำให้หอยตะไกรมมีการขยายพันธุ์ออกลูกออกหลานมากมาย ซึ่งกรมประมงคาดว่า การเลี้ยงหอยตะไกรมกรามขาวจะเป็นอาชีพเสริมอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ชาวประมงได้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพเพื่อให้ชุมชนมีรายได้ต่อไป

นาย T. อันคามัน

เหยี่ยวหลังแลหน้าจากฟาร์มบนบกสู่ฟาร์มทะเล

ถ้าเรามองดูรอบๆทะเลสาบในปัจจุบัน คงปฏิเสธไม่ได้ ก็คือชาวประมงที่มีทุนร้อน ก็ได้หันมาจับบ่อเลี้ยงกุ้ง จะเห็นว่ามีบ่อทะเลสาบมีบ้านหลังใหญ่ๆ เกิดขึ้น ส่วนใหญ่ก็จะได้เงินจากการเลี้ยงกุ้งมาสร้างบ้านซื้อรถ ทำให้ได้ลืมตาอ้าปากอยู่ได้ ต้องยอมรับว่ากุ้งที่เราเลี้ยงส่วนใหญ่ได้ส่งออกไปขายในต่างประเทศ ประเทศไทยของเราสามารถส่งออกเป็นอันดับหนึ่งของโลกมาตั้งแต่ ปี 2534 เมื่อเราเป็นหนึ่งในโลก กรมประมงจึงได้ริเริ่มทำระบบรับรองฟาร์ม ตั้งแต่ ปี 2546 ขบวนการรับรองมาตรฐานจะช่วยให้สินค้ากุ้งของไทยมีคุณภาพสูงเป็นที่ต้องการของตลาดโลกสำหรับฟาร์มกุ้งกุลาคำรอบทะเลสาบสงขลา กรมประมงได้ออกจดทะเบียนฟาร์มทุกๆเดือนรอบทะเลสาบซึ่งก็ได้รับความร่วมมือจากเจ้าของฟาร์มเป็นอย่างดี สำหรับบางฟาร์มอาจจะยังไม่ค่อยเข้าใจก็อาจจะให้ความร่วมมือน้อยหน่อย ท่านอาจจะมองว่าน่ารำคาญอยู่ก็มีทีมงานไปถามโน่นถามนี่ ขอตัวอย่าง อาหารกุ้ง ตัวอย่างกุ้ง ซึ่งเป็นขบวนการรับรองมาตรฐานฟาร์ม เพื่อนำมาตรวจประกอบการออกใบรับรองให้ท่านในการขายกุ้ง เพื่อเราจะได้แข่งขันในระดับโลก

เมื่อสำรวจสภาวะการประมงในปัจจุบัน คงต้องยอมรับกันว่าในทะเลสาบยุคนี้เราจะหาสัตว์น้ำได้ยาก ไม่เหมือนสมัยก่อน ถึงแม้ว่ากรมประมงจะพยายามช่วยทุกวิถีทาง เพื่อให้ชาวประมงได้อยู่รอด กรมประมงได้จัดทำโครงการฟื้นฟูทรัพยากรในทะเลสาบสงขลา ได้นำลูกกุ้งไปปล่อยในทะเลสาบปีนี้ได้งบประมาณปล่อยลูกกุ้งถึง 25 ล้านตัว คาดว่าเดือนกรกฎาคม 2548 ก็จะปล่อยครบตามกำหนด ซึ่งโครงการนี้ต้องยอมรับว่าชาวประมงได้รับประโยชน์มากจริงๆ จากทีมงานได้พูดคุยกับชาวประมงทุกๆที่ที่เราไปปล่อยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี นั่นเป็นโครงการหนึ่งที่กรมประมงได้จัดทำและประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี แต่ถึงอย่างไรพวกเราชาวประมงต้องยอมรับว่าการจับกุ้งในทะเลก็ไม่ได้ทำให้ร่ำรวยได้ ก็พอได้กินกันไปวันๆ ได้ค่าขนมส่งลูกเรียนเท่านั้น

สภาวะของทะเลสาบสงขลาปัจจุบันนี้ บนชายฝั่งมีฟาร์มกุ้งกุลาคำที่มีมาตรฐาน GAP ส่วนในทะเลก็มีฟาร์มทะเลโดยชุมชน ที่ดำเนินการโดยชุมชนชาวประมงเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรประมงที่เป็นปัญหาที่หนักหนาสาหัสในปัจจุบัน

ทองเพชร

ข้อควรระวังในการปล่อยสัตว์น้ำต่างถิ่น

หรือชนิดที่รุกรานต่อสัตว์น้ำพื้นเมือง

เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2548 นายจรตธาดา กรรณสูตร รองอธิบดีกรมประมง เปิดเผยว่า ปัจจุบันแนวโน้มการนำเข้าพืชและสัตว์ต่างถิ่นชนิดที่รุกรานหรือเอเลียนสปีชีส์ เข้ามาเพาะเลี้ยงเชิงการค้าและเพื่อความสวยงาม เข้ามาแย่งอาหารสัตว์น้ำพื้นเมืองของไทย เช่น เต่าญี่ปุ่น ปลาซีกเกอร์ กบอเมริกา หอยเชอร์รี่ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องยอมรับว่า การควบคุมพืชและสัตว์เอเลียนสปีชีส์ยังมีข้อจำกัด เพราะไม่มีกฎหมายที่จะควบคุมดูแลโดยตรง กรมประมงจึงตั้งคณะกรรมการระดับสถาบันด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ มีหน้าที่กำกับดูแลและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการอนุญาตการนำเข้าสัตว์น้ำมีบางชนิดที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมของไทย ล่าสุดยังได้รับข้อมูลจากศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ที่ได้วิจัยประเมินความเสี่ยงของกุ้งน้ำจืดเครฟิช (Crayfish) ซึ่งเป็นกุ้งพื้นเมืองของประเทศออสเตรเลียและสหรัฐอเมริกา เป็นกุ้งน้ำจืดที่มีสีสันสดใส ตัวใหญ่นาครังฟูต มีก้ามใหญ่เป็นคู่เหมือนกับก้ามปู สามารถขยายพันธุ์ได้ง่ายด้วยการนำพ่อแม่พันธุ์มาเลี้ยงรวมกัน ในบ่อ ก็จะได้อูกุ้งออกมาจำนวนมาก ขายเป็นกุ้งเนื้อราคา กิโลกรัมละ 400 บาท และตัวละ 100-300 บาท สำหรับการนำไปเลี้ยงดูเล่น และมีภาคเอกชนขออนุญาตนำพ่อแม่พันธุ์เข้ามาเพาะเลี้ยงในแถบ ต.วังด้ง อ.เมือง จ.กาญจนบุรี เมื่อช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมาและได้เริ่มขยายพื้นที่ไปให้เกษตรกรใน จ.ปราจีนบุรี จะเชิงเตราน นครนายกและสมุทรปราการแบบลูกโซ่ ซึ่งน่าเป็นห่วงต่อสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะนาข้าวที่อยู่รอบพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้ง เนื่องจากผลการวิจัยก่อนข้างชัดเจนว่า กุ้งชนิดนี้จะกัดกินดินข้าว พืชน้ำ กุ้งฝอยและหอยขมของไทย เมื่อนำไปเลี้ยงทดลองรวมกัน สามารถกัดกินทำลายดินข้าวที่มีอายุ 20 วันสูงถึง 100 % ส่วนกุ้งฝอยและหอยขมจะถูกกัดกินจนเหลือแต่ส่วนหัว ดังนั้นจึงพิจารณาว่าหากปล่อยให้มีผลการขยายพื้นที่เพาะเลี้ยงเพิ่มขึ้นในอนาคตกุ้งที่หลุดลอดไปในแปลงนาจะมีอนุภาพทำลายดินข้าวสูงมาก ทั้งนี้จะคว่าจะใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมหรือกฎหมายของกรมประมงมาใช้กับกรณีนี้

ในทะเลสาบสงขลาที่เช่นเดียวกันการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำแต่ละชนิดจะต้องคำนึงถึงสัตว์น้ำด้วยว่าเคยเป็นสัตว์น้ำที่อาศัยประจำถิ่นอยู่เดิมและเป็นพันธุ์สัตว์น้ำที่ไม่เป็นนักล่าหรือรุกรานเข้ามาแย่งอาหารสัตว์น้ำพื้นเมือง เพราะอาจจะทำให้ขาดสมดุลในระบบนิเวศน์ สำหรับการปล่อยกุ้งกุลาดำลงในทะเลสาบนั้นคงจะมีผลดีมากกว่าผลเสียเนื่องจากเป็นสัตว์น้ำชนิดที่สามารถพบเจออยู่บ้างในทะเลสาบสงขลาและเป็นสัตว์น้ำที่มีนิสัยการกินไม่แก่งแย่ง รุกรานอาหารสัตว์น้ำอื่น ไม่กัดกินทำลายพืชน้ำ ไม่ทำลายล้างสิ่งแวดล้อมและสามารถอาศัยร่วมกับสัตว์น้ำท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

..น้ำหมึก..

แนวทางแก้จนของคนทะเลสาบสงขลา

โรจน์ลง

ต้นตาล ,ทุ้งนา , ทะเล คือ สูตรแก้จนของนายพล จันทรสุย ที่บ้านท่าภา ตำบลคูชูด อำเภอสะทิงพระ จังหวัดสงขลา

ในสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันนี้ ต้องยอมรับนะครับว่า “ชักหน้าไม่ถึงหลัง” เป็นคำพูดที่ติดติดปากจริงๆ ผมและทีมงานจดหมายข่าวขอเอาใจช่วยนะครับ อย่าเพิ่งท้อ อย่าเพิ่งสิ้นหวัง คนที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขนั้น ต้องฉลาดคิด ฉลาดทำ เหมือนดังเช่นตัวอย่างของบุคคลที่ผมจะขอแนะนำเสนอในจดหมายข่าวนี้

นายพล จันทรสุย แห่งบ้านท่าภา ตำบลคูชูด อำเภอสะทิงพระ จังหวัดสงขลา ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ด้วยการให้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นเสมือนสูตรแก้จนของผู้ชายวัย 51 ปีคนนี้

สูตรที่ 1 คือ ต้นตาล นายพล ตั้งแต่เข้าต้องรีบไปขึ้นตาล ได้น้ำตาลสดมาก็ให้ภรรยาเป็นผู้ทำหน้าที่เกี่ยวน้ำตาลสด ให้เป็นน้ำผึ้งอีกทีหนึ่งได้วันละ 0.5-1 ปี๊บ ขายปี๊บละ 600-650 บาท นี้แค่เป็นรายได้จากการขึ้นตาลนะครับ ผมคิดว่า คำติด “ชักหน้าไม่ถึงหลัง” นายพลไม่จำเป็นต้องพูดแล้วละครับแต่การขึ้นตาล ไม่ได้มีตลอดทั้งปีนั่นสิครับ จะมีบางช่วงนายพลต้องหยุดขึ้นตาล โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน รายได้ส่วนนี้ก็หายไ้ เอ๊ะ ! นายพล จะทำเช่นไร ทั้งถิ่นฐานไปหางานทำที่ในเมือง เปลา่ครับไม่เป็นเช่นนั้น ถึงฤดูฝน นายพลก็อาศัยทุ้งนาคือและ มาเป็นสูตรแก้จนอีกตัวหนึ่ง ทำนา ครับ ได้ผลผลิตส่วนหนึ่งก็ขาย ส่วนที่เหลือก็เก็บไว้บริโภคในครัวเรือน ช่วงระยะเวลาที่รอเก็บเกี่ยวผลผลิตนั้น ถ้าอยู่เฉย นายพลบอกว่า เท่ากับเสียเวลาเปล่า ต้องขอบอกนะครับว่าเป็นเงินทองจริงๆ นายพล ใช้เวลาที่ว่าง มาเลี้ยงโคขุน และผลิตลูกสุกรขาย เป็นสูตรทำเงินเพื่อแก้จนอีกหนึ่งช่องทางหมุนเวียนเช่นนี้เรื่อย ๆ ขึ้นตาล, ทำนา, เลี้ยงวัว, เลี้ยงหมู และบางครั้ง นายพล ออกทะเลหาปลาด้วยนะครับ พูดถึงการออกทะเล ผมรู้สึกทึ่งในคำพูดของนายพลมาก นายพลบอกว่า ในสภาพเศรษฐกิจเช่นนี้ ถ้าเราสามารถลดต้นทุนการบริโภคได้มากเท่าไร เราจะอยู่ได้สบายเท่านั้น จะไม่สบายได้จึงละครับ เล่นข้าวก็ไม่ซื้อ พืชผักสวนครัวปลูกเอง วันไหนไม่มีกับข้าวก็ออกทะเลหาทุ้ง หาปลา อย่างนี้ไม่น่ามันแพงแค่ไหนก็อยู่ได้สิครับ นายพลเล่าต่อว่า ในปีหนึ่งๆ ถึงรายได้ไม่มากไม่มายอะไร แต่ชีวิตก็สามารถมีความสุขได้ ขอแค่ให้ลูกได้เรียนหนังสือและไม่เป็นหนี้เป็นสินใครก็สุขใจพอแล้ว

เห็นมั๊ยครับการที่ฉลาดคิด ฉลาดทำ และการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงแค่นี้เราก็สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเหมือนดังเช่น นายพล จันทรสุย แห่งบ้านท่าภา พิสูจน์ให้เราได้อู

3

กัฒ 5 เซ็นทางออกที่ยั่งยืนในการจับกุ้งกุลาดำ

โครงการฟาร์มทะเล

ตั้งแต่โครงการฟาร์มทะเลเกิดขึ้น โดยสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง นับว่าทะเลสาบไม่เงียบเหงาเหมือนแต่ก่อนแล้ว ชาวบ้านรอบทะเลสาบดูจะมีความสุขกับการทำการประมงมาก ชาวบ้านหลายคนที่เลิกอาชีพประมงแล้วหันไปจับงานก่อสร้าง ยังกลับมาเริ่มต้นซื้อเรือและอวนใหม่เลย เพราะผลตอบแทนคุ้มค่ามากได้วันละ 300-500 บาท ความสำเร็จครั้งนี้ชัดเจนเหลือเกิน ส่วนเรื่องน้ำมันแพงในส่วนนี้มีผลกระทบน้อยเพราะเวลาทำประมงจะออกไปวางกัฒจากนั้นก็ดับเครื่องแล้วคอยเฝ้าระวังอย่าให้เพื่อนมาขโมยกัฒก็แค่นั้น พูดถึงเรื่องขโมยกัฒแล้วก็น่าเจ็บใจแทน พวกนี้เห็นแกตัวจริงๆ ทำไม่ถึงไม่ยอมที่จะลงทุนทั้งๆที่เห็นกันอยู่ว่าผลตอบแทนคุ้มสุดคุ้ม ได้วันละ 300-500 บาท ไม่ก็วันก็ได้ตอนทุนคืนหมด นี่ยอกยแต่จะจับเสียมือเปล่า แล้วจะมีความสุขหรือ...เลิกได้แล้ว ชาวบ้านคนอื่นๆ เขายังยอมลงทุนเลยแถมบางคนต้องไปกู้ยืมอีกเพื่อที่จะลงทุนครั้งนี้ แล้วถ้าอวน โคนขโมยล่ะ จะมีความรู้สึกเช่นไร นี่ก็เห็นเสียว่าถ้าของเราก่อนขโมยบ้างก็จะมีความรู้สึกเดียวกัน...

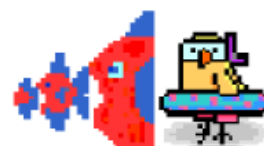
การทำประมงด้วย "โล๊ะ" ก็เช่นเดียวกัน ซึ่งการทำประมงลักษณะนี้เราสามารถเลือกขนาดกัฒได้โดยจะเอาขนาดเท่าไร แต่ก็อย่างที่แหละนะ เมื่อออกไปแล้วเจอกัฒขนาดใดก็จะสุ่มหมดเอาเยอะไว้ก่อนว่าเงินเยอะแต่หาไม่รู้ ว่า กัฒขนาดเล็ก 40-50 ตัว/กก. นั้นหากปล่อยไว้ประมาณ 1-2 สัปดาห์ ไซค์กัฒจะได้ 30-35 ตัว/กก. ซึ่งได้ราคาก่อนข้างดี และอีกอย่างตอนนี้แม่ค้าเริ่มจะไม่ได้รับซื้อกัฒขนาดเล็กแล้วเพราะว่าเวลาไปส่งที่แพจะ โคนคราคามาก ซึ่งไม่คุ้มกับค่าน้ำมันรถ ที่ไปส่ง ฉะนั้นหากต้องการที่จะได้ราคาดี และคุ้มค่าต่อการทำการประมงแต่ละคืนก็ควรที่จะเลือกที่จะเลือก "โล๊ะ" แต่กัฒขนาดโตจะได้มีกัฒให้ทำประมงได้ตลอดไป เรื่องอย่างนี้บังคับอะไรกันไม่ได้ อยู่แล้วขึ้นอยู่กับจิตใต้สำนึกของแต่ละคนด้วยว่ามากน้อยแค่ไหน

และอีกอย่างที่มีความสำคัญไม่แพ้กัน คือ การใช้กัฒที่มีขนาดตาอวนต่ำกว่ามาตรฐาน หรือ น้อยกว่า 5 ซม. นำอวนขนาดเล็กไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นเสียเถอะครับ หันมาใช้อวนที่มีขนาดมาตรฐานดีกว่า เพราะจะจับได้ แต่กัฒขนาดใหญ่ ได้ราคาดีด้วย เทียบอย่างนี้ซึ่ครับ 35 ตัว/กก. ราคาสองร้อยกว่าบาทและ 40 ตัว/กก. ราคาหนึ่งร้อยกว่าบาท ซึ่งครั้งนี้หากปล่อยไว้เพียงไม่กี่วันก็จะได้กัฒขนาดใหญ่และจะได้ทำประมงตลอดไปเพราะกัฒขนาดเล็กก็จะโตมาเรื่อยๆ เป็นวัฏจักรอยู่อย่างนี้ มาเถอะครับ...มาใช้อวนขนาดที่ได้มาตรฐาน จะได้ภูมิใจเพราะอย่างน้อยเราเป็นบุคคลหนึ่งที่ช่วยกันดูแลรักษาทะเลสาบให้คงอยู่ตลอดไป...

สุดท้ายคงต้องขอความร่วมมือกับพ่อค้าแม่ค้าที่รับซื้อกัฒ ขอให้รับซื้อกัฒใหญ่เท่านั้น 35 ตัว/กก. ลงมา ท่านก็มีส่วนช่วยเหลือกรมประมงและชุมชน ในการบริหารการจับกัฒกุลาดำให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด

หมายเหตุ** "โล๊ะ" เป็นวิธีการทำประมงแบบภูมิปัญญาชาวบ้านจริงๆ ในยุคเศรษฐกิจน้ำมันแพงนี้จะเหมาะสมมากกับการทำประมง ลักษณะนี้ คือว่า ชาวบ้านจะใช้ไม้ไผ่ด้านใดด้านหนึ่งเป็นซี่ๆ ยาวประมาณ 1-2 ฟุต และล้อมด้วยกัฒ 3 ชั้น เวลาทำประมง ยืนตรงหัวเรือเพื่อมองเวลาดักกัฒและก็สุ่มซึ่งทำประมงลักษณะนี้ก็จะสามารถเลือกขนาดกัฒได้ตามต้องการ เพราะฉะนั้นเราก็ควรเลือกกัฒที่มีขนาดโต เพราะราคาข้อมดีด้วย

" โรมาริยา "

จดหมายข่าว โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา : ฉบับที่ 4 : เดือน กรกฎาคม 2548

สำรวจสถานะประมงรอบทะเลสาบเดือนกรกฎาคม 2548

จับกุ้งกุลาดำได้ 7.6 ตัน

“น้ำมันแพงจังหู แล้วไชรลากุ้งดำจัง” นี่ก็คำสารภาพของชาวบ้านส่วนใหญ่ที่ทำอาชีพประมงก็น่าเห็นใจจริงๆ ครับ ชาวบ้านหลายรายแล้วที่เลิกอาชีพประมงไปทำงานก่อสร้างและทำงานโรงงานฯ ก็ขอเป็นกำลังใจอย่าเพิ่งท้อแล้วกัน สักวันหนึ่งก็คงจะชินไปเอง หันมาดูแลทั่วไประอบทะเลสาบกันบ้างว่าเดือนนี้มีอะไรเปลี่ยนแปลงมากนักน้อยแค่ไหน เริ่มจาก

ทะเลน้อย...ก่อนข้างจะเขียนเหงาสักหน่อยเดือนนี้ เพราะว่ามีชาวบ้านออกทำประมงกันน้อย เนื่องจากไม่คุ้มเพราะน้ำมันแพงจนเอาไม่อยู่แล้ว แต่ก็พอจะมีบ้างที่ยอมทนกัดก้อนเกลือกิน หาเข้ากินทำให้พอเป็นค่ากับข้าวไปวันๆ และสัตว์น้ำที่จับได้ก็เป็นปลาช่อน โดยเฉลี่ย 3-5 กก./วัน/แม่ค้า 1 ราย ซึ่งดูแล้วน้อยมาก ส่วนสัตว์น้ำอื่นอย่างปลาชุก ปลาสาคร ปลาหมอช้างเหยียบ ได้น้อยกว่าปลาช่อนอีกก็ต้องทน กันต่อไป

ทะเลหลวง...ของถนน นาปะขอ ส่วนใหญ่จะได้ปลาหัวแข็งหมวดอ่อน โดยเฉลี่ย 30-50 กก./วัน/แม่ค้า 1 ราย ด้านสัตว์น้ำอื่นๆ จำพวกกุ้งก้ามกรามได้วันละ 8-10 กก.ที่ตลาดพิทลุงที่ได้เยอะหน่อยก็เห็นจะเป็นปลากดเหลืองได้วันละ 8-10 กก. ส่วนที่เกาะใหญ่ก็จะได้กุ้งก้ามกรามโดยได้วันละ 8-10 กก. นับว่าโซนนี้ก็ยังไม่พอประทังชีวิตไปได้ไม่ถึงกับอับจนนัก

ทะเลสาบตอนใน...ก็ยังคึกคักเช่นเดิม ชาวบ้านหน้าตาอึมเข้มแจ่มใสดี มาก เพราะโซนนี้มีกุ้งกุลาดำที่ประมงปล่อยลงทะเลสาบให้ทำประมงกันอย่างต่อเนื่องและก็ต้องรณรงค์กันอย่างมากรึไม่ว่าจะเป็นขนาดดาวนให้ได้มาตราฐาน หรือ การไล่กุ้งที่มีขนาดโตตามที่แม่ค้าต้องการ มาดูซิว่ากุ้งกุลาดำที่จับได้เป็นอย่างไรกันบ้าง คลองรีได้วันละ 10-15 กก. ปากพูนนี้ค่อนข้างจะเยอะสักหน่อย โดยได้เฉลี่ยวันละ 30-50 กก. ทำหินเฉลี่ยวันละ 30-35 กก. เศรษฐกิจค่อนข้างจะดี ชาวบ้านได้รายได้เฉลี่ยวันละ 400-500 บาท ก็นับว่าคุ้มกับการที่กรมประมงลงทุนลงแรงไป โดยภาพรวมเดือนนี้สามารถจับกุ้งกุลาดำได้ทั้งสิ้น 7.6 ตัน ทีมงานสำรวจก็ขอขอบคุณแทนชาวประมงรอบทะเลสาบด้วย ขอขอบคุณครับ....

ทะเลสาบตอนนอก... เศรษฐกิจโซนนี้ก็ไม่น้อยหน้าเท่าไร แต่จะเป็นปัญหาอยู่บ้างก็คงจะเรื่องราคาที่ดีกต่ำอย่างเช่น กุ้งแชบ๊วยจาก 190 บาท/กก. ตอนนี้อยู่ที่ 130 บาท/กก. ตรงส่วนนี้ชาวบ้านบอกว่าที่ราคาตกต่ำเพราะกุ้งขาวจากนากุ้งที่มากคราทำให้กุ้งแชบ๊วยราคาตกลงด้วย แต่ก็ยังจับกันได้เยอะมาก ที่สิงหนคร กุ้งแชบ๊วยได้วันละ 90-120 กก./แม่ค้า 1 ราย กุ้งหัวแข็งเล็ก 60-80 กก./วัน/แม่ค้า 1 ราย แถวนี้อาจจะไม่ค่อยเจอกุ้งกุลาดำเพราะชาวบ้านส่วนใหญ่ทำประมงด้วยไชนั่ง และ โพงพาง

นับว่ารอบทะเลสาบเดือนนี้ก็ยังคงปกติอยู่ จะมีบ้างก็แต่ส่วนน้อยเท่านั้น ก็ต้องแก้ปัญหากันไป สำหรับเรื่องปัญหาในแต่ละโซนหรือเรื่องที่ชาวบ้านเรียกร้องมานั้นรายละเอียดต่างๆ จะอยู่ในคอลัมน์ **“เสียงสะท้อนจากชาวบ้าน”** และก็ขอให้ชาวบ้านรอบทะเลสาบช่วยกันสอดส่องดูแลผู้ที่กระทำผิดด้วย และถ้าเดือนใดก็อย่านิ่งเฉยเพื่อทะเลสาบสงขลาของเราจะได้อยู่ในสภาพเดิมๆ ทรบนานเท่านั้น...

จดหมายข่าว โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา : ฉบับที่ 4 : เดือน กรกฎาคม 2548

คุยคุยข่าว(ประมง)

ภาวะประมงรอบทะเลสาบเดือนนี้เจอปัญหาที่หลากหลายมาก บางเรื่องก็เป็นปัญหาเดิมๆ ที่ยังคงรอความช่วยเหลือจากทางภาครัฐอยู่และบางเรื่องก็เป็นปัญหาใหม่ที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นกับทะเลสาบด้วยน้ำมือมนุษย์ที่ขาดจิตสำนึกและไม่คำนึงถึงบุญคุณของทะเลสาบที่เลี้ยงดูเรามาหลายชั่วอายุคน แต่ก็ไม่น่าเห็นใจตรงที่ว่ามนุษย์พวกนี้ไม่มีมากหรอก แต่สามารถทำลายทรัพยากรสัตว์น้ำได้ลึกลับและผมจะแยกให้ดูว่ามีโซนไหนบ้างที่ยังคงเป็นเช่นนี้อยู่...

• บ้านเกาะเสือ ต.เกาะหมาก มีการวางยาปลาอีกแล้ว ยังไม่ยอมหมดสักทีและคราวนี้มาแบบใหม่ด้วยน้ำจืดจากแกมโกงมากๆ คือว่าจะละลายยาไว้ในเรือและทำที่ว่าวัดน้ำเรือคราวนี้ก็ไม่มีใครสนใจเพราะกำลังวัดน้ำเรืออยู่ทั้งๆที่บางคนก็รู้ยู่ว่าการวางยาทำลายทรัพยากรสัตว์น้ำมากแค่ไหนแต่ก็ยังทำ ก็ขออวนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องแล้วนั้นช่วยดูแลกันด้วยนะครับ และยังมีอีกคือวางอวนในเขตอนุรักษ์ แต่คราวนี้มีตึกว่านั่นตรงที่จะวางอวนนอกเขตอนุรักษ์และไปกระทุ้งน้ำในเขตให้ปลาตกใจแล้ววิ่งไปติดกัก แหม...ฉลาดมากวางอวนให้เหมือนกับชาวบ้านคนอื่นเขาไม่เป็นแล้วหรือ ไปถึงได้ทำเช่นนี้...หมดแน่ถ้ายังคงเป็นอย่างนี้อยู่ก็ช่วยกันดูแลด้วยนะ อย่างเอาหูไปนาเอาตาไปไร่ เพราะตรงนี้หมายถึงอนาคตของทะเลสาบ...พบเห็นการทำประมงผิดกฎหมาย บริเวณทะเลสาบตอนใน ทะเลหลวง โทรแจ้งคุณสมบัติ สมพงษ์ 0-7469-9552 บริเวณทะเลสาบตอนนอก โทรแจ้ง คุณเชาวพจน์ นกหนู 0-7433-1628 ,0-9195-5002

- ม.2 ต.เกาะหมาก ขโมยตู้กักเพื่อนเพื่อจะขโมยกุ้งและปลาที่ติดกักอยู่...เรื่องนี้จริงๆ กับพวกนี้ทำไม่ถึงไม่ยอมสร้างกักเองทั้งๆที่ตอนนี้กุลาคามีเยอะมากแถมรายได้ต่อก็น่าไม่ใช่น้อย ทำประมงไม่กี่วันก็ได้เงินพันกิโล...นี่ยังมาทำนิสัยแบบนี้อีก จะทำอะไรดีหนอ...ก็คงต้องช่วยดูแลกันเองแล้วกันอย่าปล่อยให้คนชั่วลยอนวล เดียวจะเหลือ
- ม.10 ต.ควนโส น้ำเสียจากนาทุ่งทำให้ปลาพะงขาวที่เลี้ยงอยู่บริเวณนั้นตายทั้งกระชัง เรื่องอย่างนี้ก็ไม่ควรจะเกิดขึ้น ถ้าเจ้าของนาทุ่งมีจิตสำนึกสักนิดและเอาใจเขามาใส่ใจเรา แล้วถ้าในทางกลับกันชาวบ้านที่เลี้ยงปลาพะงขาวในลูกหมิ่นหรือลูกขาลงในนาทุ่งและดูซิว่าใครจะเสียหายมากกว่ากัน เพราะฉะนั้นจงคิดเสียใหม่ก่อนที่เรื่องนี้จะเกิดขึ้นเพราะความแค้น
- ต.ทะเลน้อย น้ำมันแพงทำให้ชาวบ้านทำประมงกันน้อยและหันไปทำงานก่อสร้างกันหลายรายแล้ว เพราะได้ไม่คุ้มกับการลงทุนขอให้รัฐบาลช่วยด้วยแล้วกันสำหรับเรื่องนี้ ชาวบ้านที่หาเช้ากินค่ำยังมีอีกเยอะ...
- ม.1 ต.สทิงหม้อ ยังมีอีกครึ่งอวนรุน แก้ไขไปตั้งไหนแล้วหรือว่ายัง เพราะชาวบ้านเรียกร้องมาอีกแล้ว ทีมงานสำรวจต้องแบกรับภาระครั้งนี้ประจำเลย เขาบอกว่าประมงก็คือประมงพวกเดียวกันแหละทั้งๆที่ทีมงานสำรวจเป็นหนึ่งในทีมดูแลฟื้นฟูและรักษาทะเลสาบให้คงอยู่ตลอดไป ขอฝากหน่วยเรือตรวจด้วยครับ
- ม.5 ทำหิน ขอให้ประมงช่วยปล่อยปูดำและกุ้งก้ามกรามด้วยเพราะสถานะแวดล้อมตอนนี้เหมาะมาก ขอฝากไปยังศูนย์ประมงลำปำด้วยครับ
- ม.2 อูซุด เรียกร้องให้ประมงจับเครื่องมือผิดประเภทบ้าง เช่นขนาดตาอวนที่ไม่ได้มาตรฐานเพื่อเป็นตัวอย่างให้ชาวบ้านคนอื่นๆ เห็นและต่อไปก็จะไม่มีใครกล้าทำอีก

จดหมายข่าว โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา : ฉบับที่ 4 : เดือน กรกฎาคม 2548

บริษัทปัญญา คอนซัลแตนท์ ร่วมกับสำนักแผนและนโยบายฯ

**สร้างระบบกลไกการติดตามประเมินผล
ในการกำหนดตัวชี้วัด โดยใช้ 3 โครงการนำร่อง**

เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2548 ที่ผ่านมา ทางสำนักแผนและนโยบายฯ (สพ.) ร่วมกับ บริษัทปัญญา คอนซัลแตนท์ จำกัด ได้เดินทางมาตรวจติดตามประเมินผลโครงการฯ ภายใต้แผนบูรณาการ ซึ่งเป็นโครงการนำร่องทั้ง 3 โครงการ ได้แก่ โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา กิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน โครงการปลูกป่าชายเลนและป่าพรุเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศทะเลสาบสงขลา และโครงการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยรอบทะเลสาบ เพื่อจัดสร้างระบบกลไกในการติดตามประเมินผลใหม่ โดยมีเป้าหมายหลักคือ

1. การคัดเลือกตัวแทนและแต่งตั้งคณะกรรมการคณะทำงานโครงการฯ
2. กำหนดการสร้างตัวชี้วัด ในการประเมินผลสำเร็จของโครงการฯ

ซึ่งผลของการเลือกตั้งคณะกรรมการ แต่ละเขต ดังนี้

อบต. เกาะนางคำ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง ได้แก่ นายชุน แก้วฉวี นายชะเลงศักดิ์ เหมียมเอียด นายพัฒนา โฮดชุน นายประพาส ชูช่วย และ นายสิงหนาน สังข์

อบต. ชะแล้ อ.สิงหนคร จ.สงขลา ได้แก่ นายพิศ อินทานุกุล นายคำนึ่ง รูปต่ำ นายจวิฏญ์ เสียงอ่อน นายคะนอง ปิ่นฉวี และนายสนิท สมกาย

อบต. ท่าหิน อ.สทิงพระ จ.สงขลา ได้แก่ นายจิต ขวัญแก้ว นายประสิทธิ์ ล่องชุม นางสุดา ล่องชุม นายบุญวี สูงศักดิ์ และนายนิพัฒน์ ขวัญอ่อน

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ

1. ตอบสนองนโยบายของรัฐตามกฎหมาย ให้ชุมชนมีบทบาท ได้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ
2. ติดตาม รายงานความก้าวหน้าของโครงการฯ
3. จัดการบริหารงานโครงการฯ ให้สอดคล้องตามแผนการปฏิบัติงาน งบประมาณ
4. เสนอแนะ ที่แจ้งปัญหาอุปสรรค ในการปรับเปลี่ยนแผนการ ในการบริหารจัดการ
5. เพื่อสอดคล้องดูแล การดำเนินงานโครงการฯ เพื่อสะท้อนต่อภาครัฐ ในการปรับปรุงแก้ไข

การกำหนดตัวชี้วัด ในส่วนของกิจกรรมฟาร์มทะเล ซึ่งดำเนินงานโดย สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง จะเน้นในส่วนของ การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหลัก ประกอบกับการมีรายได้เพิ่มขึ้นของชุมชน ตามรายละเอียดดังนี้

โครงการ	วัตถุประสงค์	ผลงาน (output)	ผลสัมฤทธิ์ (outcome)
ฟาร์มทะเลโดยชุมชน	1. สร้างฟาร์มทะเลโดยชุมชน 2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน	1. ฟาร์มทะเลที่ให้ผลผลิตกุ้งกุลาดำ 2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	1. ความเข้มแข็งของชุมชน 2. ผลผลิตกุ้งเพิ่มขึ้น

น้ำหมัก..

จดหมายข่าว โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา : ฉบับที่ 4 : เดือน กรกฎาคม 2548

ประชุมแกนนำเพื่อทบทวนเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ

ด้วยกรมประมงได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในปีงบประมาณ 2548 แก่โครงการสิทธิชุมชนศึกษา กรณีทะเลสาบสงขลา สมาพันธ์ชาวประมงทะเลสาบ และ โครงการ การจัดการทรัพยากรชายฝั่งภาคใต้ เป็นเงินจำนวน 250,000.- บาท แบ่งเป็นการจัดซื้อวัสดุเพื่อซ่อมแซมเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ จำนวน 15 เขต เป็นเงิน 180,000.- บาท และ 70,000.- บาทเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นการประชุมสัมมนาแกนนำสมาพันธ์ชาวประมงทะเลสาบสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ ให้แกนนำประมงพื้นบ้านได้หามาตรการ สรุปรบเรียนและฟื้นฟูเขตอนุรักษ์เดิมทั้งหมด โดยการกำหนดรูปแบบ การจัดการทรัพยากรประมง ให้เป็นระบบ โดยเน้นให้ราษฎรมีส่วนร่วมมากที่สุด รวมถึงลดจนการสรุปถึงผลที่ได้ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำไปแล้ว ซึ่งจากการประเมินผลของบริษัท ปัญญา คอนสตรัคชั่น ที่ได้เข้าไปสอบถามถึงโครงการฟาร์มทะเล ปรากฏว่าราษฎร ได้ตอบเป็นเสียงเดียวว่าการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ทำให้ราษฎรมีรายได้เพิ่ม และ เป็นการฟื้นฟูทรัพยากรประมงให้เพิ่มขึ้น สำหรับการดำเนินการจัดฝึกอบรมครั้งนี้ โครงการ การจัดการทรัพยากรชายฝั่งภาคใต้ NGOs ร่วมกับ ศูนย์ประสานงานทะเลสาบสงขลา เป็นผู้กำหนดหลักสูตรร่วมกับแกนนำ กรมประมงสนับสนุนงบประมาณ สมาพันธ์ชาวประมงทะเลสาบ เป็นผู้ดำเนินการเชิญแกนนำ และคัดเลือกผู้ที่จะเข้าอบรม การอบรมจะมีขึ้นจำนวน 2 วัน ณ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12 สงขลา(อยู่ระหว่างศูนย์พัฒนาที่ลินที่ 12 กับ บ้านสงขลา ทางไปเกาะช่อ)

ในวันที่ 11-12 กรกฎาคม 2548 โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน 100 คน โดยเริ่มลงทะเบียน ในวันที่ 11 กรกฎาคม 2548 เวลา 08.30 น. แกนนำท่านใด ยังไม่ได้รับหนังสือเชิญ ติดต่อประสานได้ที่ โครงการสิทธิชุมชนศึกษา 57/216 หมู่บ้านเคหสถานครูไทย ต.พะวง อ.เมือง จ.สงขลา

แต่อย่างไรก็ตาม หัวข้อสำคัญที่สุดในการประชุมคือ จะทำอย่างไรที่จะให้เขตอนุรักษ์ และ รอบๆเขตสามารถคงความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์น้ำ โดยการลดการพึ่งพาการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำให้มากที่สุด เพราะการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ไม่ใช่เป็นการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน เป็นการแก้ปัญหาปลายเหตุ การจะทำอย่างไรให้แหล่งน้ำฟื้นตัวขึ้นมาและมีสัตว์น้ำอย่างอุดมสมบูรณ์ นั้นแหละคือปรัชญาของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่จะให้ราษฎรมีวิถีชีวิต อย่างมั่นคงและ รายได้เพียงพอ

สำหรับในส่วน of สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา ที่รับผิดชอบการจัดทำเขตอนุรักษ์ ภายใต้โครงการฟาร์มทะเล จำนวน 9 เขตบัดนี้ได้ดำเนินการปักหลักเขต กำหนดเขตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเสร็จสิ้นแล้ว 9 เขต โดยมีเงื่อนไขเบื้องต้นไม่ให้ชาวประมงเข้าไปจับสัตว์น้ำในเขต นอกเขตจับได้แต่จะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายประมง เช่นห้ามใช้อวนล้อมจับ หรือ คาอวนต้องไม่ต่ำกว่า 2.5 ซม.ตามกฎหมาย แต่ประมงพื้นบ้านได้มีมติร่วมกันว่า คาอวนไม่ต่ำกว่า 3.5 ซม. สำหรับการปล่อยพันธุ์น้ำ ได้ปล่อยไปแล้ว จำนวนประมาณ 9.0 ล้านตัว

สำนัก ลืมวิวัฒน์กุล
สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา

รู้ไหมว่า ทะเลสาบสงขลา มีเนื้อที่เท่าไร ?

ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ตั้งอยู่บนชายฝั่งด้านตะวันออกของภาคใต้ มีเนื้อที่ 9807 ตร.กม. (6,129,375 ไร่) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นพื้นดินมีเนื้อที่ประมาณ 8761 ตร.กม. และส่วนที่เป็นพื้นน้ำมีพื้นที่ประมาณ 1046 ตร.กม. มีความกว้างจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออกประมาณ 20 กม. ส่วนความยาวจากทิศเหนือไปทิศใต้ประมาณ 75 กม. ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสงขลา คือ อ.เมือง อ.หาดใหญ่ อ.สะเตาะ อ.รัตภูมิ อ.ระโนด อ.สทิงพระ อ.ควนเนียง อ.กระแสสินธุ์ อ.นาหม่อม อ.บางกล่ำ อ.คลองหอยโข่ง จังหวัดพัทลุง ทั้งหมด และจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ อ.ชะอวด และอ.หัวไทร ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

- + ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอปากพนัง อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- + ทิศใต้ ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย
- + ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอจะนะ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา และทะเลอ่าวไทย
- + ทิศตะวันตก ติดต่อกับเทือกเขาบรรทัด จังหวัดตรัง และจังหวัดสตูล

**ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้ตอนล่าง
จับกุมเรือประมงหางยาวลักลอบใช้ยาเบื่อเมาทำการประมง**

เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2548 เวลา 04.00 น. ที่ผ่านมา ทางเจ้าหน้าที่ของศูนย์หน่วยป้องกันและปราบปรามฯ นำทีมโดยนายสรวิช จันทรแก้ว นายเรือ 6 ได้ออกปฏิบัติงานและสามารถทำการจับกุมเรือประมงหางยาวลักลอบใช้ยาเบื่อเมาทำการประมงในทะเลสาบสงขลา โดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งมีความผิดตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2490 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพรบ.การประมง (ฉบับที่3) ลงวันที่ 20 มกราคม 2532 เรื่องวัตถุมีพิษ ตาม พรบ. การประมง พ.ศ. 2490 ฉบับลงวันที่ 20 มกราคม 2532 ได้ที่บริเวณทะเลสาบสงขลา ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา จำนวน 1 คดี ผู้ต้องหา 1 คน คือ นายล่อหิม บินล่าเต๊ะ อายุ 42 ปี อยู่บ้านเลขที่ 19/2 ม.7 ต.คูเต่า อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เป็นผู้ควบคุมเรือ โดยมีของกลางที่ใช้ในการกระทำความผิดได้แก่

1. เรือประมงไม่มีชื่อ ไม่มีหมายเลขทะเบียน จำนวน 1 ลำ
2. เครื่องยนต์ดีเซลหือบิก ขนาด 1 สูบ 10 แรงม้า จำนวน 1 เครื่อง
3. เครื่องมืออวนล้อม ขนาดยาว 50 เมตร จำนวน 1 ปาก
4. สัตว์เบญจพรรณ จำนวน 5 กิโลกรัม
5. ยาเบื่อเมา จำนวน 1 เม็ด
6. ไม้ไฟใช้ปักผูกอวน ความยาวประมาณ 5 เมตร จำนวน 4 ลำ

การจับกุมกรณีนี้ถือว่าการจับกุมผู้ต้องหาใช้ยาเบื่อเมาเป็นรายแรกของทะเลสาบสงขลา

ทางเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ได้นำผู้ต้องหาพร้อมของกลางสำนักงานสอบสวน สภ.อ. เมือง จ.สงขลา ตาม ปวจ.ข้อ 2 คดีอาญา ที่ 712/48 บัญชีของกลางลำดับที่ 485/48 ลงวันที่ 23 มิถุนายน 2548 เวลา 05.00 น. เพื่อดำเนินการต่อไป

สำหรับก่อนหน้านี้ทางเจ้าหน้าที่ได้ทำการจับกุมการกระทำผิดประเภทเดียวกัน คือ นายอัมหมัด บินล่าเต๊ะ และนายมการ บินหมัด ผู้ต้องหาคดี 538/48 และ จากรายงานผลการตรวจวิเคราะห์นิติเวชและคลินิก ซึ่งผลจากการตรวจวิเคราะห์สารพิษดังกล่าว ตรวจพบโซเดียมไซยาไนด์ (NaCN) ในของกลางตัวอย่าง โดยวิธี Paper strip พบว่าเป็นสารพิษชนิดร้ายแรงที่มีอันตรายต่อชีวิตคนและสัตว์ขนาดทดลอง (หนู) กินตาย LD₅₀ เท่ากับ 2 มิลลิกรัมต่อน้ำหนักตัวหนึ่งกิโลกรัม

การจับกุมกรณีนี้ถือว่าการจับกุมผู้ต้องหาใช้ยาเบื่อเมา เป็นรายแรกของทะเลสาบสงขลา

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้ตอนล่าง :

เกร็ดเล็ก..เกร็ดน้อย..จากทะเลสาบสงขลา

อยากรู้ว่าลักษณะภูมิประเทศของทะเลสาบสงขลาเป็นอย่างไร

▶ ลักษณะภูมิประเทศของกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาสูงบริเวณทิศตะวันตกและทิศใต้ของกลุ่มน้ำ ด้านตะวันตกจะเป็นแนวเทือกเขาบรรทัดที่ทอดตัวในแนวเหนือใต้ ตั้งแต่รอยต่อระหว่างจังหวัดพัทลุงกับจังหวัดตรัง ลงมาถึงรอยต่อระหว่างจังหวัดสงขลากับจังหวัดสตูล ส่วนทางด้านทิศใต้เป็นแนวเทือกเขาสันกาลาคีรีบางส่วน ภูเขานี้ปกคลุมด้วยป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์จึงเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่ไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลา สำหรับบริเวณด้านเหนือและด้านตะวันออกของพื้นที่กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นพื้นที่ราบชายฝั่งทะเลจึงเกิดจากการทับถมของตะกอน

ฉบับที่ 5 : เดือนสิงหาคม 2548
..สารบัญข่าว..

- ▶ **ข่าวจากบรรณาธิการ**
 - :: ความคืบหน้าโครงการนำร่อง การเลี้ยงหอยตะเภากรมข่าว
 - :: ม.ราชภัฏสงขลา สนใจการฟื้นฟู ทะเลสาบสงขลา
- ▶ **บทความ-ฟาร์มทะเล**
 - :: ฟาร์มทะเลโดยชุมชน ทำไมต้องเป็นกุลาคำ...
- ▶ **เรื่องนี้...มีคำตอบ**
 - :: สาเหตุปลาตายที่บางกล่ำ
- ▶ **สำรวจสถานะประมงรอบทะเลสาบ**

บรรณาธิการ : ฐานันตร์ ทัดตานนท์
ผู้ช่วยบรรณาธิการ :
 ขงยุทธ ปริดาลัมพะบุตร
กองบรรณาธิการ :
 อรัญญา อัศวอารีย์
 ภาสกร ฉมพลกรัง
 นิคม ละอองศิริวงศ์
 ประมัยพร ทองคณารักษ์
 จวีรวรรณ หนูนุ่น
งานศิลป์ : ศุภลักษณ์ พรหมสร

สถานีสมัครสมาชิกติดต่อ :
 สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 ชายฝั่ง อ. แก้มแสน ต. เขารูปช้าง
 อำเภอ เมือง จังหวัดสงขลา 90000
 โทรศัพท์ 074-311895, 312036,
 311340, 312076 โทรสาร. 074-442054
 E-mail : nica@nicaonline.com

ข่าวจากบรรณาธิการ.....

จดหมายข่าวฉบับนี้เป็นฉบับที่ 5 ที่ดำเนินการโดยสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำชายฝั่ง จ.สงขลา เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2548 ก็คงจะทราบกันดีว่าเกิดเหตุปลา ธรรมชาติตายเป็นจำนวนมาก ที่คลองบางกล่ำ ต.บางกล่ำ อ.บางกล่ำ จ.สงขลา ทางกรม ประมงได้ส่งนักวิชาการประมงไปสำรวจ เหตุเกิดจากแหล่งน้ำเกิดสภาวะการขาด ออกซิเจน เป็นผลมาจากการเน่าของวัชพืชน้ำ เป็นจำนวนมาก ท่านที่สนใจจะจัดส่ง บทความในฉบับนี้ให้เพื่อน ๆ เพียงเปิดดูใน www.nicaonline.com ก็จะส่งเมลล์ต่อให้ เพื่อน ๆ คุณได้ครับ

ฐานันตร์ ทัดตานนท์

{ภาพวัชพืชน้ำที่คั่นคลอง }
 ปลาตายในคลองบางกล่ำ อ.บางกล่ำ จ.สงขลา จนเป็นข่าวครึกโครมไปตามสื่อต่างๆ อยู่หลายวัน กรมประมงก็ไม่ได้มีงันสนใจกับเหตุ การณ์ดังกล่าวโดยได้เข้าพื้นที่เพื่อตรวจสอบหา สาเหตุการตายของปลาดังกล่าวตั้งแต่ช่วงเย็นของ

ความคืบหน้าโครงการนำร่อง การเลี้ยงหอย ตะเภากรมข่าว ที่ อ. สิงหนคร จ.สงขลา

**ความคืบหน้าโครงการนำร่อง การเลี้ยงหอย
ตะกรมกรมราชที่ อ. สิงหนคร จ.สงขลา**

จากการติดตามโครงการนำร่องการเลี้ยงหอยตะกรมกรมราชที่ อ.สิงหนคร จ.สงขลา พบว่า หอยตะกรมมีการเจริญเติบโตดี เนื่องจากน้ำไหลเวียนค่อนข้างดี ได้เริ่มโครงการเมื่อเดือนมีนาคม 2548 จากการที่นำหอยตะกรมกรมราช จากจังหวัดสุราษฎร์ธานี มาเลี้ยงใช้เชือกผูกเป็นแพแบบแขวน จำนวน 8000 ตัว และให้กลุ่มตัวแทนชาวประมงนำโดยนายส่อง มณีดับ เป็นผู้บริหารจัดการดูแลตั้งแต่ระยะเริ่มติดตั้งแพแขวน การเฝ้าระวังดูแลตลอดการเลี้ยง ซึ่งเลี้ยงมาเป็นระยะเวลา 5 เดือนสามารถได้หอยขนาด 6 นิ้ว ราคาประเมินตัวละ 15 บาท และในช่วงระยะการเลี้ยงปรากฏว่าพบลูกหอยมีการแพร่พันธุ์ขึ้นมาจำนวนมากสามารถเก็บเกี่ยวนำผลผลิตลูกหอยมาเลี้ยง ได้ขนาด 3 นิ้ว ซึ่งพันธุ์ลูกหอยที่เกาะตามตัวแม่ ถ้าหากไม่แกะออกจากตัวแม่ ต้องทำการแกะออกเพราะจะทำให้แม่หอยตายได้

จากการสอบถามเกษตรกรเกี่ยวกับการเลี้ยงหอยนางรมพันธุ์พื้นบ้าน พบว่าหอยนางรมที่รวบรวมได้จากธรรมชาติในบริเวณดังกล่าวมีการเจริญเติบโตช้ากว่าสายพันธุ์ที่นำมาเลี้ยงจากสุราษฎร์ธานี หอยสงขลาเป็นพันธุ์กรมราช แต่การนิยมนบริโภคพบว่าหอยจากสงขลา มีรสชาติดีกว่า เนื้อแน่นกว่า แต่จะมีเนื้อน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับหอยที่มีขนาดหอยเท่ากัน สามารถจำแนกได้จากลักษณะภายนอก กล่าวคือ หอยสงขลา ลักษณะผิวเปลือกหอยจะเรียบละเอียด ลำตัวหอยจะแบนราบ ส่วนหอยสายพันธุ์สุราษฎร์ธานีลักษณะผิวเปลือกหอยจะขรุขระ ลำตัวหอยจะนูนโค้ง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นทางทีมงานจะทำการศึกษาแนวทางทุกอย่างของการเป็นไปได้ว่าชนิดหรือสายพันธุ์ใดที่เจริญเติบโตดีและเหมาะสมกับแหล่งนี้ ตลอดจนความคุ้มค่าต่อการเลี้ยงหอย ทางทีมงานจะรายงานให้ทราบเป็นระยะต่อไป

น้ำหมึก

**ม.ราชภัฏสงขลา สนใจการฟื้นฟูทรัพยากร
ประมงในทะเลสาบ**

เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2548 ทางคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โปรแกรมวิชาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งมีการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการประมง ให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ในรายวิชาดังกล่าวได้กำหนดเนื้อหาที่ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการประมงในจังหวัดสงขลา ทางคณะฯ ได้นำนักศึกษาดังกล่าวมาศึกษาดูงานและรับฟังการบรรยายพิเศษ จากวิทยากรโดยทีมงานนักวิชาการประมงของสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการประมง โดยเฉพาะทางด้านทะเลสาบสงขลาซึ่งเป็นทรัพยากรทางด้านการประมงที่อยู่ใกล้ตัวมากที่สุดและเป็นหน่วยงานที่ทำการศึกษาวิจัยและพัฒนา ได้แก่ นายยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร นักวิชาการประมง 8ว. บรรยายเรื่องการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา นายนิคม ละอองศิริวงศ์ นักวิชาการประมง 6ว. บรรยายเกี่ยวกับระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อมในทะเลสาบสงขลา และนายภาสกร ถมพลกรัง นักวิชาการประมง 6ว. บรรยายด้านการใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อจัดการประมงในทะเลสาบสงขลา นับว่าเป็นการหาความรู้และประสบการณ์ตรงที่ทางน้อง ๆ นักศึกษาจะต้องรีบตัดดวงและคว้าโอกาสจะได้มีความรู้ไปพัฒนาประเทศชาติต่อไป โดยเฉพาะการฟื้นฟูทะเลสาบสงขลาให้กลับมามีความอุดมสมบูรณ์เหมือนดังเช่นในอดีต

น้ำหมึก

ประมงเคยพาร์มทะเลโดยชุมชน ทำไมต้องเป็นมูลค่า

โครงการฟื้นฟูประมงในทะเลสาบสงขลาวิริค ไม่เพียงกินชีวิตให้ทะเลสาบสงขลาเท่านั้น ชาวประมงรอบทะเลสาบพลอยล้มตา อ้าปากได้ก็คราวนี้ จากที่เคยออกเรือจับปลาจับกุ้งได้วันละร้อยกว่าบาทประมงเข้าไปปล่อยกุ้งให้คราวนี้ออกเรือที่รับเนื้อตลอด

คุณชยยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (นิกา) อ.เมือง จ.สงขลา กล่าวว่า โครงการนี้เรียกว่า "โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา" เริ่มโครงการมาตั้งแต่ปี 2542 สาเหตุที่กรมประมงทำโครงการฟื้นฟูประมงในทะเลสาบสงขลา เนื่องจากเริ่มเห็นว่าทรัพยากรในทะเลสาบสงขลาเริ่มที่จะมีจำนวนลดน้อยลงเรื่อยๆ ชาวบ้านที่ออกไปจับสัตว์น้ำในแต่ละวันจากที่เคยจับได้ครั้งละมากๆ มารยะหลังชาวบ้านเริ่มปริปากบ่นกันแล้วว่า ออกเรือไปจับปลาไม่ค่อยคุ้มกับค่าน้ำมันที่ต้องเสียไป บางวันถึงขั้นจับปลาได้ไม่ถึง 100 บาทด้วยซ้ำ

กรมประมงในฐานะที่รับผิดชอบโดยตรง จึงคิดโครงการนี้ขึ้นมาซึ่งมีกิจกรรมดีๆ หลายกิจกรรมด้วยกัน ทั้งเรื่องการควบคุมการทำประมงผิดกฎหมาย การรวมกลุ่มของชาวประมงเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ พร้อมกับเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ชาวประมงรักทะเลสาบสงขลามากขึ้น

"โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ก็เปรียบเสมือนเราเข้าไปเติมเต็มทรัพยากรในท้องทะเลสาบสงขลาให้อุดมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทะเลสาบสงขลาที่มีความอุดมสมบูรณ์อยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นทรายทะเล หญ้าทะเล แพลกก์ตอนต่างๆ จะขาดอย่างเดียวกันก็คือประชากรสัตว์น้ำ ดังนั้นเราเพียงนำสัตว์น้ำไปปล่อยเท่านั้น ทุกอย่างก็กลับมาอุดมสมบูรณ์ได้ดั้งเดิม"

เมื่อเริ่มโครงการใหม่ๆ เราลองคิดลองดูจนตลอด และพบว่าสิ่งที่ได้ผลที่สุดก็คือ การปล่อยกุ้งกุลาดำ มีการปล่อยมาตั้งแต่ปี 2543 หลังจากที่ปล่อยกุ้งกุลาดำไปแล้ว พบว่าชาวบ้านสามารถจับกุ้งได้มากขึ้น และกุ้งที่จับได้ส่วนหนึ่งมาจากกุ้งของกรมประมง สำหรับในการปล่อยแต่ละแห่งนั้น ทางเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ จะเข้าไปศึกษาถึงความพร้อมของชุมชนเหล่านั้นก่อนว่า มีความพร้อมในระดับใด ถ้าชุมชนนั้นมีความพร้อมก็จะนำลูกกุ้งไปปล่อยในกระชังอนุบาลก่อนประมาณ 1-2 สัปดาห์ แล้วจึงปล่อยลงสู่ทะเล แต่ถ้าพบว่าชุมชนนั้นไม่มีความพร้อมก็จะปล่อยลูกกุ้งลงทะเลเลยเพราะถ้าเงินปล่อยให้เข้าอนุบาลกุ้งคงไม่รอด

"เราพบว่าหลังจากที่เราปล่อยลูกกุ้งลงไปก็โตก็ตาม เมื่อกุ้งโตมากุ้งจะหากินอยู่ในบริเวณนั้น เป็นทรัพยากรประจำหมู่บ้านไปโดยปริยาย แต่ถ้าหากว่าเราปล่อยปลาลงไป ปลาจะว่ายน้ำหากินไปทั่ว ไม่เหมือนกับกุ้งที่อาศัยอยู่เป็นที่ ทำให้ผลที่ได้ตามมาก็คือชาวประมงสามารถจับสัตว์น้ำได้มากขึ้น โดยเฉพาะกุ้งกุลาดำ จากที่ชาวประมงเคยออกเรือหาปลาได้มาเพียงครั้งละ 100 กว่าบาทตอนนี้ออกเรือแต่ละครั้งได้ประมาณ 500-600 กว่าบาท หักค่าน้ำมันแล้วเขาก็ยังพออยู่ได้ กุ้งที่เราปล่อยไปนี่โตเร็วจริงๆ เคยเห็นชาวบ้านเขาจับได้ไซ้ 30 ตัว/กก. บ้าง 20 ตัว/กก. บ้าง บางครั้งได้ไซ้ 10 ตัว/กก. ไซ้ 10 ตัว/กก. เขาขายกันที่กิโลกรัมละ 400 บาท คิดเป็นตัวก็ตกตัวละ 40 บาททีเดียว"

ผู้สื่อข่าวถามว่า แล้วเรารู้ได้อย่างไรว่ากุ้งกุลาดำที่ชาวประมงจับได้ เป็นกุ้งของกรมประมงที่ปล่อยไป คุณชยยุทธ บอกว่า จากข้อมูลเดิมที่ทางเจ้าหน้าที่ประมงได้มีการสำรวจองค์ประกอบสัตว์น้ำบริเวณทะเลสาบสงขลาพบว่า กุ้งกุลาดำมีไม่ถึง 1% เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้พอจะบอกได้ว่ากุ้งที่ชาวบ้านจับได้จากเราหรือไม่ แต่ถ้าลองไปตามชาวบ้านเขาจะบอกเป็นเสียงเดียวกันเลยว่า เป็นกุ้งที่มาจากกรมประมงปล่อย ถ้ากรมประมงไม่มาปล่อย ก็คงไม่มีกุ้งให้จับกัน

สำหรับลูกกุ้งกุลาดำที่นำมาปล่อยนี้ ส่วนหนึ่งได้มาจากโรงเพาะของเอกชน อีกส่วนหนึ่งได้มาจากศูนย์ สถานีประมงต่างๆ ทั้งนครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล ปีนี้คาดว่าจะมีลูกกุ้งในโครงการประมาณ 25 ล้านตัว ในการปล่อยลูกกุ้งในแต่ละหมู่บ้านเรามีกฎกติกาไว้ว่า ถ้าปีแรกนำไปปล่อยเราจะให้เขา 100% ปีแรกอาจจะให้สัก 1 ล้านตัว และในปีถัดมาเราจะลดปริมาณการให้ลงเหลือ 50% และจะลดปริมาณลงมาเรื่อยๆ ในแต่ละปี สาเหตุที่เราทำเช่นนี้ก็เพราะเราต้องการให้ชาวบ้านมีความเข้มแข็ง หักให้เขามีการรวมตัวกัน เพราะถ้าเราไปปล่อยให้เขาในจำนวนที่น้อยลงชาวบ้านเขาจะมีการรวบรวมทุนทรัพย์ของตนเองไปซื้อลูกกุ้งมาปล่อยกันเอง ทำให้เขาเห็นคุณค่าของสัตว์น้ำที่นำไปปล่อยมากขึ้น นอกจากนี้ถ้าหลายๆ ชุมชนร่วมกันปล่อยสัตว์น้ำลงสู่ทะเลสาบสงขลาเท่าไร ก็ยังเป็นการเพิ่มความสมบูรณ์ให้ทะเลสาบสงขลาเท่าเท่านั้น และเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ชาวบ้านรักสิ่งแวดล้อมไปในตัวด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่กรมประมงต้องการเห็นจากทุกชุมชนที่อยู่รอบทะเลสาบสงขลา

บทความจาก นสพ. กุ้งไทย...

ปลาตายที่บางกล่ำสรุปว่า..เกิดจากน้ำเสียวัชพืชเน่า..

เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2548 ได้เกิดปลาตายในคลองบางกล่ำ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา จนเป็นข่าวกรีกโครมไปตามสื่อต่างๆ อยู่หลายวัน กรมประมงก็ไม่ได้มีงานอันน่าพอใจกับเหตุการณ์ดังกล่าวโดยได้เข้าพื้นที่เพื่อตรวจสอบหาสาเหตุการตายของปลาดังกล่าวตั้งแต่ช่วงเย็นของวันเดียวกันแล้ว และได้มอบหมายให้นายจุมพล สงวนสิน ผู้เชี่ยวชาญด้านนิเวศวิทยา พร้อมกับหน่วยงานของในพื้นที่ (สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา) ได้เข้าไปตรวจสอบเพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุการตายของปลาดังกล่าว ผลการตรวจสอบพบว่ามีปลาและสัตว์น้ำอื่นๆ ตายหลายชนิดด้วยกัน เช่น ปลาโคป ปลาชะโด ปลาช่อน ปลาตะเพียน และกุ้งก้ามกราม เป็นต้น โดยปลาโคปจะตายมากที่สุดประมาณ 1-2 ตัน มูลค่า 10,000- 20,000 บาท

จากผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำตลอดทั้งลำคลองบางกล่ำของสถาบันฯ ในวันที่ 17 สิงหาคม 2548 พบว่า ออกซิเจนละลายมีค่าอยู่ในช่วง 0-14.2 มก./ล. โดยบริเวณวัดบางกล่ำ(วัดชลธารวาสา)ที่ระดับกลางน้ำ(เล็กจากคิวน้ำ4.5 เมตร) และพื้นน้ำ (1 เมตร จากพื้นดิน) มีค่าเท่ากับ 0 มก./ล. ค่าพีเอช 6.82-8.33

ความเค็มอยู่ในช่วง 22-27 ส่วนในพันส่วน แอมโมเนีย-ไนโตรเจน 0-4.3 มก./ล. และจากการเฝ้าติดตามการเปลี่ยนค่าออกซิเจนละลายในรอบ 24 ชั่วโมง (18.00 น. วันที่ 17 ส.ค. ถึง 06.00 น. วันที่ 18 ส.ค. 2548) ที่วัดบางกล่ำของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา พบว่า พื้นน้ำมีค่าเป็นศูนย์อยู่ตลอดเวลา ส่วนกลางน้ำมีค่า 0-0.9 มก./ล. และผิวน้ำมีค่า 0.3-3.3 มก./ล.

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า ปลาในคลองบางกล่ำตายเนื่องจากสภาวะการขาดออกซิเจนอย่างฉับพลัน เพราะก่อนหน้านั้นในคลองบางกล่ำมีผักกะเจดขึ้นอยู่อย่างหนาแน่นตลอดคลอง และได้ตายตกทับถมอยู่ที่ก้นคลองเมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมาเนื่องจากความเค็มของน้ำในคลองเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งในกระบวนการย่อยสลายซากผักกะเจดดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ออกซิเจน แต่เนื่องจากผักกะเจดมีอยู่เป็นปริมาณมหาศาล ปริมาณออกซิเจนที่มีอยู่ตามธรรมชาติจึงไม่เพียงพอ ส่งผลให้เกิดการขาดออกซิเจนจนเป็นเหตุให้ปลาและสัตว์น้ำหลายชนิดได้ตายลง ประกอบกับในวันที่ 13 - 14 สิงหาคม 2548 สภาพอากาศมีคลื่นลมตลอดทั้งวันซึ่งเป็นผลกระทบจากไฟฟ้าในภาคอินโดนีเซีย กระบวนการสังเคราะห์แสงของแพลงก์ตอนพืชซึ่งเป็นผู้ผลิตออกซิเจนที่สำคัญของแหล่งน้ำจึงเกิดขึ้นได้น้อย จึงเกิดเหตุการณ์ปลาตายเป็นจำนวนมากขึ้น

เสภาประสาชาวเล

สำรวจสถานะการประมงรอบทะเลสาบสงขลา

เดือนสิงหาคม 2548

ภัยร้ายที่ไม่ได้เกิดขึ้นด้วยน้ำมือมนุษย์อย่างพายุวาชิ ทำให้ความเสียหายไว้อย่างมากมายและที่ร้ายกว่านั้น คือ เป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการทำประมงของชาวบ้านรอบทะเลสาบ อย่างที่เจอเมื่อต้นเดือนที่ผ่านมาปรากฏว่าเรือแลวปากพะยูนจม 20 กว่าลำ รวมไปถึงกูเต้อีก 20 กว่าลำ แต่ก็ยังโชคดีตรงที่น้ำบริเวณเรือจมนั้นไม่ลึกเท่าไรเลยเสียหายไม่มากคนลัดลอบทำคิกันอยู่ก็มีอีกเยอะ อย่างการวางยาปลา การซื้อปลา และใช้กักขนาดคนเล็กกว่าที่กำหนดนี้จับมาจับใจกว่า เพราะฉะนั้นเราจึงหันมาใช้ตาอวนที่มีขนาด 5 ซม. ขึ้นกันกันเดอะหรือเลิกพฤติกรรม การวางยา การซื้อปลา เพื่อทะเลสาบของเราจะได้คงอยู่ตลอดไป...จึงมาคุยกันว่าสัตว์น้ำรอบทะเลสาบเดือนนี้มีอะไรเปลี่ยนแปลงกันบ้าง...

ทะเลน้อย...ช่วงนี้ชาวบ้านออกทำประมงกันน้อยมาก เพราะไม่คุ้มกับค่าน้ำมันที่แพงขึ้นเรื่อยๆ และราคาสัตว์น้ำก็ดันไม่แพงตามน้ำมัน ด้านค่าครองชีพอื่นๆ ก็แพงขึ้นตาม ดังนั้นชาวบ้านหลายครัวที่เปลี่ยนอาชีพหันมาทำงานก่อสร้างบ้าง ทำงานโรงงานบ้าง เพราะในส่วนนี้ไม่ต้องลงทุนอะไร เพียงแค่แรงกายเท่านั้น แต่ก็พอมีบ้างที่ทำประมงกัน โดยได้ปลาช่อน 8-10 กก./แม่ค้า 1 ราย จะว่าสัตว์น้ำไม่มีก็ไม่เชิง เพียงแต่ทำงานอื่นคุ้มค่ากว่าที่เป็นอยู่ น้ำมันแพงหยุดจับปลา รอน้ำมันลดราคาค่อยจับกันใหม่

ทะเลหลวง...ปัญหาแถบนี้ที่ชาวบ้านร้องมากก็คือ แถบลำปำยังมีการลักลอบใช้กักคนเล็กกันอยู่ ก็ขอวนผู้ที่เกี่ยวข้องแถวนั้นช่วยดูแลกันด้วย (รายละเอียดอยู่ในคอลัมน์คุยคุ้ยข่าว) ส่วนสัตว์น้ำที่จับได้แถวตลาดพัทลุงและจองถนนจะเป็นปลาหัวแข็งหนวดอ่อนเยอะมาก

โดยได้ประมาณวันละ 60-80 กก. และแถบนาปะขอได้ปลาโคบวันละ 30-40 กก. ปลาเป็นเล็ก 20-30 กก. ปลาตุกทะเล 10-20 กก. ปลากระบอก 10-20 กก./วัน และกุ้งก้ามกรามอีกเล็กน้อยวันละ 2-3 กก.

ทะเลสาบตอนใน...ไฮไลต์อีกเรื่องของทะเลสาบตอนในนี้คงหนีไม่พ้นกุ้งกุลาดำที่ทางกรมประมงปล่อยกันอยู่และคอยเฝ้าติดตามผลอยู่ทุกเดือน ยอดเดือนนี้คงไม่ห่างเท่าไรกับเดือนที่แล้วนับว่าประสบความสำเร็จมากพอควร ชาวบ้านแถบนี้หลายรายหันมาเริ่มต้นใหม่กับทะเลสาบเพราะวางอวนได้คืนละ 400-500 บาท ดีกว่าไปตากแดดทำงานก่อสร้างเยอะเลย ปากพะยูนได้กุลาดำ 20-30 กก./แม่ค้า 1 ราย เกาะนางคำได้วันละ 50-60 กก. กูซุดได้วันละ 60-70 กก. และทำหินได้วันละ 30-40 กก. นับว่าเป็นตัวเลขที่สวยหรูมาก ชาวบ้านมีความสุขกันถ้วนหน้าเราก็พลอยมีความสุขไปด้วย

ทะเลสาบตอนนอก...แถบนี้ก็ถือว่าเศรษฐกิจไม่แพ้เหรืเซที่เดียวแต่กุลาดำจะไม่เจอเลย เพราะส่วนใหญ่จะทำประมงด้วยไซ ดังนั้นกุ้งที่ได้จะเป็นกุ้งหัวแข็ง กูเต่าช่วงนี้ลมมรสุมค่อนข้างแรงเลยเลยได้ไม่เยอะมาก กุ้งหัวแข็งเล็กได้วันละ 20-30 กก. หัวแข็งใหญ่ได้วันละ 5-10 กก. เท่านั้น แต่คาดว่าหากมรสุมสงบกว่านี้คงได้กันเยอะกว่าเดิม สิงหนครจะได้กุ้งเขยิววันละ 20-30 กก. กุ้งหัวแข็งเล็ก 50-70 กก. กุ้งหัวแข็งใหญ่ 20-30 กก. และนี่คือยอดสรุปสัตว์น้ำรอบทะเลสาบเดือนนี้ก็นับยังคงทำมาหากินกันอย่างสนุกสนานอยู่แต่ถ้าให้คิดก็ควรจะตัดพวก วางยาปลา พวกซื้อปลา พวกใช้กักที่ไม่ได้มาตรฐานออกให้หมดเพื่อจะได้สนุกสนานกับการทำประมงนี้มานๆ และตลอดไป

“โรมาเรีย”

เกร็ดเล็ก..
เกร็ดน้อย..
จากทะเลสาบสงขลา

ครั้งหนึ่งทะเลสาบสงขลาเคยได้ชื่อว่าเป็นทะเลสาบที่มีความอุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่งของโลก มีสัตว์น้ำนานาชนิดซึ่งเป็นเสมือนอยู่อาศัยที่หล่อเลี้ยงสรรพชีวิตทั้งมวลรอบทะเลสาบสงขลา กว่า 160 ชุมชน นายาวนานหลายชั่วอายุคน ความเปลี่ยนแปลงของชุมชนส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับปริมาณของสัตว์น้ำที่มีอยู่ในทะเลสาบ ปีใดสัตว์น้ำอุดมสมบูรณ์ชุมชนก็เข้มแข็งและสงบสุขแต่ปีใดขาดแคลนความทุกข์ยากก็แผ่ขยายไปรอบทะเลสาบ เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งว่าในรอบหลายปีที่ผ่านมา ปริมาณสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลาลดลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งที่ทางธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้นนับเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่ออย่างใหญ่หลวงต่อสถานะเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนรอบทะเลสาบ

บทความจาก www.sklonline.com

คุยคุ้ยข่าว(ประมง)

จากการสำรวจเดือนนี้(สิงหาคม 2548) รอบๆ ทะเลสาบค่อนข้างจะมีปัญหามากกว่าเดิมตรงที่ภัยธรรมชาติ ที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้ คือ “พายุวาชิ” เพราะนอกจากจะทำลายเครื่องมือประมงแล้วยังทำให้ชาวประมงออกทำมาหากินไม่ได้อีกแต่ในส่วนี้คงเกิดขึ้นไม่บ่อยนักเพราะฉะนั้นก็จึงทนรอจนพายุสงบก่อนคิดว่าแล้วค่อยทะเลกันใหม่นะชาวประมงจ้า...แต่เรื่องราวที่จะกล่าวต่อจากนี้ไม่เกี่ยวข้องกับภัยธรรมชาติเลย จะขึ้นอยู่กับจิตใต้สำนึกและรำลึกถึงบุญคุณของทะเลสาบมากน้อยแค่ไหน

ลำป้า...ชาวบ้านแถบนี้เรียกเรือมาอีกแล้ว ทำไม่ถึงไม่ยอมหมดสักที อ้าย กุณ กุณ ทั้งหลายที่ยังใช้กัศดาขนาดเล็กถักลอบทำประมงปลาหัวแข็งหนวดอ่อน รู้นั่นแหละว่าคุ้มค่ามาก เพราะกิโลละ 3-5 บาท ได้สินละ 400-500 กก. คุ้มจริงๆแต่อย่าเห็นแก่ตัวนักเลยปล่อยให้ปลาโตบ้าง นี้อะไรเพ็งลิมดาอุโลกไม่กัวันเอง แปลงร่างเป็นปลาเปิดชะแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องแล่นน้อยอ่ามัวแต่นับญาติอยู่เลยจ้าๆชะบ้างเพื่อลูกๆ หลานๆ ของญาติๆ ในอนาคตไม่ใช่รู้จักซื้อปลาแต่ในรูปภาพเท่านั้น ไม่เคยเห็นตัวจริงเลย ก็ช่วยๆดูแลกันหน่อยนะครับ

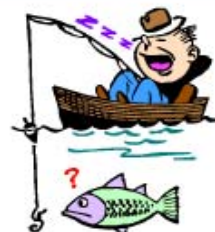
เกาะหมาก...นี่เรื่องนี้นับเป็นข่าวดีและตัวอย่างที่ดีมากเลย ประมงอาสาคนหนึ่งบอกกับทีมงานสำรวจว่าเดือนนี้ไม่มีเลยเรื่องลักลอบวางยาปลา ก็ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วยที่ช่วยๆกันดูแลทะเลสาบและขอให้เป็นอย่างนี้ตลอดไป และอีกอย่างเรื่องน้ำเสีย โรงงานเดือนนี้ก็ไม่มี แต่อย่าเพิ่งนิ่งนอนใจเด็ดขาด เพราะน้ำเสียจากโรงงานเป็นนักฉวย โอกาสที่คืออย่างหนึ่งวันไหนฝนตกมากๆ ละก็...เสร็จแน่...อีกอย่างที่ประมงอาสาขอก็คือ ขอให้ประมงอาสามีอำนาจพิจารณาด้วยแล้วกันครับ...

ตุต๋า...ชาวบ้านฟ้องมาอีกแล้วว่า อวนรุนเริ่มทำงานอีกแล้ว นี่เป็นกลางร้ายสำหรับสัตว์น้ำเลยนะเนี่ยะ จับ จับ กันบ้างเถอะ อย่าเห็นแก่อะไรเล็กๆ น้อยๆ เลย ไม่คุ้มหรือหากจะแลกกับชีวิตสัตว์น้ำที่ถูกทำลายไป นึกถึงอนาคตของลูกหลานท่านซิ หากทะเลสาบมีแต่ น้ำไม่มีสัตว์น้ำเลย ลูกหลานท่านจะไม่เชื่อเด็ดขาดกับคำว่า “ในน้ำมีปลา.....” จะกลายเป็นว่าในน้ำมีอวนรุน มีการวางยาปลา มีการซื้อปลา ฯลฯ แล้วท่านชอบหรือที่ลูกหลานได้อะไรที่ผิดๆ ไปแน่...อีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจคือ ฟังมา คือ การวางยาปลาในกรังและมาติดอวนที่ล้อมไว้รอบๆ กรัง แล้วใช้ห่อลูกยาไว้ผูกติดกับไม้จากนั้นก็ไปจุ่มในกรังสัตว์น้ำก็จะว่ายออกจากกรังและมาติดอวนที่ล้อมไว้ ฉลาดกันจริงๆ อ้ายเรื่องอย่างนี้เนี่ยะแถมยังขโมยวางในกรังของเพื่อนอีกคิดสองต่อเลยนะเนี่ย...ผมจำได้ว่าเดือนที่แล้วแถบปากพูนก็ฉลาดคล้ายๆกันแต่ที่นั่นใช้วิธีละลายยาในเรือแล้วสาคลงน้ำทำที่ว่าวิคนี้เรือเลยไม่มีใครรู้ว่ากำลังทำลายสัตว์น้ำอยู่...ผู้ที่เกี่ยวข้องครับเป็นอย่างนี้แล้วอย่าเฉยอยู่เลย ทำอะไรบ้างเถอะครับ เพื่อทะเลสาบของเรา

อุตุ...ขอชมเชยแม่ค้าคนหนึ่งว่า มีส่วนช่วยทะเลสาบของเราได้เยอะทีเดียว โดยรับซื้อแต่กุ้งตัว โตขนาด 30 ตัว และตั้งราคาซื้อไว้ห่างมากกับ 40 ตัว/กก. เพื่อให้ชาวประมงจับกุ้งแต่ตัวโตๆ เพราะจะได้ราคาที่แพงและคุ้มค่ากับการออกทำประมงในแต่ละคืน...(30 ตัว ราคา 170 บาท/40 ตัว ราคา 120 บาท)

ท่ากระ...มีการขโมยอวนกันเยอะมาก ชาวบ้านออกไปวางอวนต้องนอนเฝ้ากันทั้งคืน ก็น่าเห็นใจอยู่สุดส่าห์ลงทุนแล้วเพื่อนมาขโมยเป็นอะไรที่เลวร้ายมากและที่น่าเห็นใจ บางคนต้องกู้ยืมอีกเพื่อมาซื้ออวนทำประมง พวกขโมยก็ขโมยกันจริงไม่ยอมลงทุนเลยเห็นแก่ตัวมาก ทั้งๆ ที่ลงทุนแล้วทำประมงได้สินละ 400-500 บาทไม่กัวันก็ตอบทุนคืนหมดแล้ว เพราะกุลาดำแถบนี้ค่อนข้างมีอย่างต่อเนื่องด้วยโครงการฟาร์มทะเล เพราะฉะนั้นหันมาลงทุนเถอะมาอ่าวแต่จ้องขโมยของเพื่อนอยู่เลยไม่มีความสุขหรือ ผล่อๆ อาจเจอศาลเตี้ยตายไม่รู้เรื่องเลยนะเนี่ย...

..“ทรัพยากรสัตว์น้ำมีค่า อย่ามัวแต่มาคิดทำลาย”

จดหมายข่าว โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา : ฉบับที่ 5 : เดือน สิงหาคม 2548

ฉบับที่ 6 / 2548
เดือนกันยายน

..สารบัญข่าว..

- >>บรรณาธิการตอบจดหมาย
- >>บทความ-ฟาร์มทะเล
 - :: ประมงอาสา ต.คูขุด นำร่องจัดตั้งแพปลาชุมชนแบ่งผลกำไร
 - :: ประมงอาสาห้องพิน ตอบรับฟาร์มทะเลหาทุนปล่อยกุ้งฯ เสริมฯ
 - :: 9 เดือนแรกปีนี้ กุ้งฟาร์มทะเลทุบสถิติ 70 ตัน เตรียมซ่อมเรือรอ
 - :: สรุปผลการปล่อยกุ้งกุลาดำปี 48
 - :: กรมประมงร่วมใจ แพลงสินทรัพย์เป็นทุน จากกระชังเลี้ยงปลาให้มีค่าเป็นเงิน
- >>สำรวจสถานะประมงรอบทะเลสาบ
 - :: คุยคุ้ยข่าว (ประมง)

บรรณาธิการ :
 ฐานันตร์ ทัดตานนท์
ผู้ช่วยบรรณาธิการ :
 ยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร
กองบรรณาธิการ :
 อธิญา อัครอารีย์
 ภาสกร กมพลกรัง
 นิดม ละอองศิริวงศ์
 ประบัยพร ทองตณารักษ์
งานศิลป์ :
 สุกลักษณ์ พรหมตร

สนใจสมัครสมาชิกติดต่อ :
 สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
 ถ.เก่าแสน ต.เขารูปช้าง อ.เมือง
 จ.สงขลา 90000
 โทรศัพท์ : 074-311895, 312036,
 311340, 312076
 โทรสาร : 074-442054
 E-mail : nica@nicaonline.com
 www.nicaonline.com
 www.skionline.com

ข่าวสารจากบรรณาธิการ

จดหมายข่าวฉบับนี้เป็นฉบับที่ 6 แล้วนะครับ.. 9 เดือนที่ผ่านมา ตั้งแต่ ม.ค. - ก.ย. 2548 ชาวประมงพื้นบ้านบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนในสามารถจับกุ้งกุลาดำรวมทั้งสิ้น 70 ตัน (ข้อมูลจากการสำรวจบริเวณท่าขึ้นสัตว์น้ำ) คิดเป็นมูลค่าประมาณ 17.5 ล้านบาท สามารถแก้ปัญหาให้ชาวประมงได้หลาย ๆ อย่าง และชาวประมงหลายกลุ่มได้รวมตัวกันนำสัตว์น้ำที่จับได้ไปจำหน่ายกันเอง ถ้าใครส่วนหนึ่งได้นำมาแบ่งกันภายในสมาชิก ที่สำคัญคือเขากันกำไรส่วนหนึ่งเพื่อนำไปซื้อพันธุ์กุ้งกุลาดำมาปล่อยลงทะเลสาบเพื่อเสริมความยั่งยืนของการฟาร์มทะเลสาบ นี่เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการฟาร์มทะเลสาบที่ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง รวมทั้งร่างกายแข็งแรง และเงินทุน

สำหรับท่านที่พลาดจดหมายข่าวฉบับที่ 1 - 5 สามารถอัพเดทข้อมูลได้ที่ nicaonline.com หรือ skionline.com ซึ่งทั้ง 2 เว็บ จะรายงานข้อมูลข่าวสารด้านทะเลสาบสงขลาโดยละเอียดครับ

ฐานันตร์ ทัดตานนท์

9 เดือนแรกปีนี้ผลผลิตกุ้งจากฟาร์มทะเลทุบสถิติ 70 ตัน
ประมงอาสาทะเลสาบสงขลาคึกคัก
เตรียมกักใหม่-ซ่อมเรือรอหน้าพศจิกายน - ธันวาคม

โครงการฟาร์มฟาร์มประมงในทะเลสาบสงขลา ตามแผนบูรณาการการพัฒนาอู่เลี้ยงสัตว์น้ำทะเลสาบสงขลา ได้ดำเนินการมาปีนี้เป็นที่ 8 ตามแผนที่กำหนดว่า ปีนี้ปล่อยกุ้งกุลาดำ 25 ล้านตัว ได้รับความร่วมมือกับฟาร์มเพาะกุ้งเอกชนบริจาคลูกกุ้งปล่อยเพิ่มเติมอีก 10 ล้านตัว รวมเป็น 35 ล้านตัว ส่วนผลผลิตที่ได้จากการจับกุ้งกุลาดำในปีนี้นั้น ตั้งแต่เดือนมกราคม-กันยายน 2548 ชาวประมงทะเลสาบสงขลา สามารถจับกุ้งกุลาดำได้ประมาณ 70 ตันคิดเป็นเงิน 17.5 ล้าน/บาท ปกติชาวประมงจะจับกุ้งได้มากในช่วงตุลาคม-ธันวาคมและตลอดทั้งปีก็จะจับได้ประมาณ 20-30 ตัน แต่ปีนี้ผลการจับสูงเป็นที่น่าพอใจเพียงแต่ 9 เดือนเท่านั้นผลผลิตสูงถึง 70 ตัน สร้างรายได้ให้กับชาวประมงอาสา 17.5 ล้านบาท จากการสอบถามชาวประมงอาสารายได้เพิ่มขึ้น 10,000-20,000 บาท/เดือน แม้อายุที่รับซื้อจากชาวประมงมีเงินสดหมุนเวียน 2-3 หมื่นบาทต่อวัน

สำหรับแนวทางในการพัฒนาฟาร์มทะเลในทะเลสาบสงขลา ต่อไปจะมุ่งเน้นให้ชาวประมงอาสาสมัครรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น และแข็งแกร่งขึ้น มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากการจับขายกุ้งมาร่วมฟาร์มฟาร์มโดยการเก็บเงินลงขันซื้อพันธุ์กุ้งมาปล่อย เช่นที่ห้องพิน, เกาะโคบ, ศรีชัย ซึ่งได้ดำเนินการไปบ้างแล้ว และอีกหลายหมู่บ้านที่กำลังจะดำเนินการต่อไป กรมประมงขอสนับสนุนให้ประมงอาสามีส่วนร่วมในการฟาร์มฟาร์มประมง เพื่อแก้ปัญหาความยากจนตามนโยบายของรัฐบาล

ยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร.

**ประมงอาสาตำบลคูขุด, บ้านช่องหิน จับกุ้งกุลาดำได้มากในปี
ขอนำร่องจัดตั้งแพกุ้งชุมชนแบ่งผลกำไรฟื้นฟูทะเลสาบ**

จากการติดตามประเมินผลโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาปี 2548 ในกิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน พบว่า กิจกรรมดังกล่าวสามารถเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำและสร้างรายได้แก่ชุมชน ช่วยลดปัญหาการออกไปรับจ้างในเมือง ซึ่งการนำร่องจัดตั้งแพปลาชุมชนเป็นผลพวงมาจากที่กลุ่มชาวประมงอาสาต่างก็ได้เล็งเห็นความสำคัญในทางที่จะทำอะไรที่จะยืนบนขาตัวเองให้ได้และสามารถทำให้ให้ชุมชนสามารถยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเอง โดยการจัดซื้อกุ้งที่ชาวประมงหาได้แล้วนำไปขายต่อโดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลางมีการบริหารงานของทีมงานกลุ่มประมงอาสาตำบลคูขุดจำนวนสมาชิก 20 คนลงทุน ๗ ละ 100 บาท ได้ริเริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2548 บัดนี้ได้ดำเนินการครบ 1 เดือนจะมีการปันผลคืนกำไรเดือนละ 1 ครั้ง ในสัดส่วนดังนี้ คือ สมาชิก 70% คณะกรรมการรับซื้อ(คณะทำงาน) 15 % นำมาซื้อพันธุ์กุ้งปล่อยเพื่อฟื้นฟูสัตว์น้ำ 10% และตอบแทนสังคม 5 % สามารถได้กำไรประมาณ 8,000 บาท มูลค่าเงินหมุนเวียนในกองทุนประมาณ 140,000 บาทและรู้สึกประทับใจอีกอย่างคือ การที่องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นได้เล็งเห็นผลประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนของโครงการฟาร์มทะเล และได้พยายามจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งสนับสนุนเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรประมงสืบสานต่อกรมประมงจากที่แนวโน้มนการสนับสนุนพันธุ์กุ้งกุลาดำที่จะลดน้อยลงประกอบกับ

การพัฒนาชุมชนของตนเองให้มีความเข้มแข็งสามารถที่จะยืนหยัดในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรและเป็นชุมชนบุกเบิกนำร่องและยังทำให้ชาวประมงตระหนักห่วงแหนทรัพยากรต่อการมีส่วนร่วมลงทุนบ้านช่องหิน ม.2 ต.เกาะหมาก อ. ปากพะยูน จ.พัทลุง ก็เช่นกันได้มีการจัดสรรพอที่จะเริ่มเห็นช่องทางแล้ว โดยการเก็บรวบรวมเงินทางกลุ่มชาวประมง จำนวน ครั้วเรือนละ 200 บาท/เดือนและสามารถรวบรวมได้ประมาณ 6,000 บาท โดยมีแกนนำในการบริหารจัดการจำนวน 5 คน ดำเนินงานโดยประธานประมงอาสา คือ นายอุสัน แหะทิม จากการมองเห็นช่องทางในความสำเร็จของการปล่อยกุ้งที่สามารถเพิ่มรายได้กับชุมชน และชาวประมงในชุมชนก็ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานทุกอย่าง ซึ่งทุกคนต่างมีความพึงพอใจ

นับว่าเป็นก้าวหนึ่งที่แสดงถึงความเข้มแข็งของชุมชนคูขุดและช่องหินที่ดำเนินกิจกรรมร่วมกันในการนำกุ้งกุลาดำที่จับได้เข้าสู่ตลาดด้วยตนเองได้กำไรมากขึ้น มีความชำนาญในช่องทางธุรกิจ นอกจากนี้ทางชุมชนทั้ง 2 แห่ง จะได้จัดหาเนื้ออวนมาผลิตเป็นอวนสามชั้นเพื่อจำหน่ายให้กับชาวประมงอาสา ไม่ต้องเดินทางไปซื้อเครื่องมือถึงตัวจังหวัดสงขลาในอนาคตได้กำไรมาก ๆ อย่างลิ้มกันกำไรมาลงทุนซื้อกุ้งปล่อยกันมากๆ นะคะ

นำหมึก

ประมงอาสาหาทุนสนับสนุนร่วมโครงการฟาร์มทะเลโดยชุมชน

เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2548 ทางทีมงานฟาร์มทะเลโดยชุมชน สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง(ประมงเก่าแสง) ได้นำพันธุ์กุ้งกุลาดำจากการบริจาคโดยฟาร์มธรรมชาติ อ. สทิงพระ จ.สงขลา เพื่อปล่อยในกิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน ได้รับความร่วมมือจากชาวประมงเป็นอย่างดี

จากการนำกุ้งไปปล่อยและตรวจเยี่ยมติดตามผลและเฝ้าดูแลการดำเนินการของแต่ละกลุ่มในการร่วมลงทุนหรือหาทุนมาช่วยสนับสนุนในการซื้อพันธุ์กุ้งมาปล่อยเพิ่มเติม ก็ปรากฏว่า ประมงอาสา บ้านช่องหิน ม.2 ต.เกาะหมาก อ. ปากพะยูน จ.พัทลุง ซึ่งก่อนจะมีการนำพันธุ์กุ้งกุลาดำของหน่วยงานกรมประมงไปปล่อย ชาวประมงมีรายได้ของแต่ละครั้วเรือนประมาณ 200 บาท/วันหลังจากทางหน่วยงานราชการยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือเพื่อให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในโครงการฯ จากการติดตามประเมินผลโครงการฯ จึงพบว่าชาวประมงมีรายได้เพิ่มขึ้นถึง 500-800 บาท/วัน หลังจากประสบผลสำเร็จชาวบ้านช่องหินจึงรวมตัวกันก่อตั้งชมรม โดยการเก็บรวบรวมเงินของกลุ่มชาวประมง จำนวนครั้วเรือนละ 200 บาท/เดือนและสามารถรวบรวมได้ประมาณ 6,000 บาท โดยมีแกนนำในการบริหารจัดการจำนวน 5 คน ดำเนินงานโดยประธานประมงอาสา คือ นายอุสัน แหะทิม จากการมองเห็นช่องทางในความสำเร็จของการปล่อยกุ้งที่สามารถเพิ่มรายได้กับชุมชน ชาวประมงในชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินงานทุกอย่าง ซึ่งทุกคนต่างมีความพึงพอใจ

สำหรับการจัดตั้งกองทุนในการรวบรวมเงินเพื่อการจัดซื้อพันธุ์กุ้งมาปล่อยเพิ่มเติมได้มีการดำเนินการเมื่อประมาณ 1 เดือนมาแล้ว มีคณะทำงานประมาณ 5 คน สมาชิก 30 คน และพร้อมที่จะทยอยจัดซื้อลูกกุ้งมาปล่อยและทั้งนี้จะมีการริเริ่มจัดตั้งร้านค้าสหกรณ์เพิ่มที่จะเอากำไรส่วนหนึ่งมาสนับสนุนในการจัดซื้อลูกกุ้งมาปล่อย ทางทีมงานขอเป็นกำลังใจและสนับสนุนให้การดำเนินงานก้าวหน้าและเป็นรูปร่างที่ชัดเจนจะได้เป็นโครงการนำร่องแก่ชุมชนอื่น ๆ ในโอกาสต่อไป

อนึ่ง ฟาร์มธรรมชาติเป็นฟาร์มเพาะพันธุ์กุ้งกุลาดำ ที่มุ่งเน้นวิธีการเพาะพันธุ์แบบธรรมชาติจริงๆ ไม่เน้นยาและสารเคมี ได้รวมตัวกับฟาร์มที่มีแนวทางเดียวกันภายใต้ชื่อว่า กลุ่มพันธุ์กุ้ง@มาตรฐานในปีฟาร์มธรรมชาติได้บริจาคพันธุ์กุ้งกุลาดำ ให้กับชาวประมงฟาร์มทะเล อ.สทิงพระ แล้วประมาณ 3.5 ล้านตัว ทางกรมประมงได้จัดทำโล่ประกาศเกียรติคุณ มอบให้เพื่อเป็นฟาร์มกุ้งตัวอย่างที่ให้ความช่วยเหลือชุมชนชาวประมงด้วยดีเสมอมา

บรรณาธิการตอบจดหมาย

สวัสดิคุณของยุทธและทีมฟาร์มทะเล โดยชุมชน

จากมุมหนึ่งของตำบลอุซูด ผมเองต้องขอขอบคุณมาก ๆ ที่ช่วยชุบชีวิตให้ทะเลสาบมีความสมบูรณ์ มีชาวบ้านหาทำการประมงจับกุ้งเพิ่มขึ้นมากมาย ได้มากกว่าปีก่อน ๆ มาก บางรายทำโรงงานไม่ได้ก็หันมาวางกุ้ง ถ้าได้มาเห็นสภาพตอนกลางคืนตรงนี้ก็บอกได้เลยว่าได้ผลจริง ๆ รายได้ตรงนี้นับว่าคลายความเครียดของครอบครัวได้มากทีเดียวและเป็นเส้นทางความสำเร็จของลูกๆ ที่กำลังเรียนหนังสืออยู่ตามต่างจังหวัดพ่อแม่พอที่จะส่งเสียค่าเล่าเรียนได้บ้าง แต่หากหาวันไหนไม่มีกุ้งตรงนี้อากาศก็คงจะไปไม่รอดแน่นอนอนามืออีกคงต้องสิ้นเปลืองงบประมาณแก้ปวดหัวมาก ตอนนี้หาจับกุ้งอยู่ใกล้ ๆ บ้านเป็นการประหยัดน้ำมันได้มากจะว่าดีแค่ไหนต้องไปถามร้านขายอวนคู่ได้เจี่ยแล เพราะอวน 5 ชม.ขาดตลาดเลย และมีเพื่อนต่างหมู่บ้านฝากถามมาว่า ทำไมเดือนกรกฎาคมปล่อยแต่หมู่ 2 ถึง 2 ครั้ง ส่วน หมู่ 5,6,7 ไม่ปล่อยให้เลยสำหรับหมู่ 4 ผมไม่สงสัยเพราะคงจะไม่ได้ได้รับการร่วมมือจากชาวบ้านผมเสียชาติที่ไม่มีผู้นำเหมือนหมู่ 2 ไม่อยากจะถูกไปมาก

ขอให้ทางทีมงานและเจ้าของฟาร์มที่บริจาคปล่อยทะเลสาบ จงมีแต่ความสุขความสบายความเจริญ

..จาก คนรักทะเลสาบ..

ต้องขอขอบคุณผู้ที่ใช้นามว่า คนรักทะเลสาบ ที่เขียนจดหมายมาบอกกล่าวสภาพชีวิตและรายได้ที่เพิ่มขึ้น ต้องแสดงความยินดีด้วยความอุดมสมบูรณ์ที่กลับคืนมา ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีข้อของใจจากกลุ่มประมงอาสาว่าการปล่อยกุ้งของทีมงานในเดือนก.ค. ที่มีการปล่อยแต่เฉพาะหมู่ 2 (บ้านศรีไชย) ถึง 2 ครั้ง แล้วทำไมไม่ปล่อยไปยังหมู่บ้านอื่น ๆบ้าง ทางทีมงานขอตอบข้อข้องใจว่า ในเดือนกรกฎาคม ทางทีมงานได้ทำการปล่อยกุ้งที่บ้านศรีไชยจริงจำนวน 1 ครั้งประมาณ 500,000 ตัวซึ่งเป็นกุ้งที่ได้รับการบริจาคจากฟาร์มเอกชนและเป็นการประสานติดต่อกันแบบฉุกเฉินเร่งด่วนทางทีมงานจึงได้ประสานนัดปล่อยกุ้งกับตัวแทนบ้านศรีไชยซึ่งจะหมุนเวียนเปลี่ยนไปตามจุดต่าง ๆ ส่วนจากการปล่อยกุ้งครั้งที่ 2 ทางทีมงานทราบมาว่าเป็นการปล่อยกุ้งที่ได้รับบริจาคจากฟาร์มบำรุงกิจ อำเภอสทิงพระจำนวน 1.8 ล้านตัวซึ่งเป็นการติดต่อส่วนตัวโดยตรงกับตัวแทนประมงอาสาและฟาร์มโดยไม่ผ่านทีมงานปล่อยกุ้งของสถาบันฯ

อย่างไรเสียก็อย่าเพิ่งน้อยใจนะคะ ทางทีมงานจะพยายามให้ความยุติธรรมที่เท่าเทียมกันทุกแห่ง และครบตามเป้าที่วางไว้ และผลการปล่อยปรากฏว่าปีงบประมาณ 2548 ได้ดำเนินการปล่อยกุ้งเสร็จแล้วและเกินเป้าหมายทุกแห่งคะ และทางทีมงานขอขอบคุณสำหรับเสียงสะท้อนตอบกลับต่อกิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน หากชุมชนใดหรือบุคคลใดมีข่าวสารหรือแสดงข้อคิดเห็นสามารถส่งมาได้ยังกองบรรณาธิการจดหมายข่าว

น้ำหมึก

ประมงร่วมใจ “แปลงสินทรัพย์เป็นทุน” จากกระชังเลี้ยงปลาให้มีค่าเป็นเงิน

นับว่าเป็นความโชคดีร้ายของเกษตรกรที่กำลังประสบปัญหาวิกฤติในยุคคนโบราณเขาพูดว่า “ช่วยยากหมากแพง” ซึ่งตอนนี้แถมท้ายด้วยว่าข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ รวมถึงน้ำมันขึ้นกันจืดจางและมีที่ท้าวจะขึ้นเรื่อยๆ แต่เมื่อมีข่าวร้ายแล้วก็ต้องมีข่าวดีควบคู่กันไปด้วยอย่างเช่นพี่น้องเกษตรกรที่เลี้ยงปลากะพงขาวในกระชังบริเวณเกาะยอ, ต.หัวเขาและ ต.สทิงหม้อ อ.สิงหนคร จ.สงขลาซึ่งกำลังได้รับโอกาสโดยรัฐบาลมีนโยบายให้ทางกรมประมงโดยมีสถาบันร่วมกับประมงจังหวัดสงขลาร่วมมือกันมอบของขวัญให้กับเกษตรกรที่อยากมีอาชีพแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อให้สามารถมีอาชีพทำกินได้ โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนหรือ Sea food bank จึงเกิดขึ้นมาให้เกษตรกรได้รู้จักที่มากขึ้นพอคร่าวๆ ดังนี้

1. กำหนดหลักเขตพื้นที่อนุญาตเฉพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
2. จัดทำรูปแบบพื้นที่ฐานและแผนที่เลข
3. การปรับปรุงแปลงเลี้ยงและนำไปเข้าระบบ GIS, GPS

การออกโฉนดน้ำที่เกิดขึ้นมาเกษตรกรยังไม่ค่อยแน่ใจว่ามันจะมีจริงหรือเขาจะมาให้หรือหรือทำไปแล้วรัฐบาลเดียวจะมากับภาษี นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งจากปากของชาวบ้านที่ทีมงานไปพบมา ซึ่งบางแห่งเจ้าหน้าที่ฯ เข้าไปทำการสำรวจจริงวัดกิติใจที่ชาวบ้านเขาให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี แต่มีเพียงบางส่วนเขาอาจจะไม่เข้าใจในโครงการส่วนนี้บางครั้งมันก็มีปัญหาบ้าง ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ก็ได้อธิบายให้ทราบ ส่วนที่ชาวบ้านมักเรียกติดปากกันว่าโฉนดน้ำ ขอทำความเข้าใจอีกนิดว่าไม่ได้เป็นการออกโฉนดน้ำ แต่เป็นเพียงการออกหนังสือรับรองสิทธิในการทำประโยชน์พื้นที่อนุญาตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแค่นั้นเพื่อที่จะให้ชาวบ้านได้นำเอกสารสิทธิ์ตรงนี้ไปแปลงสินทรัพย์เป็นทุนกับทางสถาบันการเงิน SME Bank หรือ อ.ก.ส. ในรายละเอียด 50,000 - 2,000,000 บาท ซึ่งตอนนี้บริเวณ ต.เกาะยอได้ผ่านขบวนการรังวัด, สอบสวนสิทธิ์, ออกหนังสือรับรองสิทธิ์ไปแล้ว เกษตรกรที่เกาะยอจะเป็นผู้นำร่องของโครงการเลี้ยงปลาในกระชังที่จะได้นำหนังสือเอกสารสิทธิ์ตรงนี้ไปแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุนได้ อย่างไรก็ตามหากโครงการนี้ประสบความสำเร็จลุล่วง คาดว่าผลตอบรับที่ตามมาคือพี่น้องเกษตรกรบริเวณอื่น ๆ ที่ยังไม่มีโอกาสแบบนี้คาดว่าจะไม่ช้าโครงการนี้อาจจะไปถึงมือเกษตรกร เพื่อที่จะได้บรรเทาภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตอนนี้ไปได้

นาย T อันดามัน .

สรุปผลการปล่อยกุ้งกุลาดำปีงบประมาณ 2548

โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา กิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชนดำเนินการปล่อยกุ้งกุลาดำ โดยสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ตามแผนการปล่อยจำนวน 25 ล้านตัว ซึ่งจากผลดำเนินงานปรากฏว่าได้ปล่อยไปแล้ว 35,955 ล้านตัว ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากฟาร์มเอกชน โดยฟาร์มเอกชนที่เข้าร่วมสนับสนุนในกิจกรรมซึ่งในการบริจาคครั้งแรกทางสถาบันฯ จะออกใบประกาศเกียรติบัตรให้และเมื่อบริจาคสะสมครบ 1 ล้านตัว จะมอบโล่เกียรติคุณให้ ได้แก่ ฟาร์มธรรมชาติ ฟาร์มวันวิถกรรม ฟาร์มมีนกร ฟาร์มบำรุงกิจ ฟาร์มฉัตรชัย ฟิจะฟาร์ม วิลาศฟาร์ม อุทัยฟาร์ม ทางสถาบันฯ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมืออีกในโอกาสต่อไป ส่วนฟาร์มอื่น ๆ ที่จะเข้าร่วมบริจาคก็สามารถติดต่อทางทีมงานได้ที่ คุณอริญญา อัศวอารีย์ โทรศัพท์ 06-6934090

จากการดำเนินกิจกรรมการปล่อยกุ้งกุลาดำในแต่ละพื้นที่ที่สามารถดูรายละเอียดได้จากตารางที่แสดงข้างล่างนี้

ผลการปล่อยกุ้งกุลาดำ ปีงบประมาณ 2548			
สถานที่	จำนวน (ตัว)	สถานที่	จำนวน (ตัว)
1. ตำบลอุซูด อ.สทิงพระ จ.สงขลา	9,670,000	7. ตำบลเกาะหมาก อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง	6,830,000
2. ตำบลคลองรี อ.สทิงพระ จ.สงขลา	7,320,000	8. ตำบลท่าชะมุง อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง	1,160,000
3. ตำบลหัวเขา อ.สิงหนคร จ.สงขลา	500,000	9. ตำบลเกาะใหญ่ อ.กระแสสินธุ์ จ.สงขลา	375,000
4. ตำบลเกาะนางคำ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง	3,540,000	10. ตำบลนาปะขอ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง	1,210,000
5. ตำบลท่าหิน อ.สทิงพระ จ.สงขลา	3,490,000	11. ตำบลเกาะช่อ อ.เมือง จ.สงขลา	560,000
6. ตำบลบางเขียด อ.สิงหนคร จ.สงขลา	1,300,000	รวม	35,955,000

น้ำหมึก

สภาวะประมงรอบทะเลสาบสงขลาเดือนกันยายน 2548

“พวกเราอยู่ได้ก็เพราะประมง นี่ถ้าประมงไม่ปล่อยกุ้งเราก็ไม่รู้จะทำอะไรกัน” นี่เป็นคำสารภาพที่อัดอั้นตึงมากที่ทีมงานสำรวจได้ยิน ชาวบ้านรอบทะเลสาบต่างก็พร้อมใจกันยอมรับคำนี้ และนี่เป็นกำลังใจสำคัญยิ่งในการฟื้นฟูทะเลสาบ แต่ก็ยังมีบางสถานที่อย่างคูเต่า สกั้งหม้อ ทีมงานสำรวจก็เจอบ่อกุ้งกับคำว่า “มาแล้วหล่าวประมง อวนรุนจิ้งหรีดไม่ยอมไปจับ” ที่จริงก็แก่ไปเยอะแล้วที่เราไม่เกี่ยว ไม่เกี่ยวเราเป็นทีมงานฟื้นฟูทะเลสาบ ทำให้ทะเลสาบดีขึ้น ส่วนหน้าที่จับเป็นหน่วยอื่น แต่แม่ค้าหรือชาวบ้านบางคนก็ไม่ยอมเชื่อ จัยก็ประมงเหมือนกันแหละหว่า...แต่ก็ไม่ถึงกับนิ่งเฉยซะทีเดียว ตอนนีเรื่ออวนรุนที่โดนก็หลายลำแล้วเหมือนกันก็จะพยายามประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้จัดการเรื่องนี้ด้วยเพื่อทะเลสาบสงขลาจะได้อยู่คู่ประชาชนตลอดไป...

ทะเลน้อย...ช่วงนี้ชาวบ้านกลับมาก็ดักเหมือนเดิมแล้วเพราะว่าถึงฤดูทำประมงอีกแล้วจะเป็นอย่างไรประจำเลยช่วงปลายปี ฝนตกบ้าง มีลมบ้าง ทะเลน้อยก็หากินกันได้สบายและสัตว์น้ำที่จับได้ก็จะเป็นปลาช่อน ประมาณ 10-20 กก./แม่ค้า 1 ราย นอกนั้นก็เลยกันไป ปลาตูก ปลาสร้อย ปลาหมอ ช้างเหยียบก็ได้ 3-5 กก./แม่ค้า 1 ราย พุดถึงก็แปลกตึ้นตรงที่พอเข้าหน้าฝนก่อสร้างก็ทำไม่ได้ และอาชีพประมงเริ่มมากขึ้นได้อีกอย่างนี้ก็ทีมงานทำกันตลอดทั้งปีถ้าไม่เลือกงาน

ทะเลหลวง... สัตว์น้ำที่โดนก็หนีเยอะก็หนีไม่พ้นปลาหัวแข็งหนวดอ่อนได้ 50-70 กก./แม่ค้า 1 ราย ปลากดคันหลาว 20-30 กก./แม่ค้า 1 ราย ถือว่ายังคงเข็มน้ำอยู่

ทะเลสาบตอนใน...รุ่งเรื่องจริงๆ แถบนี้สำรวจทุกเดือนชาวบ้านยิ้มแย้มแจ่มใสทุกเดือน ให้ความร่วมมือกันดีมากแถมรายได้ต่อวันก็ดีมาก โดยยอดเดือนนี้ กูลาดำได้เยอะกว่าที่ผ่านมาซะอีก โดยแถวปากพะยูน 80-100 กก./วัน คลองรีได้วันละ 60-80 กก.คูยตได้วันละ 150-200 กก.ท่าหินได้วันละ 60-80 กก. น่าพอใจมากเลยก็เดียวสำหรับยอดกูลาดำเดือนนี้

ทะเลตอนนอก...สัตว์น้ำแถบนี้ส่วนใหญ่จะเป็นกุ้งแชบ๊วย กุ้งหัวแข็งเล็ก กุ้งหัวแข็งใหญ่ เพราะจะเป็นเครื่องมือประเภทไซ่หนึ่ง โพงพาง แต่ยอดที่จับได้ก็ถือว่าไซ่ได้ทีเดียว รายได้ต่อวันก็เสียชีพสบายเลย โดยแถบสิงหนคร กุ้งหัวแข็งเล็กได้ 80-100 กก./แม่ค้า 1 ราย กุ้งหัวแข็งใหญ่ 30-50 กก./แม่ค้า 1 ราย กุ้งแชบ๊วย 20-30 กก./แม่ค้า 1 ราย และแถวป่าขาด ปากรอ ปริมาณที่จับได้ก็ไม่ห่างกันมากนัก ก็ถือได้ว่าทะเลสาบสงขลาของเราจะเศรษฐกิจโดยทั่วไปค่อนข้างจะดีทีเดียว จัยก็พยายามรักษาภาวะทะเลสาบให้ย่อยอย่างนี้หรือพัฒนาได้ดีกว่าเดิมก็ได้โดยหลักการเห็นแก่ตัว หลักการใช้เครื่องมือที่ผิดกฎหมาย และหลักพฤติกรรมต่างๆ ที่ทำลายสัตว์น้ำซะที.. เพียงแต่ปฏิบัติต่างๆ แต่นี้ก็ช่วยทะเลสาบเราไปเยอะแล้ว...

คุยคุ้ยข่าว(ประมง)

ช่วงที่ผ่านมาสถานการณ์ที่แปลกๆ เยอะมากเรียกได้ว่าเป็นพฤติกรรมเลียนแบบก็ว่าได้เริ่มตั้งแต่เครื่องปั่นตักก็ตักกันเป็นว่าเล่น เด็กตักก็ตักกันบ่อย แล้วนี่ตอนนี้พายุกิ่งตั้งแต่วาขีแคทลีน่าแล้วตอนนี้วีเชนเตอีกฟุ้งซ่านแล้วน่ารักมาก แต่ผลที่ตามมาไม่ค่อยน่ารักเท่าไร สร้างความเสียหายไว้มากเลยคงจะติดตามข่าวกันบ้างแล้วเฮ้อ...ช่างเถอะกล่าวถึงกันพอคร่าวๆ แล้วกันหันมาดูสิ่งใกล้ตัวอย่างทะเลสาบสงขลาของเราดีกว่า เริ่มตั้งแต่..

ทะเลน้อย...ชาวบ้านแถบนี้เริ่มลงทะเลกันอีกแล้ว เนื่องจากว่าสัตว์น้ำอย่าง ปลาช่อน ปลาดุก ปลาสร้อย ฯลฯ เริ่มจะมากชุมกันอีกแล้ว ชาวบ้านหลายรายที่เก็บอวนไว้แล้วหันไปทำงานก่อสร้างเนื่องจากน้ำมันแพง แต่จับสัตว์ได้น้อยก็เริ่มหันมาเลี้ยงกับน้ำมันแพงอีกรอบแล้วก็จะเป็นอย่างนี้ประจำช่วงปลายปี.

ช่องหิน...สหกรณ์ช่องหินเริ่มมีแนวคิดที่จะพึ่งตนเองและฟื้นฟูทะเลสาบ โดยการเก็บเงินจากชาวบ้านรายละประมาณ 100-150 บาท (ขึ้นอยู่กับใครจับกุ้งได้มาก-น้อยเพียงใด) เพื่อที่จะซื้อลูกกุ้งปล่อยลงทะเลสาบในยามที่ประมงหยุดปล่อย มีแนวคิดอย่างนี้ดีจริงๆ เพราะจะว่าไปแล้วจะให้กรมประมงมาปล่อยให้ทุกเดือนก็เป็นไปไม่ได้อยู่แล้วเพราะต้องปล่อยสถานที่อื่นๆ อีกรอบทะเลสาบนั้นแหละแต่ถ้าจะให้ดีนะควรก็รับซื้อเองซะด้วยแล้วกำหนดขนาดไม่เกิน 30 ตัว/กก. อย่างที่ประมงอาสาคุยตเขาทำกัน ถ้าเป็นอย่างนี้จริงๆ รับรองได้ว่าหากินได้ทั้งชาติ **หมู่ 5 ท่าหิน...**ยังมีการลักไก่ไซ่กตดาเลือกอยู่ก็ ทำไม่ยอมหมดสัก็ที่ทั้งๆ ที่ความแตกต่างก็เห็นกันอยู่ แล้วยังมีพวกโล๊ะอีกเดี๋ยวนี่เริ่มไม่เลือกแล้ว ตัวเล็กก็เอาแม่ค้าไม่ซื้อดันไปขายกับแม่ค้าขายปลีกที่ตลาดอีก รู้จักเอาตัวรอดกันจริงๆ ไม่ยอมคิดถึงผลตอบแทนระยะยาวบ้างเลย พวกที่อนุรักษ์ก็อนุรักษ์กันไป พวกที่ลักไก่ก็ลักไก่กันไปเหมือนนะพวกนี้แหละ..

คลองหนึ่ง...แม่ค้าเล่าว่ากุ้งขนาด 30 ตัว/กก. ก็เริ่มมีปัญหาแล้วในการส่งแพ บางครั้งต้องส่งขายร้านอาหารแทน

ศรีไชย . คุยต...มีการโมยกตกันเยอะมาก ซโมยแล้วกลัวเพื่อนจะรู้เลยไปแลกกับที่อื่น แทนประมาณว่า เอาให้ไกลจากชโมยมากก็แล้วกันเป็นไซ่ได้ จลดกกันจริงๆ ในเรื่องหมอบ หมอบนะ.

หมู่ 2 เกาะหมาก...ต้องการให้ประมงอาสามีอำนาจเต็มที่ในการดูแลทะเลสาบ โดยให้ร่วมมือกับภาครัฐในการจับผู้กระทำความผิดทางทะเล เช่น การวางยาปลา ฯลฯ ถ้าเป็นอย่างนี้ได้ก็ดีขึ้น...

“โรมาเรีย”

“..ทำฟาร์มทะเลโดยชุมชน
พลิกความจน
สู่อนาคตที่ดีกว่า..”

ฉบับที่ 7 / 2548
เดือนตุลาคม

..สารบัญข่าว..

- :: ข่าวสารจากบรรณาธิการ
- :: ท่านรองนายกฯ ชื่นชมผลงาน ฟาร์มทะเล 10 เดือน เกือบ 100 ตัน
- :: โครงการฟาร์มทะเลผ่านจลฺย ส่งผล ตูรกิจค้าเครื่องมือประมงยอดขายกระชูด
- :: เรื่องเล่าที่แหลมบ่อท้อ
- :: เฮฮา ประชาชาวเล
- :: ประชุมแกนนำเพื่อฟื้นฟูเขตอนุรักษ์ พันธุ์สัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา
- :: การมีส่วนร่วมของชุมชน มีความ สำคัญต่อฟาร์มทะเลอย่างไร
- :: สสำรวจสภาวะประมงรอบทะเลสาบ
- :: คุยคุ้ยข่าว (ประมง)

บรรณาธิการ :

ฐานันตร์ ทัดตานนท์
พิศ นพรัตน์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ :

ยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร

กองบรรณาธิการ :

อรัญญา อดวออารีย์

ภาสกร กมพลกรัง

นิคม ละอองศิริวงศ์

ประมัยพร ทองคณารักษ์

งานศิลป์ :

ตุ๊กลักษณ์ พรหมตร

สนใจสมัครสมาชิกติดต่อ :

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

ถ.เก่าแสน ต.เขารูปช้าง อ.เมือง

จ.สงขลา 90000

โทรศัพท์ : 074-311895, 312036,

311340, 312076

โทรสาร : 074-442054

E-mail : nica@nicaonline.com

www.nicaonline.com

www.sklonline.com

ข่าวสารจากบรรณาธิการ

เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2548 โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา มีโอกาสได้ต้อนรับท่านรองนายกรัฐมนตรี และท่านเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่มาประชุมคณะกรรมการพัฒนา ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ช่างบ่ยได้มาเยี่ยมชมโครงการและพบปะพี่น้องประมงอาสา ที่อุทยาน นกน้ำคูซุด ซึ่งท่านได้ให้ข้อคิดว่า อ.สภิงพระ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ทำอย่างไรให้คนมาเที่ยว ทะเลสาบ และทำให้ทะเลสาบเป็นแหล่งอาหารทะเลที่สำคัญของประเทศ

ฐานันตร์ ทัดตานนท์

รองนายกรัฐมนตรี นายวิษณุ เครืองาม ชื่นชมผลการ ดำเนินงานฟาร์มทะเลโดยชุมชนที่สามารถพลิกฟื้นชีวิต ประมงพื้นบ้าน ผลผลิตกุ้งกุลาดำ 10 เดือนแรกเกือบ 100 ตัน

เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2548 เวลา 09.30 น. รองนายกรัฐมนตรี ได้ประชุมคณะกรรมการพัฒนา ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่ศาลากลาง จังหวัดสงขลา โดยมีรายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมประมง ดังนี้

- 1.1 การขัดแย้งกันของชาวนากุ้งและชาวนาข้าว เรื่องความต้องการน้ำที่มีความเค็มต่างกัน ต้องได้รับการแก้ไข
- 1.2 ทำอย่างไรให้ทะเลสาบสงขลาเป็นแหล่งอาหารทะเลที่สำคัญของประเทศ
- 1.3 การฟื้นฟูอาชีพประมง เป็นเป้าหมายอันดับต้น ๆ ในการพัฒนา ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- 1.4 คณะกรรมการพัฒนา ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้เห็นชอบแผนงานเชิงบูรณาการเพื่อการพัฒนา ลุ่มน้ำที่ทาง สผ.ได้วางจ้าง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ศึกษาและให้ส่งไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติต่อไป

ในส่วนของการจัดระเบียบเครื่องมือประมง ที่ประชุมมีความเห็นว่าให้มีคณะทำงานกำหนด ร่องน้ำให้ชัดเจนให้ส่วนราชการเช่น ทหารเรือ กรมเจ้าท่า สมาคมประมง เอ็นจีโอ มีประมงเป็นเลขาคำเนินการให้เสร็จภายใน 3 เดือน

ต่อมาเวลา 14.00 น. รองนายกรัฐมนตรีและคณะได้เดินทางโดยรถยนต์ไปยังอุทยานนกน้ำ ต.คูซุด เพื่อเยี่ยมชมกิจกรรมพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

ต่อหน้า 2

นายฐานันดร ทัดตานนท์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งได้บรรยายสรุปว่ากรมประมงได้เริ่มนำร่องกิจกรรมพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา โดยการอบรมประมงอาสาจำนวน 150 คน ที่จะเข้าร่วมพัฒนาฟาร์มทะเล 10,000 ไร่ ในเขตตำบลคลองรี ตำบลคูขุด และตำบลท่าหิน

จากนั้นกรมประมงนำลูกพันธุ์กุ้งกุลาดำขนาด P20-30 จำนวน 35 ล้านตัว มาปล่อยในเขตฟาร์มทะเล โดยมอบหมายให้ประมงอาสาดูแลตกลงกันในเรื่องการใช้วงสามชั้นขนาดไม่ต่ำกว่า 5 เซนติเมตรในการจับ ตลอดจนป้องกันปราบผู้ฝ่าฝืนระเบียบ

ผลจากการประเมินผลผลิตกุ้งกุลาดำ จากการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน ตำบลคลองรี ตำบลคูขุด และตำบลท่าหิน พบว่ามีชาวประมงพื้นบ้านที่เข้ามาทำการประมงในพื้นที่ดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ผลผลิตกุ้งตั้งแต่เดือนมกราคม - ตุลาคม 2548 สามารถจับได้ 92 ตันจากเดิมที่จับได้น้อยมาก คิดเป็นมูลค่า 20 ล้านบาท โดยที่กุ้งที่จับได้มีขนาด 30 ตัว/กิโลกรัมลงมาจากจะมีราคาสูง ขณะนี้ชาวประมงสามารถขายกุ้งขนาด 30 ตัว/กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 180 บาท 20 ตัว/กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 320 บาท ส่วน 10 ตัว/กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 430 บาท โดยจะมีแม่ค้ามารับซื้อถึงหมู่บ้าน ชาวประมงมีรายได้เดือนละไม่ต่ำกว่า 15,000 บาท

รองนายกรัฐมนตรีได้กล่าวชื่นชมผลการดำเนินงานของกรมประมงที่สามารถฟื้นฟูทรัพยากรประมงให้กลับคืนสู่สภาวะความอุดมสมบูรณ์เหมือนในอดีตอีกครั้งหนึ่ง สามารถแก้ปัญหาความยากจน ส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง สามารถดำเนินการต่อไปได้โดยตนเอง และขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาช่วยเสริมกิจกรรมด้วย เพิ่มเติมว่า อำเภอสตึกพระ จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของสงขลา ถ้าในทะเลมีกุ้ง หอย ปลาชุกชุมก็จะเป็นตัวเสริมการท่องเที่ยวไปด้วย

หลังจากนั้นรองนายกรัฐมนตรีและคณะได้เดินทางไปยังพื้นที่ฟาร์มทะเลโดยชุมชน ในทะเลหน้าตำบลคูขุด เพื่อเยี่ยมชมนและพบปะชาวประมง และได้เดินทางกลับเมื่อเวลา 17.00 น.

ขงยุทธ ปริตาลัยพะบุตร รายงาน

โครงการฟาร์มทะเลผ่านฉลุย

'ส่งผลธุรกิจค้าเครื่องมือประมงยอดขายพุ่งกระฉูด'

หลังจากที่สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง จ.สงขลา ประสบความสำเร็จกับโครงการฟาร์มทะเล ส่งผลอย่างยั่งยืนต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชาวประมงรอบ ๆ ทะเลสาบสงขลา จากปัญหาที่ออกทะเลแต่ละครั้ง น้ำมันหมดไปหลายลิตร แต่หาสัตว์น้ำแทบไม่เจอ แต่พอมมีโครงการนี้ขึ้นมาต้องขอเปลี่ยนคำพูดใหม่แล้วละครับ เดิมน้ำมันแค่ลิตรเดียวก็ออกไปจับกุ้งได้แล้ว

เมื่อเป็นเช่นนี้ชาวประมงก็ยิ้มลิศครับ กรมประมงก็ยิ้มไม่แพ้กัน ที่มีส่วนทำให้ชาวประมงยิ้มได้ นอกเหนือจากกรมประมง ชาวประมงแล้ว ยังมีบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งครับที่ร่วมยิ้มกับเราด้วย บุคคลนั้นก็คือ ผู้ประกอบการธุรกิจค้าเครื่องมือประมง

ทีมงานจดหมายข่าวของเราได้เข้าไปสอบถามดูร้านค้าอุปกรณ์ประมงที่อยู่ในตัวเมืองสงขลา ปรากฏว่าเขายิ้มได้จริง ๆ จะไม่ยิ้มได้อย่างไรละครับ ยอดขายปีที่ผ่านมาเจ้าของร้านบอกว่าพุ่งกระฉูดจริง ๆ แถมยังขอบคุณกรมประมงอีกด้วยที่ช่วยปล่อยพันธุ์กุ้ง ปล่อยพันธุ์กุ้งเยอะ ๆ นะครับ (เจ้าของร้านฝากมา) อุปกรณ์ที่ขายดีที่สุดในปีนี้เลยครับ กัด 5-6 เซนติเมตร ความลึก 40 - 50 ตา ความยาวต่อหัว 180 เมตร เพื่อเอาไปจับกุ้งโดยเฉพาะ

ซึ่งถ้าดูลักษณะของกั๊ดที่ชาวประมงซื้อไปนั้นก็ตรงกับขนาดที่กรมประมงต้องการ คือไม่ต่ำกว่า 5 เซนติเมตร สำหรับลูกค้าที่มาซื้อนั้นส่วนใหญ่เป็นชาวประมงรอบ ๆ ทะเลสาบสงขลา บ้างก็มาซื้อแบบแยกอุปกรณ์ เช่น เชือก ตะกั่ว ทุ่น เนื้ออวน บางรายก็ซื้อแบบสำเร็จรูป ราคานั้นไม่แน่นอน มีตั้งแต่หลักร้อยถึงหลักพัน ขายทั้งปลีกและส่ง ข้อมูลที่ได้นี้เฉพาะร้านค้าอุปกรณ์ประมงบริเวณทะเลสาบสงขลา นะครับ ร้านค้าบริเวณอื่น ๆ เช่นที่ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง ก็มียอดขายกั๊ดกั๊ดกั๊ดจำนวนมากที่เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกันถ้าดูปริมาณกั๊ดที่ชาวประมงจับได้ในช่วงเดือน ม.ค. ถึง ต.ค. ที่ผ่านมามีสูงถึง 90 ตัน และปริมาณการซื้อการขายกั๊ดที่เพิ่มขึ้นก็ถือว่ามีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันครับ และนี่คือความสำเร็จที่กรมประมงโดยสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง จ.สงขลา ยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้เห็นพี่น้องชาวประมงยิ้มได้และมีความสุขกับการประกอบอาชีพ เราพร้อมที่จะช่วยท่าน ขอให้ท่านให้ความร่วมมือกับเราเถอะครับ เรากับท่านไม่ทิ้งกันอยู่แล้ว

โรจน์ลง

"ทะเลสาบไม่ใช่ของใครอื่น จงระวังกันฟื้นฟูกันเถอะครับ"

เรื่องเล่าที่แหลมบ่อท้อ ..

ณ ที่จุดเรือของหมู่บ้าน เจ้าลูกบ่าวเห็นว่าพ่อจับกุ้งคืนหลายพันติด ๆ กันก็มีเรื่องจะหารื้อขึ้นมา

"พ่อ ชื้อโทรศัพท์มือถือให้ลูกสักเครื่อง นะพ่อนะ"

"หรือ...วะ!"

"เห็นพ่อลอยกักได้กั๊งวันละ 3 4 โล ได้เบี่ยวัน ๆ เป็นพัน...ลูกขონะพ่อนะ"(กอด)

"ไม่ได้...ลูกฟังพ่อนะ"

"ลูกยังเรียนอยู่ หน้าที่ลูกคือเรียนหนังสือ ไม่จำเป็นหรอกที่ต้องใช้โทรศัพท์มือถือ เงินที่ได้มาจาก

การออกเลลอยกักนี้ หนั้นมีสิ่งจำเป็นอีกมากมายที่รออยู่ เราต้องใช้จ่ายให้คุ้มค่า นี้ถ้าหากว่ากรมประมง ไม่มาทำพาร์มทะเลชุมชน เราคงไม่
โชคดีแบบนี้ เรือคงขายไปนานแล้ว เพราะหาไหมไหน แต่ในวันละห้าร้อย วันละพัน เราหาได้จากเล แต่ไม่รู้จะได้นานสักเท่าใด เพราะคนบ้าน
เราบางคนเห็นแก่ได้ ใช้กักตาเอียด โล๊ะตัวเอียดหมด เขาบอกให้ใช้กัก 5 เซ็น กะไม่ฟัง หลงไม่รู้เรื่อง"

"ลูกฟังอยู่ไหม"

"เลสาบนี้เปรียบเหมือนธนาคาร คนที่นำเงินมากฝากเป็นคนละคนกับคนที่เบิกเบี่ยถอนเบี่ย

กรมประมงทำพาร์มทะเล เกเหมือนกักับคนที่ฝากเงิน คนที่ถอนคือพี่น้องชาวประมงที่หากินเลนี้ แล้วธนาคารเลสาบนี้ได้ดอกผลดี 3 - 4 เดือน
ให้ดอกผลหลายเท่าตัว แล้วเบิกถอนก็ง่าย ไม่ต้องใช้สมุดบัญชี ไม่ต้องใช้บัตรเอทีเอ็ม ไม่ต้องใช้บัตรรูด ใช้แต่กัก อวนไซ กะถอนได้ อี้ได้มาก
ได้น้อยขึ้นอยู่กับเครื่องมือ และช่วงจังหวะกังเดินแต่บางคนเห็นแก่ได้เขาฝากไว้เดือนครึ่ง สองเดือนกะเบิกถอนเสียแล้ว ด้วยกักตาเอียด
โล๊ะตัวเอียด คนฝาก(ประมง) มาหลงแล้วมาบอกแล้วกะไม่ฟัง เมื่อใดที่เขาหยุดฝาก แล้วจะรู้สึก ค่อยแล"

เจ้าลูกบ่าวพยักหน้าหงิก ๆ แล้วชักไซร์ พ่อต้อไปว่า

"แล้วพ่อใช้กักก็เข็นลอยอยู่หว่างนี้"

"สามเข็นแปด"

"อ้อ...ถ้าพันนั้น ลูกไม่เอาแล้วโทรศัพท์มือถือ ให้พ่อเอาเบี่ยไปซื้อกัก 5 เซนต์ เลิกสามเข็นแปดเสีย...ธนาคารเลสาบจะได้ดำเนินต่อไป".....

เท่ง นัวโท

เฮฮา ประสาชาวเล

โรจน์ลง

"..ทำพาร์มทะเลโดงชุมชน พลิกความจน ลุ่ขนาดที่ดีกว่า.."

ประชุมแกนนำเพื่อฟื้นฟูเขตอนุรักษพันธุ์สัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา

ตัวกรมประมงได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในปีงบประมาณ 2548 แก่โครงการลทธิชุมชนศึกษา กรณีทะเลสาบสงขลา สมาพันธ์ชาวประมงทะเลสาบ และ โครงการ การจัดการทรัพยากรชายฝั่งภาคใต้ เป็นเงินจำนวน 250,000.- บาท แบ่งเป็นการจัดซื้อวัสดุเพื่อซ่อมแซมเขตอนุรักษพันธุ์สัตว์น้ำ จำนวน 15 เขต เป็นเงิน 180,000.- บาท และ 70,000.- บาทเป็นค่าใช้จ่าย เพื่อเป็นการประชุมสัมมนาแกนนำสมาพันธ์ชาวประมงทะเลสาบสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ ให้แกนนำประมงพื้นบ้านได้หามาตรการ สรุบบทเรียนและฟื้นฟูเขตอนุรักษพันธุ์สัตว์น้ำทั้งหมด โดยการกำหนดรูปแบบ การจัดการทรัพยากรประมง ให้เป็นระบบ โดยเน้นให้ราษฎรมีส่วนร่วมมากที่สุด รวมถึงลดจนการสูญพันธุ์ที่ได้ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำไปแล้ว ซึ่งจากการประเมินผลของ บริษัท ปัญญา คอนซัลแตนท์ ที่ได้เข้าไปสอบถามถึงโครงการฟาร์มทะเล ปรากฏว่าราษฎร ได้ตอบเป็นเสียงเดียวว่าการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ทำให้ราษฎรมีรายได้เพิ่ม และ เป็นการฟื้นฟูทรัพยากรประมงให้เพิ่มขึ้น สำหรับการดำเนินการจัดฝึกอบรมครั้งนี้ โครงการ การจัดการทรัพยากรชายฝั่งภาคใต้ NGOs ร่วมกับ ศูนย์ประสานงานทะเลสาบสงขลา เป็นผู้กำหนดหลักสูตรร่วมกับแกนนำ กรมประมงสนับสนุนงบประมาณ สมาพันธ์ชาวประมงทะเลสาบ เป็นผู้ดำเนินการเชิญแกนนำ และคัดเลือกผู้ที่จะเข้าอบรม การอบรมจะมีขึ้นจำนวน 2 วัน ณ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12 สงขลา(อยู่ระหว่างศูนย์พัฒนาที่ดินที่ 12 กับ บ้านสงขลา ทางไปเกาะยอ) ในวันที่ 11-12 กรกฎาคม 2548 โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน 100 คน หัวข้อสำคัญที่สุดในการประชุมคือ จะทำอะไรที่จะให้เขตอนุรักษพันธุ์ และ รอบๆเขตสามารถคงความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์น้ำ โดยการลดการพึ่งพาการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำให้มากที่สุด การจะทำอะไรให้แหล่งน้ำฟื้นตัวขึ้นมาและ มีสัตว์น้ำอย่างอุดมสมบูรณ์ นั้นแหละคือปรัชญาของการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่จะให้ราษฎรมีวิถีชีวิต อย่างมั่นคงและ รายได้เพียงพอสำหรับในส่วนของสำนักงานประมงจังหวัดสงขลา ที่รับผิดชอบการจัดทำเขตอนุรักษ ภายใตโครงการฟาร์มทะเล จำนวน 9 เขตบัดนี้ได้ดำเนินการปักหลักเขต กำหนดเขตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเสร็จสิ้นแล้ว 9 เขต โดยมีเงื่อนไขเบื้องต้นไม่ให้ชาวประมงเข้าไปจับสัตว์น้ำในเขต นอกเขตจับได้แต่จะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายประมง สำหรับการปล่อยพันธุ์น้ำ ได้ปล่อยไปแล้ว จำนวนประมาณ 9.0 ล้านตัว

สนั่น ลิ้มวิวัฒน์กุล สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา

การมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสำคัญต่อฟาร์มทะเลอย่างไร

การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน เป็นกิจกรรมหนึ่งภายใต้โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ที่ดำเนินการปีนี้เป็นปีที่ 3 โดยได้พัฒนากิจกรรมการปล่อยสัตว์น้ำของกรมประมง โดยได้ปรับปรุงในเรื่องดังกล่าวดังนี้

1. การสำรวจพื้นที่ที่เหมาะสม อาหารธรรมชาติเพียงพอ มีสิ่งหลบซ่อนเช่น สาหร่ายธรรมชาติ คุณภาพน้ำเหมาะสม ความเค็มเหมาะสมชนิดของสัตว์น้ำนั้น ๆ
2. ชนิดของสัตว์น้ำ ควรเลือกชนิดของสัตว์น้ำที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ หลังจากการทดลองปล่อยหลายชนิด ไม่ว่ากุ้งก้ามกราม กุ้งกุลาดำ กุ้งแชบ๊วย ปลาชนิดต่าง ๆ ก็สรุปว่าชนิดที่เหมาะสมในการทำฟาร์มทะเลได้แก่ กุ้งกุลาดำ เนื่องจากกุ้งชนิดนี้ในทะเลสาบในอดีตพบน้อยมาก เพียง 1-2 ของจำนวนสัตว์น้ำที่จับได้ อีกประการหนึ่งคือกุ้งชนิดนี้เคลื่อนที่หาอาหารไม่ไกลมาก หรือกล่าวได้ว่า ปล่อยหมู่บ้านไหน หมู่บ้านนั้นก็จับ
3. การปล่อยและการอนุบาล เมื่อถึงกำหนดปล่อย ต้องมีการวัดความเค็ม เพื่อแจ้งโรงเพาะฟักให้ปรับความเค็มให้เท่ากับน้ำในทะเล ขนาดที่ปล่อยเป็นกุ้งที่ อายุมากกว่า 20 วัน (P20) เนื่องจากกุ้งขนาดนี้แข็งแรงและว่องไวพอที่จะหลบหนีภัย การปล่อยต้องปล่อยต่อเนื่อง
4. การดูแลจัดการฟาร์มทะเล ในการดูแลจัดการฟาร์มทะเลโดยชุมชน สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท
 - 4.1 **ควบคุมเครื่องมือ** ประมงอาสาในชุมชนจะตกลงกันในเรื่องเครื่องมือที่ใช้ในการจับโดยส่วนใหญ่กำหนดขนาดอวนไม่ต่ำกว่า 5 ซม. ชุมชนก็จะดูแลควบคุมกันให้ใช้อวนสามชั้น ตาอวนไม่ต่ำกว่า 5 ซม.ในทุกพื้นที่ของฟาร์มทะเล ผลคือสามารถจับกุ้งกุลาดำได้ขนาด 30 ตัว/กก.ลงมา
 - 4.2 **ควบคุมพื้นที่** ประมงอาสาในชุมชนจะตกลงกันว่าพื้นที่ตรงไหนจะใช้เป็นพื้นที่อนุบาลและเลี้ยงตัวของกุ้ง ส่วนใหญ่จะเป็นเขตชายฝั่งจนถึงเขตห่างฝั่งประมาณ 500 เมตร เขตดังกล่าวห้ามทำการประมงทุกชนิดเด็ดขาด โดยประมงอาสาจะจัดเวรตรวจ การฝ่าฝืนระเบียบ เมื่อผู้ใดละเมิดก็จะถูกลงโทษ ประมงอาสาจะจับกุ้งได้เมื่อกุ้งมีขนาดใหญ่และว่ายน้ำออกนอกเขต โดยใช้วอวนลอยสามชั้น ตามที่ตกลงกันไว้คือ 5 ซม.

การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการดำเนินการตั้งแต่การปล่อย อนุบาล ดูแลจัดการ จนถึงการจัดจับ ซึ่งใช้เวลาประมาณ 3 เดือน ในการดำเนินการที่ผ่านมา พอสรุปได้ว่าฟาร์มทะเลสามารถทำให้ชาวประมงมีรายได้เพิ่มขึ้น กุ้งกุลาดำที่ปล่อยสามารถจับได้ในปริมาณมากทำให้ชาวประมงมีรายได้เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามก็ยังมีชาวประมงส่วนน้อยที่ใช้อวนขนาดต่ำกว่าที่ตกลงกันไว้ ทางโครงการจึงขอร้องให้ชาวประมงใช้อวนมากกว่า 5 ซม. ในการจับ อีกประการหนึ่งต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมให้มากขึ้น โดยตระหนักถึงความเป็นเจ้าของฟาร์มทะเล ได้แนะนำให้ชาวประมงอาสาบริจาคเงินรายได้จากการจับกุ้งบางส่วนให้กับชุมชน ในการนำเงินทุนส่วนนี้มาจัดหาพันธุ์กุ้งเพื่อปล่อยเสริมในชุมชนของตนเอง ซึ่งมีชุมชนที่ดำเนินการไปแล้วคือ ชุมชนช่องหิน เกาะหมาก และชุมชนคูขุด สทิงพระ ซึ่งทั้งสองชุมชนได้ประโยชน์จากการพัฒนาฟาร์มทะเลมากในปีที่ผ่านมา สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการควบคุม ดูแล พื้นที่ ของชุมชนมีส่วนสำคัญในการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาอย่างสำคัญที่สุด แก้ปัญหาความยากจน สร้างความเข้มแข็งกับชุมชน

ขงยุทธ ปรีดาลิมพะบุตร รายงาน

**สภาวะประมงรอบทะเลสาบสงขลา
เดือนตุลาคม 2548**

คุยคุยข่าว(ประมง)

สถานการณ์ปัจจุบันน่าเป็นห่วง โดยเฉพาะเรื่อง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ชัยก็ชอบเป็นกำลังใจให้แล้วกันในฐานะคนไทยคนหนึ่ง..จังหวัด 77 กำลังจะเกิดอีกแล้วคือ จังหวัดนครสวรรค์มีแต่ก็ยังเป็นปัญหากันอยู่ก็คอยติดตามข่าวกันต่อไปแล้วกัน...มาดูสถานการณ์ใกล้ตัวอย่างทะเลสาบสงขลาบ้างครับ...

ทะเลน้อย ... ช่วงนี้ชาวบ้านลงทะเลกันอย่างต่อเนื่อง ก็ช่วงปลายปีจะเป็นอย่างนี้ประจำอยู่แล้ว นี่ถ้าเป็นไปได้อีกไหม้แต่ปลายปี ปลายปี ปลายปีไม่ต้องมีเวลาอื่นที่ดีขึ้นนะ จะได้จับปลาให้หายไปเลย ชาวบ้านคนหนึ่งบ่นเอาไว้...ส่วนสัตว์น้ำที่จับได้ก็จะเป็นปลาสาคร ซึ่งช่วงนี้จับได้ก็เยอะกว่าสัตว์น้ำอื่น ๆ โดยได้วันละ 140 - 160 กก. ถือว่าเป็นยอดที่สวยทีเดียว ถัดมาก็เป็นปลาหมอข้างเหยียบได้วันละ 40 - 60 กก. ส่วนปลาช่อน ปลาตูก ปลาหมอ ช่วงนี้จะไม่เยอะได้วันละ 10 - 15 กก. เท่านั้น

ทะเลหลวง...เดือนนี้ค่อนข้างจะคึกคักขึ้นมาเล็กน้อย เนื่องจากว่าแถบเกาะใหญ่ที่บ้านแหลม บ่อทอง มีการจับกุ้งกุลาดำกันได้เยอะพอสมควรก็ถือว่าเป็นที่ฮือฮาทีเดียว เพราะปกติแถบนี้จะได้แต่กุ้งก้ามกราม แต่เดือนนี้เป็นกุ้งกุลาดำ โดยได้วันละ 30 - 50 กก. ส่วนสัตว์น้ำอื่น ๆ จะไม่มีเลย...แถวจองถนนก็จะไปปลาโคกเยอะมาก ได้วันละ 100 - 120 กก. ที่เป็นอย่างนี้เพราะว่าน้ำเค็ม ปกติจะเป็นปลาหัวแข็งหนาวตอนที่ยะเยาะ แต่เดือนนี้ได้แค่ 15 - 20 กก. เท่านั้น

ทะเลสาบตอนใน...แถบปากพะยูนได้ยอดกุ้งกุลาดำสูงมากถึงวันละ 120-150 กก. ส่วนแถวคลองรีได้กุ้งกุลาดำวันละ 100 - 120 กก. ส่วนเกาะนางคำได้วันละ 100 - 120 กก. เช่นกัน แถวคูชูดได้วันละ 250 - 300 กก. และแถบท่าหินได้วันละ 80 กก. ส่วนสัตว์น้ำอื่น ๆ ก็พอมันบ้างเหมือนกันแต่เพียงแค่ว่ากับข้าวเท่านั้นอย่างเช่น ปลาหัวแข็ง ปลากระบอก ปลาตะกรับจุด แต่ก็ไม่มีมากนัก ไม่เหมือนกับกุ้งกุลาดำ

ทะเลสาบตอนนอก... แถวสิงหนครค่อนข้างจะเงียบเหงาทีเดียวช่วงนี้ เพราะทำประมงไม่ได้เลย เนื่องจากว่าเป็นช่วงน้ำนิ่งหรือน้ำตาย ก็คงจะพักสักระยะหนึ่งประมาณ 10 - 15 วัน ก็จะทำประมงกันต่อ เพราะแถบนี้ทำประมงด้วยไซ้ เพราะฉะนั้นการทำประมงจึงขึ้นอยู่กับน้ำขึ้น-ลงของน้ำ ชาวบ้านบางคนก็ถือโอกาสซ่อมแซมเครื่องมือและคอยลุยกันต่อ ส่วนแถวคูเต่าก็พอจะมีบ้างแต่ไม่มาก โดยกุ้งหัวแข็งเล็กได้วันละ 5 - 10 กก.เท่านั้น ส่วนบางคนที่มีกั๊ดก็จะวางกั๊ดต่อโดยได้ปลาวันละ 15 - 20 กก. ปูม้า 8 - 10 กก. ส่วนป่าขาด เกาะยอกก็เช่นกัน เข้าช่วงซ่อมแซมเครื่องมือ เดือนนี้ไฮไลท์ของเรื่องก็ยังคงเป็นกุ้งกุลาดำเช่นเดิม เหมือนกับที่ผ่านมา ๆ มา เห็นกันอยู่แล้วว่าผลตอบแทนคุ้มค่าขนาดไหน เพราะฉะนั้นจึงช่วยกันดูแลทะเลสาบของเราต่อไปเพื่อให้คงอยู่ถึงลูกถึงหลานนะครับ

-โรมาริยา"

สถานการณ์ทะเลสาบเดือนนี้ค่อนข้างจะดีมาก ๆ เลยเนื่องจากว่ายอดผลผลิตกุ้งกุลาดำเดือนนี้สูงมากทีเดียว ถึง 20 กว่าตันนะ. ไม่ต้องตะลึงหรืออกอีกหน่อยก็จะขึ้นไปเอง หากเรา เรา ท่าน ท่านยังสนใจในทะเลสาบสงขลาได้อยู่ แต่ดูจากสถานการณ์แล้วคิดว่าทะเลสาบกับชาวบ้านรอบทะเลสาบคงจะอยู่คู่กันไปอีกนานแสนนานเลยทีเดียว

ทะเลน้อย.. ช่วงนี้ฝนตกจะจับปลากันได้ดีมากเลย พวกปลาน้ำจืดทั้งหลาย เช่น ปลาตูก ปลาช่อน ปลาหมอข้างเหยียบ ฯลฯ ชาวบ้านเล่าว่าถ้าเป็นไปได้อีกก็อยากให้อยู่อย่างนี้ตลอดไปเลย จะได้ไม่ต้องไปทำงานอื่นอีก แต่ก็เป็นไปไม่ได้หรอกเป็นไปตามวัฏจักรธรรมชาติอยู่แล้ว

ช่องหิน...แมงกะพรุนเยอะมากเพราะน้ำเค็มกว่าเดือนที่แล้ว (23ppt.) แต่ชาวบ้านก็จับไปตามฟาร์มนั่นแหละ กุ้งกุลาดำจับได้วันละ 4 - 5 กก. ไม่เห็นบ่นเลยอิมละชิ มีแมงกะพรุน สาหร่ายก็ไม่มี กุ้งก็จับกันได้ดี ยอมอยู่แล้ว

ท่าหิน... ยังคงมีการลักไปใช้กั๊ดตาเล็กกันอยู่เข้าใจยากจริง ๆ ทั้ง ๆ ที่รู้กันอยู่ว่ากั๊ดเล็กจับได้แต่กั๊ดเล็กราคาก็ไม่ดี แม่ค้าก็ไม่ซื้อ แพกก็ไม่เอา แต่ดันพาไปขายปลีกที่ตลาดอีกแม่...ทำไปได้..40 ตัว/กก. ราคา 120บาท เพียงไม่กี่วันก็โตได้ขนาด 20ตัว/กก.ราคา 230 บาทหากันเกือบ 2 เท่ายังไม่ยอมเอาอีกแถมยังมีกุ้งจับวนเวียนกันไปชั่วนานาน...และอีกเรื่องหนึ่งคือโล๊ะ กั๊ดที่ใช้ล่อมลุ่มโละนั้นควรจะใช้กั๊ดขนาดใหญ่ 5 - 6 เซนติเมตรเพื่อที่จะไม่โตตัวเล็ก แต่ก็อยู่ที่คนโล๊ะ อีกแหละเพราะการโละนั้นสามารถเลือกได้ว่าเราจะจับกุ้งขนาดไหน... อยู่ที่จิตได้สำนึก..

สกีงหม้อ...ช่วงนี้ค่อนข้างจะเงียบเหงาหน่อยหนึ่ง เพราะวางไซ้ไม่ได้เลย ชาวบ้านเล่าว่าช่วงนี้จะเป็นช่วงน้ำนิ่ง หรือน้ำตาย จะทำอะไรไม่ได้เลยเพราะแถบนี้จะทำประมงด้วยไซ้หนึ่ง เป็นเครื่องมือประจำที่ ดังนั้นการทำประมงก็ขึ้นอยู่กับน้ำขึ้น - ลงของน้ำ...พัก ๆ บ้างก็คิด ไร่รูจะเอาเงินไปไว้ที่ไหนแล้ว

เกาะนางคำ...มีการขโมยกั๊ดกันอีกแล้วทำไมไม่ยอมหมดสักทีชาวบ้านเล่าว่ากั๊ดของตัวเองก็มีแต่ที่ขโมยเพราะต้องการเอาพาไปขายอีกทอดหนึ่ง ประมาณว่า 2 ต่อ คิน โทน ๆ ก็มาวางกั๊ดแล้วก็ขโมยกั๊ดเป็นของแถมว่าจั้นแฉะ ต้องปรับปรุงครับ

แหลมบ่อทอง...ต้องการให้ประมงช่วยปล่อยกั๊ดบ่อขี้ขึ้น จะได้จับกั๊ดตลอดทั้งปี ขอเรียนว่ามีหลาย ๆ แห่งที่ชาวประมงต้องมีการร่วมสมทบทุนทำฟาร์มทะเล กับกรมประมง ไม่ใช่รอประมงเพียงอย่างเดียว เราต้องการให้ชาวประมงมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูโดยทำฟาร์มทะเล **ม่วงหมู่**...ชาวบ้านฟ้องว่าประมงอาสาไม่ยุติธรรม คือลักไปจับกั๊ดในเขตอนุรักษ์ แต่พอคนอื่นไปจับบ้างก็จะแจ้งจับทันทีทำไม่ถูกฮืออย่างนี้หนะ...วอนผู้ที่ดูแลแถวนั้นช่วยเข้มงวดหน่อยนะครับเพื่อทะเลสาบของเราที่จริงแล้วประมงอาสาต้องดูแลเขตอนุรักษ์ไม่ให้คนอื่นล่วงล้ำได้ ไม่ใช่มาทำประมงเสียเองจำไว้ให้แม่นนะว่า หน้าที่เราคืออะไร?

เราจะชุด เราจะชู้ แล้วนำมาคุยกันใหม่ ในฉบับหน้าครับ

"โรมาริยา"

ฉบับที่ 6/2548 หน้า 6

ประมงกักตาก็

เออ! ฟังสิ
ต้องเปลี่ยน
เป็นกัก 5 เซ็น
ซะแล้วเรา...

เราจับ ได้จึงหยุดเห็ด...
แต่ปลาไม่ดุ้งเลย..

ประมงกัก 5 เซ็น

รู้สิหน้...
เปลี่ยนมาใช้
กัก 5 เซ็น
นานแล้ว...
ตอนเอาไปขาย
ก็ไม่ต้อง
เหนื่อยเลย..

ตั้งแต่เปลี่ยนมาใช้
กัก 5 เซ็น นี้ไม่ต้อง
ไปขายเองที่ตลาดนัด
แล้ว..คุ้มจริง ๆ..
แม่สินทอง..

เล็ก

กักตากล็กที่ไม่คุ้มค่าการลงทุนเสียที่

... ลองดูนี้...

- 40 ตัว/กก. ราคา 120 บาท
- 20 ตัว/กก. ราคา 230 บาท
- 10 ตัว/กก. ราคา 460 บาท

เพียงไม่กี่วันกักโต โอ้โฮ! ราคาดีแท้

จับกักไม่หมดทะเลแน่
รวยแท้ประมง 5 เซ็นต์

..พบเห็นการจับ ซื้อขายกักตลาดำขนาดเล็ก
จากธรรมชาติ ..กรุณาแจ้ง 074-311895..
เพื่อจะได้ลดหรือยกเลิกการปล่อยพันธุ์กักในเขตนั้น..

“ กรมประมงส่งเสริมให้ใช้กักขนาด 5 เซ็นติเมตรขึ้นไป เพื่อความคุ้มค่าของพันธุ์กักจากฟาร์มทะเล ”

ประมงกักรวมเรือหนึ่ง
ชุมชนทางร่วมทะเล...
รวมที่แนวภูเขาทะเล...
เพื่อกระจัดสัตว์ให้หมดไทย...

ร่วมใจกัน
ทะเลดีอยู่ป่าชายเลน
ทะเลดีอยู่ป่าชายเลน
ช่วยกันดูแลรักษา

อุมมากในกระชังก่อน...
ให้ลูกพันธุ์สัตว์น้ำ โตปรับตัว...
ทะเลปลอดโรคภัยจากศัตรู...
จะช่วยให้มีชีวิตรอดได้...

เขตเลี้ยงกุ้ง
แบบฟาร์มทะเล

ทำไมจึงรวมตัวกัน...
กันหมดรวมตลาดรวม
กันมาของชุมชน...
สัตว์เล็กปล่อยไว้
รอให้ใหญ่ราคาดีกว่า...

ผลผลิตคืนสู่ชุมชน
พลิกความจนจากฟาร์มทะเล...
ผลผลิตปลอดสารตกค้าง
ผู้บริโภคปลอดภัย...

จับกักไว้ให้รู้...ช่วยกันดู...
ช่วยกันรักษา...สัตว์น้ำ โตจึงมา...
อยู่อาศัย...พอกันจนสัตว์ใหญ่...
จึงจับไปใช้ประโยชน์

จับทำโดย
สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง กรมประมง
HTTP://WWW.NICAONLINE.COM
และเว็บทะเลสาบสงขลาที่ WWW.SKLOKONLINE.COM

เป็นฟาร์มทะเลสาบสงขลา ร่วมแก้ปัญหาความยากจน
เป็นสัตว์น้ำให้สัตว์ทุกตัว ทุกชุมชนทำฟาร์มทะเล

จดหมายข่าว

ฉบับที่ 8 / 2548

โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

เดือนพฤศจิกายน

What's New!

- :: ข่าวสารจากบรรณาธิการ
- :: รองอธิบดีกรมประมง สนับสนุนให้ NICA นำ GIS มาออกเอกสารสิทธิ์
- :: คูยคู้ข่าว (ประมง)
- :: ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเล จับผู้ลักลอบทำประมงอวนรุน
- :: เฮฮา ประชาชาวเล
- :: สภาวะประมงรอบทะเลสาบ
- :: อ.สิทธิพระจัดระเบียบฟาร์มทะเลเพื่อความยั่งยืน
- :: แพชุมชน..ทางออกของประมงพื้นบ้านที่ต้องการร่วมในการฟื้นฟูทะเลสาบ
- :: แผนการดำเนินงานฟื้นฟูทะเลสาบปี 49

บรรณาธิการ :

ฐานันดร ทัดตานนท์
พิศ นพรัตน์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ :

ยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร

กองบรรณาธิการ :

อรัญญา อัศวอารีย์
ภาสกร ถมพลกรัง
นิคม ละอองศิริวงศ์
ประมัยพร ทองคนารักษ์

งานศิลป์ :

ศุภลักษณ์ พรหมศร

สนใจสมัครสมาชิกติดต่อ :

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
ถ.เก้าแสน ต.เขารูปช้าง อ.เมือง
จ.สงขลา 90000

โทรศัพท์ : 074-311895, 312036,

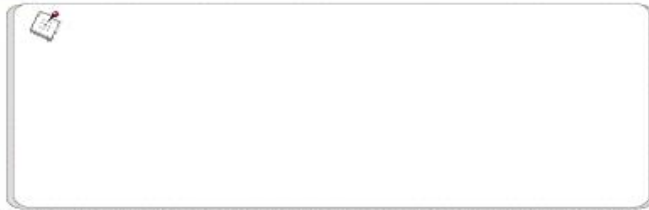
311340, 312076

โทรสาร : 074-442054

E-mail : nica@nicaonline.com

www.nicaonline.com

www.sklonline.com

ข่าวสารจากบรรณาธิการ

จดหมายข่าวฉบับนี้เป็นฉบับที่ 8 ที่รายงานข่าวสารโครงการฯ ให้ชาวประมงและสมาชิกจดหมายข่าวของเรา ขอต้อนรับคณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติสภาผู้แทนราษฎร ที่มาติดตามกิจกรรมการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชนที่ อบต.เกาะนางคำ ทางคณะได้รับทราบผลการดำเนินงานและปัญหาพอสมควร รายละเอียดดูด้านล่างครับ ฉบับนี้จดหมายข่าวเปลี่ยนโฉมเล็กน้อยครับ รูปเล่มใหม่คงจะน่าอ่านขึ้นและเนื้อหาคงเข้มข้นเช่นเดิมครับ

ท่านที่สนใจจดหมายข่าวฉบับที่ 1-7 สามารถดูได้ที่ www.nicaonline.com หรือ sklonline.com ฐานันดร ทัดตานนท์

คณะกรรมการติดตามผลของสภาผู้แทนราษฎร

เยี่ยมชมการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน ที่ ต.เกาะนางคำ จ.พัทลุง

เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2548 คณะกรรมการติดตามผลของสภาผู้แทนราษฎรโดยนายวินัย เสนเนียม และคณะ ได้เดินทางไปเยี่ยมชมกิจกรรมการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ที่ อบต. เกาะนางคำ อ.ปากพะยูน ซึ่งเป็นตำบลที่กรมประมงได้เข้าไปพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน ตั้งแต่ปี 2547 มีชาวประมงพื้นบ้านประมาณ 200 ครัวเรือนที่ได้รับผลประโยชน์ มีรายได้จากการจับกุ้งกุลาดำได้เพิ่มขึ้น กรมประมงกำลังพัฒนาชาวประมงพื้นบ้านให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น เพื่อดูแลจัดการฟาร์มทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจับจะเน้นการจับกุ้งขนาดใหญ่ ไซ้อวน 3 ชั้น ตาอวนไม่ต่ำกว่า 5 เซนติเมตร ส่งเสริมให้อบต. และชุมชนมีส่วนร่วมในการหาทุนมาพัฒนาฟาร์มทะเลต่อไป คณะกรรมการฯ ได้สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากชาวประมงพื้นบ้าน ที่เสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน

นอกจากนี้คณะกรรมการยังได้ให้ความสนใจค้นกันน้ำเค็มเกาะใหญ่ แหล่งจองถนน , การทำการประมงผิดกฎหมาย ผลตอบแทนที่ชาวประมงได้รับจากกิจกรรม เป็นต้น

ยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร รายงาน

รองอธิบดีกรมประมง นายนิวัติ สุธีมีชัยกุล สนับสนุนให้ NICA เป็นต้นแบบนำระบบ GIS ของทะเลสาบสงขลา มาออกเอกสารสิทธิ์โครงการ SEA FOOD BANK

รองอธิบดี นิวัติ สุธีมีชัยกุล

เมื่อวันจันทร์ที่ 7 พฤศจิกายน 2548 ท่านรองอธิบดี นิวัติ สุธีมีชัยกุล และคณะ ได้แวะเยี่ยมเยียนสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ในโอกาสที่มาประชุมหัวหน้าส่วนราชการในเขตตรวจราชการที่ 19 (สงขลา-สตูล) โดยผู้อำนวยการและข้าราชการสถาบันฯ ให้การต้อนรับ โดยสถาบันฯ ได้นำเสนอสรุปผลการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาปี 2548 ผลการดำเนินงาน

โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนของกรมประมงจังหวัดสงขลาหรือ SEA FOOD BANK โดยนำเสนอผลการดำเนินงานในส่วนการตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งเลี้ยงที่ได้รับงบประมาณและในส่วนการสนับสนุนโครงการฯ ที่ได้นำเอาระบบภูมิสารสนเทศ (Geo-Informatics) โดยส่วนนี้ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการฯ ใดๆก็ดี ผู้อำนวยการสถาบันฯ ได้ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี ทั้งด้านงบประมาณวัสดุอุปกรณ์และอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยมอบหมายให้กลุ่มวิจัยระบบและการจัดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งร่วมดำเนินงานซึ่งเป็นการบูรณาการระหว่างโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาที่สถาบันฯ ได้รับงบประมาณดำเนินการในกิจกรรมพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศประมงในทะเลสาบสงขลา กับโครงการ SEA FOOD BANK ของสำนักงานประมงจังหวัด

สงขลา ส่งผลให้โครงการนี้ของจังหวัดสงขลาก้าวหน้าและมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งหลังจากท่านรองอธิบดี นิวัติ สุธีมีชัยกุล ได้รับชมผ่านการนำเสนอโดย Power Point ได้กล่าวชื่นชมการทำงานของสถาบันฯ ที่ได้นำเอาระบบ GIS มาประยุกต์ใช้ในโครงการ SEA FOOD BANK และทำให้เป็นอย่างดี โดยจะให้ เป็นต้นแบบของจังหวัดอื่นๆ และจะให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กรมประมงว่าจ้างให้ดำเนินงานวางระบบของโครงการนี้ มาติดต่อประสานงานต่อไปพร้อมทั้งได้เสนอแนะสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการฯ และต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น เช่นระบบหมายเลขแปลง รหัสระบบประเภทการเลี้ยง และรหัสชนิดสัตว์น้ำที่เลี้ยง เป็นต้น และกล่าวว่าจะให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่สถาบันฯ ต่อไปจากโครงการ SEA FOOD BANK ของกรมประมง

ช.การช่าง รายงาน

อำเภอสติงพระจัดระเบียบฟาร์มทะเลเพื่อความยั่งยืน

เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2548 นายอำเภอสติงพระ(นายวิโรจน์ ทัพพะवासัน) ประมงอำเภอ(นายชูศักดิ์ บริสุทธิ) นักวิชาการจาก NICA ได้ประชุมชาวประมงพื้นบ้านในเขตอำเภอสติงพระมีชาวประมงพื้นบ้านจาก ต.คลองรี ต.คูซูด ต.ท่าหิน มาร่วมประชุมจำนวน 150 คน สืบเนื่องจากกิจกรรมการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาได้ส่งผลให้เกิดผลผลิตกุ้งกุลาดำในธรรมชาติ บริเวณอำเภอสติงพระเป็นจำนวนมาก จากการประเมินของ NICA ตั้งแต่ ม.ค.-ต.ค. 2548 ชาวประมงพื้นบ้านบริเวณดังกล่าวสามารถจับกุ้งกุลาดำได้ประมาณ 90 ตัน คิดเป็นมูลค่า 20 ล้านบาท ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ ของชาวประมงให้ดีขึ้นมาก ทางอำเภอสติงพระเห็นว่าสมควรจะต้องจัดระเบียบฟาร์มทะเล เพื่อให้มีการจับกุ้งขนาดใหญ่ มีราคาสูงอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการจับกุ้งที่ไม่ได้ขนาด (ขนาดมากกว่า 30 ตัว/กก.)

ผลการประชุมปรึกษาหารือจะสรุปได้ว่าการจับกุ้งของชาวประมงพื้นบ้านในเขตอำเภอสติงพระต้องใช้อวนสามชั้นขนาดตาอวนไม่น้อยกว่า 5 เซนติเมตร ยกเว้นเดือนพฤศจิกายน-มกราคม ซึ่งเป็นฤดูการจับกุ้งหัวมันซึ่งเป็นกุ้งขนาดเล็กสามารถใช้อวนขนาด 3.8 เซนติเมตร นอกจากนี้ที่ประชุมได้เรียกร้องให้ชุมชนและองค์กรส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงทุนปล่อยพันธุ์กุ้ง นายก อบต.คลองรี ได้รายงานว่าเป็นปีนี้ อบจ.สงขลา อบต.คลองรี คูซูด , ท่าหิน ได้เตรียมจัดหางบประมาณเสริมกิจกรรมฟาร์มทะเลในปี 2549 นี้แล้ว ในส่วนของชุมชนชาวประมงได้ตอบรับที่จะเรียโรหาทุนมาเสริมพันธุ์กุ้งลงในเขตฟาร์มทะเลเช่นเดียวกัน ซึ่งถ้าหุ้นส่วนในการพัฒนาฟาร์มทะเลทั้ง 3 ส่วนคือกรมประมงองค์กรส่วนท้องถิ่น ชุมชนชาวประมงร่วมมือกันลงทุนบริหารจัดการฟาร์มทะเลอย่างมีประสิทธิภาพแล้วชาวประมงพื้นบ้านในอำเภอสติงพระ ก็จะรายได้ดีขึ้นอย่างยั่งยืนและเป็นแบบอย่างการพัฒนาฟาร์มทะเลให้กับชุมชนชาวประมงพื้นบ้านในบริเวณอื่น ๆ ของทะเลสาบสงขลาต่อไป

ช.อุทธร ปริตาลัมพะบุตร รายงาน

อวนรุนฮีดสู้ ! คว้าใบจักรเรือหมุนพาดไล่เจ้าหน้าที่ สุดท้ายไม่รอด เจอข้อหาหนัก..

วันที่ 13 ต.ค. 2548 เวลา 2.00 น. เจ้าหน้าที่ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเล จ.สงขลา ได้ออกปฏิบัติงานในทะเลสาบสงขลาถึงบริเวณหน้าศูนย์วิจัยกุ้งฯ ได้ตรวจพบเรือประมงอวนรุนจำนวน 2 ลำ กำลังทำการประมงอยู่จึงได้นำเรือตรวจฯ เข้าเทียบเพื่อทำการจับกุมแต่ผู้กระทำผิดได้ต่อสู้ ขัดขืนไม่ยอมให้จับกุม โดยใช้ใบจักรเรือหากยาวเป็นอาวุธพาดไล่เจ้าหน้าที่ ทางเจ้าหน้าที่ได้บันทึกภาพขณะเกิดเหตุไว้ได้และได้เข้าแจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด 2 ข้อกล่าวหาคือ

1. ลักลอบใช้เครื่องมือประมงอวนรุนที่ใช้ประกอบกับเรือยนต์ทำการประมงในทะเลสาบสงขลาโดยไม่ได้รับอนุญาต
2. ขัดขวางการจับกุม และต่อสู้เจ้าหน้าที่ขณะปฏิบัติงาน พนักงานสอบสวน สภอ.เมือง จ.สงขลาตาม ปจว. ข้อที่ 4 ลงวันที่ 19 ต.ค. 2548คดีอาญาที่ 109/2548 บัญชีของกลางที่ 864/2548 เพื่อพนักงานสอบสวนจะขออำนาจศาลออกหมายจับกุมผู้กระทำผิดมาดำเนินคดี เพื่อไม่ให้เป็นเหยื่ออย่างต่อเนื่อง

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเล จ.สงขลา

สภาวะประมงรอบทะเลสาบสงขลา เดือนพฤศจิกายน 2548

มองดูสถานการณ์บ้านเมืองที่ใกล้ตัวเรากันลึกนึกว่าเป็นยังงัยกันบ้าง ก่อนอื่นก็ขอต้อนรับสู่เทศกาลลอยกระทงที่ใครหลายคนเฝ้าคอยกันอยู่ เออ..ปีนี้ที่สวนสาธารณะหาดใหญ่เขาจัดเทศกาลลอยกระทงควบคู่ไปกับเทศกาลโคฟีด้วยนะ น่าดูมากเลยครับ. ก็ขอให้เที่ยวกันสนุกนะครับ ระวังอุบัติเหตุด้วย... ทะเลสาบเดือนนี้สามารถจับกุ้งกุลาดำได้ 21 ตัน, ปลาทองเทียว 21 ตัน กุ้งหัวแข็งเล็ก 19 ตัน, กุ้งหัวมัน 19 ตัน..ทะเลสาบมีอะไรบ้างเอ่ยมาดูกัน...

ทะเลน้อย...แถบนี้จะเป็นถิ่นของปลาน้ำจืด ซึ่งจะพบจำนวนปลาหมอช้างเหยียบได้วันละ 90-100 กก. ถัดมาจะเป็นปลาสดได้วันละ 20-30 กก. นอกนั้นก็จะเป็นปลาดุก ปลาก่อน ปลาไนล์ แต่ก็ไม่ใช่เยอะประมาณวันละ 5-10 กก.เท่านั้น เพราะแถบนี้จะเป็นช่วงเหมือนน้ำขึ้นไว้เลย ช่วงไหนปลาดุกมากก็จะมีแต่ปลาดุก หรือช่วงไหนปลาก่อนมากก็จะมีแต่ปลาก่อนก็ขึ้นอยู่กับสภาวะน้ำ แต่ที่ไม่เคยเจอมาก่อนเลยก็คือปลาดุกเหลือง ซึ่งเดือนนี้ให้เห็นบ้างแล้วแต่ไม่มากได้วันละ 2 - 5 กก.

ทะเลหลวง...ในส่วนของตลาดที่หลวงจะเจอสัตว์น้ำหลากหลายมากแต่ที่เยอะสุดเห็นไม่พ้นปลากดคักได้วันละ 50 -70 กก. รองลงมาจะเป็นปลาแป้นได้วันละ 20-30 กก. และยังมีอีกคือปลาหัวแข็งหนวดอ่อนได้ประมาณวันละ 20 กก. นอกนั้นก็เหลือกันไปเช่นปลาแมว ปลาแขยง ปลากระพงหิน ปลากระทิง กุ้งกะต้อม ฯลฯ แต่ไม่ใช่เยอะวันละไม่เกิน 5 กก. ต่อมาแถวจองถนนจะเป็นปลาหัวแข็งหนวดอ่อนได้วันละ 100-130 กก. ปลาโคบได้วันละ 80-100 กก. ปลาแป้นได้วันละ 20-30 กก. ส่วนที่ระโนดค่อนข้างจะเงียบเหงาทีเดียวไม่มีกุ้งเลย แม่น้ำหันไปซื้อปลาเลี้ยงมาขายแล้ว

ทะเลสาบตอนใน... ยังคงเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่แท้จริง เพราะได้กุ้งกุลาดำกันเป็นว่าเล่น แต่ก็ไม่ใช่แค่นั้น ยังมีกุ้งหัวแข็งเล็ก หัวแข็งใหญ่อีก โดยแถบคลองรีได้กุ้งกุลาดำวันละ 200-250 กก. ส่วนแถวปากอ ป่าขาดนี้จะไม่เจอ กุ้งกุลาดำแต่จะเป็นกุ้งหัวแข็งเล็กโดยได้วันละ 160-200 กก. กุ้งหัวแข็งใหญ่ได้วันละ 15-20 กก. กุ้งเขี้ยวได้วันละ 10-15 กก. ทะเลสาบตอนในนี้ก็จะมีส่วนน้ำจืดพวกอื่นอีก เช่น ปลาทองเทียว ซึ่งเดือนนี้กินบัวได้เยอะมากทีเดียว โดยได้ประมาณวันละ 40-50 กก. ที่เหลือก็จะเป็นกุ้งหัวมันได้วันละ 40-50 กก.นอกนั้นก็ปลากะพงบ้าง ปลากะบอกบ้างโดยได้วันละ 5-10 กก. เท่านั้น ส่วนปลาดุกทะเลได้วันละ 20-30 กก. ก็พยายามดูแลรักษาอย่างดีให้ได้มากที่สุด เพื่อเศรษฐกิจของครอบครัวจะได้ดีขึ้นตามลำดับ

ทะเลสาบตอนนอก แถบนี้สัตว์น้ำที่ไม่เคยเจอมาก่อนช่วงที่ผ่านมา ๆ มาและสัตว์น้ำชนิดนี้จะมีเพียงแค่นี้เท่านั้นและก็จะได้กันเยอะมากคือ ปลาทองเทียวโดยแถวเกาะชอได้วันละ 100-150 กก. กุ้งหัวแข็งเล็กได้วันละ 70-90 กก. คูเตาได้ปลาทองเทียววันละ 150-200 กก. ส่วนแถวสทิงหม้อได้ปลาทองเทียววันละ 200-250 กก. กุ้งหัวแข็งเล็กวันละ 350-400 กก. กุ้งเขี้ยวได้ไม่เยอะประมาณวันละ 5-10 กก.เท่านั้น กินบัวเป็นยอดที่ใช้ได้ทีเดียว ส่วนสัตว์น้ำอื่น ๆ ที่พอจะมีก็คือ กุ้งก้ามกราม ปลาสลิดหิน ปลาตะกรับจุด แต่ได้น้อยมากประมาณ 1-3 กก.เท่านั้น

จงช่วยกันดูแลรักษาทะเลสาบให้คงอยู่อย่างนี้ตลอดไปและหากพบสิ่งที่ไม่ดีหรือมีผู้กระทำความผิดต่อทะเลสาบก็พยายามเก็บข้อมูลไว้จะรีบไปแจ้งกับท่านอีก

โรมาриа

แพชุมชน...ทางออกของประมงพื้นบ้าน ที่ต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูทะเลสาบ

หากย้อนเวลาไปเมื่อ 20-30 ปีก่อน ทะเลสาบสงขลาสมบูรณ์มาก ๆ ชาวบ้านรอบทะเลสาบไม่เดือดร้อน ฮีตอาชีพในทะเลแล่งลูกหลานจบปริญญาได้สบายเลย ชาวบ้านรอบทะเลสาบเล่าให้ฟังเป็นเสียงเดียวกันว่าต้องการเงินสัก 2-3 ร้อยบาทหรือจะต้องการกับข้าวสักมือสองมือไม่ต้องไปไหนไกลเลย เรือพายพร้อมอวนหรือแหสักหัวออกจากฝั่งไม่เกินร้อยเมตร เดี่ยวก็ได้กินแล้ว นั่นนะซี..ยังไม่นึกถึงบุญคุณของทะเลสาบอีกหรือเมื่อเป็นอย่างนี้แล้วสมควรมั๊ย ที่เราจะหวงแหนทะเลสาบสงขลาของเราให้ยั่งยืนนาน ๆ ลองถามตัวเองดูซิว่าทำไม ทะเลสาบของเราตอนนี้ต้องการการฟื้นฟูอย่างมาก ไม่ใช่เพราะเรา ๆ ท่าน ๆ รोकหรือที่ทำให้ทะเลสาบมีแค่ชื่อสัตว์น้ำบางชนิด ลูกหลานท่านรู้จักหรือเปล่านั้นไม่รู้ อย่างปลาพรหม ปลากระสูบ ชาวบ้านแถบท่านเล่าว่าเมื่อก่อนจะเยอะมาก แต่เดี๋ยวนี้ไม่มีแล้ว จริง ๆ น่าเศร้านะ...และยังมีอีกที่เริ่มจะเจอน้อยแล้วคือพวกปลากระบอก ปลาตะกรับจุด กุ้งก้ามกราม เจอน้อยมากและชาวบ้านคาดว่าอีกหน่อยหมดแน่ ส่วนสาเหตุชาวบ้านเล่าว่าเพราะพวกเรานี้แหละไปจับตัวเล็กบ้าง ทำให้น้ำเสียบ้าง จับปลาไม่ใช่ว่า ถือว่าเป็นอะไรไม่เยอะ เป็นใจละเดี๋ยวนี้เริ่มหาไม่เจอ ..เป็นใจนึกอยากจะหวงแหนทะเลสาบขึ้นมาบ้างหรือยัง

คิดว่าสายไปมั๊ยที่เราจะเริ่มหันมาหวงแหนทะเลสาบ-ไม่สายรอก-มีคนกล่าวไว้ว่า ไม่สายสำหรับการเริ่มต้น เพราะฉะนั้นเรามาคิดหาแนวทางทะเลสาบตั้งแต่นั้น โดยควบคู่ไปกับกรมประมงที่ต้องการฟื้นฟูทะเลสาบให้สมบูรณ์ในนาม "โครงการฟาร์มทะเล" โครงการนี้แหละที่ก่อให้เกิดอะไรมากมายตามมาที่หลัง ที่เห็นได้ชัด ๆ ก็คือ เศรษฐกิจของชาวบ้านรอบทะเลสาบที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ จนตอนนี้เริ่มหยุดไม่อยู่แล้วเพราะก่อนหน้านี้ชาวบ้านเปลี่ยนอาชีพกันไปแล้ว ก่อสร้างบ้าง ทำโรงงานบ้าง ค่าขายบ้าง ส่วนกตหรืออวนนี้ไม่ต้องถามถึงเลย กั้นคอกโกหมดแล้ว แต่เดี๋ยวนี้อวนนี้ใหม่ ใหม่ ทั้งนั้น. และโครงการนี้ยังส่งผลให้ธุรกิจค้าอวนดีขึ้นเรื่อย ๆ ด้วย เพราะตรงนี้จะป็นวงจรรออยู่แล้ว และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่เราไม่ได้พูดถึงที่จต้องกล่าวถึงก็คือ แม่น้ำรับซื้อกุ้งรายใหม่ ที่ใช้ชื่อว่า "แพชุมชน"

หลายท่านคงงงหรือไม่เข้าใจว่าแพชุมชนคืออะไร ทำไมช่วงหลังนี้มีคนกล่าวถึงกันบ่อยนัก...แพชุมชนเป็นการรวมกลุ่มประมงอาสาที่หวงแหนทะเลสาบและในขณะที่เดียวกันก็ฟื้นฟูไปในตัวด้วย ซึ่งตอนนี้มีอยู่แค่ 2 แห่งเท่านั้นคือที่คูซุดและช่องพิน ลักษณะการทำงานไม่เหมือนกันแต่จะมีจุดหมายปลายทางเดียวกัน โดยพูดง่าย ๆ ก็คือ ที่คูซุดจะทำในลักษณะแบ่งผลกำไรให้สมาชิก แต่ในผลกำไรนั้นก็แบ่งออกอีกหนึ่งส่วนเพื่อซื้อพันธุ์กุ้งปล่อยลงทะเลสาบ แต่ที่ช่องพินนี้จะเก็บกำไรละ 100-200 บาทเพื่อซื้อพันธุ์กุ้ง ทั้งสองแห่งนี้มีอะไรที่เหมือนกันคือกำหนดไซตกุ้ง กำหนดขนาดตาอวน และมีความหวงแหนในทะเลสาบสงขลาเพราะเราเป็นคนปล่อยเอง ยังมีอีกนะที่ช่องพินถ้าใครไม่ให้เงินจะไม่ไปปล่อยให้และห้ามไม่ให้มาวางอวนที่ปล่อยกุ้งเด็ดขาด อย่างนี้ก็คิดเหมือนกัน ..แพชุมชนเป็นการพึ่งตนเองที่ดีมากเลย เพราะเราเร็วแต่รอพึ่งกรมประมงตลอดไปก็ไม่ได้อยู่แล้วและคาดว่าในอนาคตการหวงแหนและฟื้นฟูทะเลสาบในนามแพชุมชนจะกระจายไปรอบทะเลสาบทั้งท่าหิน ศรีไชย คลองรี เกาะนางคำ ฯลฯ ทั้งนี้ ก็ต้องดูด้วยว่าตั้งแพชุมชนเพื่อทะเลสาบและเศรษฐกิจเพื่อนบ้านในอนาคตข้างหน้าไม่ใช่เพื่อเศรษฐกิจของครอบครัวตัวเองนะครับเจ้าเอาไวให้แม่นนะจะบอกให้

โรมาриа

คุยคุยข่าว (ประมง)

ความสมบูรณ์ของทะเลสาบก่อให้เกิดอะไรมากมายตามมาที่หลังอย่างเดือนนี้ที่ชัดเจนมากคือการฟ้องเรื่องการกระทำผิดต่อทะเลสาบเช่นการลักไก่ทำประมงในเขตอนุรักษ์บ้าง ไซ้กัดตาเล็กทำประมงบ้าง ซึ่งถ้ามองกันให้ลึกๆ แล้วจะเห็นว่าผลประโยชน์แอบแฝงอยู่ ซึ่งผลประโยชน์ตรงนี้แหละจะเกิดผลดีต่อทะเลสาบมาก อย่างว่าแหละคงจะคำนึงถึงการใช้อย่างไรจากทะเลสาบให้มากและนานที่สุดหรือไม่ก็จนชั่วลูกชั่วหลานโน่นแหละ...เงินผมจะแยกแยะให้ดูว่าแต่ละโซนมีอะไรเกิดขึ้นบ้างช่วงเดือนที่ผ่านมา..

ทะเลน้อย..น้ำเริ่มเล็กลินเล็กน้อย เนื่องจากฝนตกแล้วชะล้างสิ่งสกปรกไปในแม่น้ำ ตรงนี้ลองคิดให้ดีๆ ใช้น้ำเสียเพราะใคร ไม่ใช่เพราะเราหรือหรือที่ทำให้เป็นอย่างนี้แน่ๆ ทั้งทั้งสิ่งสกปรกลงไปแม่น้ำแล้วคิดว่าเฮ้ย.. ไม่ใช่ไรหรือก็เดี๋ยวพอน้ำขึ้นน้ำก็จะพาลงสู่ทะเลเองแหละ นาน...ดูซิคิดได้งัยนี้ถ้าทุกคนคิดอย่างนี้จบเลย ทะเลสาบควรจะปรับความคิดเสียใหม่ซะ เพื่อทะเลน้อยจะได้อยู่ไปชั่วกาลนาน แล้วยังมีอีกเรื่อง คือ สิทธิไซ้ยอมเสียเนอะพยายามอย่าให้ตกลงบนสะพานหรือพื้นทางเดินเด็ดขาด เพราะนั่นแหละจะเป็นสารตกค้างในปลาชั้นดีเลยนะ เวลาฝนตกก็จะชะล้างลงทะเลแล้วไปติดกับวัชพืชต่างๆ จากนั้นปลาก็จะกินครวนี้แหละจะกลับมาสู่คนในที่สุด

รั้วกุ่ม...ชาวบ้านทราบข่าวว่าที่อื่นได้กุ่มกุลาดำกันเยอะมากเลย ขอให้ทางประมงช่วยปล่อยที่นี้บ้าง พุดถึงปล่อยนั้นปล่อยได้แต่เราช่วยกันดูแลเหมือนกับที่อื่นได้หรือเปล่าหละ อย่างกำหนดตาอวนไม่ต่ำกว่า 5 เซนติเมตร หรือช่วยอนุบาลกุ่มก่อนปล่อยลงทะเลตรงนี้ต้องกำหนดตัวเองให้ดีเสียก่อนว่าจะทำได้หรือปล่าว อ้อ..อีกเรื่องที่กำลังฮิตมาก คือ เก็บเงินจากเพื่อนบ้านล่าละเท่าไรก็แล้วแต่เพื่อสมทบกับกรมประมงในการปล่อยพันธุ์กุ่ม ถ้าเพื่อนบ้านให้ความร่วมมือดีครวนี้ก็มีมาตั้งในนามแพชุมชน อย่างคุชูด และช่องพินทำให้เห็นเป็นตัวอย่างมาแล้ว

ของพิน...ขโมยกัดกันอีกแล้ว มีกันมาเรื่อยๆ เลยเรื่องนี้ที่จริงไม่ใช่กัดเองไม่มีนะ มีนั่นแหละแต่ประมาณว่าขโมยขโมยได้คนสองตัว โทษๆ ก็ไปวางกัดแล้วก็ขโมยกัดเพื่อนมาเป็นของแถมซะเลย ไม่ใช่จำกันได้นี่ไซ้มี แต่ชาวบ้านมีวิธีแก้ตรงจัดเวรยาม ก็อย่างว่าแหละคนระวังงัยๆ ก็แพคนคอยจ้องอยู่วันยังค่ำนั่นแหละนะ...จริงมัย!

พาหิ...พวกไล่ มีอีกแล้วครับแต่ครวนี้ไม่ใช่คนที่ขี้อายหรือประมงอย่างแท้จริงแต่เป็นพวกที่มีอาชีพขึ้นศาลซึ่งไม่มีเรือ ไม่มีอวนในการทำประมงแต่จะเดินไล่ไปเรื่อยๆ ได้คืนละหลายร้อยบาททีเดียวนั่นไม่ใช่ปัญหาครับทำมาหากินอะไรก็ได้ที่สุจริตก็แล้ว ปัญหาอยู่ตรงที่ว่ากุ่มตัวเล็กนะขี้นิดหมดเลยเพราะไซ้อวนขนาดเล็กทำไล่อะอย่างนี้ก็แชนะสิ เพื่อนเขาแรงรงค์ เรื่องขนาดตกก้นโครมๆ เองมาไซ้ไล่และจับตัวเล็กไปขาย...เห็นแก่ตัวไปหรือปล่าว เปลี่ยนเสียเถอะนะ ไซ้อวนขนาด 5 เซนติเมตรขึ้นไปเถอะ ในการทำไล่อะนะ เพื่อจะให้ตัวเล็กหลุดออกไปได้ เวลาเราสูมเนอะ...นี่ถึงอนาคตไว้ไซ้เมื่อจะได้รู้สำนึกกับเขาบ้างนะ...

ป่าขาด...ตรงนี้ขอแทรกคุยเรื่องแม่ค้าลิกนิตนะครับ ที่จริงแล้วก็ไม่เกี่ยวข้องกับทะเลสาบเท่าไร แต่อยากบอกถึงมุมหนึ่งของแม่ค้าว่าไม่ได้มีความสุขเสมอไป คือว่าตอนนี้ราคาที่เราซื้อเปลี่ยนแปลงบ่อยมาก ทำให้บางวันขาดทุนถึงสองสามพันบาท ก็น่าเห็นใจอยู่นะครับ ทำใจได้ละครับตรงนี้จะเกี่ยวกับตลาดโลกที่ผันแปรไปตามเศรษฐกิจ ก็ขอแนะนำอย่างเดี๋ยวนั้น คือ ติดต่อเรื่องราคาแพก่อนที่จะรับซื้อ หรือไม่ก็ให้แพประกันราคาไว้ละดีกว่า... มีแค่นี้แหละที่อยากบอก(แม่ค้าป่าขาดระบายนใจให้ทีมงานสำรวจพิจซึ่งจะคล้ายๆกับแม่ค้าตามแหล่งอื่นๆ)

เกาะใหญ่...แม่ค้าแถบนี้บนกันเป็นแถวว่า ทำไมช่วงนี้ไม่มีสัตว์น้ำเลย ทั้งกุ้ง ก้ามกราม ปลาตุ๊กทะเลหายไปไหนหมด ทั้งที่เมื่อปีที่แล้วช่วงปลายปีอย่างนี้แหละ ลังนี้เรียงกันเป็นแถวเรียกว่าล้างขายกันไม่ทันเลยที่เดียวแต่ที่เข็มน้ำเลยต้องอาศัยไปรับซื้อจากที่อื่นเพื่อหารายได้ประทังไปก่อน โดยบางคนก็ไปซื้อปลาตุ๊กจากบ่อเลี้ยงเพื่อไปส่งให้ร้านอาหารแถวหาดใหญ่ ก็พยายามหาตัวรอดไปก่อนเมื่อวันข้างหน้าอาจจะดีขึ้นบ้าง ก็ดีแล้วแหละ ขึ้นอยู่เฉยๆ ก็อดตายละซี...จริงมัย...

เรื่องราวรอบทะเลสาบที่ชาวบ้านร้องมาก็มีแค่นี้แหละ เรียกได้ว่ามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตอยู่ทุกเรื่องเลย เรื่องไหนสมควรแก้ไขก่อนพิจารณา ก็ไปนะครับ สำหรับท่านที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย...ขอขอบพระคุณครับ
"โรมาธิยา รายงาน"

แผนการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา โดยสำนักงานประมงจังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ 2549

ในปี งบประมาณ 2549 ทางสำนักงานประมงจังหวัดสงขลา ได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชนภายใต้โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาในกิจกรรมดังกล่าวได้มีการประสานงานร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เช่นร่วมกับชุมชน หรือ อบต.ในการจัดการคัดเลือกอาสาสมัครอนุรักษ์สัตว์น้ำ จัดการฝึกอบรม กำหนดพื้นที่เขตร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการกำหนดกฎกติกาในการทำประมง ลงแรงปักป้ายแนวเขต อนุบาลพันธุ์สัตว์น้ำและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ซึ่งในส่วนของการดำเนินงานประมงจังหวัดสงขลาเอง ได้มีแผนในการจัดกิจกรรมจำนวน 5 เขต ได้แก่

1. เขตฟาร์มทะเลวัดโคกเปี้ยว ม.5 ต.เกาะข่อย อ.เมือง จ.สงขลา 187 ไร่
2. เขตฟาร์มทะเลบ้านนันทน้อย ม.6 ต.นันทน้อย อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 250 ไร่
3. เขตฟาร์มทะเลวัดคูเต่า ต.คูเต่า อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 250 ไร่
4. เขตฟาร์มทะเลวัดหัวป่า ม.1 ต.บ้านขาว อ.ระโนด จ.สงขลา 937 ไร่
5. เขตฟาร์มทะเลบ้านแหลมขวัญ ม.8 ต.พะวง อ.เมือง จ.สงขลา 125 ไร่

รวมเนื้อที่ 1,750 ไร่ โดยจะทำการปักหลักเขตพร้อมป้ายห้ามทำการประมง อนุบาลสัตว์น้ำในอวนเข็มน้ำที่สี่ฟ้าพร้อมให้อาหารและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำได้รับการสนับสนุนในแผนงบประมาณฟื้นฟูทะเลสาบและจัดซื้อบางส่วน จากศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งสงขลา จำนวน 21.0 ล้านตัว (กุ่มกุลาดำ 9.0 ล้าน, กุ่มเข็มน้ำ 11.75 ล้านและปลากะพงขาว 0.25 ล้านตัว) ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา จำนวน 1.65 ล้านตัว(ปลาน้ำจืด) และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง จำนวน 1.0 ล้านตัว (กุ่มก้ามกราม) รวมทั้งสิ้นจำนวน 23.65 ล้านตัว และในบัดนี้การจัดทำแผนได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วและประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้วและจะเร่งดำเนินการให้ลุล่วงไปตามแผนที่วางไว้ ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของชุมชนในพื้นที่ดังกล่าวทั้ง 5 เขต

แผนการดำเนินงานดังกล่าว ดำเนินงานโดยสำนักงานประมงจังหวัดสงขลา ประสานงานโดย คุณสนั่น ลิมวิวัฒน์กุล โทร. 01- 8971812
นำหมึก รายงาน

จดหมายข่าว

โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

สภามิตรสมาชิกรับติดต่อ :

ฉบับที่ 9 / 2548 เดือนธันวาคม

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ก.เก่าแสบ ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา 90000 โทร : 074-311895, 312036, 311340, 312076

:: สารบัญข่าว ::

- :: ข่าวสารจากบรรณาธิการ
- :: โรงงานผู้ผลิตกุ้งแช่แข็ง ลุยซื้อกุ้ง ไซค์ใหญ่ จากฟาร์มทะเล
- :: คุศคัยข่าว (ประมง)
- :: สภาวะประมงรอบทะเลสาบ
- :: 'เลสาบสงขลา เมื่อวานนี้'
- :: ประมงพื้นบ้านทะเลสาบยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- :: ประมงพื้นบ้าน อ.สทิงพระ หลังทำฟาร์มทะเล รายได้ทะลุ 7,000-16,000 บาท/เดือน
- :: แผนการดำเนินงานฟื้นฟู 'เลสาบปี 49
- :: เฮฮา ประชาชาวเล

ที่ กษ.0512.5/ว.

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ 7/2526
ไปรษณีย์เก่าแก่ง

ข่าวสารจากบรรณาธิการ

เดือนธันวาคมปีนี้ว่ามีน้ำหลากมากกว่าทุกปี ทำให้ภาวะน้ำท่วมใหญ่ที่สุดในรอบ 50 ปีของทะเลสาบสงขลา สถาบันฯได้ลำเลียงน้ำและอาหารแห้งจำนวนมากไปช่วยเหลือชาวประมงแถบชายฝั่งอำเภอสทิงพระ ระหว่างทางพบว่าบ่อเลี้ยงกุ้งแถบ อ.สิงหนคร อ.สทิงพระ จ.สงขลา อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง ถูกน้ำท่วมเป็นจำนวนมาก สร้างความเสียหายหนัก ได้สอบถามชาวประมงที่กำลังลอยอวนได้ความว่าสามารถจับกุ้งขาวได้เป็นจำนวนมาก น่าจะเป็นกุ้งที่หลุดรอดจากฟาร์มที่ถูกน้ำท่วม

ก็เป็นข่าวดีอีกข่าวหนึ่ง ท่ามกลางข่าวที่ไม่ค่อยดีของเดือนนี้ะครับ

ฐานันดร ทัดตานนท์

:: ทีมงานจดหมายข่าว ::

- บรรณาธิการ : ฐานันดร ทัดตานนท์
พิศ นพรัตน์
- ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร
- กองบรรณาธิการ : อรัญญา อัศวอารีย์
ภรณ์ยู ฤมพลกรัง
นิคม ละอองศิริวงศ์
ประมัยพร ทองคนารักษ์
- งานศิลป์ : ศุภลักษณ์ พรหมศร

ประมงพื้นบ้านฟื้นทะเลสาบ ยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อสัปดาห์ที่แล้วมีข่าวที่สะดุดตาอยู่ชิ้นหนึ่ง มีชาวประมงจังหวัดหนึ่งเล็กออาชีพอวนรุน มุ่งเข้าหาชายฝั่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่อชีวิต ประเด็นที่น่าสนใจก็คือว่าอวนรุนในยุคสมัยหนึ่งเฟื่องฟูมาก เนื่องจากจับสัตว์น้ำได้เป็นจำนวนมาก(แม้จะเป็นสัตว์น้ำขนาดเล็ก)ในยุคนี้มันแพง แสดงว่าการทำอวนรุนอยู่ในจุดที่ไม่คุ้มทุนอีกต่อไป ชี้ให้เห็นว่าผลกระทบได้ตามมาทันแล้ว จากที่เคยแต่จับใช้ประโยชน์เพียงอย่างเดียว ปัจจุบันจึงต้องหันมาเป็นผู้ผลิตคือการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งคงต้องลงทุนพอสมควร

การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชนก็มีจุดกำเนิดคล้าย ๆ กับการเลิกอาชีพอวนรุน เมื่อทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาเริ่มร่อยหรอลง การทำประมงมันมีความหมายเกือบเท่ากับการนำอวนไปล้างน้ำขึ้นทุกที่ อย่างไรก็ตามความหวังที่พอมีอยู่บ้างเมื่อมีการค้นพบโดยบังเอิญว่ากุ้งกุลาดำมีศักยภาพด้านฟาร์มทะเล กรมประมงจึงเริ่มทดลองอย่างจริงจังเมื่อปี 2546 เป็นต้นมา การดำเนินการเน้นการขับเคลื่อนโดยชุมชน สร้างความสามัคคียึดมั่นในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัส การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน แตกต่างจากฟาร์มเลี้ยงกุ้งทั่ว ๆ ไป มีการลงทุนน้อย คือลงทุนเฉพาะพันธุ์กุ้ง และความสามัคคี ไม่มีการใช้ยารักษาโรค ไม่มีการให้อาหารกุ้งเมื่อปล่อยให้ปลอญไปแล้วก็หากินอาหารตามธรรมชาติ แต่ก็น่าประหลาดที่การเจริญเติบโตรวดเร็วกว่ากุ้งที่เลี้ยงในบ่อดิน ไม่ต้องใช้เครื่องตีน้ำ ไม่มีการพร้อมใจกันตายเมื่อสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ในที่สุดเมื่อครบกำหนดเจ้าของฟาร์ม (ชาวประมงพื้นบ้าน) ก็ค่อย ๆ ทอยจับภายใต้กฎกติกาที่ชุมชนกำหนดขึ้นจะเห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชนประมงโดยโครงการฟาร์มทะเล ด้วยวิธีการปล่อยพันธุ์กุ้งลงสู่ทะเลสาบแล้วให้ชุมชนช่วยกันดูแล โดยการมุ่งเน้นให้ชุมชนประมงมีฐานะทางเศรษฐกิจที่พอเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้, ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชน ให้ชุมชนรู้จักการพึ่งพาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถนำพาชุมชนไปสู่ความเข้มแข็ง ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมในแบบฉบับของเศรษฐกิจพอเพียง

โรนัลดง

โรงงานผู้ผลิตกุ้งแช่แข็ง ลุยซื้อกุ้งไซดใหญ่ จากฟาร์มทะเล

โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ในปีนี้ได้ปล่อยกุ้งกุลาดำ ในกิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน บริเวณทะเลสาบตอนใน เช่น ต. คลองรี คูซุด ท่าหิน เกาะนางคำ เกาะหมากจำนวน 39 ล้านตัว ขณะนี้เริ่มมีผลผลิตออกสู่ตลาด จากการสำรวจตั้งแต่เดือน มกราคม - พฤศจิกายน 2548 ชาวประมงพื้นบ้านในบริเวณดังกล่าวสามารถจับกุ้งกุลาดำ 10-30 ตัว/กิโลกรัม ได้ปริมาณ 120 ตัน ในช่วงกลางปี ชาวประมงประสบปัญหาในการจำหน่ายกุ้ง เนื่องจากทางโรงงานไม่คอยจะรับซื้อกุ้งกุลาดำ จึงทำให้ราคากุ้งไม่ดีนัก อย่างไรก็ตามขณะนี้ทราบว่า เริ่มมีคำสั่งซื้อกุ้งกุลาดำขนาดใหญ่มาจากต่างประเทศ ทำให้โรงงานผู้ผลิตกุ้งแช่แข็งหลายรายทราบข่าวว่าฟาร์ม

ทะเลในทะเลสาบสงขลา ชาวประมงสามารถจับกุ้งไซดใหญ่ได้ส่งฝ่ายจัดซื้อเข้าทะเลสาบเพื่อลุยซื้อกุ้งไซดใหญ่ "ในช่วงแรก ๆ ตลาดต่างประเทศเขาไม่ทราบว่า ไทยสามารถผลิตกุ้งไซดใหญ่ได้ ระยะเวลาพอเราเริ่มส่งกุ้งใหญ่ออกไปพอตลาดรับทราบ ก็เริ่มมีออเดอร์กุ้งใหญ่เข้ามา" แหล่งข่าวจากผู้ผลิตกุ้งแช่แข็งกล่าว การที่ทางโรงงานผู้ผลิตกุ้งแช่แข็งได้ให้ความสนใจซื้อกุ้งจากฟาร์มทะเล ทำให้ราคากุ้งเริ่มดีขึ้น เป็นการสนับสนุนผลผลิตจากฟาร์มทะเลโดยชุมชนสู่ตลาดโลก

"การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชนในทะเลสาบทำให้เศรษฐกิจของชาวประมงพื้นบ้านดีขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น การที่บริษัทใหญ่ก้าวเข้ามาซื้อขาย นำสินค้าของชุมชนประมงออกจำหน่ายสู่ตลาดต่างประเทศ สร้างความเข้มแข็งให้กับ

ชุมชนในระดับรากหญ้า มีกำลังที่จะพัฒนาทะเลสาบต่อไปกรมประมงยินดีที่มีส่วนในการเชื่อมโยงชุมชนผู้ผลิตกับโรงงานอาหารแช่แข็งในการผลิตสินค้าอาหารแช่แข็งสู่ตลาดโลก" นายฐานันดร ทัดตานนท์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง กล่าวเพิ่มเติม

ของยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร รายงาน

ทะเลสาบเมื่อวานนี้

เดือนธันวาคมปีนี้ ฝนตกหนักมาก ในบริเวณภาคใต้ตอนล่าง ที่น้ำไม่เคยท่วมก็ท่วม หลายครั้ง เมื่อหวนคิดถึงในอดีตช่วง พ.ศ.2503 ถึง พ.ศ.2509 เดือนตุลาคมถึงธันวาคมทุกปี ในฤดูน้ำหลากที่ทำให้ชาวประมงที่มีอาชีพในทะเลสาบ อ.ปากพะยูน มีความสุขและฐานะจากรายได้ของสัตว์น้ำที่มากที่สุดในรอบปีก็ได้ กุ้งหัวมันเป็นสัตว์น้ำที่ทำรายได้อันดับต้นของชาวทะเลสาบในช่วงฤดูน้ำหลากบางครั้งชาวประมงสามารถจับกุ้งได้รวมกัน 10 ถึง 20 ตันต่อวัน เครื่องมือประมงที่ใช้ในการจับในยุคนั้นได้แก่ ขอบกมีปีกประมาณ 30 ถึง 50 เมตร ปีกปักด้วยกิ่งไม้เล็กและไม้ที่ทำด้วยไม้ไผ่ผูก(กรอง)ด้วยหวายในสมัยนั้นยังมีการดักโพงพางน้อยมากเพราะ กรมประมงควบคุม โดยผู้ดักโพงพางต้องขอใบอนุญาตหรืออาญาบัตรทำให้ชาวประมงต้องไปประมูลรองโพงพางที่จังหวัดเท่านั้น ถ้าเป็นแถวหน้าก็ราคาแพงหน่อยแถวหลังๆราคาก็ลดหลั่นลงไป 1 ปี มีการประมูลหนึ่งครั้งราคาแถวร่องหน้าๆ ช่วงหนึ่งราคาก็จะประมาณ 10,000 ถึง 20,000 บาท ในยุคนั้น เฉพาะทะเลสาบตอนใน (อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง) มีสัตว์น้ำที่รองลงมาได้แก่กุ้งก้ามกรามน้ำหนัก 4 ถึง 6 ตัวต่อ 1 กก. จับได้รวมกันวันหนึ่งๆ รวบรวม 500 ถึง 1,000 กก. จับได้โดยใช้เครื่องมือราวเสียบติดกับเชือก(ราวกุ้ง) และใช้สวิงตัก เครื่องมืออีกชนิดหนึ่งเป็นไซใช้ตักกุ้งมีปีกเหมือนโป๊ะ และแหไซไม้ปักเป็นเครื่องหมายหรือจุดเพื่อความแม่นยำแล้วใช้ชาวสารทิงหรือหว่านลงไปในน้ำเพื่อล่อให้กุ้งก้ามกรามกินหรือมาอยู่รวมกันแล้วใช้แหจับ

ความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำในทะเลสาบช่วงนั้นเป็นช่วงน้ำหลากมีปลามากมายปลากดเหลือง กดคัง ตัวขนาด 1.5 ถึง 3 กก. ปลาหมอบข้างเหยียบ(ปลาตริบ) ตัวโตขนาด 4 ถึง 6 ตัว ต่อหนึ่งกก. ปลากะพงหิน ปลากะสูบ ปลาลำปำ ปลาพรมหัวเหม็น ปลาบู่อูทวาย ปลาแมว และปลาโคบมัน ปลากะเบน ในช่วงเดือนตุลาคม ถึง ธันวาคม สัตว์น้ำเหล่านี้ตัวโตเต็มที่ และมีไข่สมบูรณ์ พอถัดมาถึงเดือนกุมภาพันธ์ มีนาคม ฝนไม่มีลมพัดหนุนน้ำทะเลเข้าไปในทะเลสาบ ทำให้น้ำมีความเค็ม ปลาน้ำจืดทั้งหลายเริ่มหนีน้ำถอยกลับไปในทะเลหลวง บางตัวบางชนิดหนีไม่ทันก็ลอยตัวทำให้ชาวประมงจับได้บ้างก็ตาย สัตว์น้ำบางชนิดที่วางไข่ หรือผสมพันธุ์ตามธรรมชาติก็เริ่มขยายพันธุ์เช่น กุ้งก้ามกราม เป็นต้น เพราะช่วงนี้จะมีลูกกุ้งปลาเล็กปลาน้อยมากมาย เช่น ปลาโคบ ตัวขนาด 3 ถึง 4 ซม. มากมาย กุ้งตะกาด ปูทะเล ปลากดทะเล และเมื่อถึงช่วงเดือนเมษายน ถึง มิถุนายน น้ำทะเลมีน้อยทำให้น้ำในทะเลมีความเค็มเพิ่มขึ้นทำให้สาหร่ายมีมากเป็นที่อาศัยของสัตว์น้ำในทะเลสาบตอนในหรือทะเลหลวง สัตว์น้ำบางชนิดจะไม่มีในช่วงนี้เพราะน้ำเค็ม แต่ที่บริเวณปีกของชาวประมงจะเต็มไปด้วยหอย เปรียงตัวเล็กขนาด ครึ่ง ถึง หนึ่ง ซม. ลักษณะเหมือนหอยแมลงภูจะจับลอบๆ กิ่งไม้ที่ปักขยพร้อมจะเป็นอาหารของปลาต่อไป ความเหมาะสมของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำให้สัตว์น้ำในทะเลสาบหมุนเวียนอยู่ตลอดเวลาในยุคนั้นเหมือนคำพังเพยที่ชาวบ้านทำการประมงมักนิยมพูดกันอยู่เสมอว่า "ฟ้าแดงถูกกุ้ง ฟ้ารุ่งถูกปลา"

ชาญ ปากขุน

สภาวะประมงรอบทะเลสาบสงขลา
เดือนธันวาคม 2548

สัตว์น้ำรอบทะเลสาบเดือนนี้ค่อนข้างจะเหงาหน่อยหนึ่ง เนื่องจากภูมิอากาศไม่ค่อยอำนวยเท่าไร ฝนตก น้ำท่วม แดดลมแรง ออกทำประมงก็ไม่ได้ มีแต่ชนของหนีน้ำกันอยู่ไม่ถึงกับหมดซะทีเดียวอย่างทะเลน้อยฝนตกอย่างนี้จะพบปลาช่อนเยอะมาก ส่วนทะเลสาบตอนในก็เจอน้ำท่วมต้องย้ายบ้านกัน หยุดทำการประมงชั่วคราว

ทะเลน้อย...ช่วงฝนตกอย่างนี้ชาวบ้านชอบนั่งแล..เพราะจะจับปลาช่อนได้เยอะมากโดยเฉลี่ย 80-100 กก./วัน ชาวบ้านแอบบ่นนิด ๆ ว่าเออ..ถ้าเป็นอย่างนี้ตลอดปีก็ดีสินะ เรื่องน้ำมันแพงเป็นเรื่องจับจ้องขึ้นมาทันที คิดอย่างนี้เห็นแก่ตัวไปหรือเปล่านั้นตัวเอง...แต่บอกรักก็ต้องทำอะไรกันแล้วสินะ เล่นฝนตกทั้งปี นั้นน้ำท่วมโลกแล้ว เอาเออะนะ ชาวบ้านก็แค่คิดกันเล่น ๆ เท่านั้นแหละ เป็นไปได้ยาก... ส่วนสัตว์น้ำส่วนรองลงมาก็จะได้ใกล้เคียงกันมากทั้งปลาดุก ปลาสร้อย ปลาหมอ ช้างเหยียบ โดยเฉลี่ยวันละ 10-20 กก./วัน

ทะเลหลวง...เดือนนี้มีฮีฮ้อเล็กน้อย ก็ตรงที่ชาวบ้านแนวปากประจับปลาบึกได้กันหลายตัว ซึ่งแต่ละตัวน้ำหนักถือว่าใช้ได้ทีเดียวมีตั้งแต่ 6.5 กก. , 8.7 กก., 10.3 กก. และ 19.4 กก. นี้ถ้าชาวบ้านคิดเรื่องอนุรักษ์ขึ้นมาสักนิดน่าจะสุดยอดเลย โดยที่พยายามจับเป็นไข่ได้แล้วให้ประมงรับซื้อไปทำพ่อแม่พันธุ์แทนที่จะหันขาย กก. ละ 70-80 บาท แล้วหมดเพียงแค่งม้อแกง แต่ถ้าอนุรักษ์จะไปได้ถึงลูกถึงหลาน ส่วนแถวระโนดชาวบ้านยังบ่น ๆ กันอยู่ว่ากุ้งก้ามกรามหายไปไหนหมดแล้ว แอมพ่วงท้ายว่าประมงช่วยดูแลด้วยแล้วกัน

ทะเลสาบตอนใน...ยอดกุงกุลาค่าเดือนนี้ถือว่าน้อยที่สุดตั้งแต่ออกสำรวจมา เนื่องจากฝนตกหนัก น้ำท่วม ลมแรง กระแสน้ำไหลเชี่ยว ชาวประมงหยุดทำการประมงเป็นจำนวนมาก ยอดกุงกุลาค่าเดือนนี้ทั้งแถวเกาะนางคำ ท่าหิน ศรีไชย คลองรี หรือแม่แต่คูซุด โดยได้เฉลี่ยวันละ 20-30 กก.เท่านั้น เริ่มมีการจับกุ้งขาวกันได้มาก เนื่องจากน้ำท่วมบ่อเลี้ยงกุ้งทำให้กุ้งขาวหลุดออกจากบ่อเป็นจำนวนมาก โดยสามารถจับกุ้งขาวได้วันละ 200 กก.

ทะเลสาบตอนนอก...ก็ไม่แตกต่างกันสักเท่าไรนัก เนื่องจากสาเหตุเดียวกันเหมือนทะเลสาบตอนใน แม้อาจบางคนที่สั้งหม้อและเกาะขอยเริ่มหาบ่อมาขายบ้างแล้ว และแม้อาจคิดว่าช่วงนี้อาจจะนานหน่อยคงจะเก็บปีใหม่ แต่แถวคูเด่างยังมีชาวบ้านทำประมงบ้างแต่วางกีดอย่างเดียวแทนที่จะเป็นไซ่ง และจะได้ปลากดขี้ลิงกันเยอะทีเดียวโดยได้วันละ 80-100 กก. รองลงมาก็จะเป็นปลาดุกทะเลโดยได้วันละ 30-50 กก.

และทั้งหมดนี้คือยอดสรุปลสัตว์น้ำรอบทะเลสาบประจำเดือนธันวาคม 2548 นับว่าค่อนข้างจะได้กันน้อยไปหน่อย เนื่องจากเดือนนี้ฝนตกหนัก 3 ระลอก ทำให้ปริมาณน้ำไหลลงสู่ทะเลสาบมาก กระแสน้ำไหลแรง ไม่สามารถวางอวนได้ ชาวประมงหยุดทำการประมงกันเป็นส่วนใหญ่ แต่คาดว่าเดือนหน้าคงจะกลับมาคึกคักเช่นเดิม...

“โรมาริยา”

คุยคุยข่าว (ประมง)

สภาวะเดือนนี้ค่อนข้างน่าเห็นใจมากกับภัยธรรมชาติ ฝนตกน้ำท่วมกันเป็นว่าเล่น อย่างว่าแหละ ถึงเวลานี้..ประจำแหละช่วงปลายปีก็ต้องทำใจกันบ้างครับ อ่ามีน้ำท่วมไปเครียดให้มากนัก เดี่ยวจะไม่มึนจะจิตกะใจทำงานอีก ก็หาทางแก้ไขไปเรื่อย ๆ แล้วกัน อีกหน่อยก็ดีเอง..

ทะเลน้อย...ช่วงนี้ไม่ว่าจะนั่งคุยกับชาวบ้านคนไหนส่วนมากจะบ่นกันเรื่องฝนทั้งนั้น ไม่ใช่เพราะฝนเอาใจยากหรือเพราะฝนไม่นำรักหรือแค่นี้ฝนตกกันทุกวันจะทำอะไรก็ลำบาก แต่ก็พอจะทำประมงกันได้อยู่ บ่นกันเรื่องโน่นแต่เอ...เรื่องน้ำมันแพงทำไมไม่มีใครบ่นเลยนะแปลกจัง ผมสันนิษฐานไว้สองอย่างคือ จับสัตว์น้ำกันได้ดีติดทนน้ำมันแพงได้กับชินซะแล้ว

ปากประ...ตะลึงเล็กน้อยกับการสำรวจเดือนนี้ เพราะวางตั้งแต่ออกสำรวจมาก็ไม่เคยเจอสัตว์น้ำประเภทนี้เลยก็ปลาบึกจ้ย...เจอกันตั้งหลายตัวด้วยนะถ้าเป็นไปได้อีกควรจะอนุรักษ์ไว้ซะ ก็ไม่น่าจะทำยากคือให้ชาวประมงจับเป็นแล้วส่งเอาไว้ ให้ประมงไปซื้อมาทำพ่อแม่พันธุ์ ถ้าทำได้ก็ดีนะ จะได้เป็นแหล่งแม่น้ำโขงภาคใต้เสียเลย

จองถนน...น้ำท่วมถึงบ้านแล้วไม่ได้ทำประมงกันเกือบเดือนแล้ว ไม่รู้จะเอาอะไรกินแล้วนั่งใจรู้ซึ่งแล้วสิคราวนี้ถ้าเกิดสองพระราชดำริสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่แรกก็จะเป็นอย่างนี้ก็ช่วงที่ทำการประมงได้ก็อย่าจ่ายให้ฟุ่มเฟือยนักสิ รู้จักเก็บออมไว้บ้าง เผื่อไว้ใช้ในยามลำบากอย่างนี้ ที่จริงแล้วผมว่าไม่ใช่ไม่รู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงนะ แต่อยู่ที่ว่าใครจะปฏิบัติหรือไม่มากกว่าจริงมัย

ท่าหิน...ม.7 เริ่มจะรณรงค์ไซ่กีด 6 เซ็น ขึ้นกันบ้างแล้ว ดีจัง มีเสียงแรงเปล่าที่ประมงรณรงค์กันอยู่ ชาวบ้านเขาคงจะเล็งเห็นถึงผลตอบแทนที่คุ้มค่าเวลาจับกุงได้ไซ่ใหญ่..แต่บอกรัก รืออย่างนี้แล้วอ่ามันเฉยกันเอาเออะให้ได้กีด 5 เซ็น ขึ้นไปก็ยังดี

คูซุด...ชาวบ้านทำประมงกันไม่ได้หลายวันแล้ว เพราะน้ำท่วมสูงมาก ลมก็แรง น้ำก็เชี่ยว แอมพัดพาพวกสาหร่ายบ้าง ผักตบชวาบ้าง ทำให้ติดกีดพันกันไปหมด ดังนั้นช่วงนี้ก็ต้องรอไปก่อนให้คลื่นลมสงบสักพักหนึ่ง คงจะทำประมงกันได้เช่นเดิม

เกาะใหญ่...กุงก้ามกรามหายไปไหนหมดแล้ว แม้อาจบอกว่าช่วงนี้แหละที่หน้าจะได้กันเยอะ แต่ตอนนี้แม้อาจว่าลิ่งกันเป็นแถว บางคนหันไปซื้อปลาดุกที่เลี้ยงในบ่อกันแล้ว เพราะถ้าอยู่เฉย ๆ ก็ไม่มีอะไรกิน.. ก็ดีแล้วแหละที่รู้จักดิ้นรน อ้อ..มีแอมพ่วงท้ายว่า ขอให้ประมงช่วยดูแลด้วย

เราจะซุด เราจะคุยกันใหม่ฉบับหน้าจะครับ อ้อ..ระวังโรคภัยที่มา กับน้ำด้วยครับ สวัสดีครับ

“โรมาริยา”

โรงงานผู้ผลิตกุ้งแช่แข็ง ลุยซื้อกุ้งไซดใหญ่ จากฟาร์มทะเล

โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา ในปีนี้ได้ปล่อยกุ้งกุลาดำ ในกิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน บริเวณทะเลสาบตอนใน เช่น ต. คลองรี คูซุด ท่าหิน เกาะนางคำ เกาะหมากจำนวน 39 ล้านตัว ขณะนี้เริ่มมีผลผลิตออกสู่ตลาด จากการสำรวจตั้งแต่เดือน มกราคม - พฤศจิกายน 2548 ชาวประมงพื้นบ้านในบริเวณดังกล่าว สามารถจับกุ้งกุลาดำ 10-30 ตัว/กิโลกรัม ได้ปริมาณ 120 ตัน ในช่วงกลางปี ชาวประมงประสบปัญหาในการจำหน่ายกุ้ง เนื่องจากทางโรงงานไม่ค่อยจะรับซื้อ กุ้งกุลาดำ จึงทำให้ราคาไม่ดีขึ้น อย่างไม่ดี ขณะนี้ทราบว่า เริ่มมีคำสั่งซื้อกุ้งกุลาดำ ขนาดใหญ่มาจากต่างประเทศ ทำให้โรงงานผู้ผลิตกุ้งแช่แข็งหลายรายทราบข่าวว่าฟาร์ม

ทะเลในทะเลสาบสงขลา ชาวประมงสามารถจับกุ้งไซดใหญ่ได้ส่งฝ่ายจัดซื้อเข้าทะเลสาบเพื่อ ลุยซื้อกุ้งไซดใหญ่ “ในช่วงแรก ๆ ตลาดต่างประเทศเขาไม่ทราบว่า ไทยสามารถผลิตกุ้งไซดใหญ่ได้ ระยะเวลาที่เราเริ่มส่งกุ้งใหญ่ออกไป พอตลาดรับทราบ ก็เริ่มมีออเดอร์กุ้งใหญ่เข้ามา” แหล่งข่าวจากผู้ผลิตกุ้งแช่แข็งกล่าว การที่ทางโรงงานผู้ผลิตกุ้งแช่แข็งได้ให้ความสนใจซื้อจากฟาร์มทะเล ทำให้ราคาเริ่มดีขึ้น เป็นการสนับสนุนผลผลิตจากฟาร์มทะเล โดยชุมชนสู่ตลาดโลก

“การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชนในทะเลสาบ ทำให้เศรษฐกิจของชาวประมงพื้นบ้านดีขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น การที่บริษัทใหญ่ก้าวเข้ามาซื้อขาย นำสินค้าของชุมชนประมงออกจำหน่ายสู่ตลาดต่างประเทศ สร้างความเข้มแข็งให้กับ

ชุมชนในระดับรากหญ้า มีกำลังที่จะพัฒนาทะเลสาบต่อไปกรมประมงยินดีที่มีส่วนในการเชื่อมโยงชุมชนผู้ผลิตกับโรงงานอาหารแช่แข็งในการผลิตสินค้าอาหารแช่แข็งสู่ตลาดโลก” นายฐานันดร ทัตตานนท์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง กล่าวเพิ่มเติม

ขงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร รายงาน

ทะเลสาบเมื่อวานนี้

เดือนธันวาคมปีนี้ ฝนตกหนักมาก ในบริเวณภาคใต้ตอนล่าง ที่น้ำไม่เคยท่วมก็ท่วม หลายครั้ง เมื่อหวนคิดถึงในอดีตช่วง พ.ศ.2503 ถึง พ.ศ.2509 เดือนตุลาคมถึงธันวาคมทุกปี ในฤดูน้ำหลากที่ ทำให้ชาวประมงที่มีอาชีพในทะเลสาบ อ.ปากพะยูน มีความสุขและฐานะ จากรายได้ของสัตว์น้ำที่มากที่สุดในรอบปีก็ว่าได้ กุ้งหัวมันเป็นสัตว์น้ำที่ทำรายได้อันดับต้นของชาวทะเลสาบในช่วงฤดูน้ำหลากบางครั้งที่ชาวประมงสามารถจับกุ้งได้รวมกัน 10 ถึง 20 ตันต่อวัน เครื่องมือประมงที่ใช้ในการจับในยุคนั้นได้แก่ ขอบยกมีปีกประมาณ 30 ถึง 50 เมตร ปีกปักด้วยกิ่งไม้เล็กและไม้ที่ทำด้วยไม้ไผ่ผูก(กรอง)ด้วยหวายในสมัยนั้นยังมีการดักโพงพางน้อยมากเพราะ กรมประมงควบคุม โดยผู้ดักโพงพางต้องขอใบอนุญาตหรืออาญาบัตรทำให้ชาวประมงต้องไปประมงล่องโพงพางที่จังหวัดเท่านั้น ถ้าเป็นแถวหน้าก็ราคาแพงหน่อย แถวหลังๆราคาก็ลดหลั่นลงไป 1 ปี มีการประมงหนึ่งครั้งราคาแถว ร่องหน้าๆ ช่วงหนึ่งราคาก็จะประมาณ 10,000 ถึง 20,000 บาท ในยุคนั้น เฉพาะทะเลสาบตอนใน (อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง) มีสัตว์น้ำที่รองลงมาได้แก่กุ้งก้ามกรามน้ำหนัก 4 ถึง 6 ตัวต่อ 1 กก. จับได้รวมกันวันหนึ่งๆ รวบรวม 500 ถึง 1,000 กก. จับได้โดยใช้เครื่องมือประมง เสียบติดกับเชือก(ราวกุ้ง) และใช้สวิงตัก เครื่องมืออีกชนิดหนึ่งเป็นไซใช้ตักกุ้งมีปีกเหมือนโป๊ะ และแหไซไม้ปักเป็นเครื่องมือหรือจุดเพื่อความแม่นยำแล้วใช้ชาวสารทิ้งหรือหว่านลงไปใต้น้ำเพื่อล่อให้ กุ้งก้ามกรามกินหรือมาอยู่รวมกันแล้วใช้แหจับ

ความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำในทะเลสาบช่วงนั้นเป็นช่วงน้ำหลากมีปลามากมายปลากดเหลือง กดคัง ตัวขนาด 1.5 ถึง 3 กก. ปลาหมอช้างเหยียบ(ปลาตริบ) ตัวโตขนาด 4 ถึง 6 ตัว ต่อหนึ่งกก. ปลากะพงหิน ปลากะสูบ ปลาลำปำ ปลาพรมหัวเหม็น ปลาบู๋ทราย ปลาแมว และปลาโคกมัน ปลากะเบน ในช่วงเดือนตุลาคม ถึง ธันวาคม สัตว์น้ำเหล่านี้ตัวโตเต็มที่ และมีไข่สมบูรณ์ พอถัดมาถึงเดือนกุมภาพันธ์ มีนาคม ฝนไม่มีลมพัดหนุนน้ำทะเลเข้าไปในทะเลสาบ ทำให้น้ำมีความเค็ม ปลาน้ำจืดทั้งหลายเริ่มหนีน้ำถอยกลับไปทะเลหลวง บางตัวบางชนิดหนีไม่ทันก็ลอยตัวทำให้ชาวประมงจับได้บ้างก็ตาย สัตว์น้ำบางชนิดที่วางไข่ หรือผสมพันธุ์ตามธรรมชาติก็เริ่มขยายพันธุ์เช่น กุ้งก้ามกราม เป็นต้น เพราะช่วงนี้จะมีลูกกุ้งปลาเล็กปลาน้อยมากมาย เช่น ปลาโคก ตัวขนาด 3 ถึง 4 ซม. มากมาย กุ้งตะกาด ปูทะเล ปลากดทะเล และเมื่อถึงช่วงเดือนเมษายน ถึง มิถุนายน น้ำทะเลมีน้อยทำให้น้ำในทะเลมีความเค็มเพิ่มขึ้นทำให้สาหร่ายมีมากเป็นที่อาศัยของสัตว์น้ำในทะเลสาบตอนในหรือทะเลหลวง สัตว์น้ำบางชนิดจะไม่มีในช่วงนี้เพราะน้ำเค็ม แต่ที่บริเวณปีกของชาวประมงจะเต็มไปด้วยหอย เปรียงตัวเล็กขนาด ครึ่ง ถึง หนึ่ง ซม. ลักษณะเหมือนหอยแมลงภู่จะจับลอบๆกึ่งไม้ที่ปักขยพร้อมจะเป็นอาหารของปลาต่อไป ความเหมาะสมของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำให้สัตว์น้ำในทะเลสาบหมุนเวียนอยู่ตลอดเวลาในยุคนั้นเหมือนคำพังเพยที่ชาวบ้านทำการประมงมักนิยมพูดกันอยู่เสมอว่า “ฟ้าแดงถูกกุ้ง ฟ้ารุ่งถูกปลา”

ชาญ ปากยูน

8. กิจกรรมการบริหารโครงการและติดตามประเมินผล

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กองแผนงาน กรมประมง

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (สวช.)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดทำแผนงานและแผนงบประมาณโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา
2. เพื่อติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้โครงการ ฯ ให้เป็นไปตามแผนงาน และแผนงบประมาณโครงการ ฯ

ผลการดำเนินงาน

ได้จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาปี 2548 ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 งบประมาณที่ได้รับจัดสรร และกิจกรรมที่ดำเนินงานปี 2548

หน่วยงาน/กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
1. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง	5,070,000
- การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน	
- การจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน	
- การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ (ในเขตฟาร์มทะเล)	
- การพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศประมง	
- การประเมินผลผลิตสัตว์น้ำ	
- การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่	
2. สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา	1,015,000
- การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน	
- การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ (ในเขตอนุรักษ์)	
- การฟื้นฟูเขตที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ	
- การสร้างความเข้มแข็งของสตรีต่อการจัดการทรัพยากรประมง	
3. สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง	210,000
- การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน	
- การจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน	
- การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ (ในเขตอนุรักษ์)	

ฟาร์มทะเลโดยชุมชน...เพื่อชุมชนเข้มแข็ง

หน่วยงาน/กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
4. สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช	230,000
- การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน	
- การจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน	
- การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ	
5. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยตอนล่าง	300,000
- งานวิจัย 4 เรื่อง	
6. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งสงขลา	950,000
- การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน	
- การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ	
7. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา	450,000
- การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน	
- การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ	
8. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งนครศรีธรรมราช	150,000
- การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน	
- การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ	
9. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง	1,100,000
- การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน	
- การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ	
10. สถานีประมงน้ำจืดนครศรีธรรมราช	100,000
- การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน	
- การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ	
11. ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้ตอนล่าง	600,000
- การบริหารจัดการและควบคุมพื้นที่ทำการประมง	
12. หน่วยป้องกันและปราบปรามการประมงน้ำจืดจังหวัดพัทลุง	300,000
- การบริหารจัดการและควบคุมพื้นที่ทำการประมง	

รูปที่ 20 การประชุมติดตามผลการปฏิบัติงานโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลาปี 2548

**"...ឃ្លានរក្សាភារៈដោយជម្រុញ
ដើម្បីជម្រុញប្រើប្រាស់..."**

